2 Exs.

Morgenstern 1508
(first d. Titel)
Nicolaus de Blony
1508

PERKINS LIBRARY

Duke University

Mary Duke Biddle
Endowment

Rare Books

Ve ve hȝ birātibus

in terra. Apocal. viij. Haymo super apocal. ve scat eternam dānationē. Albertus magnus verbo thematis et haymo. Habitantes in terra sunt q̄ diligunt terrena ⁊ in eis occupant. Ideo de bonis ait apostolus ad philipenses. iij. Nostra cōuersatio in celis est. Triplex ve scat triplex malum regnans in mundo vt dicit. Johānes. i. epistola. ij. capitulo. superbiam auaritiam luxuriaz. ergo ve superbis ve auaris ve luxuriosis.

De superbis Ec

clesiastici .x. Initiū oīs pcti superbia. Superbia vt dicit. Augusti. xiij. de ci. dei est peruersa celsitudis appetit⁹. Bēs Tho. scōa. scōe. q. clxij. ar. vi. pulcre declarat qūo superbia est grauissimū pctm̄ auctoritatibus scripture et rōibus. Primo dr in psalmo. cxviij. Superbi inique agebant vsq̄q̄ Dicit glosa. Magnum pctm̄ in boie est supia quia unde manat nostri delicti origo. Et q̄ auctoritate talē formo rōnez. Illud est maximū et grauissimuz oīm peccatoz qō est vl̄e principiū ⁊ origo oīm maloz. Superbia est hmōi ergo ⁊c. Minor patet ex auctoritate ꝑallegata. Scōo auctoritate psalmi. cxviij. vbi dr. Emūda me a delicto maximo. Glo. a delicto supbie qō est vltimum in redeūtibus ad deum. et primū in recedētib⁹ a deo. Et q̄ talē formo rōnē. Illō ē maximū pctm̄ qō est primū in recedendo a deo et vltimū in accedendo ad eū. Sed tale est supbia ergo. Tertio auctoritate. Isidori li. de virtutib⁹ dicētis Sicut supbia est origo oīm criminū ita est ruina oīm virtutum. Formo talem rōnem. Quod est origo oīs mali ⁊ ruina oīs boni est maximū pctm̄ hmōi est supbia ergo est maximū oīm pctoz. Idem ꝑbat ꝑ septē rōnes qō est maxim̄ peccatū. Primo rōne auersionis a deo ex cōtemptu. In oīm. ibus alijs peccat⁹ auertit hō a deo vl̄ ꝑter tēptatōnis violētiam. vel ꝑter ignorantiā. vel ꝑter infirmitatē. vel ꝑter defidertū aut cōcupiscentiā alicui⁹ bom. Sed in supbia auertitur hō a deo ex puro contēptu. qa non vult subija deo et preceptis eius vel etiā et q̄ est loco dei constitut⁹. Formo

Collegij Societ. Jesu Burghusij 1646

rõnez de cõtemptu. Quicũq; auertit a deo ex cõtẽptu soluz grauissime peccat ꝛc. Scdo rõne aggrauatiõis sic. Illud qđ aggrauat oñe peccatũ est maximuz. supbia est hmõi ergo ꝛc. Vñ in psal. Superbia eoꝝ q̃ te oderũt ascẽdit. Tertio rõne pmissiõis. nã ad cognoscendũ supbiaz pmittit deꝰ aliqñ cadere i aliđ pctm̃ mortale. Sicut illđ est maximuz pctm̃ ad qđ intelligẽdũ deꝰ pmittit imm̃ẽsũ malũ scz pctm̃ mortale. hmõi est supbia. Infirmitas illa maxima est ꝓpter quã hõ patit inscissurã vulneris mortalis. tale est superbia Quarto rõne facilioris vitatiõnis. Illud est maximũ pctm̃ qđ p̃t facilius vitari si nõ vitatur. sz hmõi est superbia ergo p̃t facile vitari cnesiderando diuinaz magnitudinez. vñ Ut qđ gloriatur fictmentũ cõtra eũ q̃ fecit illđ cõsiderando ꝓpriã vilitatẽ. s. qđ sis. vbi sis qđ facis. qđ vadis qđ futurꝰ es Eccĩ. x. Quid supbis terra et cinis. Quinto rõne oppõnis Illđ est grauissimuz pctm̃ qđ maxie se opponit deo sz hmõi est supbia ergo ꝛc. vñ boetius Oia vitia fugiunt a deo sola supbia opponit se deo. scz nolens subijci eiꝰ ꝑceptis. Sexto rõne assimulatiõis. Illud est grauissimuz pctm̃ qđ magis nos similes facit dyabolo. sz h facit supbia ergo. Vñ dr. Job. xli. Ipse est rex superões filios superbie scz dyabolus Septimo rõne firmioris inbesiõis nã si supamus auariciã luxuriã gulã et si fugim⁹ hmõi bonores sequit nos sicut vmbra superbia ꝛ vana gl'ia. velle scz sctm̃ videri vnde dr. Augustinus in regula. Alia q̃ cinq; iniq̃tas in malis opibꝰ exercet vt fiat: supbia etiã bonus opibꝰ insideat vt pereant ꝛc. Jacobi quarto dr. Deꝰ supbis resistit humilibus dat gratiaz. ¶ Sunt aut tres vie supbie aut semite. Prima supbia cõsistit in affectu que ortũ habet in celo. scda in intellectu q̃ ortũ habet in paradiso. tertia in actu ꝛ ista dispersa est in toto mundo. Superbiam in affectu aut desiderio inuẽit lucifer in celo. Et dr lucifer quia clarissimꝰ angelus fuit nec aliqs in nr̃i lapsos aut statęs clarior eo fuit. vñ loquitur de eo. Ezech. xxviij. c. Tu signaculũ similitudinis plenꝰ sapia et perfectꝰ decore in delitijs paradisi dei fuisti oĩs lapis p̃tiosus operimẽtũ tuũ ꝛc. Posui te i mõte sancto dei in medio lapidum

RBR D-3 m 851 no 1

ignitoꝝ ambulasti pfectus in
vijs tuis a die cognitiõis tue
donec inoẽta est in te iniqtas
Brego.xxxij. moraliũ. Quid
nã boni nõ habuit q̃ signaculũ
dei similitudis fuit oĩs lapis
p̃tiosus opimẽtũ tuũ. Brego
ibidẽ. Nouẽ sunt ordines an-
gelorꝝ quibus p̃mus angelus
opt⁹ fuisse ỏt qz eos q̃si vestẽ
ad ornamẽtũ suũ habuit am-
bulans in medio lapidũ ignitoꝝ. Blo. i. angelorꝝ. Brego.
ibidẽ. In ꝓperatiõe claritatis
sue obũbrasse ceteroꝝ claritatez credit q̃ eoꝝ magnitudinẽ
excellẽtia maiore transcẽdit.
Ezech.xxxi. Cedri nõ fuerunt
altiores illo inpadiso dei Bre
go. q̃d ĩ cedris nisi angeli dei
p̃tites celestes ꝓcere celsitu-
dinis intelligunt q̃ quãtis ex
celsa ꝓdita sũt huic tñ nec pla
ta sũt nec equata. vñ Job.xl.
Ipse est principiuz viaꝝ dei.
Brego. Quid vias dei nisi eo⁹
actões accipim⁹. et p̃cipuz
viarũ dicit qz cũ cũcta creans
ageret hũc p̃mũ cõdidit quez
reliq̃s angelis eminẽtione fe-
cit. hec vidẽs et in se cõuersus
supbiuit et ait in ania sua vt
ỏr ysa.xiiij. Ascẽdaz supastra
celi exaltabo soliũ meuz simi-
lis ero altissimo. Aug. inque-
stionib⁹ veteris testamenti ỏt
Dyabolus inflat⁹ elatiõe vo
luit esse vt deus. Magist.ij.
sniaꝝ dis.vi. de lucifero nõ p
mutationẽ sz p equalitatẽ nõ
peminẽtie qz sciuit se creatu-
raz. sed equipantie vt oĩb⁹
p̃esset et nulli subesset. et hoc
nõ ex gratia sed ex bõis natu
re habere voluit ideo ceciditt
irremediabiliter. non in ira qz
cũ irat⁹ fuerit mĩme recorda-
bit. sz in furore p cussit cũ dñs
vñ ysa.xiiij. Quo ceciditi lu-
cifer q̃ ꝛc. Ber. fmone quodã
ỏ aduẽtu tractãs illõ Eccl.x.
Quid supbis terra ⁊ cinis. ỏt
O si dñs nõ pepcit angelo no
bilissime creature cũ supbiret
multo min⁹ tibi cũ sis terra et
cinis ¶ Supbiã ĩ intellectu
inuenit adã in padiso q̃ vo-
luit bñe sciaz dei sz boni ⁊ ma
li ait ad eos dyabol⁹ Nequa
q̃ morte mĩ critis sicut dĩj sci-
entes bonũ et malũ. Ecce mẽ
tit⁹ est serpens antiqu⁹ oĩes
morimur ⁊ velut aque dilabi
mur in terraz nec sicut dĩj sed
cõgat⁹ est bõ iumẽtis et simi-
lis fact⁹ est illis Nec sciaz ha
bem⁹ cũ ꝓpheta dicat O sere.
iiij. Nõ est scia dei in terra ni
si illa de qua ysa. ỏt. v. c. Ue
vobis q̃ sapiẽtes estis in oculis
vris et coram vobismetipsis
prudẽtes. De hac sapiẽtia ỏt

biero.iij. Sapiētes sūt vt sa
ciāt mala bene autē facere ne
sciūt Hā ait dñs in euāgelio.
Filij huius seculi sapētiores
sunt filijs lucis in generatiōe
sua. Sz talis sapiētia vt ōt a
postol⁹ ad roma.viij. Sapiē
tia carnis mors est. Quicūqz
ergo nitūr scire ea q̄ nō sunt p
salute sua obmittēs ea q̄ sunt
de necessitate salutis supbū se
quit adaz ꝑmū patrē ¶ Su
pbia in actu dispersa est in to
to mūdo et ē duplex alia spūa
lis alia corpalis. Spūalis ē
quadruplex fm. Hiero. Pri
mo cū ꝙs bonū qđ habz a deo
putat se habere a seipso. i. tali
ter vtitur donis dei ac si habe
ret ea a se et non a deo. i. co
rinth.iij. Quid habes qđ nō
accepisti et si accepisti ꝙd glo
riaris q̄si nō acceperis et nō so
lū exteriora bona sed etiā vir
tutes. Hiego. Auctoris sui gra
tiā negare ꝓuincit q̄ sibi bonū
tribuit qđ opatur. Isa. xxvi.
Oīa opa nostra opatus es
dñe. Scōa spēs est q̄ ꝙs bo
nuz aliq̄d accipit a deo et pu
tat se ℔ recepisse ꝑ suis meri
tis. talis peccat qz de bonis
suis ꝑsumit. Apostol⁹ ad. Ti
tuz.iij. Nō ex opib⁹ iusticie q̄
fecimus nos sz fm suaz miseri
cordiaz saluos nos fecit. Ter
tia spēs q̄ ꝙs iactat se habe
re qđ nō habet nō scit se talez
vult tñ talis apparere. tales
dānent cū vatus virginibus in
die iudicij q̄ putant pleni bo
nis opib⁹ sed vacui coram deo
sunt nō babentes oleum in va
sis boc testimoniū boni in su
is cōscientijs. Ad roma.i. Di
centes se esse sapientes stulti
facti sūt. Quarta spēs q̄ ꝙs
aliq̄bona habet et ideo sper
nit ceteros z vult singulariter
videri et laudari ab hominibus
sicut phariseus vt patet in euā
gelio. Corporalis supbia est ī
finita q̄si in nūero. Apocal.
xiij. ōt q̄ imago bestie faciet
oīes pusillos z magnos diui
tes et pauperes liberos et ser
uos babere caracterē ī dextra
manu aut in frontibus suis vt
ne quis posset emere aut ven
dere nisi haberz caracterē aut
nomē bestie. Et sequitur ī. xiij.
c. Angelus tertius volabat ꝑ
medīū celi dicēs voce magna
Si ꝙs adorauerit bestiā aut
imaginē eius et accepit cara
cterem in fronte sua aut in ma
nu sua hic bibet de vino ire dei
z cruciabitur igne et sulphure
in cōspectu angelorū z sancto
rum et ante cōspectuz agni et
fumus tormētoꝝ eius ascēdet
secula seculorum. Glo. interli.

Caracter bestie quā q̄s accipit in manu est qñ q̄s euz opa mittat tales sūt oēs q̄ ore deum ꝓfitent et factis negāt. Vñ Iero. ait vt refert Eusebius de morte ei⁹. Frustra xp̄iani nomē habz q̄ sequitur dyabolu z q̄nymo xp̄ian⁹ oino nō est sed antixp̄s. iuxta illō. Joh. audistis q⁹ antixp̄s venit. Nunc aut antixp̄i. multi sunt ꝑbet se iam vnusquisq; eui⁹ caracterē portat xp̄i aut antixp̄i. et vita illō scire potent noli tibi blandire de fide sed vita testi monīū dat. Sed heu iā istis tp̄ibus non solum in manu .i. opibus sz in fronte portāt filij huius seculi caracterez bestie. Glo. interli. id est q̄ manifeste ꝓfitentur euz singuls apertis.

Supbia prelatorū ꝓsilit cōit in q̄tuor. Primo estimant se suis meritis adepti gradū prelatiōis et ita vtunt ipo cū tñ multi subditi meliores sunt ipsis vt vincentius dyacon⁹ valerio epo. laurenti⁹ sixto. cui⁹ ipe papa ille dyaconus. Iero. vij. q. i. Audaci forte aliq̄d dicim⁹ sz tñ qō scriptū est dicim⁹. Nō semper princeps populi iudex ecclie p arbitriū dei et bñplacitū dat sz pūt merita nra deposcūt. si opamur mala in cōspectu dei dāt nobis p̄cipes fm cor nr̄m. Audi namq; q̄ dōs dicat. Fecerūt sibi regē et nō p me principē et nō p ꝓsilium meū. Hoc dictū videt de saule quē vtiq; dōs elegerat t regē fieri iusserat sz qñ nō fm dei volūtatē sz fm ꝑsōz ꝓpriū meritū fierat electꝰ negat euz cū sua volūtate et ꝓsilio ꝓtutū. Grego. viri fortes et magni sctitate sub cura ꝓlōz ingemiscūt sp timētes deficere. ¶ Scdo in ꝑ q̄ volūt sibi tā q̄s dōs obediri et reuereri magis dolētes de transgressione suaz ordinatōm etiā circa leuia q̄s transgressiōe diuinoz ꝑceptoz. xlv. dis. Vera iusticia ꝓpassionē habz falsa dedignationē. Tertio q̄ volūt cuncta disponere fm caput suū nolētes audire alios ne ipsi minus sapiētes viderentur. Grego. Johānī siracusano epo. xxij. dis. de cōstantinopolitana cc. Dinores meos q̄s ab illicitis ꝓhibeo in bono imitari patuis sū Clemēs papa terti⁹. xx. dis. Nulli⁹ epūs ꝓpt obꝓbriū senectutis vl nobilitatē gnis a paruulis et min⁹ eruditis qō vtilitatis est et salutis inq̄rere negligat. ¶ Quarto q̄ nō patiunt ab alijs repbendi ꝓtra qō dr.

qđ dr. Eccs. vij. Non est hō iustus sup terrā q̄ faciat bonū et nō peccet. Oculus licet clarus et oia alia videt seipm tñ videre nō pōt. Petrus audiuit paulū in repbēsione dū nimiū ꝓdescēderet iudeis in obuatiōe legaliū. ⁊ dauid nathā ꝓphetā. theodosi⁹ ambrosiuz.

Supbia religiosorū primo despiciūt seculares putātes se meliores ipis. Scdo ex sua religione quam oibus alijs pferunt. monachi gloriātur se hīe sctm̄ Bñdictum patrē oim monachorū in occidente. multos ex eis fuisse summos pōtifices vt. Brego nū magnū eugeniuz. vrbanū ⁊c. iactāt se optimā partē cum maria magdalena eligisse sz vtinaz satagerēt circa freq̄ns ministeriuz dñi et nō ocio torpoient. Religiosi mēdicantes iactāt se hīe vxores lyam fecū daz ⁊ rachelē pulchrā immixtam exactione p̄dicatōis doctrine et ꝓtemplatōis oriōis et meditatōis ꝓpm imitari cum aplis sic cū cs ceteros excellere. p̄dicatores gloriātur se hīe Dñicū q̄si dño. Jhū silēz predicant sup ceteros. Minores seraphicū frāciscū extollūt sedēz lucifer dumsaz repletz cō mentiūtur eq̄dez ipm oī anno purgatoriū exspoliare suis de notis intercessionib⁹. Augustinū summe venerant heremite et gēmā doctor. induētes eiz hītu suo. canonici etiā regla⁹ res et fuite. Nam carmelite a mōte carmelo sub belya initiū habuisse suspicant ꝓtez regle basilij suscipiētes. Sed attendāt hū oēs qđ petr⁹ dixit. Actuū. x. In veritate ꝓperi q̄ nō ē acceptor pſonarū de⁹. Hiero. xl. dis. nō est facile ⁊c. Nō sunt filij sāctor. q̄ tenent loca eor. sz q̄ exercēt opa eor. si filij abrahaz estis opa ei⁹ facite Terētio supbiunt de sua scīa. doctos se putāt. volūt se sensu suo et ꝓpria voluntate regere. Bernh. Si ad mittit superb⁹ ꝓma die q̄ incipit hītare. vult leges dare. Quarto superbiūt de diuitijs q̄s reliq̄ūt in scło vel de nobilitate ortus vel q̄ multū vtiles sint mōasterio ⁊ mltā acquisierūt aut edificauerūt. Aug. in regla. Nec extollant si cōmuni vite aliquid de suis facultatibus ⁊c.

Supbia clericoruz cōsistit pmo in supfluo ornatu vestiū. Basili⁹. Qēs ornat⁹ p̄ter necessitatē et congruitatē elatōis babz calūniā

Aug. legit dixisse. Fateor de pciosa veste erubesco. Ecce sant sealiq dicēdo dns intuet cor. Quib? rñdetur. A corde vere hūili nō pcedit exterior superbia. nō sufficit iterior hūilitas absq exteriori. Ad phili iij. Modestia vrā nota sit &c. populus iudicat vt exteri? videz ab oi aūt spē mala fugite. ait apostolus. homicide sūt pstantes scandalū. xi. q. iij. pcipue. Scdo excusant se quia oportz cōformati moribus eoz cuz quib? vīūt. vez si mores sunt et non abyssus. Aug. xij. dis. illa. Quod nec ptra fidem nec ptra bonos mores cē pōt ck dñter habēdū est et p eoz inter qs vīut, societate seruā dū. Hath. xi. Qui mollibus vestiunt in domib? regū sunt dis. xlv. Clericus pfessionez in habitu et incessu pbet et ideo neq in vestibus neq in calciamētis decorē querat. Tertio excusant se dicētes esse bonorez eccl'ie. sz revera nō apparatus sz sctitas vite bonorat eccleſiā. vñ dī in canōe ptra morem. c. dis. Nihil epali cervice splendidius fulget q hūilitas sicut et in sanctis dei legitur. ¶Scdo superbiūt in amplitudine eccl'iaz et multitudie mistroz in multitudie populi et puentuū. i. picturis. sculpturis et silibus. Quāuis hec oīa ad dei honorez fiant et dei cultui ascribētur cui pueniūt oē dec? tū gratius deo esset vt in pauperū alimonias puerteret qđ sancti fecerūt vt. Aug. legit fecisse. Ambro. li. de offi. xij. q. ij. aux. Cur passus es tot iū opes fame mori et certe habebas aux vñ eis mistrasses alimoniā meli? fuisz vt vasa viuentū fuares qz metalloz. illa sunt vasa pciosa q redimūt aīas a morte. ille vo thesaurus qui opat qđ sanguis xpi opat? est ¶Tertio superbiūt de audiētia pfessionū. qū hūt magnū pcursū et maxie potētū et nobiliū. et frequent, phibent ne ad alios magis doctos q ipsi accedāt in detrimētū salutis eoz. Aug. de. pe. dis. vi. q vult ōr. Caueat spūalis iudex sicut nō cōmisit crimē neq uitie ita nō careat mūere scientie cognoscat se z purgat in se qđ videt alios sibi afferte. aduertat qđ ōr. Qui sine peccato est primus in illā lapidez mittat. ¶Quarto superbiūt in pdicatiōib? cū vidēt eccleſiaz repleri pplō et puersionē eoz audierint boc suis ascribunt doctrinis cum deus operatur illud. et per boc nolunt q

aliquis suis doctrinis contradicat etiam que aliqñ minus benedixerint. Isti nesciunt q̄ grā sermonis bonis et malis cōis est. Nota exm̄ de fratre dyabolo q̄ predicauit. Ideo paulus ad tertium celum raptus ait. Castigo corpus meū in seruitutē redigone cū alijs predicauero ipse reprobus efficiat. Unde in canone multi. xl. dis. ōr Si bene docueris ⁊ male viuer⁊ deū instruis quo debeat cōdemnare. Brego. in moralibus. Sermo datur frequenter predicatoribus non exipsoruz sed audientiuz merito sicut et auferetur.

Supbia laycoꝝ

etiaz cōsistit in quattuor. Primo gloriant in diuitijs .i. ad thi. vi. Diuitibus precipe non altum sape. Aug. vermis diuitum superbia. tolle superbiaz ⁊ diuitie nō nocēt. Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil secum auferet. Secundo de nobilitate gnīs et ideo volūt amplī⁹ honorari. Datan et. Abyron nobiles et superbi contra moisen a terrea absorpti sunt. Ridiculū est illa nobilitas cū oīes sim⁹ de vno luto. Nobilis est ille quez nobilitat sua virtus. Tertio superbiunt ex suis bonis operibz vt oratonibus elemosinis et alijs quibus tñ multa peccata miscēt. Aggei primo. Cōgregauerūt mercedes ⁊ miserūt eos in sac cum pertusum. Si edificant capellas aut altaria fundant geneologia sua apponunt vt ab hoibus laudem reportent et mortui superbiunt. ¶ Gradus superbie sunt. xij. Prim⁹ est curositas scz cum quis nō est contentus terminis cognitionis sibi conuenientis querit scire superflua vt predestinationem. occulta fidei artes prohibitas. Eccī. iij. Altiora te ne quesieris. ¶ Secūdus est leuitas ad iudicanduz facta alioum. ad proferendum scias. ad docendū alios. que procedunt ex nimia sui estimatione sicut cayphas ait. Uos nescitis quicq̄. similiter helyu cum disputaret contra iob ⁊c. ¶ Terti⁹ est inepta letricia videns superbus se ꝓsperari ab hoibus laudan hilarescit etiam aliqñ de aptis malis ꝓuerbioꝝ. ij. letantur cum male fecerint. sicut diues epulo luce. xvi. tales frequentur pcurant ludos et coreas ⁊c. Contra quos loquit iob. xxi. Tenent tympanū et cythară gaudent ⁊c. ¶ Quartus est iactā

tis scz laudare seip̄m sup̄a
mod̄ū de nobilitate de fortitu
dine similit̄ portare sup̄fluas
vestes. ornat⁹. cōuiuia. edifi
cia. equites. q̄ oia ad infernuz
ducunt sapie. v. Quid nobis
p̄fuit superbia ꝛc. ¶ Quint⁹ est
singularitas scz facere aliq̄d
nouū cōtra cōsueta vt laudet
vt in vestibus locutōnib⁹ di
sputationibus. p̄s. singularis
ferus depast⁹ est eā. Sextus
est arrogātia cuz q̄s attribuit
sibi sciaz sapiaz industriā ꝛc.
p hoc querens p̄esse et nō sub
esse. Jeremie. xlviij. Subli
mitatē ꝛ arrogantiā superbiā et
altitudinem cordis illius ego
scio ait dñs. scz ad puniēdū. ꝛ
cū quis vult malos omino se
pare a bonis. Augusti. xxij. q
iij. Quant⁹ arrogātie tumor
q̄nta humilitatis obliuio vt se
q̄s facere posse credat q̄d nec
apl̄is p̄cessit deus. scz zizaniā
discernere a frumēto. Grego.
xxij. moralis vi. dis. Hoc ha
bet p̄riū doctrina arrogātiuz
vt humilit̄ ne sciūt inferre que
docuit et q̄s docēt velut infra
se respiciūt ꝛc. ¶ Septimus
gradus est p̄sumptio cū q̄s se
exponit ad ea q̄ suā excedunt
facultatē et cōdictionē vt ait
ignatius scripture exponenz se
disputaturum p̄tra hereticos.
Jtē cū q̄s p̄t se iuuare et spe
ctat auxiliū de celo vel nō spe
ctant ad officiū suū vt laycus
iudicare clericos mulier. viij.
¶ Octauus est defensio pcti
vel excusat vel vt bene factuz
defendit Aug. Si te excusas
deus accusat. tales alioz ma
lis allegāt pcta sua. Isidor⁹
xi. q. iij. Qui p̄sentit peccātib⁹ ꝛ
defendit maledict⁹ erit apd̄
deū et boies et corripiet cor
reptiōe seueriss̄ima. Legit xxx.
dis. Anastasius scōs voluit
defendere. Fontinū hereticuz
ideo diuino iuditō p̄cussus est
ij. q. vij. Negligere corrigere.
ꝛc. Non⁹ est simulata p̄fessio
Ue cū q̄s negare nō p̄t quic
quis oñdit humilitatis signa. Ue
reputet p̄punct⁹. Extr. de. pe.
dist. i. Quis aliq̄n vidit cleri.
cū cito p̄nuaz agentē nō dolet
q: peccauit sz p̄fundit q: pdi
dit glaz suā. Siliter in p̄fessio
ne sacramentali tacere aliq̄.
Decim⁹ est rebellio nolle obe
dire. Ut p̄latis aut p̄ntibus
puer. xviij. Impi⁹ cū in p̄fū
dū venerit pctor contemnit.
Anterius p̄terea ōt. xi. q. iij.
absit. In legi veteri habetur
Quicūq⁹ sacerdotibus nō ob
tpasset extra castra lapidabat
Nemo vero inobediēs spūali
ani aduersione truncatur aut

eiect⁹ de ecclesia rabido demo
num ore decarpit. Item pha⁹
rao cõtemnens mandatũ dñi
in sua duritia submersus est.
Exodi. xiiij. Undecim⁹ est li⁹
bertas peccãdi talis vult esse
filius deo facere quecũq; vult.
Anselmus li. de similitudini⁹
bus. Qui vult esse liber sui et
nulli legi subici vult auferre co
ronã decapite dei cui hoc solũ
ꝓprium est. Nota de filio pdi⁹
go cum liber essz. Duodecim⁹
est consuetudo peccandi hoc
valde periculosuz est. quia est
altera natura fm. Arist. ī ethi
cis. Ita Lazarus mortu⁹ se⁹
pult⁹ cuz magno clamore dñi
suscitat⁹ est De dist. ij. Sicut
nibus ꝛc. Dicit q; talis ꝓsue
tudo non excusat aut minime
sed aggrauat vt ẽt Gregor⁹.
¶ Exẽpla scripture q̃bus no⁹
cuit superbia et a deo humilian
ur. Primo. De lucifero vt ha
betur. Isaie. xiiij. Quõ cecidi
sti. de celo lucifer q̃ mane ore⁹
batur corruisti in terrã q̃ vul⁹
narabas gentes q̃ decebas in
corde tuo. Ascendũ in celũ su⁹
per astra celi exaltabo solium
meũ sedebo in mõte testamẽti
in lateribus aq̃lonis. Ascẽdã
super altitudinẽ nubiũ similis
ero altissimo. Uerũtamen ad
infernũ detraberis in pfundũ
laci. Lyra lrãliter exponit de
Nabuchodonosor cui⁹ regnũ
sublimissimũ ad nihilũ deduc
tum est in. Baltasar filio vel
nepote. Sed spiritualiter ex
ponitur de primo angelo qui
grauiter peccauit. ¶ Primo
ꝓpter nature dignitatẽ cũ ẽt lu
cifer fuit supremus inter ange
los fm. Grego. de pe. dist. ij. c
fi. magis in grat⁹ q; plura bo
na ceteris accepit. Scõo ꝓ⁹
ter originis prioritatẽ q; crea
tus est ante omnẽ creaturã vt
vidit post se cũcta a deo crea
ta et a se nihil factuz et tñ vo⁹
luit esse vt deus. ¶ Tertio ꝓ
ter criminis enormitatẽ q; cor
ruisti in terrã auertit enz se a
diuina ꝓtemplatiõe et quertit
se ad sui cõsiderationez bona
nature ꝓponẽs bonis gracie.
¶ Quarto ex pcti societate q̃
vulnerabas gẽtes in spũs q̃s
secũ trabebat. Quanto enim
q̃s plures suo pctõ inficit tan
to enormius et grauiꝰ peccat
¶ Quinto ex pcti firmitate q̃
dicebas in corde tuo non fuit
mot⁹ ab alio et psuasus sicut
primi parẽtes sed et ꝓpria ma
licia peccauit auertens se ꝛc.
¶ Sexto ex superbie immen
sitate. Ibi. Ascendam in celuz
non empirreũ quia ibi erat vbi
eratus fuit sed in celum sanctis

sime trinitatis vt esset glo=/ sus ex se. ¶ Septimo aggra=/ uat ei⁹ petīm ex pncipat⁹ sin gularitate ibi sup astra celi ex altabo soliū meuz .i. super an=/ gelos alios vt mihi seruiant. ¶ Octauo ex sapientie subli=/ mitate. ibi sedebo in monte te=/ stamenti. Bernhardus appe=/ cit esse simulis dei filio quē vi dit in carnanduz et q̄ datur⁹ erat in monte syon legem no=/ uam testamenti noui voluit et ip̄e esse legislator. ¶ Nono ex malitie nobilitate in la terib⁹ aquilonis vñ pcedit vent⁹ fri gidus et lesinus .i. suggeraz et flabo in primis parētibus fla tum supbie vñ frigidi fiant in amore dei q̄ fecit ex inuidia ¶ Decimo ex cogniti ōis na=/ turalitate. ibi. Ascendam sup altitudinē nubium .i. subtilem agnitionez ꝓphetaruz hoc est erūt mihi ꝑ uia sine adiutorio dei. vel nubes fcat oēs homi nes terrenos corpore. ¶ Ul=/ timo ex dei equalitate. ibi si=/ milis ero altissimo querendo adorari vt deus q̄ adhuc fre quent̄ facit videlicet apud gē tiles et nigromāticos qui de=/ mones adorāt in statuis aut=/ oblationib⁹. Uñ voluit ado=/ rari a xp̄o. Math .iiij. Dec oia tibi dabo si cadens adora

re. Scō de primis parenti=/ bus q̄ volebant eē sapiētes vt dij. Ben̄. iij. in q̄ peccabant in filium in diuinis cui attribuit sapientia. Tertio de violēti=/ bus edificare turrim consilio. Nēro th in docti ne vltra pe=/ rurēt aq̄ diluuij vbi ꝓfuse sunt lingue Bñe. x. Quarto de pha rone q̄ ex magna superbia no lens parere dñi iussionibus q̄ post multa flagella dimersus ē in pfundū. Exo. xiiij. Quinto de dathan et abyron qui ex su pbia rebellarunt ꝓtra moysen cōtēnens cuius principatū q̄s terra absorbuit vt dr̄ numeri. xvi. c. Sexto de saul quo non erat melior in israhel cui dñs dixit .i. regum. xv. Cum esses parvulus in oculis tuis caput in tribubus ꝓstitui te. nūc aūt quia elevaris abiecisti te. scz ne sis rex tu et tui. Septimo de roboam de cuius supbia legit iij. regum. xij. Ubi dicit ꝓsilio iuuenum inductus minimus digitus meus grossior est dor so patris mei sed humiliatus est occiso aduran. x. tribus re=/ cesserunt ab eo. Octauo de se nacherib de cuius supbia di cit dñs ysaie. xxxvij. superbia tua ascēdit in aures meas po=/ nam circulū in naribus tuis et reducaz te p viam qua venisti

Unde angelus dñi occidit in nocte de exercitu ei⁹ .c.lxxxv. milia bellatoꝝ q̄ cū p̄iusiõe reuersus in terraꝫ suaꝫ a filijs suis occisus est in templo dei sui Nono de Nabucho donosoꝛ Dani.iiij. Qui supbe dicebat nõne hec est babilon ciuitas magna q̄ ego edificaui. cū adhuc vox in oꝛe ei⁹ sonaret audiuit vocem de celo. Regnum tuū trãsibit a te et ab hoibꝫ eij ciẽt te et cū beſtijs erit habitatio tua. semen quasi bos comedes septem tempa mutabunt̃ super te donec scias q̄ dñetur ex celsus in regno hoim cuicũ q̄ vult det illud ꝛc. Decimo ó holoferne q̄ p̄ceat innumerabili exercitu. Qui supbe dixit non est alius deus nisi. Nabuchodonosoꝛ sed a Judit interfect⁹ vt patet Judit.xiij. Undecimo de amon q̄ pre supbia non potuit pati vt euꝫ Baldocheus nõ adoꝛaret sicut ceteri homines sed humiliatus suscepẽsus est. ¶ Duodecimo. de antiocho rege scõo. mathei ix. Qui supbe locutus est audiens exercitũ suuꝫ victũ a iudeis. Volens irlm̃ facere pgeriez sepulchꝛi sed statim humiliatus a deo. Uermes de coꝛpore ei⁹ scaturire ceperunt fetore exercitum grauans coactus est dicere. Justuꝫ est subdituꝫ esse deo et mortalẽ nõ paria deo sentire. Tredecimo de herode qui iacobũ decollauit cui cum plus acclamaret laudes dei indutũ est veste aurea reuerberante sup eũ radio solis supbiens et hoc percussus est ab angelo dñi dolore intestinoꝝ nimio. Et ait Ecce ego deus vester morioꝛ. Uidens supra se bubonẽ sedere vt patet actuũ.xij. et in histo. ecclesiastica. ¶ Decimo quarto de populo iudeoꝝ q̄ mirabiliter a dño exaltatus quondã sz q̄ supbe ꝓtra dñm egerunt spernentes doctrinaꝫ eius humiliati sunt nimis et obꝓbꝛium hoim facti. ¶ Decimo quinta de populo xp̃iano q̄ ꝓpt̃ suam supbiaꝫ de die in diẽ humiliatur a turcis. Anno dñi. Occcc.lxxiij. relatũ est coꝝã papa Sixto.iij. a legato venetoꝝ q̄ turcus abstulisset xp̃ianitati duo ũngria. quattuoꝛ regna. viginti pꝛouincias. cc. ciuitates populuꝫ vero vtriusq̄ sexus captiuuꝫ duxit absq̄ nũero ꝛc. ¶ Decimo sexto de regno hõbemie et ꝓaga qũo quõdã floꝛuit ita vt inter oẽs ciuitates diceb̃atur deuotissima Jrlm̃ sanctissima. roma na potentissima. troia fortiss

ma chartago ditissima. nūnie
lōgissima. aquilegia latissima
athenis doctissima praga de
uotissima. Sz hodie pelag⁹
est errōris tot fides quot eccle
sie ꝛc. ¶ Remedia supbie pri
muz est exemplū vite xpi. Hā
crist⁹ humilim⁹ fuit in puersa
tiōe ꝛ vita sua cū simplicib⁹ ꝛ
paupib⁹ nō cū diuitib⁹ sapien
tibus ꝛ doctoribꝫ mūdi q̄ oēs
cōmuniter sunt supbi. Cū tur
be vellent cū sibi regez eligere
fugit Johīs .vi. Augustinus
erubescat homo fieri superb⁹
postq̄ būilitat⁹ est dñs Ber
bardus sermone de aduentu.
Quid supbis terra et cinis si
dñs nō pepcit angelo iam exi
stēti ī celo multo minus par
cet tibi cū tu sis terra in terra
et mortalis ¶ Scōz remediū
est doctrina xpi docuit disci
pulos mathi. xviij. nolite vo
cari rabi. Luce. xiij. cū vocat⁹
fueris ad prandiū recumbe in
nouissimo loco ideo redarguit
discipulos cum ꝓtenderent de
primatu dicens mathi .xviij.
Nisi puersi fueritis et efficia
mini sicut pmulli non in trabi
tis in regnū celorū. Et cuz re
uerterētur a predicatiōe gau
dentes et dicerent etiaz in no
mine tuo demonia obediūt no
bis stimulati superbia tercuit
eos dicens luce. x. videbaz sat
than quasi fulgur de celo cadē
tez mathi. xi. discite a me quia
mitis sum et humilis. ¶ Ter
tium remediuz est cōsideratio
magnitudinis dei. Job xlti.
Nunc oculus meus videt te
idcirco me reprehendo et ago
pniam. Augustinus O homo
si te scires q̄d esses tibi displi
ceres et mihi placeres. sed q̄
te non vides tibi places et mi
bi displices venit aūt tempus
quando nec mihi nec tibi pla
cebis. mihi quia damnaberis
tibi vero q̄ ardebis ¶ Quar
tum est consideratio uditioꝫ
dei et precipue contra super
bos .pō. Retribuet dominus
habundanter facientibus sup
biam. s. penam. persecutus est
superbiam vbiq̄ in celo in pri
mo angelo. in paradiso. et multi
pliciter in terra ¶ Quintuz re
medium est consideratio pprie
vtilitatis. nota quid sis. vbi
sis. quid facis. quo vadis. q̄d
futur⁹ es. cibus ignis esca ver
mis ¶ Sextū est cōsideratio
melioris vite altoruz. Bzego.
Sicut incentiuz elatiōis est
psideratio deterioris ita can
tela humilitas est cōsideratio
melioris. Considera vitā oim
sanctoꝝ et nota superbiā tuaz
quāta sit et quātū isti humilis

et sunt coram deo in veteri et nouo testamento. Abraham ait gen. Loquar ad dominum meum sim terra et cinis. Dauit ludens et saltans humiliter coram archa domini humilie dixit ad saul. Quem per sequeris rex israhel pulicem vnum et canem mortuum. Item Circumdederunt me dolores mortis &c. humiliat⁹ sum et liberauit me. Publicanus orans humiliter in templo nolebat p verecundia ad celum oculos leuare q̄s uis despect⁹ a phariseo tm iustificatus descendit. ille vero superbia et falsa iustitia inflat⁹ reprobatus est a deo. Centurio humiliter dixit dñe nō sum dignus vt intres sub tectum meum. ꝓpter quā humilitatē laudatus a dño q̄ nō inuenit talem fidē &c. Maria magdalena q̄ erat in ciuitate peccatrix humiliter inclinans ad pedes dñi in tantum sublimata est vt caput dñi vngeret alia vice et fieret apl'or apostola quia primo dñm resurgentē videre meruit. Paul⁹ vas electōis raptus in tertium celum ait de se. Ego sum minus apostolorum. Idem se arborem nouam noīat dicens. Nouissime tanq̄ abortiuo apparuit et mihi &c. Petrus quāuis esset caput apostolorum et sanctitate sua sola vmbra sanaret omnes infirmitates tm humilimus fuit. Johannes baptista p angelum nuncius spūsancto plen⁹ ex vtero mūdi ꝓceptor. heremi cultor. habitu incultus abstinetia singularis. ꝓdicator exim⁹. xpi baptista. martirio rubicūdus virginitate candidus. maior inter natos mulierum. ita vt ip se xp̄s fore ab omnibus crederetur. hūilitauit se dicēs. Venit maior post me cui⁹ nō sum dignus corrigiam calciamenti soluere. Maria mater dei stella maris regali stirpe nata spūsancto fecundate. humilitatem quam angelo exhibuit etiam elisabet cognate sue ostendit sibi seruiendo tribus mensibus quāuis virgo pura perpetua tm oblita virginitate gloriatur de humilitate dicēs. Respexit humilitatem etcetera.

E Auaris

primo ad. Thi. vi. Radix omnis mali cupiditas. inauaritia. Rō sicut radix nutrimētum dat omnibus ramis ita homo p auaritiam et bona temporalia acq̄rit facultatē ad oīa mala perpetranda. Leo papa. xlvij. dis. clericū &c. 3i. Utrū catholicū

et maxime sacerdotē dñi sicut nullo errori implicari ut nulla cupiditate violari oportet Eccl. v. Noli attendere ad possessiones iniquas et ne dixeris sufficies ē mihi vita nihil enim prodent in tpe vindicte et obductōis mortis ꝛc. Ne dixeris peccaui ꝗd mihi accident triste. cū altissimus patiēs est de ꝓpitiatōe pctoꝝ tuorū nolicē sine metu nec ꝗdītias peccatū sup pctō et dicas misseratio dei magna ē multitudinis peccatoꝝ meoꝝ miserebit. misericordia enī ꝛ ira cito ab illo ꝓximāt ꝛ in pctō sibi respicit ira illius. nō tardes ꝑuerti ad dñm ꝛ ne differas de die in diem subito enī veniet ira illius et in tpe vindicte dispdet te p cras cras noli tibi ꝓponere metas. p cras labit oīs etas ¶ Notādū ꝓmo ꝗd sit auaritia. Auaritia est duplex. vna spēalis et describit sic ē inordinatus amor vel appetit⁹ pecuniē. Ysi. Isidoli. ethimo. auar⁹ dr. ꝗsi auid⁹ ens Ynalis a btō. Bre. sic describit in ꝗdā omelya Auaritia est appetit⁹ inordinat⁹ pecuniē. scie altitudis et cuiuscū. ꝛ boni tpalis ꝓtio estimbilis cū scz ꝑuertit ad tpale bonū. Et p̄ differt a superbia ꝙ ꝓmittit ꝓ aduersione ab incōmutabili bono et solo ꝓpter vt ꝓx supō.

Queritur Utrū

auaritia sit semp pctm̄ mortale. Dom ꝙ est mortale et etiā aliqñ veniale. Quod sit pctm̄ mortale probat. Raynerus in pan. tribꝰ rōnibꝰ. Primo rōne eqtatis quā offendit. nā auarus iniuste accipit ꝛ retinet in damnum ꝓximi ꝗd ptinet ad rapinā et furtū que sunt mortalia ergo et auaritia. Ad quilibet tenet dare pauperibus in duobꝰ casibꝰ scz tpe neccitatis qō si nō fecerit peccat mortaliter. Basilius. panis famelici est quē tu tenes. nudi tunica quā tu ꝑseruas. indigentis argentum qō tu possides tot facis iniurias ꝙt beneficia cōferre vales. sz iniuria est pctm̄ mortale ergo. Secōo si superfluum habet. Ysaye. v. Ve q̄ cōiungitis domum ad domum et agrum agro cōpulatis. Glo. qui de aliorum necessitate facitis voluptatez. Secundo est peccatū mortale ratione caritatis quā excludit. si enim tm̄ crescat amor diuinarum vt homo ꝓpter ipsas non vereatur offendere deum aut ꝓximū talis peccat mortaliter. Ens. Tenebra animē est cupido peccami

arū. Sed nullus excecat spiritualiter nisi p̄ petīm mortale ergo auaritia est peccatū. Tertio rōne finis quē querit. naz finis hois est frui eternis bonis p̄ter q̄ hō creat⁹ ē. sz auarus magis desiderat frui tpalibus bonis: et ꝫ oñdit q̄ maiorez conatuz facit ad ea acq̄rēda et plus dolet dū ea p̄dit. querit aūt tpale bonū est auertī a deo sed hoc facit auar⁹ ergo auertit a deo et quertit ad tpale bonuz q̄ magis desiderat frui ergo peccat moraliter. Est enim veniale cū amant bona tpalia cū non p̄ponūtur amore dei et primi nec in eis finis vltimus cōstituūt. Scōo q̄n nō acq̄rit et retinet aut exponit in damnum primi p̄tra iustitiam vti male est.

Queritur Vtrū

auaritia sit grauissimū petīm. cū a p̄ostol⁹ dicat. Radix omnis mali cupiditas. Dōm q̄ magnitudo attendit ex triplici. Primo ex p̄te boni q̄ offendit et sm hoc petīm tanto est grauius q̄nto bonū q̄ cōtēnitur est nobilius. sz de⁹ est summū bonū ergo petīm cōtra deū est maximū. cōtra deū aūt peccat super bus opponēs se deo et p̄ceptis eius et illis qui sunt loco dei. Scōo attenditur magnitudo petī rōne damni q̄ infert. et tunc tanto magis est petīm q̄nto primus maius recipit dānum. maxim dānuz est amissio vite ergo homicida maxie peccat. Tertio attēditur magnitudo petī rōne boni cui q̄s subiacet. et sic q̄nto bonū est minus et magis transitoriū tanto petīm est difformius. Sed auar⁹ minoribono subiicitur ergo difformius peccat. Est de⁹ sunt angeli deinde hoīes. deinde corpa supcelestia. deinde elementa deinde elemēta. deinde artificialia. Inter oīa illa eligit minimū sc̄z artificialia vt peccatuaz. q̄ terra est. Vñ. Eccī. x. Auaro nihil est celestius. i. turpius aut ad petīm p̄nius. Sequit nihil est iniquius q̄ amare peccatuaz q̄ triplicater exponit. Primo nihil est iniq̄us. i. nequius q⁹ auarus eligit tpale bonum p̄o eterno. Scōo nihil ē iniq̄us. i. eq̄tati naturali magis p̄tr̄ariuz. naz diuino et naturali iure oīa sunt cōia vt patet. viij. dif. q̄ iure Sed auarus nititur hr̄e solus q̄ multi sufficeret. Tertio sic nihil est iniq̄us. i. insatiabilius. Job. xxij. qui biberit ex hac aq̄ sitiet iterū vñ. Eccs. v. auarus nūq̄ inplebit peccunia. Unus tres

sunt cause. Prima q; pecu/nia est res corpalis. anima ve/ro in qua est desideriuz ē spūs et capax dei ergo nulli cor/pali bono satiat. Secūda quia auar⁹ semp plus intuet illud qđ nonduz habet et oē qđ ha/bet nihil estimat respectu illius qđ nō habet et sic semp magis accēditur desiderio ei⁹ nec ali qñ satiatur. Tertia cā q; desi derii est in corde sz bona acq/sita nō reponunt vbi ē deside riuz vt sancti eius exuguant sz in archa. abscōdunt et sic de/siderii cordis manet vacuz ad semp desiderādū ḡdui bō vsuit in temo et matime in se nib⁹. Idco fm bnm tho. scđa scđe. q. cxviij. ar. ij. senes pp/ter defectū naturales auidus requirunt subsidia rerum exte/riorum. nec p ħ excusātur a pec cato. vñ Hiero. Cetera vitia hoīe inueterascente senescunt sola auaritia uinenescit. Se/quit hic enim animaz suaz ve nalē habz malus hō iudicaret q; venderet pgnatū suū peior quiamicaz. aduc peior q; frēz. aduc peior q; vēderet prēz aut matrē ē sz oim pessim⁹ esset q; vēderet animā suā p vili pti o qđ facit auarus ergo pessimū gñs ē hoim. vñ ait dñs math. xvi. qđ pdest hoi si lucret vni/uersuz mūz animaz vero suaz pdat. Bnus. Tho. scđa scđe. q. c. xviij. ar. i. ōt q; aua⁹ pec/cat ꝓtra deū ꝓtra primū. ꝓtra seipm. Primo peccat ꝓtra de um in qntū ꝓpter bonū tempa le ꝓtēnit bonū eternū. Aplūs ad eph. v. Auaritia est ydolo rū seruit⁹. Ratio pma q; hūc affectū quē fidelis exhibz deo auar⁹ exhibet pecunie. Se/cūda sicut idolatria subijcit se creature ita ? auar⁹ Tertia se cūdū. Crisostimū sicut ydola tria venerat vt reliqas et san ctuariū ydola sua vt p reue/rentia vir audet ea tāgere ita auar⁹ pecuniā suā nec vti au det ad necessitatē Quarta fm amb. sicut ydolatria nitit au/ferre deo gliā suā ne solus no mē dei bēat ita auar⁹ res dei sibi soli vsurpat q; de⁹ fecit eō munia. Quinto rō ydolum ōt offer mihi oblatiōes chaucos et vitulos. sz auaritia ōt offer mihi animā tuaz. Sexta rō si cut illi in multis obediūt ydo lo ita auarus in omnib⁹ pecu nie. ¶ Secūdo peccat cōtra primū cum bona temporalia colligit ? ꝓseruat in dñm p xi/mi sui. vnus aliqñ tm colligit vt multi apud eum deficiunt. Cum enim bona temporalia nō pñt multis posideri nō pt

vn⁹ habũ dare nisi alꝰ deficiat q̃ tñ iure diuino et neutrali cõia sũt. viij. dis. q̃ iure Amb. xlviij. dis. Sicut bñ ⁊c. ór. Esurientiũ ẽ panis quẽ detines. nudoꝝ vestimẽtũ ꝺd tu recludis. miseroꝝ peccunia quã tu in terrã fodis. totiẽs rapis q̃ tiẽs necessaria paupibus subtrahis. ¶ Tertio peccat ꝓtra seipm qz auarꝰ se subñcat vilꝰ sime creature cũ ipe sit ad imaginẽ dei factꝰ. tales ſm grego. sunt fortes in terrenis ſz debiles in celestibꝫ sapiẽtes sũt vt faciant mala. Nota aliud est diuitias amare et ñ hrẽ. aliud hrẽ et ñ amare. aliud nec hrẽ nec amare. aliud hrẽ et amare Amare et non hrẽ diuitias infructuosũ est et periculosuz .i. ad tbi. vi. Qui volũt diuites fieri incidũt in temptationez et laqueũ dyaboli ⁊ desideria multa. Rõ qz tales cupiũt fraudare furari et alia mala mutua facere vt lucrent peccuniaz siue mẽdatio siue veritate aut falsitate Habere et nõ amare laboriosuz est. Eccl. xxxi. Btus diues q̃ inuentus est sine macla et qui potest auruz ñ abijt ⁊c. ſz ꝺs est hic ⁊ laudabimus eũ. quasi diceret rara est tanis hec tlẽs fuere iob abraham ⁊c Nec habere nec amare pfectuz est math. xix. ait petrus in psona oim voluntarie paupm Ecce nos reliq̃m⁹ oia et secuti sum⁹ te q̃d ergo erit nobis. Rñdit ibũs. Vos q̃ reliq̃stis oia et secuti estis me in regnatiõe cũ sederit filꝰ hois in sede magestatis sue sedebitis et vos. Origenes ibidẽ. Si q̃s reliq̃rit oia bona tpalia vlr ⁊ secutus fuerit xp̃m q̃ ꝓmissa sunt petro et ipe recipiet. Bre go. .x. moral. Quisquis enim stimulo diuini amoꝝ exaratꝰ hic possessa reliq̃rit illic paradubio culmẽ iuditarie prãtis recipiet vel si iudex cuz iudice veniat q̃ nũc ꝑsideratõe futuri iudicij sese spõtanea paupertate castigat. Aug. li. de pnia In q̃ ergo numero iudicantiũ oẽs intelligunt q̃ ꝓpter euãgelij sua oia dimiserũt et secuti sũt dñm. Nota extra de hereticis q̃ plus dilexit cattã q̃ gre. oẽs suas diuitias. Hiero. xij. q. ij. glia ór. Socrates ille tebanus cũ ad phãdũ pgerz magnũ auri põd⁹ abiecat ne i pedirꝫ in acq̃sitõe sciaruz. Hrẽ et amare dãnabile est si amẽtur plꝰ q̃ deꝰ vl ꝓtra deũ aut ꝓximũ ita vt bñs eas sit patꝰ facere ꝓtra deũ aut ꝓxiz ne eas amittat peccat mortaliter. psal. Diuitie si affluũt nolite cor ap

Quattuor modis peccant homines in diuitijs suis. Primo male acquirendo vt illic iniquitatis luce. xvi. Secõ male vtendo ipsis vt diues q̃ induebatur purpura ⁊ bysso luce. xvi. Tertio male tenendo sicut ille diues qui multa bona posuit in horreaz in mltos ãnos luce. xij. Quarto nimium diligendo vt iuuenis qui abijt tristis quãdo dominus dixit. Si vis perfectus esse vade ⁊ vende omnia q̃ habes et da paupibꝫ luce. xviij. Possibilius est camelum p foramen acus transire cẽꝫ vnum talium diuitum saluari. Ratio quia istud est ꝓtra naturã illõ ꝓtra diuinã iusticiaz et auctorem nature. Hiero. cũ omnia vitia senescũt sola auaritia iuuenescit. Ratio doc. sancti secunda scõe. q. cxviij. ar. ij. ꝓpt nature defectum auidus reꝙrunt sub sidia rerum. ¶ Auaritia mala que sequunt et ipa multa sunt spẽaliter tñ nouez. Primum malum est terrenorũ inextinguibilis appetit⁹ quia auarus non cessat cõgregare ꝓpter inextinguibilem sitĩ generat enim auaritia insatiabilem ardorem. vñ amb. xlvij. dis. sicut bij ⁊c. õt. Nec finis vnq̃ nec satietas aderit cupiditatibus. puer. xxx. Sanguisuge due sũt filie dicẽtes afferaffer. Glosa sanguisuga ẽ dyabolus sitiens animarũ sanguinem due filie sunt luxuria et auaritia de luxuria ꝓius dicamus. Quod aũt auarus nũq̃ implebitur peccũa probo triplicter. Primo ratione desiderij quia quanto plus habet tanto magis crescit desiderĩ quia ignis auaritie nunq̃ õt sufficit. nã ignis in apõe lignorum nõ satiat sed semp magis crescit. sic bona temporalia apposito desiderio nec reponũtur vbi est desiderĩ ergo semper manet vacuũ desiderĩ et adhuc sitit similes sunt ydropicis q̃ q̃to magis abundant humore ampli⁹ sitiũt. Secõ rõne modi acquirendi. q̃to enĩ modus acquirendi est facilior. certior. securior. tãto circa hoc delectabilius opatur vt ꝓz in vsurario talis assimulat sanguisuge q̃ mẽbro tumido applicata insatiabilit sugit vsq̃ seipsaz interficit. Sepe ꝓtingit qõ õr. Eccs. iiij. Unus est et fm nõ habz. non filiũ non fratrem et tñ laborare cessat. nec saciant oculi ei⁹ diuicijs. nec recogitat dicẽs. Cui laboro et fraudo animam meam bonis

Tertio rõne termĩ. Arist. i. pol
tur. ideo excecat⁹ terrene pul
tici. Finis auari ẽ augmẽtatio
uere aliã ſuitaz nõ credit. ſic ꝙ
pecunie appetitus aũt finis ẽ
hoc dãnationẽ. ſuaz non videt
infinitus. Ãñ creatura dei rõ
ideo ỏt non videbit interituz.
nalis ad imaginẽ dei facta cre
Scõa eſt derelictõis. relinq̃t
aturis omnib⁹ occupari p̃t re
alienis diuitias ſuas uec ſecũ
pleri aut onio nõ p̃t qz capa
apportare p̃t. pſ. dormierunt
cem dei q̃cq̃t min⁹ eſt deo in
somniũ ſuũ et nihil inuenerũt
plere nõ p̃t. Nam ſicut arcba
oẽs viri diuitiarũ in manibus
uõ põt inpleri ſapiẽtia ita nec
ſuis. Amb. nõ ſunt hoĩs bona
aĩa pecunia. Bern. nõ minus
q̃ ſecuz ferre valet ſed alienis
faciaſ coꝛ hoĩes auro q̃z coꝛp⁹
relinquit. math. x. Inimici ho
aura ꝛc. ¶ Scõm malum eſt
minis domeſtici eius. vere in
cecitas mẽtis ideo ỏꝛ in pſ ig
imici ſunt quia q̃ auarus ma
noꝛat cui ꝓgregabit ea. igno
le acq̃ſiuit ſepe filij impediũt
rantia autẽ maxĩa circa ſaluti
ne reſtituat quod iuſto dei iu
fera ỏꝛ cecitas mẽtis. Quãto
ditio fit cuz potuerunt nolue
oculus coꝛpalis magis deſup
runt ergo cuz volunt non p̃nt
nis ad ỿma videt tanto viſus
Tertia eſt habitatõis qz qua
magis ꝓſtringiſ. Si quis de
ſi opinantur ꝙ ſemꝙ dñt habi
celo reſpiceret tota terra aut
tare in ſepulcris ideo ea ornãt
nihil aut vt punctus ꝓpe
z in locis ſacris ponũt ¶ No
pareret. Sic hoĩes q̃ruz ꝓuer
ta exẽ. in li. dyalo. beati gre
ſatio in celis eſt qui ſupna dili
gorij de diuite q̃ oppreſſit pa
gunt tot⁹ mũdus nihil eſſe vi
trinã obſeſſus moꝛtu⁹ ſepul
detur Auaras aũt hec infima
tus in eccleſia ignis exiuit de
magna putat z optia. pſ. Nõ
ſepulchro eius et totũ coꝛpus
videbit interitũ cũ viderit ſa
cremauit interra. Grego. xij.
pientes moꝛientes ſimul inſi
q. ij. Cũ grauia ꝛc. Quos pec
piens z ſtultus ꝓibunt et relin
cata grauia deꝓmãt ad ma
quent alienis diuitias ſuas et
iorem cumulũ dãnatiõis eoꝛũ
ſepulchra illoꝝ domoꝝ ſillorũ
coꝛpa in eccleſijs ponunt max
in eternũ ꝛc. vbi ꝓpbta oſtẽdit
ime vbi apparet pompa. Jere
tres cecitates. Circa ỿmã no
xxij. Sepultura aſini ſepelet
ta ꝓſiderat auar⁹ q̃ ſicut pau
Tertiũ malum eſt ſeruit⁹ mi
peres z iuſti ſic et mali moꝛtiũ
ſerãda nam auarus facit ſe ſer

nuz diuitiarum. Ideo ꝓpheta ait. Dormierunt somnuz suũ oĩes viri diuitiaruz. nõ ỹt diuine virozũ. Auar⁹ obedit in oĩũb⁹ peccatis et ad p̃ceptũ eius cogitat impia et iniqua ⁊ ad decipiendũ multiplicat callidas tõis mẽdacia ꝯuicia zopholistica verba. abstinet a cibis delicatis vestibus p̃tiosis solatijs quiete sumno. in sup ei⁹ impio exponit se periculo laboribus itineribus nõ timet latrones flumina famem ⁊c. Que aplus. ij. ad chorin. vi. ỹt se passuz ꝓpter deum talia patiẽs auar⁹ ꝓpter minimuz. Scõm officiuz est seruile in custodiẽ do luce. x. vi. Nõ potest⁹ deo seruire ⁊ mãmone. Blo. freuit diuitijs qui custodit vt seru⁹ qui aũt seruitutis ex cussit tuguz distribuit vt dñs. Bern. sup cantica. Quere ab inbiante lucris insatiabili corde q̃ỹ de illis sentiat q̃ oĩa relinquẽtes pauperibus p̃ eternis bonis an sapienter faciant aut nõ p. cul dubio respondebit ipm facere sapienter. Quere iterũ cur quod approbas nõ facis. non possum ut ỹt qz dña auaritia nõ me permittit. Tertiũ officium seruile est se ꝑformando Bern. sup cãtica de auaro sic ait. Cõformaris burse tue tãquã seru⁹ dño suo. qz ipse cõgaudet ⁊ ꝑdolet tpe suo. tu q̃s crescẽte marsupio tuo pariter crescis in aio et ipso decrescẽte pariter tu decrescis in aio ⁊ cõtristaris ei. ¶ Quartũ malũz est angustia cordis vt dicere possit illõ zuzanne danielis xiij. Angustie mihi sũt vndiq; Sunt tria ipsuz tribulantes. ardẽter querere tenaciter retinere. dolenter amittere. Primo querit ardẽter nocte ⁊ die q̃ etem nõ habet. sero aũq; pgit dormitũ vadit et visitat denarios suos numerat ꝓplat. et diligit postea domũ circuit ne aliq̃s de bonis suis minuatur tandẽ dormitũ ꝑgẽs somniat se thesaurum inuenire gaudet sed magis cũ se deceptũ videt dolet ⁊ tristatur. mane domuz egrediens querit quẽ deuoret nõ reuertit nisi p̃daz ferat cattulis vt leo. Prim⁹ reprobo in mũdo auar⁹ fuit scz cayn q̃ destructi et curiosis frugibo offerẽs despect⁹ ẽ a deo vt tradũt hebrey hic prim⁹ edificauit ciuitatẽ vt rapta defẽderet. tandez in desperatiõe occisus ẽ a lamech. Scõm ꝓpium auari est tenaciter retinere tãta mẽsura p̃mitur vt qñ videt diuitias minus putat sibi oclũ cruĩ tota familia sua in miseria est

numerat expensas panē potū et cuncta figens freno artissi/me abstinentie. sepe ꝓqueritur dicens in domo mea sunt tm̄ voraces lupi. Isa. lxvij. Nō est pax impijs. puer. xv. Conturbat domū suā qui sectatur auaritiā. Beda de pe. dis. iij. Quem cūq; arripuerit būana cupiditas mox in ima vitiorū psternit. Tertiū ꝓprius est doleter amittere. quis dicere valet quantū dolet auarus cum aliqd pdiderit. Eccs. v. Nō est alia infirmitas pessima quā vidi sub sole q̄s diuitie congregare in malū dñi sui pcūt enim in afflictiōe pessima. Ideo saluator noster volens p̄cludere viaz dānatiōis docuit paupptatē oñdens multas miserias ūn nisiere diuinū. ¶ Quītum malum est obprobriū vite. nom tota eius vita plena ē obprobrijs. Sunt tm̄ specialiter tria que sequuntur auarū. inertia. malitia. infamia. Inertia siue stultitia q̄ non querit modū honesti questus aut qualiscūq; etiā si fuerit cōtra legez dei. Ait dñs gen. iij. In sudore vultus tui pane tuo vesceris. Sed tales vt ōt ꝓphe/ta in labore hoīm non sunt et cum hominibus non flagellabuntur. Bern̄. Qui pfecto in labore demonum erunt tales manducant sanguinē paupm et sunt hōicide. Eccī. xxxiij. Panis egentium est vita coꝝ q̄ fraudat eos vir sanguinum est. Scōm est malitia. Eccī. xxxij. multaz docuit otiositas ymo ad tantaz malitiam pducunt vt aiam̄ suam venalem bēant ꝓ quolibet vili denario maxim̄ maluz est aiam̄ in tanta sublimitate creaturarū factam ad imaginē dei. sanguine xp̄i redemptā. ad eternaz gloriam ordinatā. dare p̄ vni co denario aut grosso. Eccī. x. auaro nihil est sceleśti? hic enī animaz suam venalez habet. Tertiū malū est infamia. naz auari maxīe vsurarij sūt infames dictum est de eis puer. ij. Qui relinquūt iter rectū t ambulāt ꝓvias tenebrosas q̄ letant cū malefecerint t exultāt. ꝛc. ¶ Sextū maluz ē illa q̄/cio dyaboli tm̄ ß est maluz vt dyabolus dño p̄mittēte ptātē sup tales habet. Se illaqat. intricat. p̄sumptuose sperat. Primo auarus se illaqat. Job xviij. Immisit in rethe pedem suuz et tenebrīt planta eius laqueo planta ꝑcat extremitatez vite. quanto enī auarus vicinor est morte tanto maiore cupiditate ardescit. Hiero. Alia

vitia cum hoīe ſeneſcunt ſola auaritia iuueneſcit. Rō beati thom quanto magis deficit in natura interiori eo magis q̄nt auxilia exterius in bonis tpalibus. ſ. ad tbi. vi. Qui volunt diuites fieri incadunt in temptationē. Scō ſe intricat ſi aut auis in retbe tanto magis ſe intricat q̄to magis ſe excitare ꝓtendit. Sic auar⁹ cū capitur boc vitio quanto magis ceſare ꝓponit tanto artius intricat puer. v. Iniq̄tates ſue capiūt impiū et funib⁹ peccatorū vnuſquiſq; cōſtringitur. Tertio p̄ſumptuoſe ſperat. q̄ putat ſe velle penitere in fine et reſtituere. Auguſtin⁹ de penitentia diſ. vij. ¶ Quāquaz Multos ſolet decipe ſerotina penitentia. Figura geñ. xiij. hui⁹. Lotus qui viuit de rapina exiens de archa clamās Eras eras. nō eſt ad tā reuerſus. Sic auarus q̄ differt̄ penitentiā vſq; in finē nō reuertetur ad eccleſiaz p̄ veā penitentiā. Septimū malū eſt certitudo dāpnationis hui⁹ habet tria teſtimonia xp̄i euangeliū dyaboli priuilegiuz. deceptionem hoīm. Primuz teſtimonium dāpnationis auari eſt chriſti euangeliuz luce. vi. Dimittite qua mēſi fueritis remetietur vobis. Luz enim auar⁹ nō det aliq̄d niſi recipiat amplꝰ ergo ſi voluerit a iuſto iudice habere paradiſuz nō dabitur ei niſi det aliquid amplius et meli⁹ paradiſo. ſed quia hoc eſt impoſſibile ergo nūq; habebit. Scōm eſt mortis priuilegiuz nam tot habet dyabolus ꝓtra eum allegare quot hoīes decepit aut fraudauit. et ſi forte vni ſatiſfecit ſunt alij quib⁹ nō vnde magnam vim habet eius p̄ſcriptio goff. et eſt glo. ſup ti. de ſcriptionib⁹ Preſcriptio eſt ius quodā ex ꝓtinuatione temꝑis et auctoritate legū ſubām capiens. i. firmitatem. Requiruntur añ quatuor ad preſcriptionē bonam. Primo bona fides ſcz vt poſſeſſor credat rez ſuā et eius fuiſſe a quo recepit. Scōo iuſtus titulus vt patet in. c. Si diligēti. aut data aut empta aut permutata ꝛc. Tertio cōtinere poſſeſſa ſine interruptione temꝑis vt patet. c. Illud ꝛ. c. auditis de preſcrip. Quarto q̄ ſit res p̄ſcriptibilis ideo nec vxor nec ſubditus cōtra prelatū preſcribit anima aut ſemp ad peccādū libera eſt. Ecc̄i xv. Creauit deus hominem et re. Tertiuz eſt ūm miſericordia ſcu deceptio hominū. naz talis mul⁹

tos crudeliꝫ turbat varijs exquisitis mõis. Job. xx. Iuxta multitudinẽ adinuẽtionũ sic ꝛ sustiebit qm̃ ꝓfriges nudauit domũ paupis nec est satiatus vẽter ei⁹ et cũ habuit qđ cupiebat possidere nõ potuit scz in morte ¶ Octauũ malũ est impnia cuius tres sunt cause scz indispõ indurato et ꝓtempt⁹. Primũ qđ cãt impnia est indispõ ad pniam quia qui auarus aut prodigus aut tenax. Si prodigus est bona cõsumpsit nec habz vt reddat. Si tenax est reddere nõ vult qz cor ibi sepultũ iacet. Scõa est indurato nã talꝫ cõsiderat se nõ posse saluari nisi restituat aliena et filios in pauptate relinquat deliberat in pctõ magis ꝑseuerare. q̃uis sepe a ꝓdicatorib⁹ pcutiꝫ anim⁹ ei⁹ tñ sp duriꝰ vt inc⁹ efficitur. Job. xli. Cor ei⁹ indurabit q̃si lapꝫ et stinget q̃si malleatoris inc⁹ Tertia est ꝓtempt⁹ diuini verbi puer. xviij. Pctõr cũ in profũdũz iniq̃tatũ venerit ꝓtẽnit resurgere nec ꝓfitet pure ne a ꝓfessore ad satisfactõnẽ cogaꝫ aut q̃rit ꝓfessorẽ q̃ nõ bz sciaz aut ꝓsciam. et si pmittit restitutionez nõ iplet. de reg. iu. li. vi. Nõ dimittit pctm̃ nisi restituaꝫ ablatũ ¶ Nonum malũ ẽ horribilitas mortꝭ nã sepe terribilia signa apparẽt i morte taliũ et hoc fit ꝓpter tria .s. Derelictõz Desprationẽ. Impugnatiõz. ¶ Prio ꝓpter derelictiõz auxiliꝫ sctõz nã talis nũq̃ abstinuit quecũq̃ die solẽni a suis quelis nec pacsaꝫ nec in passione nec festis btẽ. Marie virginis ymo si q̃uit peccunia ei⁹ laborauit vt paret de⁹ surarijs quare talis in fine a virgine maria ꝛ omnibꝰ sctis miserabiliter relinquitur. Dicbee. iij. Abscondet dñs faciẽ suã ab eis i die illa. Sed cũdo rõne desperatõis cum se iam videt a deo ꝛ sctis ei⁹ derelictum desperat. Job. xxiij. Obliuiscꝫ illi⁹ miseria auferetur ab eo omnis spes fidutie ¶ Legit de q̃dã auaro ifirmo qui hortatus a suis ad pniaz. dixit nõ possuz penitere qz nõ bẽo cor meũ. q̃ putabãt eũ deliberare dixerũt qũo viueres si nõ bẽres cor q̃ dixit nõ delibero sz inueniet⁹ in capsa peccuniaruz sicut dixi. qz ibi spes mea. sic despat⁹ diceſſit. Et sicut dixit ita cor ei⁹ cũ peccũijs ũ capsa repositũ inuenerunt. Iuxta illõ saluatorꝭ. Vbi thesaur⁹ tuus ibi cor tuũ. Tertio ꝓpter pugnationẽ nã in morte pugnabit ꝓtra eũ

oīs creatura q̄b⁹ male vſus ē nā ōr sapīe.v. Pugnabit p eo orbis terrar⁹ ītra iſēſatos ⁊c.

Eluxurio

ſis. Luxuria eſt in ordinat⁹ appetit⁹ venenor⁹ Exo.xx. Nō mechaberis. ſup q̄ verbo ōt auguſti. et magiſter in ſco. hiſ. noīe mechie. Oīs illicit⁹ ꝑcubit⁹ extra matrimoniū atz illor⁹ membror⁹ nō licit⁹ vſus ꝓhibit. Aplūs ad gal.v. ponit mater opera camis et ōt. Qui talia agūt regnū dei nō ꝓſequēt. Iero.xxxij. q.ij. ꝓnubia ōt q̄ in illo actu ſpūs ꝓphetarū nō tāgebat corda eorū ſz actu matrimōiali. Fornicatio ſimplex eſt pctm̄ mortale. ꝓbat auctoritatib⁹ et rōib⁹ Exo.xx. nō mechaberis vt patet math.v. Qui viderit mulierem ⁊c. Ad roma.i. Repleti oīmi malitia fonicatione ⁊c. q̄ talia agūt digni ſūt morte. nō ſolū q̄ faciūt ſed q̄ facientib⁹ cōſentiūt.i.ad corinth.vi. fugite fornicationē. Ibidē. Neq⁹ fornicarij regnū dei poſſidebunt. Ad ephe.v. Oīmis fornicator aut im mūdus aut auarus. q̄ eſt ydolor⁹ ſeruitus nō habet hereditatez in regno xp̄i et dei nemo vos ſeducat inanib⁹ verbis ꝓpter hec enī venit ira dei in filios diffidētie. Glo. nemo vos ſeducat ꝓmittēs impunitatē ex miſericordia dei vel p̄dicās naturalia. oīa ſunt verba adſuplitiū trahētia. Auctoritate iuris poſitiui. Augu/ſti. in omel. de igne purgator⁹ xxv. diſ. alios ⁊c. vbi ſic dicit. Qui ꝓpetrat adulterium aut fornicatōnē ⁊c. niſi digne emēdauerit et ſi ſpatium habuerit lōge tpe pnīaz egerit ⁊ largas elemoſinas dederit et a pctis ſe abſtinet non purgabit purgatorio īgne ſz eterna flāma illū cruciabit. Entitian⁹ papa xxij. q.i. p̄dicādū. Talis de p iurio pnīa impōi dz q̄lis ō ad ulterio ⁊ fornicatōe aut homicidio ⁊ cēs. xxxij. q. iij. meretrices eſſe et ad eas accedere ꝓbib⁹ dñs q̄z publice venall eſt turpitudo. Hec ſolū adulteriū eſt cū aliēa ꝓiuge peccare ſz oē q̄ nō bz ptātē ꝓiugij Diceres lex cunlis nō ponit ſimplicē fornicatōez. ſz audi q̄ō de lege īpatoris ſcriptū eſt diſ. x. lege impator⁹ ⁊c Lex impator⁹ nō eſt ſup legez dei ſed ſubt⁹. nec poſſūt īpatis iuditio iura eccl̄iaſtica diſſolui. Simach⁹ ī .vi. ſino. do. diſ. x Nō licet impatori vl' cuiq̄z pietatē cuſtodiēti ailq̄d contra.

diuina mandata p̃sumere. nec quicq̃ q̃ nod euangelicis ꝓphe ticis aut apostolicis regulis obuiet agere. Idem. xlvi. dis. Si imp̃ator catholic⁹ ē salua pace ipsius dicim⁹ fili⁹ est nō p̃esul ecclesie. discere ei cōue nit nō docere. Hiero. ait vt re fert eusebius de morte ipsius. Ensis dyaboli est luxuria nō cali ad pct̃m quo toties dya bol⁹ victor exstitit fugite luxu riam. Hã sicut virginitas bo munis par est angelis et plus ita luxuria hominem peius fa cit bestia. de nullo alio pctō le gitur deum dixisse. penitet me fecisse hominem. Nam ꝓpter illud pct̃m de⁹ diluuiū in dux it sup mundum. Sodomã et ga morram igne in fernali cōbus sit. q̃ hoc retbe dyaboli semel capitur non cito soluitur. In isto p̃lio nemo vincere p̃t ni si fugiat. qui vino vtitur ignez portat in gremio. Ait apostolus. Nolite inebriari vino in quo est luxuria vinū nocet sed centoplus vult⁹ mulierū. mu lier dyaboli sagitta est qua bo mo cito in luxuria vulneratur Nūquid ait sapiens. p̃t bo mo abscondere ignem in sinu suo vt vestimenta. eius nō ar deant. aut ambulare sup p̃u nam vt nō cōburantur plante eius. Vir et mulier ignis ⁊ pa lea dyabolus nūq̃ sufflare ces sat nisi accendant. Nunq̃ vi ro cum muliere sint longa col loq̃a sola. Vir mulieris cunc ta spnat munuscula. blanda verbula. si nō vult luxurie ca pi laqueis. Aug. in sermone de vitanda mulerū cōtione. O quãta est iniquitas luxuria vt animaz quã xp̃s suo sanguine redemit luxurios⁹ ꝓpter vni⁹ momenti delectationem libidi nis dyabolo vendit. nam cito p̃terit q̃d delectat sed sine fine manet q̃d cruciat Sz forte di cis iuuenis suz satio q̃d delec tat postea penitebit. Est ac pcu tiã me crudeli gladio ⁊ postea vado ad medicū nescis q̃ vni us hore puncto vuln⁹ occidit q̃d vir aliq̃n longo tpe ad sa nitatē reducitur vidi tñ ne pe reat dilatio et succedat eterna dãnatio. Aug. de cobitatione clericoz ait. Brauē inimicum sortita est castitas cui nō resi stendū sed magis dimisso freno longi⁹ fugiendū. Expto crede loquor coz̃ deo nō mētioz ce dros libani duces gregū i hac peste corruisse reperi impudi ca turpitudine de q̃z lapsu nō magis suspicabar q̃ hieronimū et ambrosiuz. Amb. de belya et ieremia. c. xiij. Luxuria se

minariũ est et origo vitiorũ. Nec arbitrari me aduersus ap postolũ dixisse qr ille ait auari tiã radicẽ esse oim vitiorũ qm luxuria ipsius mater est auari tie. nã eũ qs exhauserit luxuri ando facultates ꝓpas postea auare icipit q̃rere alienas Rõ ne ostendit sic. Btũs tho scõa scõe. q. cliij. ar. ij. ꝓbat multi pliciter. Primo rõne ꝓsensus. Hã illi⁹ actus cui⁹ sẽsus sol⁹ est pctũ mortale a fortiori ipz op⁹. Sed ꝓsensus fornicatio nis est pctũ ergo plus opus. Minor ꝓbat auctoritate dñi. Matb. v. Qui viderit mulie rẽ ad ꝯcupiscendũ eã iã mec hat⁹ est. Jacobi. i⁹ Cõcupiscẽ tia aiz ꝯcepit glosa. ꝓsensum parit pctũ. Pctũ cũ ꝓsuma tũ fuerit gñrat mortẽ scz eter naz. Scõo rõne punitionis. Quecũq; pcta eq̃liť puniant e q̃lis sunt culpe q̃ ad penã dãni. Sed fornicatõ simplex ad ulterũ et piurũ eq̃liter puni antur ergo ꝛc. Probatio mi noris. Hã ór in canone ꝑdicã dũ. xxij. q. i. Talis pena debz iponi sz septẽnis de fornicatõ ne sicut de adulterio p iuno et bõicidio q̃ sunt mortalia. ergo ꝛc. Tertio rõne ꝑuatõnis sic. Nihil excludit a regno dei ni si pctũ mortale. Sed fornica tio excludit a regno dei ergo ẽ pecca tum mortale probatur. Minor apostol⁹ ad galle. v. Manifesta sunt opera carnis que sunt fornicatõ in mũditia ꝛc. que predico vobis sicut ꝑ dixi qui talia agunt regnũ dei non consequenter ergo morta le peccatũ est ꝛc. Quarto rõ ne dãnatõis. Sic nullũ pec catum damnat eternaliter ni si mortale. Sed luxuria aut fornicatio simplex dãnat ergo mortale est. Apocal. xxi. For nicatorum pars erit in stagno ardente igne z sulphure z hec est mors scõa. Nam prima se perat aiaz a corpe scõa corp⁹ et aiam a deo. Jtẽ. ij. petri. ij. nouit de⁹ iniq̃s in diez iudicij refuare cruciãdos magis aut eos q̃ post carnẽ in ꝯcupiscen tijs ambulãt. Extm legiť in sca la dei. Vir q̃dã orauit deuot⁹ ꝑ vxore sua q̃ ei aparuit in vi sione et ait seq̃re me q̃ videꝭ demones et cuppã magnã ple nã metallo in q̃ piecerũt bur gensem vnũ et vxorẽ alteri⁹ q̃ clamauerũt. Ve ve. audi ens ille terit⁹ ẽ. Cui vxor eter naliter cũ illis balnearẽ qr me diatrix fui. Ut simul i vita cõ uenirent z adulterarentur nisi mia dei a pctõ me reuocasset cui vir, vtiq; ꝓfessi sũt et sacra

bo ꝓceperũt ꝙd eis ꝓdeſt. cui. ulla nihil q; timore mortis boc fecerũt et nõ caritate moti.

Septez ſunt gra dus quibꝫ deſcenditur in fo: ni cationem. Tres primi ſunt in corde. q̃tuor vlti in corpe Cogitatiõis alteratio. Horoſa delectatio. In actũ cõſenſio. Impudica aſpectio. Turpis ꝓfabulatõ. libidinoſa ꝓtractatio. Opis expletio. ¶ Primꝰ gradus eſt cogitationis tolleratio ꝙſaie. i. Aufferte malum cogitatiõz vrãz ab oculis meis ſez luxurie. Vbi diligenter nota q̃ cogitatio luxurie q̃ nõ eſt q̃n ꝙs cogitat de ea voluntarie ſiue ad penitẽdũ de bñs q̃ geſſit ſiue ad intelligẽdũ vel docendũ materiã de turpibus bona intẽtiõe ſiue inuolũtaria occurrat cogitatio turpis ex ociositate mẽtis vel curioſitate vbi exgeſtis p eõ vel p ſuggeſtionẽ demonis et in ſenſualitate aliqualiter delectat ꝛ ſibi ꝓplacet cũ diſplicẽtia tñ rõis eſt pctñ venale tñ ad roma. vij. Hõ eni qõ volo bonuz bñ agoz ſz ꝙd odi malũ boc facio. Vñ. Brego. auguſtino anglorũ epo. vi. diſ. Teſtamẽtũ dt. Cũ maligni ſpũs pctñ ſuggerit in mente ſi nulla delectatio pcti ſequit pctñ oĩno ꝓpetratum nõ eſt. cũ vero caro delectari cepit pctñ iam naſci incipit. Si vero ex deliberatione cõſentit tunc pctñ cognoſcit ꝓfecta in anio in ſuggeſtiõe pcti eſt ſemen in delectatiõe nutrimentũ. in cõſenſu ꝓfectio. Et ſepe ꝓtingit vt quid malignꝰ ſpũs ſciat in cogitatione caro trahat in delectationez nõ tñ rõ eidem delectationi ꝓſentit Et cum caro ſine animo delectari neq̃at ipſe tñ anius carnus voluptatibus reluctãs in delectiõe carnis quidãmodo ligatur inuitus vt ei exratiõe cõtradicat nec cõſentiat et tñ ea delectatione ligatus fit ſz ligatum ſe vehementer ingemiſcit. itaq; eſt homo captus ꝛ liber. liber ex iuſtitia. captus ex delectatiõe quã portat inuitꝰ hec. Brego. ¶ Scõus gradꝰ eſt cogitatiõis delectatio. Jeremie. iij. Vſqueq̃ morabuntur apud te cogitatiões noxie Sap. i. puerſe cogitatiões ſeperant a deo nihil ſepat a deo niſi mortale pctñ ergo tles cogitationes ſunt mortale pctñ Breg. de pe. diſ. iij. Inter hec plerumq; animus peruerſum contemptum intra ſe voluit ꝛ nimiruz mentez neq̃q; imminẽte cogitatio manifeſta cũ pul-

sat ꝫ cū sibi p delectationē sub
ugat. Bēs tho. prima secūe
de. q. lxxvij. ar. viij ōt. Cogi
tatio de fornicatione intelligit
duob⁹ mōis. Uno modo ꝓut
ipe affectus inclinatur ad ip
saz cogitationē. cogitatio aūt
scōm se nō est pcm̄ mortale.
aliqñ est cū quis inutiliter de
ea cogitat aliqñ nllm̄ vt cū co
gitat ꝗs de boc qñ vult ꝑdica
re illō. Aliomō delectak in ac
tu cogitatio q; ad boc est incli
natus et eligit illud ex delibe
ratione qō cogitat est morta
le. i. banc morosaz cogitatiōez
inciderunt tepidi frigidi statī ca
dunt ꝫ qui sunt feruidi statim
eaz expellunt nec locū aut mo
raz admittunt. ¶ Tertiꝰ gra
dus est ꝓsensus in actū turpē
illud est mortale math. xv. Ex
corde exeūt cogitatiōes male
furta hōicidia. fornicatōs ad
ulteria. hec in quinant hoīez.
Aug. de ꝥbis dñi in mōte de
pe. dis. i. sic ōt q; prima dīna
pcī mortalis est cum in corde
cōsentitur libidini figurata p
puellaz mortuam ꝫ ad huc in
domo iacentē. Aug. de pe. dis
. i. Si cui ad hesit cupiditas
cōcubendi cuz aliena vxore ꝫ
deest facultas nō minus reus
est cꝰ si in ipso facto desende
retur q; ad auditū diuinuz vbi
eq̄litas q; ad dānū et diuturnī
tatez seq̄tur. Nō sufficit pcā
ꝑfiteri in gñe se dicere habuis
se cogitatiōis malas cū ꝓsen
su ꝫ ergo cꝰ ꝗ quō. ¶ Quartꝰ
graꝰ est aspectus libidinosus.
math. v. Qui viderit mulierē
ad cupiscēdū eā iā mechatꝰ
est. Aug. xxxij. q. v. q; viderit.
ōt q; solo visu q; turpiter innu
pta cupiscitur adulteriū ꝑpe
trat Aug. in regula. Hec dica
tis vos hē aīaz pudicā si ocu
lus hētis in pudicos vt patet
xxxij. q. ij. nullo solo. Castita
tis aūt nō amittitur nisi p mor
tale crimen ergo talis aspectꝰ
est mortalis. puer. Abhoīatio
ē dño desigēs oclm̄. ꝫ nullus
efficitur abhominatioꝝ dño nisi
ꝑ mortale. Unde grauiter
peccāt q; se ornāt festiuis die
bus et vadūt ad ecclesiā ad p
nocādū hoīes in cupiā sui to
tiēs mortaliter peccāt q; in sui
cupiscētia accēdūt. Quotiēs
mulier aut vir offert se ꝓspec
tui amatoris amatricis siue to
tiens peccat mortaliter. Qui
occasionē dāni dat dāmū de
disse videtur de iurean. c. si cui
pa. Nota de deum qui in cau
te inspexit bersabee. ¶ Quin
tus gradus est ꝓfabulatio tur
pis i. cborith. xv. Corrumpūt
bonos mores colloquia pra

pis. i. corint. xv. Corrumpūt bonos mores colloquia prava. Cipriān⁹ li. de virginitate ōt. O quātū dedecoris et criminis infert ꝓfabulatio turpis Sz crimē importat peccatū mortale ergo ꝛc. Apostol⁹ ad ephe. v. appellat illud stultiloquiū et nūerat inter pcta mortalia dicēs. Oīnis autē fornicatio aut immūdicia aut stultiloquiū nō nominet in vobis Et subdit. oīnis talis nō habet hereditatē in regno christi Sed nl'lus p̄uat regno xp̄i nisi ꝓpter mortale ergo ꝛc. Pē. Lingua cor scz talia ꝓsua dentiū gladi⁹ acut⁹. Aug. de pe. dis. i. noli. Tales accidunt aīaz suam et audientiū. Item de cantilenis libidinosis. Simule q̄ trās portāt ad puranduz talia scz adulteria aut fornicatōis. ¶ Sextus gradus est libidinosa cōtractatio. scz p oscula amplexus. cōtactus manuū et aliarū partiū corporis hāc malitiā nomiat aplūs turpitudinē ad ephe. v. dicēs. Omnis fornicatio aut immūditia aut turpitudo. nō nominetur in vobis. Glo. turpitudo vt in oscul⁹ amplexib⁹ et huiusmodi. tales vt ōt nō habent partez in regno christi. i. corinth. vi. Bonū est mulierē nō tangere. Eccl. xiij. Qui tāgit picē cui similis est mulier inquinabit ab ea. Jordanus terra bona ⁊ aqua bona est tñ cōiuncta gñant lutū. ¶ Septim⁹ gradus ē opis libidinosi cōsumatio ad gal. v. Manifesta sunt opa carnis q̄ sunt fornicatio. immūditia. adulteriū. impudicitia. luxuria ꝛc. q̄ talia. agūt reguū dei nō ꝓsequuntur. Aug. de igne purgatorio. xxv. dis. ¶ Alias. ponit fornicationem in numero peccatoꝝ mortaliuz qō tñ est min⁹ in gñe luxurie tñ ducit ad dānationez eternaz. vñ in de. de heredicis. c. ad minimū ponitur articulus dānat⁹ begardorum qui dicebant non esse peccatum mortale.

Occasiones luxurie

sunt decem sex intrinsice. quatuor alie extrinsice. Prima est superbia. Apostolus ad ro. i. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt tradidit enim vos deus in desideria cordis sui et immūditiaz. in cuius filiaz mox vt primus parens ei superbia peccauit pudenda tegebat. Grego. xvi. moralium. Sepe longa ꝓtinentia repēte solutur et sepe vsq̄ ad senium virginitas seruata perdit

quia enim negligitur hūilitas cordis rectus iudex despicit etiā integritatē corporis idez xxxiij. moraliū. Hostis antiquus q̄ iam interi⁹ dñatur p̄ superbiam etiam exteri⁹ seruire p̄mittit vt qui cogitatiōe elati sunt p̄ carnis luxuriaz p̄sternantur. ¶ Scōa carnositas sensus in aspectu pulchraruz rerum aut imaginuz turpium vel auditu turpiū cantionum Job. xxxi. pepegi fed⁹ cū oculis meis vt nō cogitarē de virgine. Beñ. xxxiij. Sichen filius emor videns dynā filiam iacob q̄ egressa vt videret mulieres regionis illius oppressit eam. Item Beñ. xxxix. vxor putifar iniecit oculos i ioseph et p̄cupiuit. De Judit ōr eiusdem. x. q̄ pulchritudine ei⁹ cepit Holofernē p̄incipez militie nabuchodonosor et caput ei⁹ abscidit. ¶ Tertia est otiositas. Ezech. xvi. Hec fuit iniquitas sodome superbia. saturitas panis et otiū. Beñ. Oīm temptationū malor̄ causa est otiū Jdez. Otiū est mater nugarū nouerca virtutū ipm est q̄ vinuz fortissimū fortissime precipitat in reatū. Dauid otiando post somnuz lapsus est. ¶ Quarta ē quies nimia. Roma. xiij. nō in cubilib⁹ et in pudicitijs. Un Latho Diutur⁹ na quies vitijs alimēta ministrat. Quos drabol⁹ vigilādo nō audet aggredi dormiendo frequēter tētat. ¶ Quinta est ventris ingluuies aut nīs aut dilicate. puer. xxix qui delicate nutrit seruuz suuz. i. corpus in fine sentiet eū p̄tumacē. i. rebellem p̄ stimulum luxurie. Jdeo p̄mi parētes post comestionē id senserunt. Beñ. Periclitatur castitas in delitijs sicut agger pignis non opatus ¶ Sexta est vinuz inmoderate sumptuz. puer. xxi. Luxuriosa res est vinum. Ad ephe. v. Nolite inebriari vino in q̄ ē luxuria. vñ Noe ebrius nudauit femora Beñ. ix. Lotb inebriatus incubuit cuz filiabus suis. Holofernes inebriatus p̄didit caput vt patet Judit. ¶ Septīa ē aspect⁹ impudicus matb. v. Qui viderit mulierē ad p̄cupiscendū ꝛc. Jdeo ait. Job. xxxi. Pepegi fedus cū oculis meis vt nec cogitaui de virgie. Augustin regula. Impudic⁹ ocul⁹ impudici cordis est nūti⁹ ¶ Octauo sermo lubric⁹. Eccī. ix. Cuz saltatrice ne sis assidu⁹ ne forte capiaris et colloquiū ei⁹ q̄si ignis erat discit. i. corintb. xv. Corrumpūt bonos mores colloq̄a pra

ua. Eccl. xlij. Melior est iniq-
tas viri q̄ mulier. benefaciēs.
Lyra Vin⁹ piculosa ē puer-
satio viri etiā mali q̄ p̄uersa-
tio mulieris etiā si sctā vedet.
Piero. xxxij. dis. Hospitiolum
tuū raro aut nūq̄ mulierū pe-
des terrant. q: non pōt digne
hitare cū deo q̄ feia accessibo
delectat feia p̄sciaz secū hitā-
tis emit. Nec p̄fidas de scti-
tate q: nec sanctior es dauid.
nec fortior samsone. nec sapiē-
tior salomone q̄ per mulieres
corruerūt. Delimandus. Qō
sciunt feia sexus hoc in puero
etas ¶ Nota tact⁹ inuerecūn-
dus. Corinth. vij. Bonum est
mulierē nō tāgere Btūs tho.
scda. scde. q. c. liij. ar. iij. Cō
plex⁹ oscula tacus et hmōi si
sunt p̄pter delectationem vel
malū finē sez libidinē peccant
mortaliter. ¶ Legitur in vita
spatruz q: q̄daz ducēs p aquā
mrēz suā pallio manum tege-
bat. ¶ Decima est ornat⁹ sup
fluus vulpis diligenter venat
nō p̄pter carnes sz p̄pter pellē

Mala q̄ne p:oue

niunt ex luxuria sunt septē in
gñe. infinita in nūero. Primo
intellect⁹ obūbratur ps. lvij.
Supcecidit ignis et nō vide
runt solem. i. lumē rōis. Jdē.
Juuenes corū comedit ignis.
ps. lxxvij. Sic duo senes in-
duces in babilonia p̄tra suzā-
naz excecati sūt ad q̄s ait dā-
niel. spēs decepit te et cōcupi
scentia subuertit cor tuum vt
p: dañ. xiij. Sic samson post
amorem dalide excecatus est
etiaz corpaliter. Judicū. xvi.
Sic ois qui vincitur a cōcu-
piscentia excecat vt nō intel-
ligat malū in quo sit. Sed ni
hil tā mortiferū est ingenijs si
cut luxuria. siquidē rōez p̄tur
bat. intellectū hebitat. meno
riaz eneruat oblīuionē in mit-
tit. errorem infundit. boiez q̄si
bestiā facit. ¶ Scdo rō supa
tur. Ozee. iij. Fornicatio vi-
nū et ebrietas auferunt cor. i.
sapiam bois. tale enī est incē-
diū libidinis vt hō nō regitur
rōe q̄ vult optima vt dr Aris.
i ethicis. sz sēsus dñat ¶ Ter
tio pctīm plongat. nā ex delec
tatiōe hui⁹ pctī appetit homo
diu viuere vt voluptate diu
possit frui ymo plus appetit
peccare q̄ viuere. q: p̄pter pec
care desiderat viuere Vñ aris
i copiel p̄pter vnūqdq̄ tale ip
suz magl. Et cōir p illd malū
bois desperationē incurrūt pu
tantes nō ee aliā vitā post istā
q: fm grego. dū meus detine-
tur carnalibus delectationib⁹

ad spūalia venire non curat.
¶ Quarto bō vitali munere
ꝑuatur. naz frequēter tales ca
dunt in infirmitatez corpis q̄
boc malū exercent. vñ aplus.
Oīe petīm extra corpus est q̄
autē fornicatur peccat in cor
pus suū. i. chorinth. vi. ipsum
scz debilitando. Eccī. vij. Iu
ueni mulierem amariorē mor
te. Eccī. ix. propter speciē mu
lieris multi perierūt. s. in cor
pore. hic extīm habes de holo
ferne vt patet iudith. ¶ Quin
to mundi gloria tollitur. Non
est aliqō aliud peccatū qō tā
tum infamat sicut boc vitium
tales enim querunt tenebras
in signū q̄ ptinēt ad eternas
tenebras. Job. iij. Oīnis qui
male agit odit lucē Job. xxiiij
Oculꝰ adulteri obseruat cali
ginē dicens. Non me videbit
oculus et opiet vultū suū. Ex
emplū habes de salomōe naz
ōr de eo. Eccī. xlvij. Inclina
sti femora tua mulieribꝰ pote
statem habuisti in corpe tuo.
dedisti maculam in gloria tua
et prophanasti semē tuū indu
cere iracundiam ad liberos tu
os et ceteris stultitiā tuam vt
faceres imperiū bipartitū. Ec
ce ille salomon implet sapien
tia vt flumen nec aliquis simi
lis ei in sapientia homo et ta
men in boc malū lapsus est vt
propter amorē mulierū ydola
adorare et decē tribus a suc
cessiōe sua recederēt ideo tol
lit gloriā. ¶ Sexto tempora
lis substanna cōsumitur pro
uer. xxix. Qui nutrit scortum
perdet substantiam Qui enim
abundant tenpalibus ¦cōter
maculati sūt boc malo. Ideo
apostolus ōr. Radix mali auā
ritia. Habens multa bona ha
bet materiam faciendi multa
mala sicut radix alimentuz ar
bori ita peccunia et bona tem
peralia alimenta prestant vi
tijs. Exemplum de filio prodi
go luce. xv. ¶ Septimo gra
tia dei amittitur. et per conse
quens eterna mors incurritur
de prūno dicit. Ben. vi. Non
permanebit spiritus meus .i.
gratia in homīe quia caro est
.i. carnalis. tales in clericos
ordinari non debent vt patet
xlix. dis. hui⁹ etenim. De scōa
ait zusanna. Dañ. xiij. Si ꝺ
egero mors mihi est scz eterna
Hiero. in quedā eplā ait. Ig
nis infernalis est luxuria cui⁹
materia gula. cui⁹ flāma. sup
bia. cui⁹ canis ōpia cui⁹ fum⁹
insania cui⁹ finis ichēna. hec.
Hiero. Dominus Anthonius
scribit de q̄dā cōcubinario cū
ad iustū ꝓfessoris dimisit con

cubinaz et caz lacrimis sacra/
menta recepit ꝙ postmortē dā
nat⁹ apparuit ꝓfessori ꝙ eaz re
assumere si san⁹ fieret ꝓposuit

Luxurie malum

deus durissime punit. nec ali/
quid pctm̄ legitur a deo seue/
re punitū secundū hiero. sicut
luxuria. Nam p diluuiuz tota
humana et animalis natura pre
ter paucos hoīes octo scz dele
ti sunt vt patet geñ. Item zo/
doma et gomorra igne infer/
nali submerse sunt ꝓpter hoc
maluz. Item filij israhel quia
fornicabantur cū filiabus mo
ab perierunt vna die. xxiij. mi/
lia vt patet primo corin. x. et
numeri sco. Illud maluz an/
gelus homini datus fugit. qz
purissimus est et mūnitā dili/
git. Betñ angelo tuo reuerētiā
exhibe nec audeas eo pñte fa/
cere qō nō faceres me viden/
te. Exm̄ legit⁹ in vitas patruz
qūo angel⁹ ambularet cū quo
dam fratre ꝙ cadauer abhor/
ruit nares claudit angel⁹ aūt
nō aduertit. sed cū quidaz eis
adolescens obuiasset angelus
faciem cooperiens abhorrens
eū quia luxuriosus erat vt fra
tri illi retulit ꝛc. Tertio dya/
bolus hoīem luxuriosuz in ha
bitat Job. xl. Dormit vehemē
tur in locis humentibus. i. car
nalib⁹ luce. viij. Legio demo/
nuz ingressa est in porcos. sig
nificās per hoc ꝙ libenter ha
bitent cum luxuriosis qui per
porcos significantur. sicut enī
superbia fecit ex angelo dya/
bolū ita luxuria facit ex homi/
ne bestiā porcū. Quarto luxu
riosus proximuz ledit quia ex
inde generantur filij illegitti/
mi qui priuant dignitate tem
perali et ecclesiastica et ꝯmu/
niter sunt mali vt patet ō abi
melech filio gedeonis nato ex
cōcubina. Judicū. ix. qui mor
tuo patre iniecit. lxx. fratres
suos legittimos vno solo qui
fugit relicto. et hoc ideo vt so/
lus regnaret. De malitia taliū
nota canoō. sigēs. lvi. dis.

Species luxurie

sūt sex vt patet. xxxvi. q. i. ler.
.ꝟ. cum ergo. scz fornicatio. stu
prū. adulterium. incestus rap
tus et contra naturam cuius
quattuor sunt species scz mol
lities zodomiticaz bestialitas
vxoris abusus. ¶ Fornicatio
simplex mortale est. Nihil ex
cludit a regno dei nisi pecca/
tum mortale. fornicatio exclu
dit a regno dei ergo est morta
le Minor probatur. v. ad gal.
v. Qui talia agunt regnuz dei

non possidebunt. Est ꝯtra legem diuinam. Exo.xx.nō mechaberis. Et xxxij.q.ij. non mechaberis. Et.c.meretrices Añ apostoli in primo cōcilio hierusalem celebrato precepe runt gentibꝫ vt se abstinerent a fornicatione vt patet actuū xv Nec vti paubinis licet dis. xxxiij. audite. Item pro solo mortali iniungitur septennis penitētia vt patet .xxxij.q.ij. quia hoc ipsum.et.§.sequēti. Sed pro fornicatione iniungitur septennis penitentia vt patet in ca. pndum.xxij.q.i.ergo ꝛc. ¶ Adulterium vt ꝺr.§. cum ergo.xxxvi.q.i. Est alterius thori violatio vel etiā ꝓpꝛij thori. Unde.xxxij.q.iiij. ꝛigo. vbi ꝺr adulter est in suam vxorꝫ amatoꝛ. ardentio. in alienā vxore. Oīnis amoꝛ turpis est in suā nimus. Committens adulteriū dignus est morte tempali et eterna. de tēperali morte ꝺr leui .xx. Si quis mechatus fuerit cuꝫ vxore alterius et adulteriū ꝓpetrauerit cuꝫ coniuge ꝓximi sui morte morient mechꝰ et adultera De morte anime ꝺr puer vi. Qui adulter est ꝓpter cordis impiā perdet animaꝫ suaꝫ Glo. interli. qꝺ cōtingit ꝓpter cordis insipientiam. Beatus tho. scḋa scḋe .q.lxvi.ar.vltꝰ ꝺt ꝙ grauius pecīm est adulterium q̄ furtum quinq; rationibus ꝓmo quia per adulteriuꝫ violatur thorus nō aūt ꝑ furtum. Scḋo ex adulterio sequitur ꝓpuenit ex hereditatio ꝓprium heredū. Tertio furtuꝫ pōt restitui adulteriuꝫ vero nunq̄ Quarto furtū sepe fit ex necessitate adulteriuꝫ semꝑ ex sola libidine. Quinto ratiōe penefurtum non semꝑ punitur pena mortis adulteriuꝫ vero punitur morte maxime eterna vt patꝫ in canōe alias .xxxv. dis. Unde in canone predicandū xxij.q.i.ꝺr Si quis ꝓpetrato adulterio timens pniaꝫ longā ad confessionē venire noluerit ab ecclesia repellēdus est sūt a cōione et ꝓsortio fideliuꝫ vt nullus cū eo comedat neq; bibat neq; in domū suā eū recipiat ꝛc. Holgot sup libros sapiētie tractans illud sapiētie. iij. Filij adulteroꝝ in ꝓseuratiōe erunt ꝺt ꝙ magnitudo et periculū illius peccati attēditur ex tribus scꝫ ex legis antiqua punitiōe. ex plis guerra ꝓcreatione. ex date fidei violatiōe Lex antiqua punit adulteriū morte tempali. vnde leui .xx. Si quis mechatus fuerit cuꝫ vxore alteriꝰ et adulterū ꝓpe

trauerit cuz coniuge primi sui morte morient ambo mechus et adultera. Eadē pena punit illud petm̄ sm leges cūles licet ecclesia legibz illis nō vtatur. Patet hoc idē ꝯgrauiter punit petm̄ illō a deo. ij. regū xj. de dauid q̄ cū adulterat⁹ esset cū vxore. Urie dixit dñs ad eū p ꝓphetā nathā. Nō recedat gladi⁹ de domo tua vsq; in sēpiternū eo q̄ despexerit me et tulerit vxorē vrie ethei. Unde Clemens papa. xxxij. q. vij. Quid in omnibz graui⁹ adulterio scōz eni locū in penis tenet. ꝓmū bij q̄ errāt a fide. ¶ Scōo patet magnitudo hui⁹ petī ex querse plis p creatōe q̄ frequent talis ples solet esse mala et inhonestatū ꝓpter parentū mutationē. tum ꝓpter castigationis defectum. Ūñ Bonifati⁹ martir scribit regi anglorū et est canon. Sigēs. lvi. dis. vbi ōz. Per istas puicias diuulgatū est nobis i frantia et ytalia. imꝓperat et ab ipis paganis imꝓperiū nobis obijcit spretis legalibz ꝓnubijs adulterādo luxuriando adinstar zodomitice gētis fedā vitā duxerunt de tali cōmixtiōe meretricū existimād⁹ est degeneres populos et ignobiles et furentes libidine fore ꝓcreādos ad extremū vniuersā blebē ad deteriora et ignobilia vergentē 7 nouissime nec bello seculari fortē. nec in fide stabilē. nec bonorabilez bōnibus nec deo amabilē esse venturā. Ne ñ nati ex fornicatione aut adulterio desperent ōt biero ꝓtra. Ruffinū vt patet. lvi. dis. Nascī de adulterio nō est culpa eius q̄ nascit sz illius q̄ gnat idē q̄z creator ē corpis et anime noli despicere bonitatē figuli q̄ te plasmauit et fecit inse est dei virt⁹ et dei sapia q̄ in vtero virginis edificauit sibi domuz. Septe inter viros sanctos apostoli voce numerat⁹ meretricis est fili⁹. Esau de rebecca et ysaac bispid⁹ tā mente q̄ corpe q̄si bonū tritici cū in loliū degnat q̄ nō in semine sz voluntate est nascentis cā virtutis aut vitiorum. Ideo in ea dē dis. §. q̄ aūt ōz. Illi sunt abbomiatio dño ad q̄s paterna flagitia dūdunt. Itez ꝓphs nō solū de alienigenis sz 7 de adulteris traxit ori ginē vt ōz i cāone dñs noster. lvi. dis. ¶ Tertio patet magnitudo hui⁹ petī ex date fidei violatiōe violat eni in adulterio fides data ꝓiugi in sacramēto ꝓiugij efficit eni ꝓiur⁹ Aggrauat boc malū ex cā efficiētiq;

ad mīn⁹ ait eox habet sacra/
mētū matrimoniū et illud vio/
lat. Scdo ex causa materiali
qz ī alīs pctis cōir dyabolus
vnuz occidit hic aūt duos ad
mīn⁹ aut ꝙt interueniūt medi
atores, aliquādo alter ꝓiugū
interficit et vnus ꝓmittit alte
rū ducere in matrimoniū qō si
fecerit sp in peccato manet qz
illō matrimoiū nullū est ꝓpter
impedimentuz criminis et sic
multiplicant peccata. Extra
de eo qui duxit in matrimoni/
um q̄ polluit p adulteriuz .c.
supeo ꝛ.c. significasti. Tertio
cā formali licet in oīi pecca/
to sit auersio ab incōmutabi/
bili bono tñ in nullo peccato
ita absorbet ratio sicut in illo
puer. vi Adulter ꝓpter cordis
inopiā pdet animaz suā Quar
to ex causa finali quia ei⁹ est
voluptas in qua adulter cōsti
tuit finez suuz et beatitudinez
Haz adulter aut adultera p̄t
faciliter vitare hoc malum qz
habet cōparez legittimū. Qui
to ex circunstantijs. nam quā
to plura et mala scandula se/
quuntur tāto grauius peccāt
Sz ex adulterio sequūtur bo/
micidia semp in ania aliquā/
do etiam in corpe fit exheredi
tatio verorū filiorū aut here/
dum. multa regna ꝓpter adul/
teriū destructa sūt nōne troya
famosa illa et fortissima ciui/
tas ꝓpter adulteriuz paradis
et helene destructa in. Dauid
sanctissimus rex ꝓpter adul
teriuz cuz bersabee a regno de
pulsus per filiū suū absolon q̄
et in gressus est ad cōcubinas
patris vt pz. ij. regū. xij. Job.
xxiij. maledicta ps adulteri ī
terra occlus ei⁹ obseruat cali
ginē si fubito apparuerit anto
ra arbitrat vmbrā mortis ꝛ sic
in tenebris q̄si ī luce ambulat
ad nimiū caloꝛē trāseat ab a/
q̄s niuiū vsq̄ ad in feros pec/
catū illius obliuiscat miscōia
eius dulcedo eius vermes.

Queritur q̄s grauiꝰ peccat vir aut mulier adulterādo. Dōm fm. Innocētiū papaz vt pz. xxxij. q. v. cristiana religio ad ulteriū in vtroq; sexu pari rō ne pdēnat rōne eni fidei eq̄lit peccāt. sed q̄ntū ad dominiuz rōis vir plꝰ peccat q̄ mulier qz vir rōni mulier fualitati cō pat. vñ. Aug. in li. de adulteri nis ꝓiugijs et assumit in cano ne. Indignantur. xxxij. q. vi. vbi sic dr. Indignant mariti si audiāt adulteros viros pē dere silēs adulteri feis penas cū tāto grauiꝰ eos puniri opor tuerit q̄to magis ad eos pertī

net et virtute vincere et exemplo regere scias. ideo viri regū in adulterio infames sunt vt patet. iij. q. ij. Constitutum. ideo nec consules nec iudices nec rectores nec testes in iudicio esse pñt. Femina vero plꝰ peccat ꝓmo rōne maioris scādali qđ alijs prebet. vt homī p quē scandalū venit. Scōo peccat in deum sacramentum violando. Tertius peccat in ꝓximū ipm ad hoc malus admittendo. Quarto peccat in seipsaz animaz suā ꝓpter paruā delectationē occidēdo. Quinto peccat prolem quez reddit ignobilem et ad ecclesiasticas dignitates inabilem. Sexto peccat in veros heredes eos spoliando et nō legittimos in vsurpatonem hereditatis admittēdo. Septimo peccat ħ sacramētū scz pnugñ blaspbemando heresim inducendo vt aliqñ frater suaz ꝓpriam ducit in matrimoniū sororez. Pene exñ de duobus. q̄uor mala e quibus vnū necessario seq̄tur adulteros. aut publicū scādalū et illiꝰ pcī obprobriuz. aut misera mēdicitas. aut mors repentina. aut mors eterna. nota qūo mulier se ornans peccat. Adulteriū punit aut pbibetur legē naturalē. mosaicā. euangelicā. canonicā ꝛ ciuilē. Primo p legez nature q̄ dicit. Qđ tibi non vis fieri vide ne tu vnq̄ alteri facias. Sz quis est qui vult vxorem suaz adulterare aut q̄ mulier cupit adulterū habere in matrimonio. ergo nec tu alicui facias vt ad eius accedas cōparem. Scōo p legez mosaicam. Exodi. xx. Non mechaberis. i. adulteraberis. de pena ꝛ leuitici. xx. morietur mechꝰ et adultera. Tertio p legē euangeliā math. xix. Quos deus ꝯiunxit hō nō seperat. reprehendens iudeos q̄ dabant libellū repudij qđ moyses ꝓpter eoꝝ malitiā admisit ne occiderent vxores. Sepat aūt adulter hoc crimē vxorez alteriꝰ ab eo cuiꝰ est. Quarto p legez canonicā. Ecclesia ponit septēnē pniaz de adulterio sicut de hōicidio vt patz. xxij. q. i. p̄dicandū. tū illud hodie ē in arbitrio ꝓfessoris relinquēs residuum purgatorio. Quinto p legem ciuilē. naz ꝓpter adulterium ꝓbatum vxor pdit dotē vt patet in autē. vt liceat marito. ¶ Qui vero coll. viij. legitur q̄ deus terribiliter punit ħ vitium. Judicū. xix. ꝓpter adulteriū perpetratū cum vxore ciuisdā leuite a viris ciuitatis gabaa q̄ noluerunt eos puni-

re illi de tribu beniamyn mortui sunt in bello circa sexaginta milia boīm. Nam in primo et scdo bello licet dñs iuberet. xi tribus fuerūt debellati a tribu beniamyn mortui de ipsis plꝰ cꝫ. xxx. milib⁹ quia ꝓfidebant de sue multitudine cuz essent. cccc. milia. In tertio bello cō puncti fiduciam habuerunt in dño et vicerūt et occiderūt de tribu beniamyn. xxv. milia virorum exceptis sexcentis qui fugierunt in desertuz. hanc ruinam permisit deus in punitionem adulterij maluz. Itē multa sequuntur ex adulterio vt odia blasphemie. detractōes. Itez sepe squūtur homicidia puerorū q̄ cōcipiuntur quod grauissimū petīm est clamans vindictam. Itez sequūtur furta mulier sepe furat viro suo z dat amasitori. Item facit falsos heredes accipere cuz alijs si sunt hereditatē. Nota exemplum de viro q̄ orauit ꝑ vxore defuncta vt legit in scala dei.

Contra naturaz

pessimuz est peccatum. Aug. xxxij. q. vij. Adulterij malum vincit fornicationez vincit aut ab incestu thorum oīm pessimū est qđ cōtra naturaz est. Cuiꝰ quattuor sunt species. Unde beatus tho. scda scde. q. cliij. ar. xi. dicit. Fit hoc petīm sine ꝓcubitu qñ procuratur pollutio z ōr mollities De his dicit aplus .i. cor in. vi. Neq; molles regnū dei possidebūt. Secundo per ꝓcubituz ad rez nō eiusdez spēi et vocatur bestialitas. de hoc malo dicitur leui xx. Qui coierit cum iumento morte moriatur. Tertio per ꝓcubitum nō ad debitum sexuz et dicitur zodoma. de hoc aut aplus .i. cor in. vi. Neq; masculorum ꝓcubitores regnum dei possidebunt. Quarto p inordinatuz modum legitimoz si non vtuntur mēbris ad hoc creatis ꝓtra naturam est secūdum. Augustinuz. Superat bestialez cōditionez. Clamat diuinam vltionem. Prouocat vlēm glorie indignatōnē. Inducit magnā infectōnē. Suscipit omnis legis ponitionē. ¶ Primo supat bestialem cōditionem. qz nulla bestia reputur hoc agere in alijs vitijs homo efficitur similis bestijsi in hoc aūt efficit peyor cꝫ bestia. Augus. xxxij. q. vij. Adulterij oīm pessimuz est qđ ꝓtra naturam fit. Btūs. tho. vbi supra auaritia fit iniuria sibi aut proximo hoc aut deo. qz ordo nature a deo factꝰ peruertitur. qz na-

tura ſpēi eſt magis coniuncta vnicuiq; indiuiduo q̄ qōcūq; indiuiduuz ideo peccata contra naturaz ſpēi ſunt grauiſſima et grauiora q̄ cōtra naturam indiuidui. ¶ Scō o peſſimuz eſt quia clamat diuinam vltionē cito fiendam ꝓpter ſui abhoīatiōem. Gen. xix. Clamor zodomoꝝ venit ad me .i. vitium qō agunt clamat vindictaz. Tria mala clamāt vindictam. zodoma. ſanguis. et p̄tium retentuz. ¶ Tertio quo cat celeſtē patrā ꝓtra ſe. Ps̄ Judicabit in natiōibꝫ implebit ruinas. Ruine angelice implēde ſunt exhoīb. nec anime aſſument totam gl'am nec angeli niſi impleantur ruine. q̄re angeli et aīa beate ardenter deſiderant futuruz iudiciū fin grego. Sed iſti impediūt talem impletionē ergo totā ſup celeſtē curiaz offendūt. Aug. Videns deꝰ hoc malū in mūdo q̄ſi deſīt incarnari. Idem xxxij. q. vij. flagitia Violatur p hoc vituz ſoluetas q̄ nobis eſſe debet cū deo cū illa natura querſitate libidinis polluit Jiero ſup ysaiaz ōt q̄ in nocte illa q̄ xp̄us natꝰ ē oēs hoc vitio maculati mortui ſunt ſubito vt naturam quā aſſumeret mūdā inueniret. ¶ Quarto inducit nimiā infectōnē. Aplus ad roma .i. vocat eā paſſionē ignominie. i. minime noīandā Ideo fm Ray. q̄ nō ſolū actus ſz ꝛ platio aut nominatio buꝰ ſceleris ſiue magna cauſa aures elemēta polluit. Uñ Impator in auten. Ut nō luxurient ꝓtra naturā ōt q̄ illud vitium inducit peſtilentias tē peſtates. q̄re etiaz in ytalia frequentur fiunt talia. In contendio theologice veritaſ ōt q̄ dyabolus tēptās de hoc vitio videſ ipm imminere fugit ꝓpter nobilitatē ſue nature q̄ abhominat ipm. Itē eſt infectiuñ ceteroꝝ q̄ talis aliq̄ ſolet inficere vnā totā ciuitatem ſicut lepra. Intantū abhorruit loth hoc maluz vt filias ſuas tradere vellet ꝛc.. ¶ Quinto hoc vitiū ab omni lege punit. Primo p diuinā legē leui. xx. Qui dormierit cū maſculo morte moriet. Itē matorez q̄ ſeptennez pniaz dñt ſubire vt patet. xxxij. q. ij. et hic ipm. et. ¶ Sequēti dñt excōicari q̄ grauius eſt inceſtui vt cuiz matre aut ſoroze vt patet. xxxij. q vij. a dulterij. i. comm. v. aplus tradidit inceſtuoſuz dyabolo. Itē celericꝰ maculatꝰ hoc vitio ꝛ regtꝰ dz bñficio et offitio pri ua ri. extra de exceſſi. pla. c. cle

rici. Item tales secūdū leges impalem dñt decapitari ? qui mediatores similiter. E. de extra ordi. cri. Qui puero. Item scōm legē municipalē debent cōburi tales. Item ciuitates q̄ carēt hoc vitio valde pſperantur in cunctis. Item fm leges sunt infames. ff. de postulādo. ¶ Infamas. Ciuitates Sodomie q̄nq; Sodoma. Gomorra Seboym Adoma ? Segor.

Quatuor sunt q̄ retrahunt a vitio luxurie. Primū opa miscōie vt elemosina Amb. Si q̄s miscōiaz opat ? lubricū carnis patit vapulabit q̄dē sz nō perbit. Hāc auctoritatē expōit btūs tho. scōa scunde. q. clxij. ar. ij. insol. v. ragu. dicēs Per opa pietatis ille q̄ lubricū carnis patit liberat a gdnōe eterna si penitet nō aūt silmāet impenitēs in lubrico carnis vsq; ad morte liberabitur p opa pietatis sz vt scriptuz est morietr. ¶ Scōm remediū ē deuota oratō. Sapiētie. viij. Nō possuz esse ptinēs nisi de⁹ dederit. Cuius rō est q? oē donū excellēs singulari oratōe debet ipetrari a deo. sz ptinentia est hmōi ergo ꝛc. Eccī. xxvi Oīs ponderatio nō est digna ptinentis anie. i. eque digna. ¶ Tertiū est abstinentia. sicut enim ignis naturalis extinguit in subtractōe lignoz aut aquaz infusiōe sic luxuria duobz modis extinguit aut p cibi aut por? subtractionem. aut lacrumarū effusiones ¶ Quartum et efficatissimuz remediuz est fuga in omni peccato per contrariū conatū vicere potes hic fuge noli pugnare nō es sanctior dauid. sapientior salomōe. fortior samsone. qui taz per mulieres lapsi sunt. Aug. de coba. cleric. et mu. Brauē inimicū fortita est castitas cui nō resistendum sz magis dimisso freno longius est fugiendū Expto crede ep̄o loquar coram deo nō mentior cedros libani duces gregum sub hac peste cecidisse reperi ipudica turpitudine de quoz casu non magis suspicabar q̄z Hieronimuz aut. Ambrosiū. Crisō. sup illud matb. v. Qui viderit mulierē ad ꝯcupiscendū ꝛc. ōt. Si aliqua femina se ornādo oculos hoīm attrahit etiam si plagam intulerit penam patietur extremā. venenū enim conficit et si nullius qui bibat inuenit? est sic. Nō aut vitis dicit ḥ ad feias loq̄tur. capit eni loquens coperi ꝑsuadet. Hec. Crisostomus.

Femina sat sathane ferens
rosa dulce venenum
Semp prona rei q̄ phibet ei
Urit enim vultu visu risu
aute cultu
Huius ab insultu quantum
potes esto procultu

Ve ve habitantibus in terra. Triplex ve significat triplicē malitiaz boim terrenoz. scz boim oppressionem. simplicium deceptionem. diuitiarum abusionez. Ve ergo tirānis paupes opprimentes. Ve huius mūdi sapientib⁹ simplices deci/pientes. Ve diuitibus seculi hic consolationē suaz hāntes.

Ve tirannis

paupes opprimentes. Piero. ait vt refert. Esebi⁹ de morte ei⁹. Ululate o vos miseri nobiles. potētes. vento. instabiliores fortune elati. qui alios cōfundiris et tanq̄ ignobiles cōculcatis. qui huius mundi vanitatibus honoz et falsoz̄ dignitatum insignijs obcecati. cū vestra vita breuissime celeri morte succiditur velut a teretente tela. forte hac nocte succidetur in inferno. sine intermissibili p aliqs cruciabilium morte dolorinue. viuētes in laboribus hominuz in mundo non estis. imo nō solum cum hoibus laborem nō ferris sz et laborantes viuere nō permittitis. Id circo nō cū hominibus sz cum diabolo cruciabimini. Quanto enī in mūdo maior fuit glia et lencia tanto maior erit ī inferno preparata pena. Unde scriptum est. Sapie. vi. Ett go cōceditur misericordia potentes vero potenter tormenta patienter. q̄ cōir alios excellunt in malitia. Dicit enim Piero. de illustribus viris. Est sat omnis virtutuz actio cum quis altius steterit in hoc mūdo. Altiores t sublimiores huius seculi sunt sp bestialitatib⁹ t ꝓsuntiis pnis pleni tēs tirānni homicide sunt. Si enim ille hoicida est q̄ nō largitur pauperi penuriaz patienti sua vt patz. lxxxvi. dis. pasce. quāto magis qui sibi vsurpat alīena etiaz aliqñ pauperes spoliando. q̄ talis homicida sit patet ex scriptura et p iura. Scriptura dicit. Eccī. xxxiiij. Panis egentium est vita eorum qui fraudat eos vir sanguinum est Item de pe. dis. i. Omnes. iniquitates et oppressio iudicium sanguinis. Opprimūt aut paupes multipliciter. nunc in

ſuditio falſe iudicando. nunc cãm ꝓra eos vt bona ipſoꝝ rapiant fingẽdo. nunc animalia eoꝝ. nunc familiã eis ſubtrahendo. nũc ad laborẽ. nũc. ad venationẽ. nũc ad vigilationem eos cogendo. nunc in campis. agris ꝓatis et ortis eos dãnificando per ſuos canes aut equites frumẽtũ calcando et mille modis eos oppꝛimẽdo. Ve ergo tirãnis oppꝛimẽtes pauperes. Teſtatur huic ꝟmoni meo. Iſa. ꝓpheta. x.c. dicens. Ve qui cõdunt leges iniquas et ſcribẽtes iniuſticias ſcripſerunt vt oppꝛimerent in iuditio pauperẽ et vim facerent cauſe humilium ꝓpli mei vt eſſent vidue ꝑda eoꝝ et pupillos diripient. Quid facietis in die viſitatiõis et calamitatis de longe veniẽtis ad auxiliũ ꝓfugietis auxiliũ et vbi derelinquatis gloriam veſtrã Blo. interli. traditiones ſuas pꝛeponunt legi dei. volunt obſeruari a cunctis que mandãt nec ipſi deo obediunt ad cui ꝓfugient in die iudicij auxiliũ.

De Sapiẽtibus

huius ſcli ſimplices decipientes. Unde. Jere. iiij. Stult⁹ populus me⁹ me nõ intellexit filij inſipientes ſunt et vecors des ſapiẽtes ſunt vt faciant mala bene aũt facere neſciũt. Et ſunt illi de quibus dicitur pꝛouer. ij. Letantur cũ male fecerint et exultant in rebus peſſimis. De bis etiam dicit dñs luce. xv. Filij hui⁹ ſeculi ſapiẽtiores ſunt ingeneratiõe ſua filijs lucis. Sed non eſt bona ſapiẽtia ſed mala Jdeo aplus ait ad roma viij. Sapientia carnis inimica eſt deo Jbidẽ Prudẽtia carnis mors eſt. Quot modis ſapiẽtes ſimplices decipiunt nullum poſſe plene exprimere arbitror. i emendo. vendendo. cõducẽdo. ſoluẽdo ꝛc. Jtẽ ſi filios aut filias bñt tales ſciẽtes ſe aptare mũdo nouis adinuẽtionib⁹ lucris ꝛ deceptõib⁹ gratulant in eis. ſi autẽ deo ſunt deuoti et ſimplices exoſ⁹ eos bñt nec ſibi ꝓſcias de hmõi vana ꝛ falſa ſapia formant. ſi corrigunt ſubtilib⁹ verbis ſe optime excuſare ſciunt. Ve ergo hui⁹ mũdi ſapiẽtib⁹ q̃ alios decipiunt. Et ne putes me loq̃ ex ꝓpꝛijs et gloſare. teſtatur hoc yſaias v.c. dicens. Ve vobis qui ſapiẽtes eſtis in occulis veſtris et cor ã vobiſmetipſis pꝛudentes Blo. interli Superbi corde q̃ deſpecta dei ſapiẽtia q̃ ꝓpoões apud vos extollimi pꝛudẽ

tes apud vos prudētia est ar
ca agibilia scz doctrina hūa
na. q. dis. Ue vobis q̄ prude
tiores estis in factis boīm q̄s
que deū ꝓcernūt. Jō apl̄us
ad rō. xp̄ō. Nolite esse prude
tes apud vosmetipsos ꝛc.

Ue diuitibus hic con
solatōez suā habentes. Et est
dcm̄ saluatoris luce. vi. hiero
ait vt scribit Eusebi⁹ de mor
te ei⁹. Christ⁹ forma virtutis
dei seip̄m hūiliauit formā ser
ui acapiēs. pauper natus ē pau
p et pl⁹ q̄s inops vixit. paupi
me mortu⁹ ē Alit enī volucres
celi nidos bn̄t filⁱ⁹ hois nō hz
vbi caput suū reclinet. Juue
ni diuiti ꝓsulit oīa vendere et
pauperibus erogare. Si ergo
xp̄m deū creditis credite eū nō
posse falli alioq̄n non esset de⁹
et si nō posse falli creditis ip̄z
seq̄mini. Imp⁹ le est diuitijs
affluere et deū seq̄. natura ne
gat vt ꝓtraria misceantur nō
possum⁹ deo fuire et māmone
aut ego fallor aut ipi in fine de
cipient. q̄ nūbi nō credūt tūc
credēt caz diuitie eor̄ transie
rūt in egestatē. diues ille hic e
pulabat cottidie splendide in
duⁱ⁹ purpura ꝛ byſſo. sz mor
tuus qđ moysi et ꝓphetis no
luit credere i tormētis posit⁹
sensit. Nōne diuitijs ꝓiūcta ē
supbia ex qua tāq̄ ex vna ra
dice oīa mala oriūt. Audi tu
q̄ diues es q̄d illi diuiti in tor
mentis possito orāti dcm̄ est vt
ait dñs. Fili recordare q̄ re
ceptisti bōa in vita tua. horri
bile dcm̄ et oīb⁹ diuitib⁹ formi
dādū q̄ bōa terre vt freq̄nter
in p̄miū recipiūt p suis bn̄fac
tis et non celestia. vilissimis
cōir deus largit terrena optīs
refuās eterna et ecclia. vt ptz
in cāone sicis. xlvij. dis Hiero
dixit vt refert. Eusebius. Ue
ve vobis q̄ ad celoz regna di
uitiaz itinere festinatis q̄m fa
cili⁹ ē trāsire cāelū p foramen
acus q̄s diuitē intrare in regnū
celoz. nō mea sunt ꝓba sz xp̄i.
Si hec reuocabilis est sn̄ia
xp̄s oīno nō ē xp̄s. Celū ait ꝛ
terra trāsibūt ꝓba aūt mea nō
trāsibūt. ¶ Exponam⁹ lati⁹.

Quattuor ma
dis solent hoīes peccare circa
diuitias. Primo male acq̄ren
do vt facit ille vilicus iniq̄ta
tis q̄ fraudauit dñm suū luce.
xvi. Scōo male vtendo ipis
vt diues ille q̄ induebat pur
pura et byſſo et epulabat splē
dide luce. xvi. Tertio male re
tinendo licet nō male acq̄sitas
nec male vtēdo eis tā retinet et

pro bõre dei nõ imponit ea talis fuit diues ille q̃ ait. anima multa bõa bẽs ꝛc. reposuit in horrea ampla ũ dies multos. Cui dcm̃ ẽ hac nocte tollent anima tua a te et q̃ ꝓgregasti vbi manebũt luce. xij. Quarto nimiũ diligẽdo talis fuit iuue nis ille q̃ tristis abũt cũ dicere ei dñs vẽde oĩa q̃ habes et da paupib ꝫ seq̃re me. eo q̃ diues esset vt patet luce. xviij Quicũq; talis est aut male ac q̃siuit aut male vtitur aut male retinet aut nimiũ diligit eas scz diuitias ĩpssibile ẽ eũ saluari possibilius esset camelum p foramen acus trãsire q̃ talez in regnũ celoꝝ. Ratio q̃ illõ nature repugnat istõ aũt omniuine iustitie et auctori nature ergo ĩpossibilius est diuitem saluari. q̃ camelũ transire p foramẽ acus. Raro enĩz inueniũtur diues qui nõ habet vnam hanc cõditionũ. ¶ Exponamus latius. Diuitie trahunt ad pctm̃ et excludunt a regno. Primo in male acq̃rendo puta p rapinã furtũ iniustitiaz dolum ꝛc. Vñ apalus. i. ad tbi. vi. Qui volunt diuites fieri incidũt in tẽptatiõez ꝫ laqueũ dyaboli. Nõ dt simpliciter q̃ diuites sũt sed q̃ volũt diuites fieri quia tales varios modos decipiendi alios excogitant vt bona temporalia acq̃rant. Item proner. xvij. Qui festinat ditari nõ erit innocẽs. Rõ quia talis nunq̃ aut raro sine falsitate. mendatio decep tione ꝫ similibus eas acquirit Spine nõ colligunt sine manuz lesione nec lutũ cõgregat sine iniq̃natione. Sed diuitie a dño in euangelio luce. viij. vocant spine. spine aut cõgregare igne cõburent. Et apostolus latum eas estimat ad phil. iij. Hec omnia arbitratꝰ sum vt stercora vt xp̃m lucri facerẽ. Et abacue. ij. Ve ei q̃ cõgregatũ nõ sua vsquequo aggrauat sup se dẽsz lutũ. Eccli. x. dicit de auaro q̃ aiam suaz venalez habz pro q̃anq̃ etiã modica dyabolo vendit peccunia cũ iniuste acq̃siuit eam tales fatiũt sicut luceus q̃ diu capit et deuorat paruos piscicl os tandem ipse capit et deuoratur. Sic qui diu paupes decipunt et opprimunt Jsaie .xxxiij. Ve q̃ p̃daris. ¶ Sõo trahũt ad pctm̃ ipsis abutẽdo qũ sit duplicter. Uno mõ in se eũ delicate et crapulose nutrit corpus suuz tlis fortificat inimicũ puer. xxij. Qui nutrit fuuz suuz delicate inueniet eũ ꝓtumacẽ. tlis fuit diues epulo

Aliomodo ꝙ tū ad alios mo-
dina te ꝓsumēdo et ex ponen-
do sicut cuz quis dat diuitib⁹.
nutrit histriōes. facit cōuiuia
amicis luce. xiiij. Tu cū facis
conuiuiū voca paupes. debiles
claudos. cecos. et btūs eris.
qz nō hñt retribuere tibi retri-
buetur añt tibi in resurrectiōe
iustoz. Quidā potius multos
nutriūt et vestiunt histriones
ꝙ vnū paupez. Eccī. xij. Bñ
fac humili et ne des impio scz
cui⁹ malitia mānifesta ē ¶ Ter
tio trabūt ad pctū cū male te-
nent et nō ad necessitatez ꝓxi
mi et laudez dei ex ponūtur. q̄
enim peccuniā frumentū vesti
menta et similia ad corruptio
nez seruauerit testes sue dam-
nationis custodit et ligna ad
ꝓburendū se colligit null⁹ sa-
ne mētis citatus ad iuditiū te
stes ꝓtra se adducit z ligna q̄
bus cōburatur colligit. Sed
auari hoc faciūt. vñ. Jacobi.
v. Agite nunc diuites ploꝛate
vlulātes inmiseriis vestris q̄
ad venient vobis. diuitie ve-
stre putre facte sunt z vestimē
ta vestra a tineis ꝓmesta sunt
aurū vestrum et argentū eru-
ginauit et erugo eoꝛuz in testa
mentuz vobis ēnt et mandu-
cabit carnes vestras sicut ig-
nis. thesaurisastis enim vobis
iraz in nouissimis. Tales ana
ri diuites sunt peioꝛes ydola-
tris Si enim ille ydolatria ē
q̄ ponit tria graua thuris mul
to magis ille qui totuz seruiti-
um vite sue quod debuit offer
re deo dedit dyabolo et pecca
nienec satiantur sicut nec ig-
nis in appōe lignoꝛum tm̄ enī
amoꝛ nummi creſcit quantum
peccunia augetur. Auarus si-
cut columba nidifica t vbi pa-
rentes pullos amiserunt aua-
rus sicut submersus quicquaz
apprehenderit vsq̄ dum mo-
tur fortissime retinet. auarus
libentius permittit vestem in
utiliter putrescere quam eam
daret pauperi in salutem ani-
me sue vnde. Ambro. super lu
cam. xlvij. Sicut hij. Esuriē-
tium est panis quē tu detines
nudoꝛ vestimētū qō tu reclu
dis miseroꝛ redēptio est pec-
cunia q̄s tua terrā fodis tanto
rū ergo scias te inuadere bo-
an q̄tuz possis. p̄stare qō pos-
sis. Quarto ad peccatuz tra-
hunt cū nimis diligunt. Eccō
v. Qui amat diuitias fructus
non capiet ex eis ille sez q̄ tm̄
eas diligit vt pauperib⁹ eas
subtrahit nec eleōsinā largit
talis fructū eterne vite nō ca-
piet ex eis sicut ille q̄ largitur
sum⁹ congregatus nō fecūdat

terrā sed dispersus. Tales diuites qui nunq̄ faciantur faciunt sicut canis transiens p aquā vt ait quidā portans caseum in ore q̄ cum viderit vmbram casei in aqua putās ibi esse caseū et aperto ore volēs apphendere eū. etiaz illū quē in ore habuit pdidit Sic auari putant bona tpalia aliquid esse veruz cum sint tm̄ vmbra. decipiunt circa eas et gō vere bñt vt animā suā. etiā perdunt. vñ. Sapiētie. v. Dicēt bij q̄ inferno deputant. Quid nobis pfuit superbia nostra aut diuitiaruz iactantia quid ptulit nobis transierūt omnia sicut vmbra. Aug. Regnū celorū paupm ē q̄a paup nihil habet in hoc mundo. Diuitibus deus dedit terrā quia nihil habent in celo. Sed volens deꝰ vtrūq; saluari cōstituit vt diuites hic sua hereditate pauperes sustineant et paupes illos in sua hereditate collocēt vt vtrūq; per alterū saluaret. dicit etiā. Gregorius et habet in. Canōe. Cauentū de peni. dis. iij. Cauenduz nobis est ne si forte aliqō bonū agimus in pñti seculo remunerationē accipimus. Ne forte dicatur de nobis receperunt mercedē suam nisi enim diues ille aliqō bonū egisset in pñti seculo vñ remunerationem accepisset ne quaq̄ ei. Abrahām diceret recepisti bona in vita ideo cum magno timore debetis accepta re bona tpalia cum affluunt semp in corpore dicēdo. Dñe noli hic remunerare sed reserua vsq; in futurum. Et diligēter distribuite eas. Vos aūt diuites amatores mundi qui partem in celo nō habetis sed gaudetis in hoc mūdo. Audite q̄d vobis ille serios⁹ doctor dicit sctūs. Jeronimus vt refert. Eusebius. Gaudete ioacundami letamini in hoc breuissimo tpis spatio vt postmodū cū dyabolo sine fine lugeatis epulamini inebriamini cū diuite q̄ quottidie eplabatur splendide vt cū eo guttā aque in iehēna positi optetis nec habere potentis. Seminate in corruptione vt durā colligatis iudicis sniam. Jte maledicti in ignem eternum qui paratꝰ est dyabolo z angelis eiꝰ. Ue ve miseri q̄ hic ridetis qz plāgetis Ue qui optatis gaudia tpalia qz sustinebitis inuiti tormēta infernalia. Implete mēsuras malitiarū vrāz vt veniat sup vos ois dei indignatio seruamini hoc paruo tpe iocis ebrietatib⁹. prelijs. ptentōib⁹

peaclo nec vacuū tempus p/
mittire. qō moramī dū viuit
cōgregate filijs vris honores
diuinas et poñas. vrām auge
te nobilitatē et famā vt et filij
vestri possint facere q̄ ipsi feci
stis q̄tenus cū illis in inferno
pariter eternaliter cruciabimī
socij meroris eterni. Sz forte
q̄s dicit benign⁹ est de⁹. nota
biero. ibidez satis dure loquit
math. xx. Si vis vitā ingre/
di. Exodi. ij. Non cōcupisces
domū p̄rimi tui. nō vxorē. nō
fundz. nō ancillā. nō bouē. non
asinū. nec oīa q̄ illi⁹ sunt ⁊c.

Eueheha

bitantibꝫ in terra/
Apocal. viij. Ter/
tio triplex illud ve p̄t expōi tri
plici gñe hoīm scz gentilibꝫ iu
deis ⁊ malis xp̄ianis. ve ergo
gentilibꝫ ve iudeis ve xp̄ianis
Ue. Gentilibꝫ q̄ hoīez diuinū
ydolis et creaturis tribuerunt
ydolatria originē habuit ter/
tia generatiōe pt⁹ diluuiuz et
q̄tuor legunt fuisse cāe ydola
trie. nimia affectio circa mortē
tes. timor et adulatio regū di
ligentia ⁊ artificiū in sculptu/
ra ydolorū. Fraudulenta lau/
datio poetaꝝ q̄ miseros et dā
natos hoīes suis carminibus
ꝓpositis in cetū extulerint. vñ
Belus p̄rimus rex assirioꝝ
filius nemroth quē reliquit in
babilonia cū transiera⁹ ad p/
sas. cū moriret filius eius. Ni
nus q̄ ciuitatē magnaz. Ninī
nen edificauit multū dolēs de
morte patris sui. Beli fecit si/
bi p̄ solatio fieri imaginē eius
cui autē reuerentiā ex hibebat
vt quibuscunq; reis ad ipsam
cōfugientibus parceret et pe/
nam indulgeret. huius exmo/
do plures caris suis mortuis
imagines dedicare ceperunt.
Videntes aūt demones po/
puli curiositatē intuis latuerūt
et ex eis rīsa dabant dicētes
se esse deos et diuinos hono/
res sibi fieri decreuerūt. Sic
in felicissimum gñs ydolatrie
introductum est et intīm creuit
vt capitali sñia plecteret qui/
cūq; eos hoīes affirmaret Et
duraūit iste error quasi p̄ totū
mundū vltra duo milia anno
rum vt legitur in cronicis. Et
nomina fuit. Belus diuersi/
mode a diuersis gentibus. ali
quando. Bel. aliqñ. Baal. ali
qñ Baalim. aliqñ Beel vbe/
gor. aliqñ. Belzebub. Et sic
diuinum honorez scz adoratio
nem et oblatiōnē creaturis fa
cunt. ve eis qui mediatorem
dei et hominū dñm. ihesuz nō
cognoscunt nec in eum credūt

Joh.iij. Qui nō credit iam iudicatus est scz ad eternaz dānationē. ve ergo gentilibus.

Ve iudeis quia xpm filium dei messiaz in lege z pphetis promissum crucifierūt. qō est grauissimū petīm omniū iudeorū. q re captiuitas in qua mō sunt nō habet finē iaz. ccc. lx. annis durauit. Dicite nobis iudei quare in hac grauissima estis captiuitate q̄ p danielez vocatur desolatio nō hns finem. cū patres vestri qui adorauerūt ydola ocaderūt pphetas et legem dei abiecerunt. et pter oēs istas transgressiōes de⁹ tīn p. lxx. annos eos puniuit. et post reduxit in terram suaz. Pñs aūt captiuitas non habet finē nec a pphetis suis pmittitur. Si dicere volueritis q pñs captiuitas est aduc illa ira dei pter quā fuit captiuitas. lxx. annoz. quia nō fuit cōpletū sacrificiū de peccatis. illis. facitis deū mendacē qui posuit p̄dicte captiuitati p se terīm. Si dicere volueritis q in illa transmigratiōe miser⁹ est vni parti gnis vestri et nō alij. et cui misertus est reduxit tpe. Heemie. z nos sumus de illis quibus misertus non est. Quod flīm est. nam deus illos qui occiderūt pphetas et adorauerunt ydola reduxit et pena illoruz est in certo numero. vos aūt qui in p̄dictis nō peccastis grauius punit oportet ergo q aliq̄ō grauius peccatum cōmisistis q occisio prophetarū et adoratio ydoloruz. quia vos dispersit per q̄tuor partes mundi nec finis pmittitur. Item quare a vobismet ipsis sine reuelatione alicuius pphete obseruatis circūcisionem sabbatum. et legitis moysen in synagogis nec deus vobis mandauit nec reditum in iherusalem promisit. videt q accepistis ab illis qui fuerunt in ira dei. Quare nō facitis sacerdotes regem et principez. vnctiones sctās. in censuz. altaria iuge. sacrificiuz. sicut circumcisionem et sabbatum. sz traditiones vrās ptra dei voluntatez facitis. nō pmpta est responsio. Si estis vt clarum est maiori pena captiuitatis oportet q maior q̄ ptra patres ē ira dei sup vos quare nec ei placent que facitis. Captiuitas hec a daniele. ix. c. vocat desolatio. dicens. Usq ad cōsumationez et finez pseuerabit desolatio. oportet ergo q aliq̄ō maius et maximuz feciſtis petīm q̄re de⁹ vr̄i non miseret

Et quia pseuerat in tali pcō nec in morte nec post mortem miserebitur vestri. Item q̄ p misit de⁹ p ezech. vos cōgregare de quartuor partib⁹ mundi iam completum est diu ante pñtez etiaz captiuitatē. Itē p misit deus sacerdotiuz heli in eternum nisi pctā demereami Simule de regno dauid et semi eius in eternū regnare ꝛc. Nec iam habetis regē nec sacerdotē nec altare nec sacrificium nec vnctionē vt incensuz nec purificationem. ymo facti estis abhoīabiles toti mundo ꝛī solo corde vestro regnat supia q̄ non vultis cognoscere pctm̄. q̄re pcussi estis. Et si cognoscit⁹ nō tm̄ inuicē manifestatis. nec in vtilitatē suā cōuertit hoc cognoscēs nec alteri⁹. Pctm̄ illud grāde q̄re in hac vltis ppetua captiuitate apte ꝓphetauit et dixit. Amon ꝓphet. .ij.c. cū ōt. Super tribꝰ scelerib⁹ israel ꝓuertā et transferaz et sup q̄rto nō transferā eos q̄m vendiderūt iustū pro argēto. Quis est iste iust⁹ dicite vos iudei. q̄ iustus iste fuit ioseph hoc est ꝓta scripturaz diuinā que ponit venditionez ioseph pro primo scelere. Adoratione vituli in. Oreb p secundo. Tertiū est occasio ꝓphe tarū ꝓpter q̄s scz tertiū israhel fuit captiuatus in babilonia lxx. annis. Quartū cel⁹ est venditio iusti scz ihesu xp̄i quē vēdidistis p. xxx. argenteis q̄ venditus fuit post primam transmigrationē. lxx. annoruz. Si āt o iudei volueritis tenere doctrinam vrām q̄ ioseph fuerit ille iust⁹ et q̄ ip̄m fuit quartū scelus assignate nobis alia tria scelera que p̄cesserunt venditionez ioseph ita q̄ illud sit quartū q̄s facere nō potestis. cum scriptura sit vobis ꝓtraria. s. Beñ. q̄ liber ponit ipsuz primū scelus. de hac venditione et interfectione oēs loquuntur ꝓphete. Adduczaliqua. Isa. i. Vegenti peccatrici filiꝰ sceleratis q̄m ipsi se dongauerunt a deo. blasphemauerunt sctm̄ israel. inclinati sunt retrorsum. Item Sicut ouis ad occisionez ductus nō aperuit os suū. Idem oblatus est q̄ voluit. de angustia et de iuditio depositus est generationem ei⁹ quis enarrabit. Isa. ix. Ecce virgo cōcipet. Itē. i. ꝓpter pctā ꝓli mei pcussi euz Idem. liij. Deponit oīes iniquitates nrās et ꝓ infidelib⁹ orabit. scim̄ q̄ duo sunt ei⁹ adueni⁹. prim⁹ inbumiliate. sec⁹ cūdus in maiestate. de hoc lo

quit Isa. xxi. c. sic dicens. Cō surge consurge brachium dñi. Bis ōt ꝓsurge ꝓpter duplicē aduentuꝫ. De primo aduentu loquit. ix. c. dicens. Parul⁹ natus est nobis. Idē de aduē tu in hūilitate loquit. l. 7. liij. c per totū. Uidimus eum et nō erat et spēs neq; decor. De ad uētu in gl'ia dicit daniel. iij. c. Considerabam et ecce in nu bibus celi in similitudine filij hoīs venientez et puenit vsq; ad antiquum dierū et datū est ei regnū honor et ptās et oēs gentes tribus et ligue honora būt eū ptās eius ptās eterna 7 regnū qđ nō deficiet. Hunc duplicē aduentū expmit pro pheta dauid pſ. dicens. Tūc exultabunt oīa ligna siluarum a facie dñi. qz venit iudicare terram. Jere. ix. Hō est et q̄s intelliget eū. Idez spūs vult⁹ nostri xp̄s deus captus est pro peccatis nostris au diximꝰ in vmbra tua viuim⁹ inter gē tes Itē Abacuc ꝓpheta Cor ruia in manibꝰ eiꝰ ibi abscōdi ta est fortitudo scz in cruce af fixus per vos iudeos. Ulterius ad huc ampliora testimonia o iudei icreduli Isa. xxix c. Erit vobis ꝓpheta tanq̄ verba li bri clausi et dabitur lectori li ber clausus est nescio quid est in eo. Clausura libri est clausu ra cordium supborum vioꝝ q̄ clausit deus vt nō intelligatis verba scripture. Idem. vi. c. Excreca cor pli huius aures eorum claude ne forte audiant corde intelligant et cōuertant et sanem eos Ibidez. i. Audiē tes audiant et non intelligant videntes vident et nō cogno sent. quia corda istius gentis sunt grossata. Idem. i. c. Cog nouit bos possessorem suum et asinus presepe dñi sui popul⁹ ām meus nō intellexit. Et dix it ysa. Usq; q̄ dñe. 7 dixit dñs quousq; ciuitates sunt deserte et maneant domus sine hīta tore. Jere. viij. Filius hirū do et ciconia sciunt tpus adnē tus sui populus aūt meus nō cognouit aductū scz veri mes sie in lege et ꝓphetis ꝓmissuꝫ. Idem. xxxi. Nouū signū crea uit dñs sup terram mulier cir cūdabit viz scz xp̄m. Dañ. ix. Postq̄ ꝓsumate fuerūt ebdo mode. lxxij. occidet xp̄s et tūc venit populus eū principe vē turo et destruet ciuitatē et do muꝫ et ꝓsumabit eaz et auferē sacerdotiū et erit ꝓsumata de structio desolationis ꝓpetue. Ju hac ciā est⁹ o iudei desolati one post redificationez templi tpe danielis annū ꝓ die cōpu

tando sunt anni. cccc. xxxiij. tunc ẽni xp̃s ihesus occisus fuit a patribus vr̃is. postea venit dux. Titus cũ populo romano ⁊c. Cũ ẽni idẽ daniel loqueret de xp̃o dixit ei dñs clande finones et inuolue ꝓphetiã in aere. Hunc̃d clausi sũt vobis et obuoluti o iudei omnes sermones leges et ꝓphetie de xp̃o. Vultis et aliq̃d de eo in cruz ascensiõe. audite audite regalẽ ꝓphetã dauid in p̃s vbi dr̃ in ꝑsona angelor̃ sequẽtiũ xp̃m eo in ascensiõe. Aperite principes portas principat̃ vestri et eleuami porte eternales ⁊ introibit rex glorie. ⁊ respondẽrũt q̃b nõdũ plene notũ fuit misteriuz incarnationis et passiõis xp̃i q̃s est iste rex glorie. Et respõdẽt ipis. dñs fortis et potẽs dñs potẽs in p̃lio q̃ sez habuit cũ iudeis. Audite ⁊ ysaiã de hac in celũ ascensiõe loquẽtez in ꝑsona angelorũ dicẽs. Quis est iste q̃ venit de edom tinctis seu rubris vestimẽtis de bosra et q̃m formosus iste gradiens in stola sua. Et respõdit dñs ihesus Ego q̃ loquor iusticiaz et ꝓpugnator suz ad saluandũ. Et dicũt angeli quare ergo rubrũ est vestimentũ tuũ sicut calcantiuz in torculari. Rñt dñs Torcular calcaui solus et nõ erat bõ mecuz. calcaui eos in ira mea donec aspsus est sanguis eor̃ super vestimẽta mea. ꝑ dies vltionis in corde meo et annus retributionis mee venit. Ecce oculi iudei qũo cõquerit pius dñs angelis de vobis. Calcauit iã vos multis annis intra sua tñ adhuc restat in nouissimo die dies vltionis et aun̄ retributionis in corde suo. Vtinã cuz occidissetis. Isayam etiaz banc auctoritatem de libro eius deleuissetis. De h̃ musto in sanguine xp̃i loquebatur. Jocob patriarcha iude filio suo geñ. xlix. Lauit stolã suã in sanguine vue. Sancti ẽni et credentes iudei et gentiles similiter lauerũt et lauẽt se ab originali culpa in sanguine huius vue expresse in cruce. Jdẽ iacob ait de iuda geñ. xlix. Nõ auferetur ceptrũ de iuda et dux de femore eius donec veniat q̃ mittendus est et ipse erit expectatio gentiũ. Cũ ẽni natus esset xp̃s nõ habuerũt iudei regez de semine eius. nec hodie hñt nec habebũt q⁹ tũc herodes alienigena regnuz iudee obtinuit. vere ergo iudeis in xp̃m verã messiaz eis ꝓmissuz nõ credẽtibus.

De malis cristi-

anis. De illis de cetero erit ser
mo. et sunt duplices scz mali ⁊
pessimi. mali sunt cōir pctōres
pessimi vero sūt hereticī. Da
li xpiani sunt exīres in aliquo
pctō mortali tales xpiani non
sunt licet nomē vsurpent quia
ab ecclesia seperati sunt. vñ.
Aug. et assumit ī canōe ō illis
xxuij. q. iij. vbi sic ōr. Nō solū
qui manifeste p censuras eccle
siasticas seperantur sed etiam
q̄ ficto corde se omnibus xpīs im
miscēt et male sunt vite ab ec
clesia seperati sunt. Hiero. ait
vt refert eusebius. Hem q̄t ho
die sacro sūt renati baptisma
te et xpiano fungunt noīe q̄d?
melius foret nō fuisse. Est enī
ichēnalis pena paganorū infi
nito minor q̄ xpianorū malo
rtinaz non foret taliuz maior
pars. nauis vndiq̄ sana vni
co submergitur foramine. Di
ces forsan. Arta facis viā. sa
luus. Hiero. ibidē. Regnū ce
loz nullus reprobus ingredit
cētuplo artior est via q̄ credit
Jdē. Hiero. ibidez infra. Nō
sufficit xpiani nomē. xpianus
es xpm unitare frustra xpian
habet nomē q̄ dyabolū sequit
qiunymo xpianus omino non
est sed antichristus. Audistis
ait. Johānes q̄ antixps ve
nit. nūc āt antixpi multi sunt.
vis ergo regnare cuz xpo pa
tiaris cū ipo. Si xpm regē et
dñm cui ē nomē sup oē nomē
oportuit pati vt ita intraret ⁊
gloriā suaz. q̄ fiduciā hēmus
nos intrandi sine labore. O q̄
stulti sumus et tardi corde ad
credendū. volum? hic gaude
re cuz seculo et postea regnare
cū xpo dicens nudus ingredit
seru? supfluitate vestiū intra
bitur. ille iciunus ille crapula
et luxuria plenus. Jlle in cru
ce p xpianis moriens. ille deli
cate in lecto dormiēs. q̄ dñs
facit seruus non facit. pmittit
dñs zebedei filijs regnū si cali
cem quē bibitur? erat biberēt
Non dicat se xpianū q̄ p xpo
mori nō inenerit se paratū Di
ces forsan. fidē xpi habeo. Hi
ero. bonū ē f vbi sūt opa fidei.
Fides ait. Jacob sine opib?
mortua est. Certe dicā q̄ xpm
ore et nō ope laudas xpm ne
gas. q̄ si q̄ dicis crederes sal
tem cū timeres et de pctis ve
recūdareris. Et si credis et ma
le facis cētuplo punēdus ⁊c.
ymo zodoma remisit? hēbit iu
diciū. Jdē. Hiero. in eodez li
bello. Sz forte q̄s dicet benig
nus ē dñs et misericors q̄ oēm
peccatorē ad se venientē rece
pit ⁊ indulgz. Verū q̄dez boc
cē p̄fiteor benignior ē enī dñs

ꝫ credit. ⁊ vnicuiq; petit ad se
vt ꝓdecet redeunti. Nõne be
nignissimus est dñs qui tot et
tãtas tollerat iniurias a pec
catoribus dãs eis tpis spaciũ
vt emendentur. si hoc noueris
quia sicut benignus est intolle
rando ita iustus est in punien
do. Sed forte quis itez dicet
q̃ vir qui in tãto tpe quo vixit
malefecit in mortis articlo ac
cepta pnia a deo veniaz obti
nebit. Heu q̃ vana suspitio et
flaz meditatio vir de decẽ mi
libus hoim. aliqũ inter centuz
milia quoruz mala semp vita
fuit merek a deo hoc inldulgẽ
tiam ⁊c. quã acceptã a deo ac
cipit pniam quaz non accipet
si adhuc posse se sanari crede
ret. Certe ꝓcludam qui duz sa
nus est et iuuenis deũ offende
re non formidat in morte non
meretur diuinam obtinere in
dulgẽtiaz que dilectissimi filij
est pnia quã solũ quis accipit
cũ se amplius nõ posse viuere
cernit qui si ex infirmitate con
ualescerz peyoꝛ q̃ pus fieret.
Scio non modicos peccatio
rum accepta in mortis arti
culo pnia cõualuisse in corpere
et peyoꝛ asse vitaz. hoc teneo.
hoc verum puto. hoc multipli
ci experientia didici q̃ ei nõ bo
nus est finis cui mala semp vi
ta fuit p̃tiosa. Ait ꝓpheta In
cõspectum dñi moꝛs ſanctoꝝ.
Rursum ait. Moꝛs peccatoꝝ
pessima. Aug. de pnia sic ait
et assumitur in canone quã q̃
depe. dis. vij. Et magister in q̃r
to dis. xx. Si quis positus in
vltima necessitate voluerit ac
cipe pniam et accipit mox re
cõciliabit fateoꝛ et hic vadit.
non illi negamus quod petit.
sed nõ p̃sumimus q̃ bñ hic
exĩt. Si secur⁹ hic exierit ne
scio. pniam dare possumus se
curitatem nõ. nunq̃ dico dam
nabitur. sed nec dico saluabit
Vis ergo a dubio liberari a
ge pniam dum sanus es. si sic
agis dico tibi q̃ secur⁹ es qz
pniam egisti eo tpe q̃ peccare
potuisti. Si vis agere pniam
qñ iaz nõ peccare potes petã
te dimiserunt nõ tu illa. Aug.
de vanitatibꝫ scli circa p̃inci
pium ôt. Nolite negligere q̃
vos pius dñs sustinet peccan
tes quia quãto diuiet⁹ ex pec
tat vt emendetis tãto grauiꝰ
iudicabit si neglexeritis. si for
te putas q̃ finis mundi tardi
us veniat vel suũ vnusquisq;
cõsideret finem ⁊c. Sunt qui
libenter et iocũdissime moꝛãt
in mõo multãq; in longa tpa
disponũt agẽda repẽte rapiũ
tur in morte. ex in puiso ausce

runtur e corpe. Sed btūs ille qui sp habuerit illā ante oculos et festimauerit in ista hora mortis parat⁹ inueniri. ve ergo malis xpianis. vñ Aug. de vita xpiana dicit Ex vnctiõe xpi et xpianū nomen discent. qđ nomẽ ille frustra sortitur q̄ xpm minime imitatur. Quid tibi pdest vocari qđ non es et nomẽ vsurpare alienū. si xpianū te esse delectat qui xpi sūt facis q̄ enī se xpm dñm habere profitet et cū non sequitur ille nõ famulus sed substanna tor et irrisor xpi est. huic ergo iudicium geminuz seruatur et pro dei substannatõe quẽ sine causa dñm appellauit ꝛ p q̄litate pcti. q̄s tam van⁹ et imi ser vt est doctū aut aduocatū cuz lrās nesciat audiat pfiteri quis tam insan⁹ et ex cors vt se pfiteatur militẽ qui nesciat armageſtare. Sutor vt dicat necẽ arium est vt calciamenta pfitiat. vt vocetur quis faber aut artifex artis peritia fatiat hmõi exemplis cognoscimus nullū sine actu nomẽ brẽ. Tu ergo qño xpian⁹ diceres in q̄ xpiani act⁹ nõ apparẽt. xpianus enī q̄ nõ nomine sz opere xpm imitatur q̄ neminẽ ledit. Christianus est qui etiõ xpi inimicos nõ odit. aduersanti bus benefacit. pro pscatoribz orat. Nam qui aliquẽ nocere aut ledere parat⁹ est ille mẽtitur se esse xpianū. Christian⁹ est q̄ põt voce iusta dicere. nemini vnq̄z nocui cum omnib⁹ iuste vixi. ¶ Queris forte. qđ si aliquis nec bonum nec malum faciens inueniatur an talis sit de numero saluandorũ. Dõm in augus. de vita xpiana. Quisquis nec malū videtur operari nec bonū cuius seruus esse videt ignoro. a xpiano enim nõ solum queritur vt nõ faciat malū sed etiã vt exerceat bonuz. Qui etiaz si nec q̄d mali nec quid boni fecerit tñ ad eterne vite pmiũ nõ admittitur sz iehẽne ignibz mãcipatur. Sicut in euãgelio dñz dixisse legimus de his q̄ nihil mali faciunt nec boni. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ quẽ preparauit pater me⁹ dyabolo et angelis eius. esurini et nõ dedistis mihi mãducare. Idem ibidẽ. Nec vt q̄putant solam pfidiaz dãnare hoiem et nõ pctm̃ cuz scripturarũ exempla sint in oppositiz vt in adam cayn diluuiuz sodoma solis pctis et nõ pfidia leguntur perisse. Ut ergo malis xpianis in pctis mortalibz exentibus. De malis xpianis

vt ipsorū pctis de cetero loq; mur. naz iudei et gentiles pre sentes nō sunt diuino relinq; mr iuditio. Aug. vi. q. i. Quero an catholicū pessimis mo ribus alicui heretico in cuius vita preter id q hereticus est nihil reprehēsibile inueniatur preponere debeamus. Nō au deo precipitare sniam. pōt hic exponi autoritas danielis de quattuor bestijs ascendēti bo de mari. de pessimis christiānis scz hereticis pōt fieri alius spe cialis sermo. Hereticus est q in fide errat. xxiiij. q. i. hereticī extra de verborū ſcationib; su per quibusdaz. Hereticus est qui male sentit de corpe xpi z alijs sacramentis extra de he reticis ad abolendaz. Hereti cus est q falsas nouas opiones gignit aut sequit. xxiiij. q. iij. hereticus. Hereticus est q ali ter scripturaz intelligit q̄ spi rituſſanctus flagitat. xxiiij. q. iij. heresis. Hereticus est q ab vnitate eccle p scisus est. iij. q i. q ām. Heretic⁹ ē q cathedrā petri deserit. xciij. dis. q cathe dram. Hereticus est q negat romanā eccl̄iā caput oim eccle siarū. xxij. dis. omnes. Heresi archa est q hereticos defendit xxiiij. q. iij q in eccl̄ia. Jtez nul lum pctm̄ est heresi grauius. xxxij. q. vij. qd in omnib; xcv dis. nulli. Quicunq; a postolice et sancte eccl̄ie ūssionib; ptra riak maiori ex cōicatōe ex cō municat⁹ est. Damasus papa xxv. q. i. Violatores canonū volūtarie grauiter a scīs pri bus iudicant et a spiritusācto cui⁹ dono ditati sunt dānant qm̄ blasphenare. s. s. vidētur.

E ue ue ha

bitantibus in terra Apocal. viij. Quar to triplex re pt exponi de trii plici statu boiz scz legittis. vi duis et ꝑginib; re ergo legitt re viduis. re ranis. virgib; Ue legittimis. Ex iure cano nico due patēt cāe matrimōij scz educatio plis z vitatio cri minis. re eis in quib; nō inue niuntur b̄ę due cāe. Prima dz esse intētio plis vt patet in ca none pudor. xxxij. q. ij. hec so la fuit causa institutiōis matri monij in paradiso vt patet in ca none. Sicut. §. his ita. xxxij. q. ij. Scōa causa est vitatio criminis et tanq; remediuz ad missuz ne in alio pctm̄ carnis grauī⁹ labant vt patet. xxxij. q. ij. quicquid. Et hac de cau sa instituti est post lapsum in remediū humane infirmitatis vt patet in. §. his ita. Sz beu

tam nostris tpibus vita legit/
timoz factus est porcoz et fo
uea putredinis. Dicam⁹ de se/
cunda causa q̄ est cuitatio cri/
minis q̄ nō solū tam ibi nō re/
peritur sed et petī cā ibi inue
nitur. vnūt ad iumēta sine rō
ne modis varijs illicitis. Si
enī ille adulter ē q̄ amat vxo/
rez suā nīs ardenter vt ōt ca/
non odigo. xxxij. q. iij. multo/
pl⁹ ille q̄ ea vtitur ac si publi/
ca esset. ymo vellet ea vti etiaz
si sua vxoz non esset pessimus
adulter est. Sancta Katheri
na de senis videns penas in
ferni ex dei reuelatiōe maxime
vidit legittimos rozq̄ri p pec
catū illis q̄ fecerūt in actu ma/
trimoniali nō debito mō fua/
to. Et hocideo qz tales raro
dolent de hmōi petis et pro/
ponūt emendare se. et sic tali/
bus est matrimoniū causa pec
cati et dānatiōis. Loq̄mur in
singulari. vir hoc q̄si auctori/
tate ōt z facit. tu es vxor mea
volo vti te vtplacet. mentiris
leno pessime nō est tua in bis
q̄ ptra deū et honestatē matri
moniales sunt. Item putat se
dñm mulieris tm̄ et nō cōpa/
rem volēs honorari ab ea nec
eaz cū aliq̄n meliozipso sit bo
norat aliquando lusoz est non
nunq̄ inebriatur maledicens
vxori et suū in ea vindicās in
fortunijz. Mulier etiaz mala
peioz est morte vt ōz. Eccles.
vij. Hoc proprium habz se orna
re quātū pōt. btūs. tho. scōa.
scōe. q. clxix. ōt duo sūt pside
rāda circa ornatū mulierz. s. q
nō sit ptra psuetudinez. Et q
non fiat ex inordinato affectu
aut mala amore pt tm̄ se orna
re ad placendum viro suo ne
in adulteriū labat verū est q̄n
promus est ad adulteriū alias
cessante causa tollit effectus.
Extra de appellatiōibo capitu/
lo cū cessāte. Etiā rēq̄rit q̄ ex
tali ornatu nulli sit causa petī
alias sine petō nō se ornare de
bet. Ue homini p quē scanda
lum venit. Nemo enī debet iu
uare proximū nisi quātuz hoc
fieri pōt sine peccato vt ōz in.
Canone fariat. xxxij. q. ij. Non
enī sunt facienda mala vt eue
niāt bōa ad. Roma. iij. Ideo
inexcusabiles sūt mulieres q̄n
do vident suis viris non pla/
cere et maxime quando ab eis
phibentur et tamen se ornant
maxie peccant omnia mala et
inatamēta libidinis que inde
proueniūt redūdant in tales
mulieres sicut quōdam si pmitterē
tur se ornare efficeretur adult
pellis vulpē tradit. auceps ap
plicat auē in regiltro scz auis

cor alios p hoc allitiens. Sic drabolus mulierē viduā aut virginē ornataz anteianuam locat ꝛc. Alique ornant se caz accedere dñt ad puuia et vbi alij sunt viri et dicunt se id facere ad cōplacendū ꝓprio marito mentiuntur caz ad domū ꝓprium veniunt deponunt sua ornamenta et vt pilosa sedent noctua caz marito ꝓprio ornatum paruz curantes. tunt aliqua sciunt virū auarum dispo nunt cū certis vt portent clinodia argēta et aurea ad vēdendum viris eoruz et dicunt carissime marite ematis talia in largo habebitis foro postea vēdetis ea ꝛ hēbitis lucrū. Et si audunt ꝙ vir non vult tm̄ dare quantum venditores postulant addunt occulte residuum peccunie et vir reliquū solvit a parte putans se velle habere lucrum. postea blanditijs mulieris deceptus nō vendit que tunc cedunt ad ornatum mulieruz et dominū. post mortez mariti tūc talis mulier gloriando dicit fodalib⁹ duxi ad blaneum virum meum decpcionis. ipse didicit nurnberge mercantiam et ego plus scio. Alique inducunt ad emenduz talia virum pro filijs et filiabus ne sint vt noctue inter alios sodales et ne spernāt assumi in matrimonio. et postꝫ eas tradit matrimōio. p alijs tradentis retinet illa clinodia et finaliter nulli dat sibi reseruans ad voluptatem ornatū a filia tollit. noctuam nudam lateri sponsi iungit. Alique vident virū in breui oportere exulare ꝓpter debita dicūt. graue est negotiare et periculosuz ematis illa ꝛ illa clinodia que caz libet vendere potestis nec marcescunt. Sed eius intentio est postꝫ vir fugatur aut ꝓpter debita incarceratur illa clinodia sibi vsurpat et ex eis laute cum alijs viuit. et si vir propriam nō habuit peccuniam iubet mutuare et sic viruz et alios spoliat. Et sic thorus nō est vitatio sed occasio peccati malis legittimis.

Dicamus de secunda causa thori scz educatione puerorum aliquid modicum residuum spēali reseruādo sermone. Intentio prima matrimonij debet esse ducatio filiorum nō solum mūduz sed et in celum. Sed heu iam nulli aut modica est cura parentibus de salute eterna filiorū. Si mundani sunt. si ornare se sciunt si loquaces sunt. si

alijs affabiles se exhibēt. si inuentores nouarum inuentionum sunt si ad auaritiaz pronī sunt et ceteris que mūdi sunt nunc iocūdantur in eis laudāt studiū eorum prebent adiutoriuz. vt talibus legitimis. Cōtra tales potentes et filios filias loquitur Jere. vij. c. sic dicens Hec ōt dñs locut⁹ sum ad vos mane ꝓsurgens et nō audistis. vocaui et non rndistis ꝛc. Tu ergo noli orare pro populo nec assumes p eis laudez et orationē et nō obsistas mihi quia non exaudiā te. nōne vides quid iste faciunt in ciuitatibus iuda et plateis ihrusalez: filij colligūt ligna. patres succendunt ignem. mulieres conspergunt adipem.

Ve viduis Apostol⁹ .i. ad thi. v. dicit Vidua q̄ in delitijs est mortua ē. sicut medic⁹ videt infirmū morti vicinū esse mortu⁹ est. q. d. impossibile est eaz viuere amplius. Sic vidua que vivit delicate cōmedēdo. bibendo. dormiendo. incedendo. impossibile est eaz spūaliť viuere. Grego. Periclitať castitas in delitijs sicut terra nimis piguis fimo gīnat vrticas vepres ꝛ herbas inutiles Sic vidua delicata malas cogitatiōes. delectatiōes dānabiles etiā sine factis ad mūdabz. oportet ergo terrā laborari exercitari et asinuz domare scz corpis tui. Talis quia viro et dño caret omnia sibi licere. putat sicut equ⁹ sine freno vadit. Apostol⁹ .i. ad thi. v. ōt. Honora viduas q̄ vere vidue sunt Que aut vera vidua est desolata speret in dño et instet obsecrationibz ꝛ orationibus nocte ac die Sicut legiť de sancta Anna que xp̄o testimoniuz dabat cum pñtarer in templū que nocte et die non discedebat a tēplo vt ptz luce. ij. Illa ōr vidua que soluta ē a maritali thoro alias vidua nō ē vt patet. xxxiij. dis. §. vidua. Vera vidua debet iuuare eccl̄iam dei orationibz ꝛ bōis operibus vt patet in Cano vidue. lxxxij. dis. Vera vidua non debet clericis et religiosis multuz esse cōis aut familiaris vtz in canone cleric⁹. lxxxi. dis. vera vidua debz peccata q̄ in matrimonio contraxit elemosinis redimere. vnde. Dañ. iiij. Pectca tau elemosinis redime et iniquitates tuas ꝛc. Vera vidua non debet inter esse coīns aut conuigijs q̄ alijs mortifere sunt Nemo pt gaudeo cum mōo ꝛ regna

re cum xpo secūdū hiero. Vi/
dua debet fugere malam sotie
tatem. querere loci honestatez
abūcere ornatus voluptatez.

De vatuis virgi

nib⁹ lampades habentes extē
rioris ascensionis sed nō oleū
in vasis suis .i. amorez virgi/
nitatis in cōsciencijs. Jsido/
rus de sūmo bono. Virgines
carne nō mente nō bñt p̄miuz
in repromissiōe. vnde dr in ca
none sicut et in canōe seqnen/
ti. xxxij. q. v. q⁹ multe sunt vir/
gines corpere q̄ tñ fornican/
tur et adulterantur mēte. Va
tua virgo est q̄ superbia etiam
si corpus custodita viro. aīa
tñ adultera est dyaboli. Job.
xli. Jpse est rex super oēs fili/
os superbie. Bern̄. Nec virgi
nitas marie deo placuisset absq⁹
eius būilitate vñ oblita vir
ginitatis gloriatur de humili/
tate dicens. Respexit humili/
tatem ancille sue. Vatua vir/
go est q̄ ornatum capitis capil
lorū ⁊ vestiū diligit. Augusti.
in trac. de societate et cbrieta/
te ad virgines dr. Dominica
virgo nec capitis ornatu nec
habitu come nec oculis rectis
aut letis sed occlusis ad ter
ram cuz vultu ꝓcedat ne inser
viles indicat amorez scz mōi
Et si ipsa non pereat alijs cā.
perditiōis existat. Euangeliū
dr. Qui viderit mulierē ad cō.
ꝛc. Vatua virgo est q̄ verecū
da nō est. Ambro. de virgini/
tate. Comes indiuidu⁹ debet
esse pudor sine q̄ virgines ma
nere nō p̄nt. Vatua virgo est
q̄ viris libenter familiaris est
in colloquio. Aug. ad ꝟgines
Dominica virgo sermone gar
rula; loqua citate ꝟbosa curio/
sitate superflua casta non pōt
iudicari ymo prostituta et ad
luxuriam accendens. Vatua
virgo est q̄ curiosa est oīa vo/
lens scire pscrutari. expiri. Si
asinum rugientez audit ianue
aut tueneſtre se iungit putans
tibi cinem choream dicentem
fore. Augusti. ad virgines vbi
s. dñica virgo primo p̄mut⁹
publicos debet vitare cōspec/
tus et platearum frequentiaz
declinare aut in domo posita
lanificio aut ꝛc. insistere. Va/
tua ꝟgo est q̄ amatrix chorea
rum est et frequentatrix. Haz
chorea perfectū est opus dya/
boli vbi aut choriſantes aut a
spicientes quasi oīe gen⁹ mor
talis cōmittunt crimis. vnde.
Chorea ē infernalis circulus
cui⁹ centrū est dyabolus. De
coreisātibꝫ et ꝓsentētibꝫ. Va
tua virgo est q̄ pna ad risuz et

cachinnuz est Aug. Virgo ab oi inuerecūdo fmone ⁊ riſu dz se abstinere. Uana ẏgo est q̄ q̄cūq; ſuco obgenarū decorez se vngit mōdo īplacētiā hos damnat ysa. ꝓpheta vt dicit Augus. vbi s. Uana ẏgo est q̄ femis adulteris aut multuz ſuſpectis libenter cōis aut familiarſ ēp hoc enī se talē q̄lis illa est oñdit Uana ẏgo est q̄ gulosa aut ebriosa ē. Debz enī honesta ẏgo vt ȯt angelꝰ quo victu et potu esse cōtenta nō vt gracilis corpe maneat. Sicut quedā dyaboli amatores ieiunādo faciūt ſ vt omnē corpis inordinatū amorē domet Uana ẏgo est q̄ inuerecūdarum cantionū cantrix est q̄bꝰ mirabiliter corda inficiuntur virorū et innocentuz. Uana ẏgo est q̄ parētibꝫ ſuis in licitſ nō dico pōpis obediēs nō est tales vt frequēter currūt turpissime Uana ẏgo est et dyaboli amatrix q̄cūq; qōcūq; ſignū voluntarie gerit anticiſti qō scz aut ſupbiā aut vanitatem aut īmūditiā aut ad qō cunq; inducēs est pcīm mortale. Deu q̄t bodie q̄z multe ſūt vane tā paꝛ prudētes virgines. vtinā quicq; essent prudētes ẏgines q̄tiens quicq; fatue Sz reuera vbi nr̄is tpibꝫ ſūt quinq; ſapientes semp quīq; es quinquaginta reputantur fatue q̄ pulſant ſed non ingredi untur. deberemus aliquid honestis in gloriam virginibus dicere Sed alio reſeruandus est ſermone. Virginitas. Salus ex cellentiſſimus. Deo dilectiſſimꝰ. Domī vtiliſſimus.

Eue uehabitantibꝫ in terra.

Apocal. viij. Quīto triplex ve ꝓt expom de triplici gradu hoīm scz layca et malis religioſis ergo vt laicis vt clericis ſeu ſacerdotibꝰ vt malis religioſis ¶ Ut. Layeis p̄cepta dei nō obſeruātibꝫ Si vis vitaz ingredi ait dñs. Math. xix. ſerua mandata dei Sz noſtris tpibꝫ minime curant dei p̄cepta. Apoſtolus ij. ad thi. iij. ȯt In nouiſſimis diebꝫ inſtabūt tpa periculoſa Erunt boies ſeipſos amātes cupidi. elati. ſupbi blaſphemi parentibꝫ inobedientes. ingrati ſceleſti ſine affectiōe ſine pace criminatores incōtinentes diuites ſine benignitate ꝓditores ꝓterui tumidi voluptatuz amatores magiſq; dei babētes q̄dez ſp̄m pietatſ ẏmitē āt ei⁹ abnegantes. vbi ȯt gloria. Et eo āt q; homies ſeipſos

non deum diligunt quasi ex radice hec mala q̃ sequntur oriuntur. Erunt cupidi dicit glo. pecunie Elati ad dñm. superbi de bonoribus sibi impensis a subditis. blasphemi in deum et hereses parentibus inobedientes carnalibus et spiritualibus Ingrati de bonis correctoribus et mala reddunt. Sceleſti in grauibus perpetrandis suas et aliorum animas interficientes sine affectione non compatiendo infirmis sine pace alios inquietantes. crimiatores id est crimen suum alijs imponentes detractores famaz sanctorum maculare conantes. Incontinentes gule et libidini non resistentes aut multe capitati. Immites crudeles in exercendo lites sine benignitate. i. largitate nescientes alijs subuenire. prodictores secretorum aliorum sibi ꝓmissis Proterui. i. procaces habitu vel verbis pudorez nõ seruantes. Tumidi inflati corde. ceci non intelligentes que loquuntur. voluptatũ quarũlibet amatores ꝛc. Et quia deꝰ pijssimus salutem volens hominũ misit in fine mũdi seruũ suuz fetm̃ dominicũ et ordinẽ predicatorũ mundũ renouãs. virtutes docens. vitia expugnans per ipsum. Videns lucifer princeps infernalis q̃ q̃si totum perderet mundum per clamorem predicatorum Cõuocato concilio suorum modũ resistende querebat. Tandem cõi concilio hoc decretum est ab ipsis demonibus vt et ipsi exirent et omnia peccata virtutes fingẽtes in cordibus mitterent hominũ ea palleando ꝛ non peccata sz virtutes fingẽdo superbiam iam non superbiam sed vocarent munditiaz quod de facto sic est cũ aliquis corrigitur pro superbia ꝺt se non superbiam sed munditiã diligere Auaritia iam nõ auaritia sed prouidẽtia dicit luxuria et amor carnalis caritas. Ira zelus iusticie inuidia non vanẽs vicijs. accidia cura corporis. gula confortatio corporis loquacitas affabilitas. dissolutio spiritualis leticia ornat? superfluus mũditia aut status erigentia. superfluus victus vestitus aut famulorũ copia honestas. prodigalitas ꝺr cõstantia dolositas prudẽtia. ypocrisis sanctitas. cunosus. circũspectus. presumptio spes datur ꝛc. Sed sicut falsa moneta nihil emitur ita fictus virtutibus ymo occultis malis nõ acquirit regnũ dei Itez tenebre in montibus et vallibus.

Ue Clericꝰ aut sacerdotibus statui suo nō satisfacientib⁹ filiū. dei et virginis puissimū cuius claritatē sol et luna miranꝫ. in cui⁹ vultum angeli desiderant ꝓspicere. pollutis suis manib⁹ labijs et cordib⁹ tractātes. Sanctꝰ Hiero. cū iaꝫ morti appropinq̄ret sic ad venerabile locutꝰ est sacramentuꝫ dominici corꝓris quod tunc sub vna specie tm̄ accepit. Ue te indigne sumentibus in sui penaꝫ ꝛ reatum te iteruꝫ crucifigunt. i. tm̄ malum cōmittunt ac si crucifigerent eum Heu mi dñe quid dicam quia hodie sacerdotes te comedūt in alteri vt carnes pecudum et volucruꝫ ymo peius. nocte mulierū vtuntur actu turpissimo. et te mane masticando comedūt. vbi dñe latitas dormis ne an vigilas est tibi hoc acceptū sacrificiū. est hec ablatio quam eligis. ex audis preces eorum de celo de se de maiestatis tue. Uere si hoc velles sacrifitiū et libamē mēdax fieres et sotius peccatorū Certe dñe si ꝓa sunt q̄ locutꝰ es per os ꝓpbetarū. si iustis soluꝫ supplicatiōib⁹ presto es. et si tibi placet equitas hoc tale impediendum est sacrificium ne fiat quanq̄ in se ex natura sui sacrificiuꝫ bonū sit nec posse violari a malis sacerdotib⁹ quia malitia nō diiudicat hoc sacrifitiuꝫ. vnde hmōi hoc sacrifitiū ad sacerdotis iuditiū et damnationē fit. nec ꝓquibus fit prodest. ymo vt verissime dicam qui vitam sacerdotis agnoscit et enm ꝓ se celebrare facit fit ciusdem peccati nec non et pene ꝓceps. Dec Hiero. Idez in alio loco ꝛt Cum superbia sit propria demonibus siue mulieribus. luxuria pecudibus. auaritia mercatoribus. ex his factū est. mō struꝫ quod est malus clericus aut sacerdos Idez. Hiero. vt refert eusebius ait de predicatoribus. Timeatis o predicatores quot enī vestro exemodo aut negligētia in peccatis moriunt tot requiret dñs de manu vestra. Est enī doctor aut predicator falsus gladius anceps huic studuit ope huic exemodo qūo ignis frigiditatem dat aqua siccitatez. qūo lapis sursū graditur vir luxuriosus qūo ꝑdicabit castitatē. Quid pōt dicere audiens nisi quare predicas q̄ ope denegas. Bene loquens ore et male vīnēs opere seipsum dānat. plus enī tacens valet predicans quaꝫ

loquens. Si ex pto credit mi
bi credite. Plus mouet cor da
boim vite sctitas q̄ ornata co
lloquia. Nō dixit deus q̄ p̄di
cauerit voluntatez patris sed
q̄ facit ipse intrabit in regnuz
celoꝝ. Idez ibidē de prelatis
dicit. Heu q̄t hodie in eccl'ia
nō pastores ꝑ mercenarij sunt
q̄s ad nihil ḡtinet de ouibus
xp̄i quinymo vt vera dicaz et
ipsi met sunt lupi rapaces q̄ z
oues rapiūt et dispergūt. Cer
te nihil peius q̄s cū ille q̄ custo
dire debet dissipat. heu q̄t ho
die in aliquib ecc'iasticis nō
pastoribus ꝑ sed destructoribus
quoꝝ nō est ps minoꝝ q̄ subās
boim et labores tanq̄s in fer
nus insatiabiliter deglutiāt et
nō solū eos a pctis non emun
dāt ꝑ et ipsimet ex sui negligē
tia vel suis pessimis moribus
ad illicita trahūt. Ita quidez
si impunes tales deus relique
ret de⁹ ampli⁹ nō esset deus.
Matth. xxij. Ue vobis q̄ cō
meditis domos viduaꝝ oꝝ
nes longas orantes ꝓpter hoc
amplius accipientis iudiciuz.
Glo. magistralis. Qui vestra
supstitione nihil intēditis nisi
vt predā de subiecta plebe fa
ciatis. Bēs tho. in ꝓtiglo. ibi
dez. Quia religiōe eaz accipit
neq̄tie grauiori pene obnoxi⁹
ē. ideo ōt ꝓpterea ampli⁹ acci
piet iudiciū. tales sm. Crisō.
arma dei p̄stant dyabolo. Ue
ergo clerici sacerdotib q̄ in q̄
cunq̄s prauitate malū exim̄p
bent secularib⁹. Dicit enī de
his grego vt ptz ī. Canōe p̄ci
pue. xi. q. iij. Tot mortib⁹ dig
ni sunt tales q̄t exim̄a scādali
in posteros trāsmittūt. ve hoī
p quē scādalū venit. Debent
ergo sacerdotes et maxie cu
ram aniaꝝ habētes seculares
p̄cio excellere in bona fama.
Aug. de vita cōi clericoꝝ et
assumit' in. Canōe nolo. xij. q.
i. vbi ōt. Nolo vt aliq̄s a vo
bis inueniat male facienti occa
sionē ꝓbuidētes bona. ait. Ap
plus. Nō solū coraz deo ꝑ etiā
coraz hoib ꝓpter nos ꝓscia nr̄a
nobis necia est ꝓpter vos fama
nr̄a nō pollui ꝑ pollere debet.
Due res sunt ꝓscia z fama. cō
scia necia est ibi. fama ꝓpio q̄
fidēs ꝓscie negligit famā cru
delis ē. Idē. xi. q. iij. Nō sunt
audiendi siue viri sancti siue femie
q̄ q̄nq̄s reprehēdunt i aliq̄ negli
gētia p q̄s fit vt in malā veniāt
suspitōez vulgi vitā lōge ab
esse sciunt dicūt coraz deo sibi
sufficere ꝓscia exīstia nonē bo
minū nō solū imprudētur ve
rū etiā crudelit̄ ꝓtenentes. cū
occidūt alioꝝ āmas vel quia

blasphemāt viam dei et sctōz scz ab hereticis ꝛc. Scōo dñt excellere ī bnoa ꝓscia. Hiero. Dñes q̄ dñi oraculo deseruiunt dñt magnope puidere vt cūctū populū cui ꝑsidēt fmōe et puersatōe precedāt qz vehemēter ecclīam destruit laycos meliores esse q̄ clericos. Eriſ. iiij. dis. Bō xp̄ian⁹ fortit cadit in pctm̄ ꝓp̄t duas cās. Ait ꝓp̄t magnitudinē pctī aut ꝓp̄t altitudinē dignitatis ergo qđ layco ē pctm̄ magnū ē apō deū in clerico sacerdote. ysa. i. Lauamini mundi esto te aufferte malū cogi. loq̄tur dñs sacerdotib⁹ israel. Tertio dñt excellere in puersatiōe sācta. Saluator loquēs discipulis ꝛ eoz sequētib⁹ ait. Math. v. Vos estis lux mūdi scz p q̄s tenebre ignorātie repellunt. Sic luceat lux vra coram hoibo vt videant opa vra bona ꝛ glorificēt patrem vrm q̄ in celis est. Al. magn⁹ exponēs hec verba dt q̄tuor ex primunt. Primo lux nra lucere dz hoc ē exm̄ bonū. vñ. puer. iiij. Justoꝝ semita q̄si lux splendēs crescēs in pfectū dic̄. Scōo coram hoibo. Roma. xij. Prouidētes bona non solū coram deo ſ etiā coram oibo hoibo. Tertio vt videant opa vra bona. i. petri. ij. Cōuersatiōz vram inter gentes hōtes bonā. Et amplius ad phil. ij. Vt filij dei sine reprehensiōe in medio natiōis praue inter q̄s lucetis sicut lūinaria ī mōdo ꝑbz vite ꝓtinēs. Quarto vt glorificēt patrez vrm q̄ in celis ē. Ecce q̄ fine ista fieri debēt nō ꝓpter glorie inanitū nō lucri ꝓtextu nō ambitōis intētione ſ vt glorificēt pat̄ vester q̄ in celis est et nō vos ipsi. lumen extinctum fetet sacerdos male puersationis similiter et multos occidit. Hiego. ōt et assumit̄ in canōe nēo. lxxxiij. dis. Nēo q̄ppe ī eccl̄ia amplius nocet q̄ puerse agēs nomen vl̄ ordinē sanctitatis ꝛ sacerdotis hz delinquentē hūc redarguere nullus ꝓsumit et in exm̄ culpa vehemēter extēdit̄ qui ꝓ reuerētia ordis pctōr hōratur Eps itaq̄ q̄ taliū crimina nō corrigit magis dicēdus ē canis īpudic⁹ q̄ eps. vñ idē grego. vt ptz. i. q. i. §. vulnerato pastore. Quo curādis oib⁹ adhibet medicīa aut quo ꝓlīn orōis clipeo tueat q̄ iaculis hostiū sese ferientū expōit. aut q̄lem fructū de se ꝓducturus est cui⁹ graui peste radix infecta est. maior ergo meritēda est loci illius calamitas et tales inter cessores ad locū regis ad ſ

ducantur qui dei magis in se iracundiam, quocent quã per semetipsos placare debuerãt Simachus laurentio mediolanen. ẽpo. i. q. i. villissim⁹ cõputandus est nisi ꝓcellat scia et sanctitate qui est honore ꝓstantior. Quarto excellere dz alios scz laicos scientia. Malachie. ij. Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legẽ requirent ex ore eius quia angelus dñi exercituũ est. Jdeo dr in. Canone Jdeo. §. vt itaq; xxxvij. dis. Impitia sacerdotibus semp debz esse aversa qñ cũ per ignorantiã cecati alijs ducatum ꝓstare ceperint ambo in foueam cadunt. claborã. dum est itaq; sacerdotibus vt ignorantiã a se q̃si pestẽ abijciant. Hiero. in ysaia. xxviij. dis. Si iuxta apl'm. Paulum xp̃s dei virt⁹ est ⁊ dei sapiẽtia ignorantia scripturarũ est ignorantia xp̃i. Jdeo cõquerit dñs. Isa. xiij. Ubi est littratus vbi est verba legis põderans. vbi est doctor parvulor. Jdem. lxvi. c. Speculatores eius ceci omnes nescierũt vniuersi canes muti non valẽtes latrare videntes vana et dormientes omnes in viam suam declinauerunt vnusquisq; ad auaritiam suam. nota dulpcẽ ignorantiam scientie quedam est mala maxime in sacerdotibus. alia bone vite illa est pessima et in omnibus damnabilis. Quinto excellere dñt iustitia. i. corinth. ix. Castigo corpus meũ ꝛc. Ambro sup. Bti immaculati. iij. q. vij. Judicet ille de errore alterius qui non habet in se quod ꝓdemnet. iudicet ille qui non agit cadez q̃ in alio puenerit puniendo nec cum alium iudicat in se ferat sententiã. Dicitur tñ. iij. q. vij. Tria sunt quib⁹ aliq̃ impediuntur vt iudices non fiant natura vt surdus et mutus et q̃ perpetuo est furiosus. et impuberes quia iuditio carẽt. lege que a senatu motus est ꝓpter crimen suum moribus feine et seru ꝛc. ¶ Malus pastor aut ꝓfectus est qui non intrat ꝓ hostium. qui ignatus est qui negligens est. q̃ gregez non pascit q̃ crudelis est. q̃ nõ ꝓtegit qui fugit. Exposito patet alibi.

Venalis religi

osis ordinẽ ꝓfessũ nõ seuãtib⁹ Hiero. ait vt refert. Eusebi⁹ Heu q̃d dicaz sepe ex magna abũdantia tristitie hõ multũ loquit. Ecce mõachis vndiq; plenus est mundus et sacerdotibus tñ adeo rarissimi sunt;

sacerdotes monachi q̄ vix de centum vnus reperiatur. nam certe in hoc mūdo tā crudelis bestia est q̄ malus monachus aut sacerdos corrigi non patitur nec veritatez vnq̄ audire p̄t. Et vt breuiter dicaz oēs p̄eminent malitia. Sunt tales sacerdotes et monachi solum habitu et nomine quoruz vana est religio. Legitur in vitas patrū de sancto pachumio q̄ deus oēdit sibi vallē caliginosam et profundam plenam monachis paucos exinde cuz magno labore vix cōscendere alios non valere ascēdere sed ad inferos ruere intellexit igit̄ sctūs ceciatem futuroz in ostentatione habit⁹ nulla opa proferens pessima primatū tenentibus vnde nec aliqua bonis viris loquendi fiducia suberit p̄o vtilitate cōi sed erūt in silentio et quiete et solū specie honestatis magnis eos alij affligent persecutionib⁹ opus singulare censebūt omnia que sūt regule subnixa diuinis humanis cōputabunt illecebris plangēs sctūs pachimi⁹. Idē pachimius orabat sic. Tu noste dñe quia exquo suscepi hūc habitum monachi nūmis humiliatus sum in cōspectu tuo nunq̄ saciatus pane vel aqua vel qualibet creatura alia q̄ fecisti. ecce verus monachus. Ue igitur monachis ordinem suuz non seruantibus et regulaz. Aug. ad vincentiū domaticuz. xlvij. dis. Quātumlibet vigilet disciplina domus mee homo suz inter homines viuo nec mihi arrogare audio vt dom⁹ mea melior sit q̄ archa noe vbi tm̄ inter octo homies vnus reprobus inuentus est. aut melior q̄ domus abrahe vbi dictum est. Ejce ancillaz et filiū eius Aut melior q̄ domus ysaac cui de duob⁹ generibus dictū est. Jacob dilexi esau aūt odio habui. Simpliciter aūt fateor caritati vestre coram dño deo nostro qui testis superanumaz meā ex quo deo seruire cepi q̄m difficile i. nunq̄ sum expertus meliores q̄ q̄ in monasteriis defecerūt. Dicat etiam. Hiero. de malis religiosis. Heu q̄ tū in quibus daz spiritualib⁹ habitu et nomine creuit cupiditas mō vt dicam verius causa hmōi spiritualitatis est auaritia. q̄ certe sunt lupi rapaces in vestimentis ouium. vbi monach⁹ aut sacerdos cupidus est et sine misericordia ab eo plus q̄ a ser pēte fugite. Dicunt cōiter layci monachus bñs denariū

non valet dinariuz. puta ideo q2 denari⁹ nunq3 ille sepe deū offendit. vel hñs denariuz vt ꝓximum habet annexum malū culpe quod nō habet denari⁹ Ue ergo eis q̄ obedientiā. castitatem. et paupertatem voluntariam violant et regulā. Bonauentura dicit. Sex requiruntur ornamenta ad bonū religiosum. Nam primo requiritur exterior habit⁹ et tonsura q̄ sepm̄ nō fatuūt sed sepe vt signuz sine signato decipiūt. Secundū cerimonialia vt silētiū ꝓstratões inclinatões ⁊ hmōi q̄ quidē totū putāt cū tm̄ ꝑ parantiā religionis. Tertiū mores cōpositi in loquēdo transeundo et sedendo ⁊c. Quartum opa spūalia et diuina ieunia castigationes vigilia custodia sensuuz q̄ putilia sunt ad adipiscendū finē religiōis. Quintum est studiū ad extirpanduz vitia et virtutū assuefactio vt fugere vanā gloriā. extinguere iracundiā. insistere obedientie et ꝓpriaz voluntatē flectere ad manda tum superioris. Sextum est nucleus virtutis scz suauitas spūs interior q̄ ignitam facit animam et ignitū ꝓferre eloquiū. vnde. Gregorius omel. Sunt non nulli q̄ superne facibus cōtemplatiōis accensis in solo ꝑditoris desiderio anbelant nil iam in hoc mūdo cupiūt solo eterni amore pascunt. terrena que q̄ abiciūt. cūcta tēpalia mēte et transcendūt amant et ardent et loquendo alios accendunt et quos verbo tangūt ardere ꝓtinus in amore dei faciūt. Quid istos nisi seraphin diterim quorum cor in ignez cōuersum lucet et vrit.

Eue vehabitantib⁹ in terra

Apocal. viij. Sexto pñt exponi tria vt de triplici etate a triplici vigilia quaz exprimit dñs euangelio luce. xij. vbi dicit. Beati serui illi q̄s cū dñs venerit inuenerit vigilantes. Et sequitur. Et si in secūda et tertia vigilia venerit ⁊ ita inuenit beati sunt serui illi. Tres vigilie sunt tres etates scz iuuēt⁹ virilitas senect⁹ Ergo ve iuuenibus. ve adultis vt senibus.

Ue Iuuenibus

q̄ sunt sine disciplina sine sunt vir sine femie. puer. xij. Adolescens iuxta viam suam et cū senuerit nō recedet ab ea. Glo. inter. li. ab infantia studere oportet virtutes si malitia non

recedet ab ea in senectute. sed glosa non semper intelligitur sed quia que semel est imbuta recens testa seruabit odorem. Tre. iij. Bonum est viro qui portat iugum domini ab adolescentia sua. Jere. iij. Sicut pōt ethiops mutare pellez et pardus varietatez sic vos poteritis benefacere cum didicerutis malum scz ⁊ iuuentute. Cunum se prebet quod in vncum crescere debet. De talib⁹ iuuenibus dicit Dauid in ps. xxvij. Juuenes eorum cōmedit ignis scz luxurie et mali a moris. Tres ardent ignes in mōdo et ardebūt vsqz ad inferni nouissima. scz superbia auaritia et luxuria. Superbia accendit nobiles. auaritia diuites et mercatores luxuria iuuenes. Quod luxuria sit malus ignis dicit. Hiero. in quadam epistola. Ignis infernalis est luxuria cui⁹ materia gula. cuius flamma superbia. cuius cinis inopia. cuius fumus infamia. cuius finis iehenna. Qui semel hoc igne accensus fuerit vix vsqz ad mortem extinguitur. Ue indisciplinatis iuuenibus qui non obediunt parētib⁹. Deutro. xxvij. Maledictus qui non honorat patrem aut matrem. Sunt sine verecūdia. sunt impudici. sunt in verbis inuerecundi et male dici. sunt ad diuinuz cultū pigri. ad oīes hui⁹ mūdi vanitates pni. Uideant parentes eoz eis dictū est. iij. reguz. xx. Custodi virū hunc qui si lapsus fuerit erit anīa tua p ipso. Ideo ōt. xlvij. dis. §. necesse ꝛc. vt viri vel parentes filios suos alritis ad virtutum studia verbo et exēplo prouocent. vñ. Aplus ad ephe. scribens ait vt vxores sicut sua corpora diligent filios suos enutriant in omni disciplina et correctōe dñi. Legitur de sancto Job. q̄ pro filijs suis q̄tidiana sacrificia offerebat ne peccarēt. Reprehendit hely q̄ falsa pietate victus filios corrigere noluit ꝗre se cū filijs suis crudeli dānatione percussit Dauid Amō filiū suū nō correxit voluptate quare sororē suā thamar oppressit. Absolon quem nimiū dilexit post fratricidiuz cū a patre venīā obtinuit patrē de regno expulit et ad pcubinas ei⁹ ingressus q̄tandē in querca suspensus crinib⁹ interijt. Cā malitie totius mōdi est q⁹ filij negligunt in disciplina

Ue adultis ambulātib⁹ absq̄ dei timore confidentibus in

sua fortitudie. Jeremie. xvij. Maledictus homo qui confidit in homine scz seipsuz aut aliuz. Talium studium est cõgregare thesaurisare. edificare. alios dãnificare. seipsos ditare. statuz suum exaltare. voluptatem suam in longum ampliare. De primo dicitur abacuc. c. ij. Ue ei q̃ multiplicat nõ sua. Et dicuntur non sua quia non secũ auferunt nescunt cũ relinquent ea. De secundo dicitur. Jacobi. v. Thesaurisastis vobis iram in nouissimis. De tertio dicitur. Jere. xxij. Ue ei qui edificat domuz suam in iniustitia. s. alios decipiẽdo. vendendo. emendo. cõducendo. pretium minuendo. talis homicida est. De pe. dis. i. Omnis iniquitas et oppressio iuditiũ sanguinis est De quarto Isa. v. Ue qui cõiungitis domũ ad domuz et agrũ agro copulatis. Glo. qui de alioruz necessitate facitis voluptatez De quinto dicitur Job. xxi. Tenent tympanũ et cytharaz gaudent ad sonitũ organi ducunt in bonis dies suos et in pũto ad infernа dãnant. Ue ergo adultis viris et feminis sine timore dñi ambulantib.

Ue senibus qui

tempus suum in vanitatibus consumserint. de talibus dr. Isa. lxij. Maledict⁹ erit peccator centuz annorũ. puer enĩ centuz annorũ morietur. centũ anni mensura est vite vnius cuiusq̃. Ps. lv. Qui transiunt tempus suum iu vacuum a bonis operibus peccans a certa malitia maledict⁹ erit ista maledictione qua habek. Matth. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ. Et puer centũ annorũ morietur. puer canus crinib⁹ morietur eterna morte. Grego. in mora. Est glo. ma. Uita quidem pueri isti⁹ in longũ trahitur vt a factis puerilib⁹ corrigatur Sed si a peccati perpetratione nec temporis longinquitate ꝓpescitur hec ipsa vite longitudo quam per miseri cordiaz dei accepit ei ad cumẽ maledictionis crescat. Nota hystoriaz lasari. Job. xi. D. f. benignus est deus q̃ omnem peccatorem ad se venientez recipit et in dulgz. Biero. requirẽs ve malis xp̃ianis.

E ue ve habitantibus in terra

Apocal. viij. Septimo põt exponi triplex ve de triplici genere xp̃ianorum scz nobilib⁹ ciuitatẽsibus et villa

nis. ve ergo nobilibus. ve ciui
bus. ve rusticis. ¶ Ue nobili
bus vt cõiter malis oĩũb⁹ ple
ni. Nota supernus ve tirãnis.
Hiero. ait ve refert eusebius.
Signum euidentissimuz eter
ne reprobationis est a mundo
diligi et bñ placita assequi qõ
maxime apparet in nobilib⁹
et diuitib⁹. Idez Hiero. Sz
quid dicã duodecim fatemur
xp̃m apostolus elegisse quo
rum omniũ solus. Bartolome
us nobilis fuit et matheus di
ues. ceteri vero pauprimi pi
scatores. Eur hoc retuli audi
atis. Si xp̃s veraxẽ est si om
nia que ex ore eius audiui mẽ
datia nõ sunt homini hominũ
vir vnus apt⁹ replebitur regno
dei de mille. Qui vero mihi
nõ credũt post modicuz tpus
in tormẽtis posiri sentiẽt. Sz
si quis forte cecus veritatis lu
mẽ miratur. ad que ego si hoc
me interrogaret responderem
Nõne vnico credimus homi
nez damnari mortali peccato.
Sed si hoc inquiret est. ergo
vir saluabitur de centum mili
bus vn⁹. Sed quid diues in
mortali cura positus aliud est
quam quoddam ominuz pec
catorum vas putriduz. vbi su
perbia aut anarina. vbi luxu
ria. nõne in diuitibus. nobili
bus. et potentib⁹. nõne latro
nes sunt qui et pauperuz mer
cedem violenter deprecdantur
et eos de primũt nimietate ve
stimentorũ addunt. de pauper
ibus frigiditate nudi pericli
tantibus non curant. pallatia
magna extigunt et edificia vt
ea oculi hominũ ꝓtemplẽtur.
conuiuia frequẽter faciunt di
uitib⁹ z ferculis delicatissimis
ventrez replent. pauperes pe
rire permittũt. Quid aliud est
vita eorum nisi peccatuz et cũ
vẽter ciborũ copia replẽ nõ
ne ad fores est luxuria. Quid
amplius loquar. nec deum ni
si somniando cognoscunt. nec
vt puto se morituros arbitrã
tur. Non enim facile in pecca
tum labitur qui se moriturum
cogitat et deum sibi forẽ iudi
cem non ignorat. Idem cur
bij miseri ad ecclesias prope
rant vt diuinis interfint mise
rijs nisi vt mulierũ cõtempla
tur vult⁹. vestimẽta mira arti
ficij. frequẽter mudant ludos.
bastiluda. coreas. procatões.
ebrietates puiuia. delicata fer
cula. sibi alternati exhibẽt. mu
lieres adsiuam voluptatez ex
plendã sufficienter habere la
borãt. Sed ve miseri quid fa
citis. non cognoscitis q̃ corp⁹
ante tpũs destruitis et aiam

interficitis. vnde infirmitates et mors tã in tẽpestiua nisi ex nimia ciboꝝ copia et frequẽti vsu mulierꝝ. deũ deludere creditis. certe deluditis vosmet ipsos. Ideo gaudere. iocunda mini ꝛc. require. s. ve diuitibꝫ in fine. Sed forte quis dicet. Benignus est deus et miseretor. require supernus ve malis xpianis Hec cura nobilibꝫ est vt geneologiam suam exaltent ꝛ multa bona temporalia cumulẽt. audiamꝰ et Augustꝰ. quid de nobilibus dicat in li. de vita xpiana. Nisi ꝗs terrena despexerit. diuina nõ capiet. nisi hũana cõtempserit nõ põt possidere celestia. nec quisquam xpanuꝫ se iudicet nisi ꝗ xpi doctrinam sequitur et imitatur exemplũ. Idem ibidem Scio quos esse ita nequitie ꝛ auarite pfunda caligo cecauit vt cũ illꝭ pspere cesserit ꝙ aut pauperẽ p potentiam vicerint aut infirmũ in virtute supauerint. aut innocentem rostimonijs falsis abraserint aut furtũ fecerint aut rapinaꝫ. deo grãs agant quo opitulãte talia se perpetrasse credunt. et tã iniquũ deum iudicent vt putent cum scelerꝫ suoꝝ fautꝰ fuisse principem Stulti et miseri adeo excecati estis vt nõ satis sit crimẽ vnũ nisi male sentiẽdo de deo adiiciatis aliud. Alij vero per hoc se iustificari existimãt. quia de substantia pauperum erogaꝫ elemosinã faciunt de eo quod plurimis abstulerũt vni minimum largiuntur. abatur vnꝰ vnde plures esuriunt. Illã abhominatur elemosinam et reprobat qui de lachrimis pstatur alienis Quid aũt prodest si te benedicat vnus. vnde plurimi maledicũt. Alij vero quos ita insipientie tenebrosa caligo et ignorantia fallit. vt fidem quẽ se habere simulant sine iustitie operibus apud deum sibi cenſcant profuturam. et taliter decepti sint metu crimina nephãda cõmittunt dum credunt deum non criminum sed fidei tm̃ vltorem. In cõtrariũ est scriptura de Adam de Cayn. de diluuio. Sodoma. ꝙ omnes ꝓpter culpaꝫ non ꝓpter pfidiã a deo pcussi leguntur. Hec loquens non damno nobilitatẽ sed reprehendo iniquitatem. Nobilitas eñ necessitatis causa introducta est. Cum eñ primis temporibus humana pditio pna fuit ad malum ꝛ adhuc est necesse fuit aliquez boiez virtuosiorem et iustiorez eligere ꝙ ceteris pẽsset bonos defenderet et malos coherceret. hic di

ctus est nobilis quasi prealijs notabilis. vñ Adrian⁹ imperator romanorū multū pacificus pater patrie appellat⁹ qui inuit⁹ ad imperiū pfectus est ⁊ optime regere. cū a romanis rogaretur. vt filiū suū cesarem appelarēt et haberēt. Respōdit sufficit vt ego inutus regnauerim et immeritus. principatus enī non debēt sanguini sed meritis. Primo enim sunt regnaturi virtutib⁹ exercendi et cū pbati fuerint illos virtutibus excellere q̄s debēt honoribus anteire inuiti ascendāt. et se cinū suoz nō subtrabant Huius tpe Secundus phūs clarus silētio interrogat⁹ scripto respondit. Dicit etiaz Tullius in li. de officijs. Certū est aliquod fuisse tps q̄ sine regibus vtebatur. at postq̄ intergentium possessiones ceperūt diuidi. non alia decausa reges sunt instituti nisi p fruenda iustitia vt miseri pauper et depressi a diuitibus et maiorib⁹ ad vnum virum prestantiorez tanq̄ administratorem exectorem iustitie possent confugere Sed de malo rege et nobilibus ör. Ecci. x. Ve tibi terra cuius rex puer est et cui⁹ principes mane cōmedūt. puer sensuet moribus et resistentia.

De Ciuitate vsi

bus dolū fraudē. adinuētiones nouas et turpes inuenientib⁹. Regalis pheta dauit ör pō. Elōgauit fugiēs et māsi in solitudine Et adiungit rationem. et q̄re dicēs. q̄ vidi iniq̄tatez et pradictionē i ciuitate. Glo. ordi. Iniq̄tatē. i. pfidiā eoz q̄ nō credūt. Cōtradictionē. q̄ pra misteria christi agūt. hec glo. Et ne putetis me fingere hāc expositiōez de ciuitatibus aut ciuib⁹ assumā fundamētuz scripture. Nam iij Ve ciuitati sanguinū vnuersa mēdacij dilatiōe plena nō recedit a te rapina. Glo. magist. Que linguis suis interficit boies. vel ciuitas sanguinuz describitur p uersitate doctrinaruz. Ezech. xxiij. Ve ciuitati sāguinū super lumpidissimā petrā fudit illam non sup terram vt posset operiri puluere nō cecidit sup eaz sors. Sanguis effusus iuuste manifestus est deo ad puniendum omnes cōsentientes etā si tota cōsentiret ciuitas. vt patet de hierusalē. Spiritualiter ad nostruz propositū. Sanguis peccatum est mortale. Isaie primo. Non exaudiam cū oraueritis. quia manus vestre plene sanguie sunt

vbi peccata intellugũtur. Ue ciuitati sanguinũ. i. peccatoꝝ. Ac si diceret. ve ciuitati huic q̃ admittit manifestum maluꝫ et ꝓt ꝓbibere vt sunt noue criminose inuentiones. Oĩes q̃ corrigere possunt et tacent cõsentiunt. omnes qui cõsentiũt eadem pena digni sunt qua et facientes. et a postolo ad roma. i. et regula iuris. Pono exĩ. Sit vnum malum manifestũ quod merito deberet deponi ? non fit. oĩes sunt rei illi⁹ mali qui cõsentiunt in ipsuꝫ sicut factores Ideo ỏt ꝓpheta. nõ cecidit sup eam sors. Glo. interli. vt alĩ pereant et alĩ saluentur. sed omnibus ꝯmunis erit in tertius qui conscĩ sunt. Nota exĩ hieronimi demonasterio virginũ subuerso ꝓt vnicum malũ. Videamus testimonium ꝓphetarum de malitia ciuitatis huius cuiuslibꝫ alterius. Isa .i.c. loquens de ciuitate que cultum dei abiecit dicens. Facta est meretrix ciuitas fidelis plena iudicĩ iustitia habitabat in ea. nũc aũt homicide. Glo. ordi. tam mente q̃ꝫ ope a deo recedẽdo Idẽ ibidez Ciuitates vestre succẽse sunt igne Illo igne de quo ỏr ps. lxxvĩ. Iuuenes eorum comedit ignis. scz mali et libidinosi amoris. Et ne putetis de vna sola ciuitate fieri mentione ỏt Isa. xxxiĩ. c. Proiecit ciuitates non refutant homines glos. sed iumenta. quia bestiali more in ciuitatibus viuunt Jere. trenoꝝ. i. Quõ sedet sola ciuitas plena pplo facta est vidua dña gentium Quelibet ciuitas aut cõitas que nõ habet ꝯm a sola sedet et sub tributo scz dyaboli. Jere. xvi. Seruietis dñs alienis qui non dabunt vobis requiẽ. Ubicunq̃ non est vnitas ibi non est deus quia vnus deus vna fides vnũ baptisma Qui cunq̃ ab vnitate harum triuꝫ aut alterum illoꝝ discrepat cum illo nõ est deus sed tribunarius. est dyaboli. Non ꝓsperatur respublica vbi est moꝝ ruina. Jeremie. ỹ. Ciuitates eius exuste sunt nõ est qui habitat in eis. Glo. inteli. quia uon hñt deuꝫ habitatorẽ. Nota tres ignes superbiaꝫ auariam luxuriam. Jeremie. vĩ. Prohibet dñs ieremiã ne oret pro ciuitatibus iuda et eis similibus in scelere dicens. Tu ergo noli orare ꝓ populo hoc. Hec assumes ꝓ eis laudez et orõez et nõ obstas mihi quia non exaudiã te. Nonne vides quid isti faciunt in ciuitatibus

luda Et in plateis iherusalez filij colligunt ligna patres succendunt ignem: mulieres conspergũt adipse Glo. interli. qz nulla est etas nullus est sexus qui ab impietate ipsa dissenciat Addamus et tertium testez Ezech. vij. Terra plena iudicio sanguis et ciuitas plena est iniquitate. Adducam pessimos degente et possidebũt domos earum. Idem Ezech. ix. Repleta est terra sanguinib⁹ et ciuitas plena est auersione Glo. interli. s. a cultu dei. Ue ergo ciuitatensib⁹ mũdo dyabolo et voluptate seruientib⁹. Tria ait Iuuenalis destruerunt romam latẽs odium iunule cõsilium et ꝓpriuum comodum. Omnia hec et alia mala ciuitatis cuiuscũq; videꝫ dñs ihesus cum appropinq̃ret iherusalem fleuit sup illã eo qꝺ nõ cognoscerent et ipsi malũ sibi imminere futurum. luce. xix. Ciuitas dicit qnasi ciuiũ vnitas. s. i bono ꝛc. ¶ Ciuitas requirit quattuor status Ecclesiasticos Milites Mercatores. Operarios Sacerdotes sunt tanq̃ regula alijs dãtes exẽplum boni. Math. v. Sic luceat lux vestra ꝛc. Ipsi sunt tanquam vexillũ quod q̃diu stat pugnãt bellatores. Ipsi sunt tanq̃ colũne fabricam sustentantes q̃diu stãt edificiũ manet Ezechi. Fili hois sta sup pedes tuos. Brego. dñs non loquitur nisi stanti. Ipsi sunt tanq̃ stomachus in corpe qui q̃diu sanus est hõ sanari põt. Ipsi sunt tanq̃ radices qui q̃diu recentes et viridi sunt rami virent et florent. Alexanꝺ magnus volẽs oppugnare ciuitatem quesiuit quõ sacerdotes starent cum populo. Ipsi sũt speculatores ciuitatis. ysai Annũcia populo meo scelera eorum. xi. q. iij. Nolite ꝛc. Ne forte ꝓpter mortis timorez nõ libere dicatis veritatẽ ¶ Milites sunt membra. qua sicut membra ꝓ corpe ita milites se exponere debent ꝓ republica. quod sacerdotes nõ valent ꝑ doctrinã. faciant illi ꝑ gladiũ ꝓpriũ. q. ij. Principes. Et non solum ꝓpter rem publicaz. sed etiaz ꝓpter regnũ eternũ Ideo olim vt dicit Policraton stabant cuaginatis gladijs cum legeret euangeliũ ꝓ defensione ecclesie se offerentes. Sed nostris tpibus plus hũt de diuicijs mun⁹ de stremi tate. pl⁹ curant de mollibus lectis. feminarum amplexibus quã cõmuni bono. Si pugnãt. plus pugnant ꝓ spolijs q̃ pace ter

ranuz et fide xpi. Ideo sepe succumbunt. Olim laudabantur milites quando fuerunt quasi virgines et agni in cameris et quasi leones in campis. nunc aũt econtrario est. ¶ Legitur de quodam rege angeli postq̃ frater suus diu cõtra ipsuz bellauit tandem veniam cuz peteret dixerunt dñi de consilio ad regem. occidatur frater tuus Respondit rex Nõ decet esse leonẽ tpe pacis et agnũ tpe guerre tũc non nocui nec mõ ꝛc. ¶ Mercatores qui suis mercantijs intendere dñt ꝑ bono cõmuni debent esse sicut ligula in libra equitatẽ seruans. Dicit. Diogenes phũs q̃ mercator: debet pandere in firmitatẽ rei vendẽde. emptori eñ fraudem incutere penus est q̃ viaz nõ demonstrare. Si ergo hoc dixerunt gentiles eternã beatitudinẽ nõ expectantes. Quid dicamus de nostris non soluz defectum non dicunt sed falsi iurãt. care vẽdũt. raptores tales sunt nõ mercatores. ¶ Laboratores qui q̃nto dic humiliores et abiectiores tãto erũt in regno dei sublimiores ꝛ deo vicinio:es. Qui portare dñt pondus diei et estus sint fideles. Llamãs peccatũ est fraudens mercenariũ mercede sua scõm appostolũ iacobuz. Si aũt negligentes et desides in labore fuerit grauiter peccãt.

De Rusticis pre

cepta dei non obseruantibus. Olim optimũ gen⁹ hoim villani simplices deuoti ꝛ sine dolo erant. nunc aũt omi malicia pleni. Et q̃us multa sint inter eos mala quibus eternũ incurrunt ve. tñ ad pñs de quat tuor faciaz mentionem. quibꝫ pre alijs videntur implicati. ¶ Primũ est transgressio illi⁹ mãdati dei scz Sabbatha sctifices. Festa eñ ꝓmuniter violant. aut ipsi laborãt. aut se ad laborandum in aliuz sequẽtem diem disponunt. aut animalia eorũ laborãt et raro dirant tales. Aut coreis insistũt dñico et sancto die qui maxime violatur dies sacra. aut lusib⁹ occupantur quo rex violat sabbatuz. Aut alijs vanitatibus diem ꝓsummũt solennem. Et cõmuniter omnẽ calamitatem quaz rustici incurrunt ideo est quia diem sabbatum nõ vt ꝑceptum est sanctificant. Sabbata sanctifices. i. illam totaz diẽ diuino cultui applices. mane et añ meridiẽ interesse dñt diuinis et audire verbum dei post prandiũ cũ suis pueris et

famulis que a suo audierunt
postore pdicare. cōferre. bona
vespaz ire visitare ecclesiaz
et cimiteriuñ p bis a quibus
bona sua possident fideliter o
rare. Secundum est ebrietas
Luz enī per totaz ebdomadā
corpi laborauerunt dñica die
cū aie saluti intēdere deberēt
intrāt tabernā ? vsq; ad ebrie
tatem. aliqui vsq; ad amissio
nem raōis bibunt. nescientes
miseri q; tonēs mortaliter pec
cant quotiēs se scienter inebri
ant vt ōr. b. tho. secūda secū
de. q. cl. ar. ij. Añ in canone
Epa. xxxij. dis. ōr q; layci ebri
etati seruientes dñt excōmu
nicari. Itez in canone Sane
xv. q. i. ōr q; ebrietas ē fomes
et nutrix oīm viciorum. inde
oriūtur iurgia. homicidia ad
ulteria. viri et mulieris discor
dia ? plura alia. xxxij. dis' Añ
omnia. ¶ Tertium est super
stitio et error pure fidei obfu
scatio. alij circa inuēta. alij cir
ca pueros. alij circa fruges. et
mille modis hoc malo infecti
sunt rustici qui cum informan
tur de errore et nolūt de sistere
omnes excōmūicati sūt. xxvi.
q. v. p totum. ¶ Quartum est
inuidia de bonis ꝓxīmi. dānū
eius nō impediunt. detrahunt
apud dominos sepe tradunt.

Ue ue habi tā
tibꝫ
in terra Apoca. viij. Osee ix
to. Non est veritas ꝛc. Ue su
pioribus ve medijs ve inferio
ribus. Queritur circa primū.
Utrū natura hūana indigeat
rege Requīre. lvi. de tempere.
Eccē. x. Ue tibi terra cui⁹ rex
puer est et cui⁹ principes ma
ne comedunt. Queritur circa
secundus Utrum rectores me
dij habeant reddere rationem
pro suis subditis. Dōm q; de
duobus homo habet reddere
rationem que facit et quib⁹ cō
sentit. Illud tangit applius
ad ro. i. dicens Repleti omni
iniquitate. malicia fornicatio
ne. auaritia. nequicia plenos
inuidia odio contentione. do
lo malignitate susurrones ꝛc.
quoniaz qui talia agunt digni
sunt morte nō soluz qui faciūt
ea sed etiam qui cōsentiunt fa
cientibus. Nota qui olim cō
senserunt in ruinam diuini cul
tus et qui hodie ꝓsentiunt rei
sunt. Circa tertiuz nota q; iste
est verus ordo cum rex obedit
deo consules regi. cōmunitas
ꝓsulib⁹. Queri; qñ chr̄istiani
tas maxie impugnat. Nota
dañ. vij. de quattuor bestijs
ij. ad thi. iij Hoc scito q; inno
uissimis diebus instabunt ꝛc.

Xps. math. xxij. Redite qua sunt cesaris cesari

Obedire docet

Petrus. prim⁹ petrus. ij. Subditi esto te omni creature ꝓpter deum.

Pau. ad ro. xiij. qui ptāti resistit dei ordiatōi resi

Exemplū

Cristi qui tributum soluit p se z petro mabt. xvij

Pauli ꝙ cesarez ydolatrā appellauit. actuū. xxv

Martirū mauricij et alioꝝ tpe diocleciāi z max

Ve ve habitantibus in terra

Apoca. viij. Octauo pōt exponi triplex ve de triplici statu ciuitatis scz rectoribus. mercatoribꝫ mechanicis. ergo ve rectoribꝫ ve mercatoribꝫ. ve mechanicꝫ. ¶ Ve Rectoribꝫ superbis qui putant se habere hūc hōrem a seipsis et cū habēt huiusmōi dignitatē pōpose et absq; dei timore Talis fuit Saul optim⁹ ante patum. post pessimus. Ideo aitad eū dñs. Quia eleuauerꝫ abieci te. Talis fuit Raboam filiꝫ Salomōis talis Habuchodonosor Ve rectoribꝫ iniustis qui iustificāt impiū p muneribus et iusticiam iusti auferunt ab eo. vt dicitur ysaie. v. Glosa. sunt illi qui nō pensāt causas sed munera. Dicis forte munera non accipio. sed audi. Grego. Qui ōt triplex esse munꝫ. a manu alligua. ab obsequio. i. q. i. Sunt nō nulli. vñ ysaie. x. Ve eis ꝙ cōdūt leges iniq̄s et scribētes iniusticias. scripserunt vt opprimerent in iudicio pauperem et vindicarent causse humilium ppli mei vt essent vidue preda eoruz et pupillos diriperent. Quid facietis in die visitationis et calamitatis de longe venientis ad cuius confugietis auxiliū. Et ibi derelinquetis gloriā vestram. Hec ysaias. Glosa Et sunt illi qui traditiones suas preponunt legi dei. Ve rectoribus in corrigendo negligentibus videtes vana et legi dei et bonis moribus contraria et dormientes. Eleutherius papa. ij. q. vij. Negligere cum possis perturbare peruersos nihil aliud est quaz fouere nec caret scrupulo societatis oc

culte q̄ mānifesto facinori desinit obuiare. Innocēcius. lxxxiij. dis. Errore cui nō resistitur approbatur. Et veritas cum minime defendatur opprimitur. Itē Joh. papa octau⁹. lxxxvi dis. Culpam proculdubio facientis habet qui quod pōt corrigere negligit emendare scriptum quippe est non solum qui faciunt sed etiam qui cōsentiunt digni sunt morte. Ad romanos. i. Sed corrigēdo primo se et suos alios facile emēdabunt. Vle eis si bonū cōmune negligunt et p̄riū cōmodū querunt. Nō enim ad hunc locum reginiinis sunt votari. vt p se. Sed potius et fortius p bono intendant cōmuni dicit Juuēalis q̄ hec tria destruxerunt romam scz latens odium. iuuenile consilium et proprius cōmodum. Ue eis si prelatis et predicatorib⁹ cōtrarij sunt in his q̄ diuinum cōcernūt cultuz et salutez animaꝝ. dicitur in Canone error. lxxxiij. dis. q̄ veritas cum minime defensat opprimitur. Debent ergo fideliter iuuare suos predicatores in his que sunt p̄fidei puzita te et ecclesie romane. Ue eis si infames ad regimen aut cōsulatum admiserint Eusebius papa. iij. q. ij. Cōstitutum⁹ ꝛc. Vbi ōt q̄ infames sunt oīes raptores adulteri hōicide malefici fures sacrilegi suspecti q̄ falsiz testimoniū diuerunt ꝛc. Nullū talem inter se pati dēt quantum ipsis possibile est ne in suum consentire videantur delictū. quia Piero. ōt in Jeremia et est canoñ. Sed illud xlv. dis. vbi sic ōt. Sed illud non ociose transcurrendus est q̄ vno peccāte ira dei sup omnem populum venit ꝛc. Que ē ista seueritas vni p̄cere et omnes indiscrimē adulter polluitur enim ex vno peccatore populus sicut ex vna oue morbida vniuersus grex inficit. ptz hic Josue septimo de illo q̄ occulte spolia retinuit ꝛc.

Ue Mercatoribus

Inter oēs acciōes ab ecclesia admissas vir est aliqua tanti periculi q̄ti est mercātia Aug. xiij. de ci. ōt. Cōmune est mercatoribus velle vile emere et care vendere. Hec est cōis pestis oīm mercatorū et mulatorum malorū occasio. Non ne inde orit p̄riū. deceptio. mendatiū. p̄rimi damnū. Si emūt bonā rem dicunt eā vilē si vēdūt vilē dicūt bonā Ideo de eis bñ ppbetauit Jsayas v. c. Ue qui dicitis malum

bonū. et bonū malū. Dicūt forte Aliqd licitū est mercimoniū. Dōm q licitus excluſis his q̄ sunt ꝓtra naturale et canonicū ius scz vt alteri ne feceris qō fieri tibi non vis. Et q ipa marcātia nec tibi nec alteri te sciēte et ꝓsciēte sit causa peccati et dānatōis ꝑpetue Dicunt. Aliqd mercatores possunt se seruare indēnes in suis mercācijs sua ꝓuidentia. Dicendū fm. b. Tho. in scōa. scōe. q. lxxvij. q ꝑñt dū fit sine pctō. nullus em̄ se debz seruare indēnez mortaliter peccā do. Et hoc fit q̄ ꝓmittit fraudem aut damnū in ꝓximū. Dicunt. Aliquid pōt cōputare in sortem expensas. dōm vbi supra q ꝑñt licite cōsumptas Si aūt imprudenter et incaute et superflue factas non ꝑñt licite cōputare in sortē iusti pretij. Dicunt. Aliquid pōt cōputare in sortē vsuram quam ipse dat suo vēditori scz a q̄ ipse emit. Dōm fm. b. Tho. nō. quia etiaz dando vsuras alio peccat. quia occasionem peccandi vsurarijs dat. Item dicunt Aliqd venditor alicui⁹ rei ꝓ expeccatōe tpis vni⁹ anni aut dimidij pōt aliquid expetere ab emptore vltra debitum ꝓtium. Dōm q non quia ecclesia determinat h̄ esse vsuram quicquid sorti accesserit. vtz in ca. Consulunt. extra de vsuris Dicunt. item ex. marcatorib⁹ lucrari licet ꝓ ꝓmuni vtilitate. qz laboribz et expensis multiplicibz se exponūt. Dōm q mercatori nō semp lucrari licet. sed q̄n fit sine pctō. quere optet aliq̄n minus q̄ res constat. aliq̄n equale recipere. aliq̄n amplius. Dicūt. Aliqd rem emptā ꝓ ducentis aureis q̄ vix valet centū pōt capitalez a suis emptoribz expetere. Dōm q nō qz fit cū fraude et dāno ꝓximi. multominus lucrū in tali pacto fieri pōt. Dicūt. Aliqd res empta tpe caristie pōt vendi tpe largo ꝓ tāto ꝓcio q̄nto constat. Dōm q nō. qz nō fit sine mendacio et dāno. Dicūt si statim solueret. posset illa peccunia aliā lucrari ergo ad recuperandū dānum licet carius vendere ꝓpter dilationez tpis. Dōm q possibile esset lucrari in ea et etiā totaliter ꝑdere. et ideo cū alius habet talē peccuniā nō stat in tali periculo. ideo nequaq̄ dz expte augere ꝓciū ne videat tēpus vendere. Beatus. Tho. vbi s. Itē dicūt frequēter. debitores nō soluūt debito tpe. q̄re expēsas facere optet. Dōm li-

cet aliq debito tpe nō soluunt tamē pciū nō munit. licet aliqui tardāt nō tñ iustus debet ferre penā iniqui post damnū. Dicant aliq. Nunqd soluūt ergo pt in alio hoc recuperare. Dōm q nō pōt q iustus non debz pati penā iniusti Etiā nō exaiat. q nō cogit eis vendere. nec vēderet. eis si caret eos nō soluere. tales pdūt animā cū substantia. extra de vsuris c. Nauigāti. Quicūq aliq predictoz modoz lucrati sunt tenent restituere. Sz heu pauci ab his vicijs sunt alieni. ideo pauci mercatores saluant. Dicit tamē dñs. Antboni in sūma sua vbi loqt de mercancijs et mercatoribus q iustis mercatorib relinquit semita ḡnis obrūbrata et arta q licito mō mercari pūt. ¶ Ue mechanicj. Quāuis bona sint artificia et p necessit a te bñana inuenta. tamē vix est aliquod artificiū quo iam nō abutit.

Ue ve habi

tantib in terra. Apoca. viij. Nono pōt expōi triplex ve de triplici condicnōe boim scz de nascentib. viuentib. morientibus. Ue ergo nascentibus. ve viuentibus. ve morientib ¶ Ue Nascentib Eccle. xl. Jugū graue sup filios adam Ecclis de ventre matris eoz vsq in diem sepulture in matrem omniū scz terram. Illud iugum lamentatur sctūs ieremias dicens. Jere. xx. Quare de vtero matris egressus sum vt viderem laborem et dolorē et consumerentur in confusione dies mei. Super hec verba dicit Innocēt de vi. humondi. Si talia de se locutus est ille quem deus sanctifica ut in vtero matris qualia loquar ego de me quez mater genuit in peccato. Heu mihi mater mea quid diperim quid me genuisti filium amaritudinis 7 doloris. Jere. ix. Quis ergo dat capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarū vt fleam miserabilem būane conditionis ingressum. culpabilez pgressum damnabilem dissolutionis egressum. Considero cuz lachrimis de quo fact est homo. Quid faciat hō quid futurus sit homo formatus est de terra. cōceptus in culpa. natus ad penam. agit praua: turpia: vana: fit cibus ignis: esca vermis: vas putredinis. Considera o homo quid: es quid facis: quo vadis: quid futurus: es Quid es Innocenti de vili humane cōditionis. Atten-

de quo cibo conceptus de im/
mūdo semine nutria ſ in vtero
pfectus ſanguine menſtruo q̄
ceſſat in feia poſt ꝯceptum vt
ex eo cōceptus nutrintur qui
fertur eſſe tā deteſtabilis et im
mūdus vt ex eius cōtactu fru
ges non germinēt. areſcant ar
buſte. moriantur herbe amit/
tunt arbores fetus. ſi canes in
de comederint in rabiem effe/
runt. Ecce q̄ nobilis es o ho/
mo ſecundū corpus. Dicit vl
terius. Innocentius. Et gene
raliter oīes naſcimur ſine ſci
entia. ſine verbo. ſine virtute.
flebiles. debiles. et imbecilles
paruꝫ a brutis diſtantes ymo
minus in multis habētes. illi
ſtatim graduntur. homo nec
manibus reptare valet. Bern̄
in quodam ſermone loquens
de miſeria hominis ōt. In ſor
dibus generamur. in tenebris
cōfouemur. in doloribus par/
turimur. ante exitum miſeras
oneram⁹ matres in. exitu mo
re viperes laceramus primā
vocez. ploꝛando edim⁹ vt po/
te vallem ploꝛationis ingreſſi
Homo anteq̄ loquitur ꝓphe/
tat ſuam calamitatem cuꝫ plo
ratu. ingrediens hunc mundū
ploꝛat miſerias ſibi futras
De ſolo. Soꝛaſte ōt auguſ. q̄
primus rex fuit bragmanoꝛuꝫ
q̄ riſit duꝫ natus eſſet. hic ma/
gicas artes inuenit. et a. Ni/
no rege q̄ edificauit niniuē ci/
uitatē magnam filio belli vic/
tus eſt qui libꝛos eius ꝓbuſſit
Cōſidera homo vbi es in val
le lacrimarum hic in mūdo de
quo dicit. Diero. vt refert eu/
ſebius. Nemo poteſt gaude/
re cum mundo et regnare cum
xp̄o quia vallis eſt non leticie
ſed lacꝛimarū. Ideo dñs ōt
in euāgelio luce. vi. Ue vobis
q̄ ridetis q̄ flebitis. Conſide
ra quid facis. peccata multa.
bona pauca aut forte nulla.
ideo dign⁹ morte eterna Quo
vadis ad mortem vtinaꝫ non
eternaꝫ. Quid eris cib⁹ ignis
eſca vermis. Uermis eoꝝ ait
Iſa. lv. c. non morie⁊ et ignis
eoꝝ nō ex tinguiſ. vt ergo ꝛc.

De viuentib⁹ Job .xiij.

Homo nat⁹ de muliere bꝛeui
viuēs tempe repletur multis
miſerijs ꝛc. Si pauper anxi⁹
diuitias querit. ſi diues eſt ti/
met ne diuitias pdat. ſi ſanus
infirmitatez timere habet ſi in
firm⁹ morte imminere expec/
tat. ſi diu viuit multa peniten
da incurrit. vndiq̄ miſerie ſi/
ue vigilet ſiue dormiat. Et ſu
per hec oīa miſerrimū eſt q̄
mūdū cū ſuis miſerijs diligūt

et delectabiliter inhabitāt O mūde si sic deligeris a tuis fallax et transitorius q̄tum te diligerent si vera esses et ppetuus. Grego. in omne. Mundus qui diligitur fugit. sancti. ad quoz tumbā cōsistim⁹ florentē mundū mentis despectu calcauerunt. erat tūc vita longa salus ꝓtinua. opulentia in reb⁹ fecūditas ī ppāgine. trāsquilitas in diuturna pace. et tñ cum in se ipso iam floret et mūdus. in cordib⁹ coz aruerat. sed iam mundus in seipso aridus est et tñ in cordib⁹ nostris floret vndiq; pcutimur. vndiq; amaritudines cū tota mente carnalis cōcupiscentie eius amaritudinem amamus fugientez sequimur. labenti inheremus. Sed quia ipm tenere nō possum⁹ simul cuz ipo labimur. Hec grego. Augustī. in libello de vanitatib⁹ seculi dicit. Diem mortis añ oculos semp ponite. ad emendationē quantū potestis festinate. nolite. negligere q̄ vos pius dñs peccantes sustinet. quia quanto diutius expectat vt emēdetis tanto grauius iudicabit si neglexeritis. Si forte putas q̄ finis mūdi tardius veniat vel suū vnusquisq; ꝓsideret finem Ecce dñ libēter et iocūdissime moratur hō in mūdo multaq; disponit in longa tpa repente rapit ihm⁹ te. ex improuiso auffertur a coꝛpe memento igit q̄ in medio laq̄oꝛ diaboli ambulatis. ideo semp pati estote nō arbitramini vos diu in hoc mundo mansuros. quia dñi pcepto nec vnius hoꝛe spacium secure cōcedit in hac vita cōsistere Nolite ergo mundū diligere quem cernitis tanta velocitate transire. sed vitā eternam ex pcoꝛdijs vestris amate. illuc festinate vbi semp viuitis et vbi mori nunq; timeatis. Si eñ sic amatis istā miseram fluidamq; vitam vbi cū tanto laboꝛe viuitis vix satagendo necessarijs coꝛpis satisfacitis. quanto magis amare debitis vitam eternā vbi nullū laboꝛē sustinebitis. vbi semper summa securitas. summa felicitas. summa libertas vbi impletur id quod dñs in euangelio dꝛt. Fulgebūt. iusti sicut sol in regno patris sui Qualis putatis tūc erit splēdoꝛ animarū qñ solis claritatez habebit luꝛ coꝛpm O quanta erit eis cōfusio q̄ hec oīa amiserūt ad quos dñs dicet Ego te hō de terre limo māibꝰ meis formaui et in paradisum qō nō damnaberis collocaui. sed tu iussa

mea cõtemnens deceptoꝛes ꝛe qui maluiſti vnde iuſte dãnatus es poſtea miſertus tui carnem aſſumſi in terris inter peccatoꝛes habitaui. cõtumelias et verbera ꝓ te ſuſtinui. vice e ꝛiperẽ. crucem et mortẽ ꝓ tuli. vt tu viueres hec omia ꝓ te ſuſtinui. Amplioꝛa q̃d vobis facere debui et non feci. Dicite mihi q̃d paſſi eſtis ꝓter me vl̃ q̃d boni egiſtis ꝓ vobis. Ecce mõ nõ põt iuſtícia mea abundare niſi q̃ merẽtur opa veſtra ergo qõ ipſi elegiſtis tenete. Cõtemp̃ſiſtis lucez poſſidere tenebꝛas amaſtis mortẽ ite in ꝓditionẽ. Secuti eſtis diabolum ite cũ ipſo in ignez eternũ nunq̃ lucem viſuri nec refrigeꝛium adepturi. vbi nec q̃ toꝛquet aliquando fatigatur nec q̃i toꝛquetur aliquãdo moꝛitur hec. Auguſti. vt ergo viuẽtib⁹ in mũdo. Nõ de his loq̃r quoꝛũ cõuerſatio in celis eſt.

De Morientib⁹

Notandus q̃ quadruplex eſt moꝛs ſcz gracie culpe ieẽne ⁊ nature. Moꝛs gracie bona ẽ quia. Beati moꝛtui q̃ in dño moꝛiunt. Ũñ applũs ad. Col. iij. Moꝛtui eſtis et vita veſtra abſcondita eſt cuz chriſto Moꝛs culpe mala eſt. Ezech. xviij. Anima q̃ peccauerit moꝛietur. Glo. ordi nõ abolitiõe ſubſtantie ſed ab ea remota q̃ ôt Ego ſum via veritas et vita Sicut em̃ ania eſt vita coꝛpis ita deus eſt vita anie. Jacobi. i. Cõcupiſcentia cũ ꝓcepit parit petm̃ cũ cõſumatũ fuerit generat mortem. De eis q̃ moꝛiunt hac moꝛte. Moꝛs iehenne eſt peſſima. de hac dicit Job. apoca. xxi. Timidis. incꝛedulibus. homicidis. adulteris fonicatoꝛibus. veneficis. ydolatꝛis. et omnib⁹ mendacibus ꝑs illoꝝ erit in ſtagno ardẽte igne ⁊ ſulphure. Hec eſt moꝛs ſcõa. Prima ſepat animaz et coꝛp⁹ Scõa hoiez totũ a deo Gregoꝛ. Erit miſerio moꝛs ſine moꝛte. finis ſine. fine. defectus ſine defectu. Hã moꝛs ſp viuit. et finis ſemp incipit. et defect⁹ deficere neſcit. De moꝛientibus hac moꝛte. Alia eſt moꝛs nature omnib⁹ ꝯmunis bonis et malis. de hac loquit ſapiens. Eccẽ. xli. O moꝛs q̃ amara eſt memoꝛia tua homini iniuſto et pacẽ bñti in ſubſtancijs ſuis cuius vie directe ſunt in omnib⁹ et adhuc valenti capere cibũ. De hac moꝛte lacꝰ loquamur. Moꝛs nature ſeu naturalis ſemp pata eſt. Eccl. xliij. Fili mi ſi habes bñ

fac tecuz et dño dignas offert oblatiões scito qm̃ mors non tardabit. Scdo festinat et in p̃meditate venit. Eccl̃i. v. Fili mi ne tardes cõuerti ad dñm nec differas de die in diẽ subito eñ venit scito qm̃ mors nõ tardabit. Tertio nemo põt ei resistere. Eccl̃i. viij. Hõ est in ptãte hoĩs phibere spm̃ Higãtes fortissimi. reges potentissimi mortui sũt. Quarto. Nihil ꝓmittit hoĩez secũ portare pñs. Dormierũt somnũ suũ ⁊ nihil inuẽ ⁊c. De hac hora mortis loquit. Jero. in hũc modũ vt refert Eusebi⁹. Dum q̃t nauigantiũ p̃ ꝫ mare magnũ et spatiosuz in q̃ tot sũt genera inimicorũ fm cuilibet virũ quãtitatẽ colluctãcia vbi post mlta nagigandi felicitatez post multas victorias iã currẽs finẽ accipe optatũ aliqua suggestiõe dyaboli in hac hora ad laqueũ pditiões siue indiscretiõis puenerũt Dum q̃t in hac hora vnico pcti consensu dira mors immineret et ruina. Grego. sup illud. Lucẽ. xix. Circundabũt te inimici tui vallo ôt maligni spũs aiam a corpe exeuntẽ obsidẽt quã in carnis amore positã deceptoris delectatiõib⁹ fouẽt. Qui eã vallo circũdãt qz arte mẽtis eis oculos reductis iniq̃tatib⁹ q̃s ꝓpetrauit bãc societate siue dãnatiõis cohortãt vt in exitu suo depheñsa a q̃b⁹ hostib⁹ circũcluſa sic videat cuz euadẽdi aditũ nõ inueniat. vl̃ coãgustabũt te vndiq; q̃n aĩe nõ solũ opis verũ etiã locutiõis atq; cogitatiõis iniq̃tatez replicãt vt q̃ se prius p multa dilatauit in scelere ⁊ extremis de oĩũb⁹ angustiet in retributiõe. Hõ eñ microcosmus. i. minor mũdus iniq̃tat. Sicut eñ ex sñia saluatoris finẽ mũdi erit tãta tribulatio qualis nõ fuit ab inicio vtz math. xxiiij. Sic in fine mioris mũdi hoc ẽ in vita in hac hora damnant. Nauis maxie pclitat cuz ad portũ accedit. sic hõ cũ ad finẽ vite. Tũc eñ diabol⁹ omnẽ suũ facit conatũ vt cũ decipit ⁊ aliq̃ pcti ꝓsensu. Prio tẽptat de fide. Scit enim q̃ sine fide impossibile ẽ deo placere ergo immittit cogitatiões falsas ⁊ intricatas de articulis fidei ⁊ de deo. Fides eñ est fũdamentũ oiz aliaz ꝓtutũ nostraz. Secũdo tẽptat de disperatiõe reducẽs ad mẽoria oia pcta sua q̃ q̃si in volumie colligit. memoria ea ostẽdẽdo. sicut legit de illis trib⁹ viris quos scrũs Jeronimus. resuscitauit vt scribit. Cirill⁹. Tertio tẽptat

in pacientia. quia dolor augmentat et ascendit in cor. Videns anima q̄ amplius corp⁹ vivificare nō pōt omnez sanguinez trahit ad cor. et tūc mēbra efficiuntur glauca et frigida homo amare nō pōt ꝛc. q̄ usq̄ cor suffocat ab eo. Quarto temptat in cōplacentia sui. et coronaz diabolus homī p mittit ac si diceret. ey ꝯ sanctus es. paciens es. multa bona fecisti magnā habebis mercedē. Et nititur hoīez inducere in superbiaz spūs ꝛc. Quinta est nimia occupatio circa res exteriores volens ea ordinare et negligit ea q̄ salutis sūt aie

Eve vehe

bitantibus in terra Apoca. viij. Decimo p triplex vel intelligit triplex peccatum scz oris cordis et opis. Ve ergo habitantib⁹ in terra ꝓpter peccatū cordis vel ꝓpter pctm̄ oris. vel ꝓpter peccatū opis. Ve ꝓpter peccatū cordis. Grego. Augustino angelorū epo. vi. dis. testamentū ōt Tribus mōis cōpletur oīe pctm̄ scz suggestōe delectatōe. et cōsensu. Suggestio quippe fit p diabolum. delectatio p carnem. cōsensus p spiritū. Primo serpens culpā suggessit. Eua velud caro delectata est. Adam vero velut spūs cōsensit. Cuz malignus spūs peccatū suggerit in mente si nō delectat pctm̄ non est. cum vero caro delectari cepit tūc peccatū incipit nasci. Si aūt ex deliberatōe ꝓsentit tūc pctm̄ noscitur ꝓfici. In suggestione semen in delectatōe nutrimentuz. in consensu ꝓfectio Nullum em̄ peccatū est pctm̄ si non est voluntariuz. xxxij. q. v. Sicut em̄. Et non putes p nū fore peccatū cordis cuz de pctō veniali ōt canon. Unuz oratoriū. §. criminis. xxv. dis. q̄ veniale dū placet fit mortale. Cogitatiōes male secundū Rayner. in pan. sunt effectiue a ꝓpria volūtate. Math. xv. de corde exeunt cogitationes male. Sed dispositiue sunt a diabolo q̄ tales imagines suggerit intellectui. Beatus tho. prima scōe. q. lxxiij. arti. viij. dicit q̄ cōsensus in delectatōnē est mortale. In vita spatrū ait senex. Nō pugna ꝓtra omnes malas cogitatiōes sed cōtra illam que caput est. Item in vita spatrū. Vestes incluse in capsa peribunt diu retente sicut serpēs inclusus in vasculo sic etiaz cogitatiōes in mente si non facta implentur.

Quæritur Vtrum homo merito ꝓpter vnum peccatuz mortale eternaliter damneter. Beat⁹ tho. in summa cõtra gentiles. iij. c. ex. dicit Qui peccat mortaliter oĩno auertit in tertio voluntatis eius ab vltimo fine. ideo hec pena cuz sequitur vt oĩno excludat a ꝓsecutione finis illius. Et illi⁹ quinꝫ cãs assignat ibidẽ in sequẽti capitulo ꝓma post hanc vitã nõ remanet homĩs facultas adipiscendi vltimũ finẽ. Sed q̃ moritur in peccato mortali pdidit vltimuz finez ergo eternaliter eo priuatur ꝓbat maiorem. Quia anima requirit corpus ad meritum. in solo corpe merer. sed postꝫ fuerit a corpere sepata nõ redit ad corp⁹ vt perfectionez acquirat. ergo eternaliter ꝛc. Secũda ratio. Q̃n aliqua res priuat aliquo quod est de natura ipsius. nõ põt illud rehabere nisi ipa res resoluatur in primã materiã. Res aũt spiritualis vt anima angelus non põt resolui p corruptionẽ in aliquã priacẽtem materiã vt iterum generentur idẽ in specie. Si ergo ꝓuatur aliquo qđ est de natura ipsius optet q̃ eternaliter maneat talis priuatio. Sed ordo ad vltimũ finem est de natura anĩe et angeli. si ergo a tali ordine cadit per aliquam culpaz aut penã. talis pena et culpa manet eternaliter. Tertia ratio Naturalis equitas ẽ vt vnus quisq; priuetur bona ꝓpria qđ agit. ex hoc enim reddit se tali bono indignum. Inde est qui contra rempu. peccat societate reipu. priuatur vel per mortem vel per exilium. nec attenditur quãta mora tpis fuit in peccando. sed quid fit contra quod peccat. Qui ergo peccat cõtra eternũ bonũ dz illo eternaliter ꝓuari cuius qua mora fuit in q̃ peccauit. Quarta apud diuinũ iudicium voluntas pro facto reputat. q̃ ergo ꝓpter aliquam tpalẽ delectationẽ auersus fuerit ab vltimo fine q̃ eternaliter fruitur et possidetur ꝓposuit illud bonũ tpale eterno ideo magis voluit frui illo tpali bono. ideo fin diuinũ iudicium debet puniri ac si eternaliter peccasset. eterno pecato debet eterna pena. Quãto sicut se hz ꝓmiuz ad bonos sic se dz hãe pena ad malos in duratione. Sz ꝓmiũ bonoꝝ ꝓ tpali seruicio ẽ eternũ ergo et pena maloꝝ debz esse eterna. Ideo dr matb. xxv. Ibũt hĩ in supplicium eternuz. iusti vero ꝛc.

De ppter pecca

tū oris qñ id qō corde ꝓcepit ore loquit̄ ⁊ venenū ꝓceptū in alios trāffūdit. Dñs in euāgelio math. xij. ⁊ assumit̄ i Canone Quociēs. xxij. q. v. De quilibet verbo ocioso. opter reddere rōez in die iudicij. multo magis de verbis malis. in honestis. detractorijs maledicis mēdacijs ⁊ generaliter quicūq; aliud loquit̄ aliō facit. Ūñ eccl. ij. De duplici corde et labijs celestis. et manib⁹ malefaciētib⁹. et pctōr terrā ingredienti duabus vijs. Rayner⁹ de remissiōe pctōr. c. v. sic exponit. de duplici corde q̄ aliō gerūt in corde aliō in ore. vel aliō in ore aliō in ope. Vel sic De duplici corde qui accedit ad deū et seruit ei nō ꝓpter deum sed ꝓpter comodū tpale sicut q̄dā religiosi. Vel sic De duplici corde q̄ credit ore. corde aūt et ope nō credit. Ad titū. Cōfitent̄ se nosse deū. factis aūt negāt. Vel sic. De duplici corde q̄ meritū suū ōt pctīs vero ab scōdit Glo. ore. eternaliter dānabunt nisi penitent.

¶ Sequit̄ pctōr ingredienti duabus vijs. Raban⁹ in glo. duab⁹ vijs ingredit̄ terrā q̄ facit mala ⁊ sperat. vel q̄ carnis sectat opa ⁊ putat se sanctificatiōez spūs pficere. vel qui q̄ ad exteriora gradit̄ viā paditi ⁊ quo ad interiora viā inferni

Ore peccat q̄ mentit̄. Jere. oc cidit aiaz suā pena eius est in stagno ardente igne et sulfure.

Ore peccat qui maledicit. tales amittunt regnuz. dei. i. ad cho. vi. Neq; maledicti regnū dei possidebūt. Maledict⁹ sit ille qui maledixerit tibi. Beñ. xxvij. Non deo. Leui. xxiiij. Qui plasphemauerit nom̄ dñi morte moriat̄. Nō parētibus Leui. xx. Qui maledixerit patri suo aut matri morte moriatur.

Ore peccat q̄ murmurat. i. corint. x. Neq; murmuraueritis sic q̄dā eoꝝ pierūt ab exterminatore. s. angelo. xviij. milia ⁊ septingēti vtz nūer⁹ xvij. Alicq; ꝓtra aurā alicq; ꝓtra infirmitatez ⁊ cēlijs.

Ore peccat q̄ detrahit ꝓximo suo. talis homicida est diuino iudicio vtz in. Lanone homicide. ū de pe. dis. i. Detractor tot committit pctā mortalia q̄t hz audiētes cū detrahit illū cui detrahit in cordib⁹ illoꝝ de peni. distinctiōe. i. Si boni sūt extollūtur. si mali gaudēt de socio.

Ore peccat q̄ loquit̄ ꝙba impudica. Sic̄ q̄daz cū op⁹ nō valeāt ꝓficere loquūtur sic̄ equi antiq̄ hinnūt

cū ampli⁹ nō valēt tales sunt mulieres loq̄ntes aut cātātes impudica. Eccī.ix. Cū salta ⁊ tnce ne sis assidu⁹ colloq̄ cū ei⁹ q̄si ignis exardescit .i. cho .xv. Corrūpūt bonos mores colloq̄a pua. Ēpls ad ephe.v. ōr ꝟ malū stultiloquiū ⁊ q̄ talis ē vt ōt ibidē nō hz hereditatē i regno xpi. Dre peccat q̄ fabulas refert aut scurrilijs ora cachinis dissolvit Talis vt ōt Greg. in ome. nō occiosi fmōis ſ crimnositate regule reymē tzw raten geben spricht vortpaſ.

De ꝑpter pecta

tū ogis Jacob.i. ꝑcm cū cō suma tū fuerit corde. ore opere gñat mortē scz aīe. qz deū q̄ ē vita aīe ab ipo excludit. Hoc idē Ezech.xviij. Alia q̄ peccauerit morietꝰ Glo. nō abolitōe substātie ſ ab eo reōtaq̄ ōt ego sū vita Nota malū pcti mortalis ꝓmo excecat boiez Sophonie .i. ambulabūt vt ceci qz dño peccauerūt glo. oz. qz pdiderūt lumen virtutū. Jbūt vt ceci nō inuenientes locuz pnie. Tales dicere pñt illō Tobie. v. Quale gaudiū mihi ē qz lume celi .i. xpm nō video. Jdeo dñs ait ioh.xij. Ambulate dū luce hētis scz innocētiā vite ne vos tenebre ꝓp hēdāt q̄ ambulat in tenebris nescit q̄ vadit. vñ ōr puer. iiij. Via impioꝝ tenebrosa nesciūt vbi currunt. Scōo oia bona opa mortificat. Ezech .xviij. Si auertit se iustus a iustica sua ⁊ fecerit iniq̄tatez fm oēs abhoiatōes quas operari solz impi⁹ nūq̄ viuet. oēs. iusticias ei⁹ q̄s fecerat nō recordabunt i pctō suo morietꝰ Dicī forte Ad q̄d ergo vz op⁹ bonū i pctō factū Dic nota q̄tuor. ꝓmo opa facta in pctō mortali mortua ſtī. scōo nūq̄ reuiuiscūt. tertio aliquo mō ꝓ sunt. q̄rto opa facta i caritate mortificata ꝑ sequens mortale pctm̄ reuiuiscūt ꝑ penitētiā aut ꝑ ptritōez de ipsis pctis. ꝓmo opa fcta in pctō mortali mortua ſtī ꝓmo ideo qz carēt debita opa tōe scz ꝑtu temerēdi vltim̄ finē ergo mortua ſtī Scōo ideo. vita oꝝ ꝓcedit ex vita opantis. Sz hō exīs in pctō mortali mortuus ē vt ezech.xviij. ergo nec opa ei⁹ viua esse pñt. Nec. b. tho. iiij. sen. dis. xiij. ar. iij. Scōo opa fcta in pctō mortali nūq̄ reuiuiscūt. ꝓmo ideo. si posſet vnificari essent aliq̄ mō meritoria in potēcia ex hoc seq̄reꝰ q̄ aliquis sine caritate posſet mereri vitaz eternaz quod est ꝓtra apostolum .i. corint. xiij.

Scdo qđ reuiuiscit pri⁹ vixit vtz virtute dictoꝝ. Sed opa in peccato mortali nunq̃ vixerunt ergo nõ pñt iterꝫ reuiuiscere Tertio opa facta in pctõ mortali aliq̃ mõ pſunt. Primo valent ad colationẽ bone tpalis Augus. Nullus bonꝝ remãet irremũeratꝰ. Scõo ad diminutionem pene eternalis. vnõ Petrus dethare. ſup. iij. ſen. diſ. xiij. ar. ij. q. i. ȯt q̃ nõ diminuũt penã tã debitã pro priſtinis peccatis nec q̃ ad aceruitatem nec quo ad eternitatẽ ſed diminuunt penaz debendã in quam potuiſſet homo incurriſſe quia ex omiſſione illorum bonorũ aliqua mala fierent q̃ augmentaret eius penã quod ſic nõ fit. Quarto opa bona facta in charitate mortificata p ſequens peccatũ mortale reuiuiſcunt per penitentiaz. Illud ꝓbat. b. Tho. iij. ſen. diſ. xiij. ar. ij. q. iij. dupliciter. Primo ſic plus põt gracia q̃ culpa. ſ culpa mortificat opa bona et viua igitur gr̃a pnie vinificat mortua. Scõo ſic. opa facta in caritate digna erãt remuneratiõe eterna. ſed quia nũc nõ remunerenꝰ. ideo eſt quia non ꝑſeuerant in gratia. ſi ergo per penitentiam homo reſurgit in gratiaz dignũ eſt vt opa ꝑius facta in gratia remunerenꝰ ergo et ipſa reuiuiſcunt poſt contritionẽ aut pñiaz. Tertio culpa mortalis animaz inſtabilẽ facit. vñ Tre. i. Peccatũ peccauit ihrlĩ. i. ania fidelis ꝓpt̃ ea inſtabilis facta eſt Glo. oz. q̃ſi diceret ania pro pctõ infidelitatis p diuerſa vicia ſrepatur q̃ ſupra pctã ſcz xp̃m nõ fixit greſſus ſuos. Tales ſunt equi frenati a diabolo quocũq̃ voluerit equitat eos et libẽter eũ ſequũtur. Sic cogitant iam ſemel cõmiſiſti hoc pctũ fac frequẽter facia apperitum quia vna et eadẽ eſt confeſſio. Sapiens Fili mi peccaſti ne aditias iteruz. ſed de priſtinis deprecare. vt tibi dimittãtur. Quarto libertatez collit et ſeruum facit. Joban. viij. Amen dico vobis quia oĩs qui facit pctũ ſeruus eſt pci. ſeruꝰ aũt nõ manet in domo inetternum. filius aũt manet inetternum vñ Jere. xvi. Seruietis dijs alienis q̃ nõ dabũt vobis requiẽ nocte ac die. Qui enim hic diabolo ſeruierũt in culpa in futuro ſeruient. i. ſubiciẽtur eis in pena. Qui aũt deo ſeruiunt veri filij et liberi erũt Jõo oz iob. primo Quotquot aũt receperũt eum dedit eis prãtez filios dei fieri bis q̃ credunt in

nomine eius. Quinto faciē dei a vobis auertit. Isa. lx. Ecce nō est abbreuiata manus dñi vt saluare neq̄at neq; aggrauata auris eius vt nō exaudiat. sed iniquitates vestre diuiserunt inter vos et deū. et peccata vestra absconderūt faciē eius a vobis ne exaudiret. manus enī vestre pollute sūt sanguine labia vestra locuta sunt mendatium. lingua vestra iniq̄tatē fat. nō est qui inuocat iustitiā neq; est qui iudicet vere. cōceperunt laborez pepererūt iniquitatē telam aranee texuerunt ꝛc. Isa. i. Cum extenderitis manus vestras ad orandū auertā faciem meā a vobis et cum multiplicaueritis oratiōnez nō exaudiā. manus enī vestre sanguine ꝛc. Sexto animā deformē facit. Trenor. iij. Denigrata est sup carbones facies eor. ptz hoc in diabolo q̄ nihil pter culpā habz. bona nature retinuit et tñ adeo difformis est vt scribit. Cirillus in li. de miraculis sancti Piero. q̄ nil penosi? nil horribili? eor. aspectu excogitari pōt. pocius enī quilibet hoīm flāmis ardentibus se exponeret arsurū q̄s eor. formarū? fetu vni? oculi visiōe potiri. Nota hunus exīm de nobili adultero qualiter fōrmam suam pdidit diabolo apparente vt refert Vincentius. Septimo animam occidit. Ezech. xviij. Anima q̄ peccauerit morietur ymo pecca to cōmisso iā mortua est vt dicat Jacobi .i. Taliter mortua est quia vitaz gracie pdidit q̄ pstatior est vita nature. quia vita nature datur esse creature in se. sed vita gratie dat esse creature in deo Octauo penā damni incurrit q̄ hō eternaliter sepatur a deo et ab omnibus electis. Crisos. sup illud math. vij. Excidetur et in ignez mittetur ōt. Ponamus añ oculos quāti doloris est excludi et pici a regno celorum qua vt mihi videt illud grauiꝰ est q̄s gehēna. Due sunt pene. excidi et in ignem mitti. Noui q̄ plurimi solum ptime sciunt gehēnaz. ego vero illius amissionez glorie amarius q̄s ihēne dico supplicium. res est ihēna et horribile supplicū tñ simille aliquis ponat iehēnas nihil tale dicturꝰ est quale ab illius luce ppelli et extimi non esse cum xpo et odio haberi a xpo. Añ propheta. Isa. xxx. Nō remanebit de fragmentis eius testa vt parum hauriatur aqua defouea aut portetur ignis culus de incendio. aqua misericordie. ignis amoris No-

Quantũ se glorificauit eĩ da te illi tormentuz et luctũ dupli cate ei duplicia. tormentum in corde luctum in anima. Nota exĩ de illo qui nõ fuit ad ho ram in purgatorio et putabat se fuisse centũ annis. Decimo infimũ locuz pctĩ mortale in xp̃iano in inferno tenet et cru delissimũ. vñ Cirillus in libel lo de miraculis sãcti hiero. ór Flam cũ omnes anime dãna torũ in vno cõsistant penaruz loco tñ diuersis cruciant pen uirta vitioꝝ qualitates. Tan tũ siquide differt inter christia norũ q̃ ibi cruciant et pagano ruz penas vt paganoꝝ crucia men respectu eoꝝ qui christia ni falsi et peccatores sustinent sint quasi nulla. Quanꝯ om nia ineffabilia sunt nec a viuẽ tibus cogitabilia. et dignũ est naz illi graciam dei in vacuuz receperũt nec voluerunt a pec catis corrigi sacris cõtinue vo ciferantibus scripturis ꝓ nihi lo reputauerũt. Habb. x. Re missius iudiciũ erit terre zodo moꝝ in die illa q̃ huic ciuitati que vos nõ audierit. Ve ergo ꝓpter peccatum operis.

decimo ꝑ triplex. ve põt intel ligi triplex modus peccãdi scz in deũ in proximuz. in seipsuz. Ve ergo ꝓpter peccatũ in deum. ve ꝓpter peccatũ in proxi mũ. ve ꝓpter pctĩ in seipsuz.

Eue ve hꝫ

bitantibꝫ in terra. Apoca. viij. Ve

Ve ve ꝓpter pec

catum in deum. Debet homo deo amorem. honorem. et sub iectionẽ. Unde qñ ab his aut aliquo istorum deficit in deuz peccat. Primo debz deo amo rem. Aug. libro de spiritu et anima. Miser ego quantũ di ligere deberez deuz meum qui me cum non eram fecit. cuz ꝓ ieram redemit. non eram et de nihilo me fecit. nõ lapidez. nõ arborem non aliquod de ani malibus. sed hoiem me voluit esse. dedit viuere. sentire. di scernere. reduxit me de exilio. redemit me de seruicio. voca uit me nomine suo vt mẽoria le suum semp esset apud me. A christo eĩ christianus vo cor. Si quererem a te diligis deum aut Brego. tota fiducia rñderes diligo. Sz audi quid scriptum est ioh. viij. Qui ha bet mandata mea et seruat ea ille est q̃ diligit me. Idez ioh. in canone. Qui dicit se diligere deum et mandata eius non custodit mendax est. mendax

partem habet in stagno ardente igne et sulfure apoca .xxi. Ideo ōt Brego. Probatio dilectionis exhibitis opis nunq̄ est amor dei ociosus. opat eīm magna si est. si aūt operari renuit amor dei non est. Dilige ergo ex toto corde hoc est intētione. vt nullum locum in confessione diuinitatis relinquas errori. Ex tota aīa .i. voluntate vt nichil velis cōtrarium ei. Ex tota mente .i. memoria vt nil reminiscēs quo minus de deo sencias. Cōtra amorē dei est odium dei. De hoc ōt. b.tho. secunda scōe. q. xxxiij. ar. ij. quod est maximū pctm. tali rōe optimus opponit̄ pessimo. vij. ethicorum Sed odium dei opponit̄ deo 7 dilectōi eius ergo 7c. ¶Scōo debet homo deo bonorē. ptra hoc faciunt illi quor de⁹ vēter est vt ōt aplūs. Quor deus seu idolum pecunia est quor de⁹ voluptas est et generaliter q̄cūq̄ aliquā creaturaz plus deo diligunt deuz blasphemant. De blasphemia ōt. b. tho. secūda scōe. q. xiij. ar. ij. q̄ est grauissimū pctm. Vñ Isa. xviij. dicit dñs Ite angeli veloces ad gentez dilaceratāz et ad pplm terribilem. Vbi dicit glo. Nichil horribilius blasphemia q̄ ponit in celum os suum. omne peccatū ꝓparatū blasphemie leuius est. ¶Tertio debet homo deo subiectionem. Contra hoc faciunt omnes qui nolūt deo et eius vicarijs subici aut p̄sumentes de sua perfectione aut superbiētes de sua sciētia. diuicijs. potencia 7cēt̄s. Tale peccatum ōt infidelitas quales sunt indei. hereticī. gētiles 7 aliqui mali christiani. De infidelitate ōt. b. tho. scōa scōe. q. r. ar. iij. q̄ est maximū pctm Vnde dñs. Joh. xvi. Si nō veniss̄ et eis locutus fuissem pctm nō haberēt. Hūc aūt excusatōez de pctō nō habēt s̄z infidelitat̄. Illa sunt grauissima q̄ cōdepēdent. q̄ vnū habet nec alio carere potest.

De ꝓpter peccatum in proximum.

Debet homo proximo suo iusticiaz quā do ab hac deficit peccat in eū. Ideo ait dñs matb. vij. Quecunq̄ vultis vt faciunt vobis hoīes facite ipsis. Et ergo ille peccat in proximum qui eī damnuz corporis et anime infert aut fauet. Ergo homicide peccant in proximum eū corporaliter necantes. Ergo raptores peccant in proximum euz dāmificantes. Ergo fures

aut quocūq; modo ei damnuz aut in corpe in iumentis aut in bladis et quibuscūq; possessionibus inferūt aut inferri ꝓmittunt Jn animā ꝓximi peccat qui ei malū exīn ꝑbz scandali dans ei occasionem ruine. ait dñs mathe. xviij. Qui scādalizauerit vnum ex his pusillis q̄ in me credunt expedit ei vt suspendat mola asinaria in collo eius et demergatur in ꝓfundum maris ve homi illi p quē scandalum venit Hiero. Qui scādalizatur paruulus est. maiores eīn scandala non admittunt. Hugo super math. xviij. Est duplex scandalum actiuū z passiuū. ꝛc. Jn anima ꝓximi peccat q̄ eum ad malū inducit. puer. i. Fili mi si te lactauerīt peccatores ne acquiescas eis si dixerint ꝛc. Jn animaz ꝓximi peccat qui ei detrahit talis vt homicida est de pe. dis. i. homicidoz. Jn aniaz ꝓximi peccat q̄ ei maledicit tales vt ait applus. i. corinth. vi. regnum dei nō possidebūt. Jn animaz ꝓximi peccat qui odium ꝓtra eum corde gerit talis homicida est de peni. dis. i. homicidorū. Jn bona ꝓximi et per ꝑīs in ꝓximū peccat qui p se aut p suos eū damnificat aut damnificare facit aut ꝓmittit aut non corrigit. etiaz qui eū aut mensura aut libra aut falsificatiōe quacunq; decipit.

De ꝑpter peccatū in seipsum

Sibi ipsi debet quis munditiam et ordinationez sub regine rationis. Ideo quando ab his deficit peccat in seipm. Primo debz sibi ipsi mūditiam tā corpis q̄ anime Ideo applūs ȝ. i. corith. vi. Omne peccatū quodcunq; fecerit homo extra corpus est. q̄ aūt fornicatur peccat in corp⁹ suū scz debilitando et ad mortem distinando. Hiero. loquitur de diuitibus et nobilibbus in hoc mundo vt refert eusebius Ludos. coreas. bastilidia. ebrietates. magna cōuiuia. delicata fercula. suis alternatiz exhibent sodalibus. mulieres ad suā voluptatem explendaz sufficiēter habere laborāt Sz vt miseri quid facitis nec agnoscitis corp⁹ añ tps destruitis et animā interficitis. Vñ infirmitates et mors tā intempestiua nisi exinimia ciboz crapula et copia et frequenti vsu mulierū. deum deludere creditis. certe deludetis vosinetipsos corpus simul cū anime destruitis. Ideo gaudere et iocū damini et letamini in hoc bre-

uissimio tpis spacio qꝫ habe/
tis vt post modicū cū diabolo
sine fine lugeatis. Quid facietis
frequētissime vestimenta pol/
lictis ne forte vestra dispareat
nobilitas. nec sit qui vos acce
dat vt in ferno verecundiāac/
capiatis et cōfusionez. vbi cō/
uiua. vbi delicata feraula. epu
lamini et inebriamini non em̄
post morte fatiet. Sed cū di
uite q cottidie epulabat splen
dide in tormentis gehēnalib⁹
guttā aque mīmam poptabi/
tis nec habere poteritis. Agi/
te solacia vestra in luxuria. ex
plete voluptates semīate in
corruptōe vt de corruptōe col
ligatis duraz sn̄iaz quā dabit
ille iustus iudex in magno iu/
dicij die dicēs. Ite maledicti
in ignem eternū qui p̄peratus
est diabolo et angelis ei⁹. Re/
fert vincenti⁹ in speculo histo
riali q cuidam sancto viro ap
parui anima cuiusdam mor/
tui in spē cuisdā mōstruosi ani
malis. nā aures et cauda erāt
asini cetera aūt visi. Cuncꝫ il
le tetrit⁹ fugeret clamauit mō
strum dicns. Noli timere ho/
mo fui sicut tu es sed quia be/
stialiter vixit et in carnalibus
vicijs fui immersus. post mor
tem talē spēz tenere merui. Re
quisiuit senex. Rūdit spūs be
nedict⁹ suz noīe sed maledic/
tus re. Requisiuit penā. Rūdit
spūs vsqꝫ in diē iudicij pfqua
lentia loca et fetida ptrahor a
demonibus sed post extremuz
iudiciū corp⁹ meū et aīa mea
simul irremediabilib⁹ dolori/
bus crucia tui sine spe alicuius
gaudij suz passur⁹. et cū ꝑ dix
isset venerūt aialia teterrima
q̄si visi et cū rapuerūt nec vl/
tra apparuit ve ergo ill q pec/
cat in seip̄m. ¶ Scōo debet
sibīpsi hō ordinatōez sub re/
gime rōis ita q ratio sit dñs z
non suauitas. aīa sit dñs non
corp⁹. Sz nō est in bonis sal/
tez fedus inter hec duo. Quia
aplūs ōt. Caro cōcupiscat ad
uersus spīm et spūs aduersus
carnez. Caro vult hec epulari
gaudere dormire. et vti volup
tatib⁹. ratio aūt dissuadz. alīō
futurum ōt esse gaudium ꝛc.
Bene hz aīa sui itineris so/
ciū. corp⁹ illō corruptibile se/
pe decipit. ymo ꝓpter amorē et
us volūtatire i malū eū sequit
Btūs tho. sup illō in mone.
Multi sunt vocati pauci ve/
ro electi tale refert exm̄. Duo
socij quoꝝ vn⁹ erat sapiēs al/
ter stult⁹ q p viā p gētes. stul/
tus voluit ire p viā planam et
methadū sed min⁹ securā. ali⁹
p laboriosaz et securā. et dū sa

piēs assentiret stulto capti mit tūr in carcerē. Et dū sapiēs dī ceret stulto. p te incurrim⁹ boc malū qz noluisti mibi ꝓsentire Rūt stultus ꝓpter te patimur qz mibi cōsentire non debuisti cuz me stultuz ciuisti. Cuz aūt pñtati essent regi iudici data ē sñia vt ambo morerent qz sapiēs stulto assensit et qz stult⁹ sapiēti nō credidit. Sic deus iust⁹ iudicabit corp⁹ et aiaz.

Eue vehabitantibus in terra

Apoca. viij. Duodecīo pōt exponi triplex ve de triplici mō peccādi in deū scz in patrē in filiū in spīm sanctuz Vle ergo ꝓpter deum petīm in patrem. ve ꝓpter petīm in filiū ve ꝓpter petīm in spīm sanctuz ¶ Ue ꝓpter petīm in patrem. Btūs tho. scōa scōe. q. xiij. ar. iij. Idez sup fm sñiaz dis. xliij. ar. i. dr Omne petīm aut ꝓmittit̄ p impotētiā aut p ignorātiaz. aut p maliciā. Si p impotētiā est petīm in patrē. si p ignorātiā est petīm in filiuz. si p maliciā ē petīm in spirituz sanctū. Patri in diuinis attribuit̄ potētia. q ergo peccat ex infirmitate nō volens resistere tēptatōis vehemēter dr in patrē peccare cū poña attribuit̄. et talis hz excusatōez petī sui et remissiōis causaz vel in pte vl in toto Ideo dñs ait Spirit⁹ quidē pmpt⁹ est caro aūt infirma. Dicit forte aliqs Audio Cū bō tēptat̄ z peccat nō grauit̄ peccat Dōm nemo tm tēptat̄ aut tā vehementer vt cogat̄ facere malū. vñ Aplūs. i. ad corinth. x. Fidelis de⁹ q nō patiet̄ vos tēptari sup illō qđ potestis sed facit cū tēptatōe ꝓuētū vt possitis resistere. Glo. dr. Fidelis de⁹. i. ver⁹ in ꝓmissis nō patiet̄ vos tēptari cohibens impetū temptatōis eo q ipe est ꝓtector suoz electoz vl cadere nō sinit vl casu erigit dando ꝓfectis augmētū nā q facit diabolo licētiā tēptandi ipe dat tēptāti suā misericordiā vel gratiā et ꝓsētiaz ne deficiāt. Permittit aūt de⁹ tēptari boiez vt ꝓbet. vñ Sapiens. Vasa figuli ꝓbat fornax. sic boiez iustū tribulatio tēptatōis vel vt in humilitate seruet̄ sicut de aplō legitur. ij. cor. xij. ne magnitudo reuelatōnuz extollat me dat⁹ ē mihi stimul⁹ carnis angelus satbane ꝛc. Terno vt talis sit exīm pacie sicut de thobia z iob legit̄. vl vt boiez ad deū ꝓuert̄ cōpellat. Brego. Mala que nos hic ꝓmūt ad deū ire con-

pellūt. Vl' vt hō coronet si victor fuit. Jacob. i. Bt̄us vir q̄ suffert tēptatōem. Tres facio questiūculas. Primo q̄re diabolus tēptat. Scōo quō tēptat. Tercio an semel victꝰ abhoīe iteꝝ accedat ad eū tēptādo. Ad pmā ōt. b. tho. pte. i q. cxiiij. ar. q. triplex ē cā scz malicia, supbia inuidia. Malicia. Aug. sup Bñe. ad lr̄az ōt Diabolꝰ oīno de salute sua desperauit ideo nō timet etiam qō cūq; malū ꝓperare. Supbia sicut boni angeli mīstrant deo determinate in salutē hoīz. sic demones in dānatiōem hoīm cōtra deū supbiēdo. Aug. sup Bñe. Odiū qō cōceperunt in suū creatorē adhuc exercēt totaz sic creaturā ꝑ posse subij cere nitūtur. Inuidia. q̄ non sauent homi salutē q̄z ipi amiserūt. ideo ꝓtra hoīes surgunt ipos tēptando vt in salute eoruz ipos impediāt. Ad scōam ōt. b. tho. scōo sen. dis. xxi. ar. i. q. diabolus tēptando hoīez tenet tres modos. Primo tēptat pulchritudine allitiens cōcupiscaz Bñe. iij. Vidit mulier lignuz q̄ esset pulchrum ꝛc. Scōo, pmittendo dignitatez aut honorē. sic tēptat auaros. sic ait euē vbi s. Eritis sicut dij scientes bonū et malū. Tercio abicit timorē negando penam eternā qō quidā credunt vt eo libert⁹ peccent. sic ait ad euā Nequaq̄ moriemini. sed mendax est et pater eius ꝛc. Ad tertiam ōt. b. tho. pte. i. q. cxiij. ar. v. Demon quandoq; recedit a quo supat⁹ est et qñ q̄z ad eum redit. Hic vt refert eusebius ait. Solēt demones saucij validi⁹ resurgere et mutata arte grauius impugnare. Sed nō semp post victoriam accedere ausus est. Primo ratiōe diuīe clemēcie eū ꝓhibēs exm̄ de porcis q̄s non potuerūt in gredi nisi habita licēcia. Scōo ratōe supbie diaboli et verecūdie. Ambro. sup lucam ōt Diabolꝰ ifestare formidat eū quēfrequēci⁹ resistere ꝓspicit. Tercio rōne humane imposīe. vñ. i. cori. x. Fidelis deꝰ q̄ nō pacietur vos tēptari ꝛc.

Ue ꝓpter peccatum in fratrē.

Filio in diuinis attribuitur sapiencia. q̄ ergo peccat ex ignorātia peccat in filiū. q̄ sapia. Et iterū habet causam remissionis si penitet. vnde heredic⁹ putans se bene credere et manēs vsq; in finez in sua heresi dānat cū habeat q̄dūcere pōt via salutis Sic aplus .i. ad tbi. i. se ait primo

Fui blasphemus ⁊ pſecutor ⁊ miſericordiã dei pſecutus ſum q̃ ignorans feci incredulitate ¶ Hic aliq̃d dñm eſt de ignorantia q̃ et q̃ nõ excuſat. Ignorãtia eſt triplex ſcz bona in dñs mala vtz. xxxviij. diſ. q̃dam. Ignorantia bona eſt cor q̃ dãt occaſionẽ peccãdi q̃ melius ẽ neſcire q̃ ſcire vtz in canone q̃dam vbi ſ. Bonũ eſt ne ſcire ludere ad taxillos. coꝛcipere. artes phibitas ꝛc. Ignorãtia indns eſt in his in quibus nihil intereſt ad regnũ dei an ſciunt an neſciuntur. xxij. q ij. In quib⁹ Ignorãtia mala eſt q̃ ea q̃ dei ſunt et neceſſaria ad ſalutẽ ignoꝛat. talis ignorans ignoꝛabitur vtz. xxxviij. diſ. Qui ea. Talis ignorantia eſt mater cuntoꝛuꝫ erroꝛum vt xxxviij. diſ. Ignorãtia. Et talis eſt multiplex Eſt ignoꝛantia ſimplex. vera et nõ ſimulata. in hac peccantib⁹ eſt pcendum. xi. q. iij. excellentiſſimus Ignorantia pbabilis q̃ ſcz pbari põt ſe ignoꝛaſſe q̃ excuſat a tanto ſed non a toto qualis ẽt q̃ peccare ẽt in filiuꝫ. i. q. i. Si qui a ſimoniacis. Aug. in liꝛo queſtionuꝫ ẽt et hẽtur in canone. Ideo phibet. xxxviij. diſ. Nõ oĩs ignoꝛãs immunis eſt a pena. ille ignoꝛãs põt excuſari a pena qui q̃ diſceret nõ inuenit. Illis ãt hoc ignoſci nõ poterit q̃ habẽtes a quo diſcerent operã nõ dederunt. Ignorantia craſſa ſiue ſupina eſt q̃ factuꝫ omnib⁹ publicũ ignoꝛat qui neminẽ excuſat ſicut iudei de xp̃o et heretici de obedientia eccleſie. i. q. iij. §. vltimo. idez. xx. diſ. Si decreta ꝛc. Ignorãtia affectata eſt q̃ quis non vult ſcire cũ poſſet. p̃s. Noluit intelligere vt bene ageret. illa nũq̃ excuſat ymo peccatum aggrauat. De hac ẽt. §. vltiõ. xxxij. diſ. Tales ſunt quidã qui nolunt audire coꝛrectiões aut verbũ ſalutis. vt eo liberius peccent. Ignorantia iurie non excuſat q̃ nõ tenet ſcire de iure ſi contra facit etiã ignoꝛãter grauiter peccat vtz in canõe Eccleſia. §. Notandũ. i. q. iij. Alia eſt facti q̃ excuſat. q̃ enim factũ ẽ te ignoꝛãte nõ videris cõſenſiſſe nec es in culpa niſi poſtea id approbes aut pſencias

De ꝓpter peccatũ in ſpiritum ſanctũ.

Spiritui ſãcto attribuit bonitas. q̃ ergo peccat ex certa malicia non ex ignorantia. nõ ex infirmitate peccat in ſpiritũ ſanctum tale peccatũ nõ remittit nec in hoc

seculo neq; in futuro. i. nō habet causā remissiōis sicut alia duo pcta scz in patrē et in filiū qz talis nō pōt dicere pce dñe qz ignoranter aut impugnatus grauit peccaui. qz ex pua peccat malicia. vñ de pe. dis. i. §. hec est vbi dr q illud pctm neq; hic neq; i futuro remittitur. si qs in eo vsq; ad finē p seuerat. qđ ptz ibidē in canōe pōt de pe. dis. i. Btūs tho. scōa secūde. q. xiij. ar. ij. et dñs. Hugo in posiu sup illud. Eccl. iij. Cor durū male bēbit in nouissimo. ponūt sex spēs pcti i spiritū sctm. ¶ Prima spēs pcti in spm sctm est obstinatio. Et ē qñ bō firmiter inheret malo nec miscōia nec iustitia flectit ad bonū. Et tale pctm mētis induratō facies impenitentez quē appbēdit. ¶ Scōz pctm in spm sctm dr p̄sūptio. cū aliqs nimis ampliat miscōiā dei vt iustitiā diminuat dū scz p̄sumit se gloriā sine opib⁹ bonis et meritis ꝓprijs adipisci et vitā sine pnia. tales sunt q spē falsam bñt nec aliqđ boni faciunt. Dicit magister. iij. sen. dis xxvi. in pncipio Spes ē certa expectatio future btitudis puenies ex dei gracia et ex meritis nostris sine meritis cui aliqđ sperare nō spes ꝺ p̄sūptio dici pōt q ergo sperat nec opa bona facit p̄sumptōez q̄ ē pec catū in spiritū sctm cōmittit. ¶ Tertiū ē impugnatio agnite veritatis scz qñ aliqis veritatez fidei aut alias agnitaz impugnat vt libertus peccet Tales sunt q pctā palliando ꝟtutes fingūt. q dicūt superbiā mūdiciā aut stat⁹ sui decētiaz auariciā, prudētiā. luxuriā caritatē. dolositatē prudētiā. p̄sūptōez spem et p̄similib⁹ ꝛc. Quartū ē inuidētia supnatiralis gracie. cū aliqs nō solū inuidet psone ꝓfratris ꝺ etiaz gracie eius. aut crescēti inter hoīes ex q̄ orīt aliene felicitatis. Sunt aliqui q bona alīs sctā depranant. ymo pctā dicunt q ipi talia facere aut nō pñt aut p malicia nolūt ne tales meliores ipsis reputentur. ¶ Quintū ē desperatio in cul pa q̄ spem excludit remittētis vel qz talis diffidit de miscōia dei sicut cayn et iudas vtz ad ro. ij. Nota dis perās habz falsam opinionez in quatuor. Primo de miscōia dei qz talis nō credit deū esse infinite miscōie cōtra qs legit. Isa. lix. c. Nō est ab breniata manus dñi vt saluare neq̄at ꝛc. Ambro. sup illud luce. ij. Zacharias impletus spū sctō ꝓphetauit dicat.

Vide q̄ bon⁹ de⁹ et facile indulgens pctis. nō solū ablata restituit ſ etiā ispērata pcedit nemo ergo diffidat nemo veterū ꝓfa⁹ delictoꝝ desperet nouit dñs mutare sniaz si tu nō ueris emēdare delictū. Simile de Ezechia rege iuda. Secūdo desperās hz falsam opinionē de dei potētia q̄ nō soluz putat deū nolle dimittere ſ etiā nō posse talis errat in illo articulo fidei Credo i deū patrē omnipotētez. Cōtra tales ōr. ij. parali. vi. Immēsa et inuestigabilis ē misēcōia tua sup malicias hoiz Luce. i. Hō erit impossibile apō deū oīe verbū. Tertio erat circa sciaz dei q̄ talis putat deū nescire modum q̄ saluari possit pōs. Quō miseret pat filioꝝ. Quarto hz falsam opinionez circa culpaz suā q̄ estimat suā malicia excedere dei bonitatē q̄ infinita est Ben. iij. Aut caym maior ē iniq̄tas mea q̄z vt veniā merear. Hiero in glo. ibidez ꝓcta pctis adicēs desperat. q̄ ē illa blaſphemia in spm̄ sctm̄ q̄ nō remittit in ꝫ seculo neq; in futuro q̄ putat deū aut nolle dimittere aut nō posse aut uniuersaliter alia q̄z ꝛc. ¶ Secūdū pctm̄ in spm̄ sctm̄ ē finalis impenitētia q̄ importat finale ꝓpositū non penitendi. i. iob. v. Est pctm̄ ad mortē non ꝓ illo dico vt quis roget Et ē pctm̄ mortale q̄ō fit nō ex fragilitate sed malicia pduratās vsq; in finē Aug. huiꝰ pcti tāta labes vt deū dēp cando humilitatez subire nō ꝑt. ve ergo peccantibus in spiritū sanctuz.

Eue ue habitantibus in terra

Apo. viij. Tredecimo pōt exponit triplex ve de triplici gne pcti scz originalis. actualis et obmissione p̄cepti ve ergo ꝓpter pctm̄ originale. ve ꝓpter pctm̄ actuale. ve ꝓpter obmissionē p̄ceptū. ¶ Ue. ꝓpter pctm̄ originale q̄ō a parentib⁹ trahit. Aplūs ad ro. v. ꝓper vnū hoiez pctm̄ in hunc mūdū intrauit. Hlo. q adam a q̄ ꝓpagati sum⁹ pctm̄ originale intrauit in hunc mundū. Btūs tho. in q̄tionib⁹ disputatis de malo de pctō venali ar. viij. ōr q illud pctm̄ ōr iniq̄tates ꝓz Beati quoruz remisse sūt iniq̄tates. ꝓs. i. In pctis pcepit me mater mea. ꝓimo ideo q̄ est multiplex pctm̄ in ꝓuite et cā oīm sequētiū. Secundo q̄ in eo fiut multiplex difformitas scz superbia inobedientia gula furtuz ꝛc. De bo

pctō ōt.b.tho.i.scōe.q. xxxi. ar.i. q fm fidē catholicā tenē dum est q pctīm.pmi hoīs trā sit originaliter sicut a radice i posteros ꝓpter qō mox nati de feruntr ad baptisma ad abluen duz. Et dicit ibidē in .v.ar.q illō originale pctīm nō intrassz ī mūdū p euā q̄ sensualitati cō pat si adā nō peccassēt. Idez sup.ij.sen.dis.xxxiij.ar.i. dicit q illō originale pctīm nō seqt aliq̄ pena sensibilis q: nihil ac tualit peccauerūt.f solū caren tia diuine visiōis q: ferno de originali culpa ē q̄ p baptismū delet. De baptismo 7 eius for ma aliq̄d ad pns dicendū est ¶ Nota.c.Si q̄s 7.c. Maio res extra de baptismo 7 ei⁹ ef fectu. Be.tho.sup.iij.sen.cir ca.v.dis.aliq̄s mouet q̄nōes. Prima An nō bñs ordinē pos sit baptisare. Dicēdū Duo st̄ ī baptismate scz necitas 7 solē nitas. Ea q̄ sūt de necitate nō pñt obmitti ea aūt q̄ st̄ de solē nitate pñt aliq̄n obmitti Sic aq̄ q̄ ē de necitate nō ꝑt obmit ti Sz de solēnitate ē ꝓsecratio aq̄ q̄ i casu necitatis ꝑt obmit tij Sic etiā nō bñs ordinē sa cerdocij tpe necitatis ꝑt bapti zare. Idē ptz i canōe Quod q̄ dē.i.q.i. 7 in canōe. De necita te ō ꝓse.dis.iij. ¶ Secūda q̄tio An diacon⁹ ex suo ordīe possz baptisare Dōm q nō. q: nō ē ꝓpr⁹ mīster ꝑ baptismi sacer dos iꝑt⁹ tñ est alios in ithuere q̄lit̄ se ad diuīa dñt habere de ꝓse. dis.iij. Constat. Tertio q̄stio An nō baptisatos possit baptisare. Dōm sm. doc. sctīm vbi s. q ꝑt baptisare dū ser uat formā ecclesie et hz intēcio nez baptisandi Cui⁹ rō est. q: sic aq̄ absqz oīi sctificationez est materia baptissimi q̄ntū ad ncēitatē sacramēti. ita bō absq: oī sacramētali sctificatione q̄ntū ad ncēitatē sacramēti ꝑt esse mīster bus⁹ sacramēti vtz ō ꝓse.dis.iij.c Selz ¶ Quar ta q̄stio An aliq̄s possz bapti sare seipm. Rñdit.b.tho. vbi s. q̄uis nō baptisat⁹ possit ali qñ baptisare.nō tñ ꝑt baptisa re seipz ptz ꝟ duplici rōe. Pri ma q: sicut nulla res ꝑt gñare seipaz vt sic sm Aug.ita null⁹ pōt regenerare seipm baptis mus aūt ē regnatio ergo. Se cūda rō q: tūc nō seruaret for ma eccl̄ie Qō aūt ōt Inno. tertius ī q̄dā decredali q: iude⁹ q̄ seipm ī aquā miserit dicens Ego me baptiso i noīe patrīs 7 filij 7 sp̄ūsc̄ti. Si decessisset ad patriā euolassz intelligēdū ē ꝓpter vim ꝑtritōis 7 deuotio nis ex cui⁹ magnitudīe hoc ꝑ

cedere videbat vt int iudeos
expēs q̄si mortis ꝑiculo se offer
ret. Ibidez. q. iij. solu. et argu.
¶ Quinta qtio. An malus mi
nister possit baptisare. Rñdet
b. tho. q̄ sic. Rō. qz subtracto
eo q̄ nō est de substātia et ne
cessitate sacramēti nō desinit
sacramētū. Sz bōitas mīstri
nō est de necitate sacramēti er
go nō corrūpit sacramētū ꝓz
hoc de cōse. dis. iij. in canone.
Aliō ¶ Sexta q̄stio An bap
tism⁹ dat⁹ ꝑ melior̄ mīnistrū
hēat maior̄ effectū aut fruc
tū q̄ dat⁹ ꝑ peior̄. Rñdit. b.
tho. ibidē. q. ij. in solū ꝓmi ar
ga. q̄ nō Cui⁹ rō est qz baptis
mus nō habet suuz effectū ex
agēte instrumētali vt est mini
ster Sed agēte ꝓncipali q̄le
est de⁹. Hā ām aristi. i. inteba.
Actio nō attribuit ꝑrie instru
mento sed ꝓncipali agente et
architecto. ideo. ꝑrie loquen
do mal⁹ minister nō est ille q̄
mundat ꝑ xp̄s. Joh. ait. Jo.
bap. In xp̄o hic ē q̄ baptisat i
spū sctō hic sensus bētur i ca
none Si inter. et canōe sequē
ti de cōse. dis. iij. ¶ Septima
questio An sacerdos exīs in
pctō mortali peccet mortaliter
cū baptisat. Rñdet btūs. tho.
ibidē. q. iij. in cor. Quia sacer
dos vl̄ q̄cūq; alius baptisans
cū solenitate q̄si mīstrū eccl'ie
se exhibēs peccat mortaliter ī
pctō baptisās Si aūt simpli
citer baptisat in articlo neces
sitatis nō q̄si mīster eccl'ie sed
sicut aliqua vetula ꝑbaptisare
possz i necitate nō peccat mor
taliter ¶ Octauo q̄stio an reci
piēs baptismū vl̄ aliud sacra
mētū a malo sacerdote peccet
Rñdet. b. tho. vbi s. q. vi. in
cor. Ex duo sūt hic notāda Pri
mū mal⁹ sacerdos aut mīster
aut ē ꝑscisus ab eccl'ia aut nō
Si est ꝑscisus recipiēs ab eo
aliq̄ sacramentū peccat. nisi
in casu necessitatis in q̄ possz a
iudeo aut pagāo suscipe. Si
aūt nō est. ꝑscisus ab eccl'esia
nō peccat recipiēs ab eo aliq̄
sacramētū nisi ei⁹ pctō ꝓmuni
cet Scōz licet mal⁹ sacerdos
q̄ cuz solēnitate baptisat sicut
eccl'ie mīster peccet mortaliter
nō tñ ille q̄ ab eo baptismū ex
pit ꝑ duas cās. Prīa qz ille
nō pōt ēe cert⁹ vtrū sacerdos
sit in pctō mortali cū in vno in
stānti spūs operetur iustificatōez
impij Scōa rō qz ille petit q̄d
iustū ē qz a suo sacerdote oz sa
cramenta recipe nec ideo cogit
ad petīm ¶ Nona q̄stio q̄d oz
facere baptisandus si sacerdos
nō vult sine ꝓcio baptisare. Rūt
b tho. vbi. s. q. vi. iu so. ij. ar.

Aut baptisandus est adultꝰ aut non. Si est adultꝰ sufficit ei baptismus in ꝓposito vl̃ desiderio ad salutẽ qz talis baptisatur baptismo flaminis .i. cõtritiõis. nec debet ꝓpter hoc simoniaz cõmittere baptismuz precio emendo. Si aũt baptisandus est puer tũc ille qui offert puerũ prꝰ debet ipsemet puerum baptisare q̃ ꝑcuum sacerdoti p baptismo simoniace dare. põt tñ licite aquã emere si alunde aqua haberi nõ põt ideo dz. i. q. i. Baptisandis cõ signandisq; fidelibus sacerdotes premia nulla ꝓfigãt nec illatiõibus. i. exactõibꝰ quibus libet impositis exagitare cupiant renascentes qz qõ gratis accepimus gratis dare mãdamur. Et ideo nihil a predictis prorsus exigere moliant. Dicitur in canone placuit. i. q. i. Placuit vt vnusquisq; epũs per ecclias suas hoc faciat. vt bñ qui infantes suos ad baptismum offerunt. si quid volũtarie p voto suo offerunt suscipiatur ab eis. Si aũt p necessitate paupꝛtis nõ bñt nullũ eis pignꝰ violẽter tollat. Idẽ de sacramẽto sacre ꝓmuniõis dicit canõ. Nullus epõs. i. q. i. Qui p̃ciuz exigit deponat sic. Amittatoz simoniace fraudis. Et statũ est synodi. Decima quesstio. An sacerdos heredicꝰ vl̃ aliꝰ infidelis baptisans ꝓferat sacramẽtũ baptismi. respõdet b. Tho. vt. s̃ dis. vi. q. ij. ar. iij. in coz. Q̃ dũ hereticus sacerdos vel quicũq; infidelis seruat debitã formã et habet intentionẽ baptisandi cõfert verum sacramẽtum. Ratio qua baptismus nõ habet efficatiã ex merito baptisantis sed ꝓpi qõ opatur in adultis p fidem ꝓpriã in puulis p fidẽ ecclesie. Etiaz ordo sacerdotalis mãet in heretico quare post ꝓuersionẽ nõ denuo ordinat ergo ptãtem baptisandi nõ amittit licet amittat iurisdictõez. illud in effectu hẽtur de ꝑse. dis. iij. Quõ expaudit. ¶ Undecima quesstio. An demõ in forma sacerdotis apparens possit baptisare rñdet b. Tho. iij. sen. dis. v. q. i. ar. iij. z Alexãder de hales. pte. iij. de cõditionibꝰ baptisan. ar. ix. q̃ diabolus in spẽ hois apparẽs aut sacerdotis põt immergere sed nõ baptisare. Prima ratio ille nõ põt sacramẽta ministrare q̃ nullo mõ nec actu nec potẽtia est de ecclesia talis ẽ diabolus. Secũdo ille nõ põt baptisare aut sacramẽta ministrare cui nõ ẽ ꝓcessa facultas. ẽ em̃ sola hec

dispensatio ꝓcessa hoībus qui cōueniunt cuz ꝓbo in carnato Tercio in sacramētis est ꝓtu/tis spūalis in corporis elemē/tis .sic hoīes ex natura spūali et corpali cōpositi ergo eis tm̄ ꝓgruit Quarto si baptisare se fingeret semp timendū esset q̄ nō faceret intentōe baptisan/di sed decipiendi. Quīto sicut mors p hoīez ministrata ē ita vita p hoīez ministrāda est spi ritualis q̄ datur in baptismo. ¶ Duodecima questio An an gelus bonus possit baptisare. Rñt.b.tho.vtūs.q.ū.q̄ ange/lis nō est collata ptās bapti/sandi. Primo qz est act⁹ eccl'ie militantis. Scōo qz bñt ꝓue nientiaz cū xpo et sacramēto. Tertio qz nō est eis hec ptās ꝓcessa. pōt tm̄ de⁹ eis dare ptā tem sicut hoīb⁹. Vñ non pōt baptisare nisi sit sibi ꝓcessuz a deo Et baptisatus ab angelo nō debet iterꝝ baptisari dūmō constat q̄ bonus angelus fuit Sicut legit in hīstoria sancti michaelis templuz p angeluz ꝓsecratū nō oportuit iterꝝ ꝓse crari. Simile de baptismo.

De ꝓpter pecca

tuz actuale. Qñ voluntarie cō/mittitur. Illud nō soluz pena dāni sed etiā pena sensibilis se q̄tur. vñ. Apoca.xvij. Quātū se glorificauit z in delicijs fuit tantū date illi tormētuz et lu/ctum. Item pctm̄ actuale tria mala facit Primo excludit bo nuz nature et gracie z glorie/ Nature qz pctō z non est dig/nus q̄cūq; re naturali. Gratie ad.ro.vi. Grā dei vita eterna sed pctm̄ excludit graciā ergo z vitā. Glorie qō bonū ab om nib⁹ etiā q̄ntūcūq; malis de/siderat. Sed de pctōrib⁹ ōt ꝓpheta in ps̄. Desideriū pecca tor⁹ pibit. ¶ Scōo vulnerat mentez scz q̄tuor vulneribus. Causat ignorātiaz in intelle/ctu. Sopho.i. Ambulabunt vt ceci quia dño peccauerūt. Secūdo maliciaz in affectu. Bñe.vi. Vidēs de⁹ q̄ cūcta cogitacio cordis inuenta esset ad malū. Tercio pugnā in cō cupina. Gall.v. Caro ꝓcupi/scit aduersus spm̄ et spūs ad/uersus carnē. Et hoc maxime fit postq̄ hō lapsus ē in aliq̄ pctm̄. Quarto infirmitatez in poña qz tūc hō erit infirm⁹ ad resistendū. qz baculum gracie dei abiecit. tunc erit ꝓnus ad malū et difficilis ad bonū faci endū. Tertio inducit mortem scz culpe et iehēne. Culpe. Ja/cob.i. Pctm̄ cū cōsūmatuz fuerit gnat mortez. Iehēne. Cōuer/tant pctōres in infernū. Apo. xxi Pars pctōrū erit in stagno

ardente igne et sulphure. ⁊ hec ē mors scōa. ꝑma sepat aiaz ⁊ corpus scōa hoiez et deū. ꝑs Mors pctōz pessima. Btus. tho. sup q̄rtū sen. dis. xx. ar. ij. in cope qtiōis ōt Pctm̄ mis/ sus in deū est infinitū. ideo ad remittendū aut satisfaciendū requirit potentia infinita que solus dei est ergo solus de⁹ in ꝓpria virtute pcā dimittit sa cerdos aūt tanē minister ꝑtu te dei ideo ait dauid cū mor/ taliter peccasset. Tibi soli pecca ui. Ac si diceret. tu sol⁹ potēs es tollere pctm̄ a me cōmissuz Q aūt sit malū infinitum ꝓz Primo ex bono infinito qđ of fenditur scz de⁹ glorioſus. tā/ to em̄ culpa maior est quanto ille q̄ offendit maior sed deus est bonitatis infinite ergo ꝛc. Scōo est infinitū ex bona a q̄ distatur. q̄nto em̄ aliq̄d ampli us distat a bono tāto accedit ad malus. Sed pctm̄ distat a summo bono ergo est maximū malū. Sicut se habet creatio ita et recreatio. creatio est esse nature recreatio aūt ē esse gra tie. Sz creatio q̄ de nihilo est est ptātis infinite in q̄ datur es se nature tm̄ ergo et recreatio est bonitatis infinite q⁹ in ea datur esse gratie Tertio ex bo no qđ auferatur. nā ꝑ pctm̄ au/ fertur hoi deus q̄ est bonū im/ mensuz ergo ad remittendum pctm̄ req̄rit potētia infinita.

De ꝑpter omis

sionez p̄cepti. Alexāder de ha les pte. ij. de pctō omissionis. ar. xxij. dicit. In opibus virtu tum tria necessaria sūt scz scire velle et opari. Quodcūq; illo/ ruz hō omittit peccat. Primo tenet hō scire ea q̄ necessaria sūt ꝑ salute sua vt p̄cepta dei et ecclesie admin⁹ in generali. Unū scribit. Leo ep̄s ꝓstanti/ nopoliānis. xxxviij. dis. Si in laicis ꝛc. Q ꝓtra ignorantiaz intollerabilis est. Jdeo dicit. Aug. xxxvi. dis. Jdeo ꝑ hibe/ re ꝛc. q⁹ ille ignorās nō est im/ mūnis a pena q̄ habet a quo di sceret et neglgit. Unū tollera/ bili⁹ erit terre zodomoz in die iudicij q̄ talis xp̄ianis veri/ tatez sequi nolentibus. Scōo dūt velle bonuz. Jd velle tpe necessitatis sufficit ad salutez Cū em̄ q⁹ tps nō hz bñ facien di nec⁹ facultatem sufficit sibi bona voluntas. Jdeo angeli nato saluatore cātabāt ō illis dicētes. Pax hoib⁹ bone volū tatis. Tertio opan bonū. Si em̄ bō tps et facultatē habue rit benefaciēdi et nō fecerit nō sufficit sibi volūtas absq; ope

Math. vij. Nō oīnis q̄ dicit dñe dñe in trabit in regnuz celoruz sed qui fecerit voluntatem patris mei. Qui eñ fidez xp̄i sat et xp̄m ore cōfitetur et factis negat hic nō est xp̄ianus sed antixp̄s ait hiero. Si vis vituz ingredi serua mandata. Nā iustitia nō in volūtate tm̄ sed et operum expletione est.

Eve ve habitantib⁹ in terra. Apoca. vij. Decimo quarto pōt exponi triplex ve. de alio triplici gñe boiz scz qui bonū negligūt. qui maluz faciūt. qui eis cōsentiunt. Ve ergo bonū obmittētib⁹ ve malum faciētibus. ve cōsentientibus. ¶ Ve bonū obmittentibus. pō. xxxvi. Declina a malo et fac bonum. Ubi nota q̄ vniuz nō sufficit sine alio. Unde ibidem glosa ordi. diuerte a malo vt nulli noceas Hugo ibidem. Nisi prius mala recedant. bona nō eueniant. sicut nisi radices mali eradicentur boni nō crescunt. Si studere aut apprehendere voluerī humilitatez prius depone superbiam cū suis spēbus. Si vis se qui xp̄m prius relinque mundum nemo pōt diligere mūdū et sequi xp̄m. Si desideras gaudia eterna abice mūdana Ait hiero. Nemo pōt gaudere cuz mūdo et post hoc regnare cū christo. Uis fieri bonus prius omni conatu mala studeas vt euellas.

Queritur Quid si ds esset. q̄ nec bōū facere: nec malū nec op⁹ meritoriū nec pctm̄ aliquādo cōmisisset an talis saluaretur. Rñt. Aug. in li. de vita xp̄ia na modicum post medium sic. Qui etiam si nec aliquid mali nec bōi fecerit tm̄ ad eterne vite premiuz nō admittitur sed iehēne ignibus mancipatur. Sicut in euangelio dñs dixit se legimus de bis q̄ nihil malifaciūt nec boni tm̄ aliquid operantur. Discedite a me maledicti in ignem eternum quem preparauit pater meus diabolo z angelis ei⁹ Esuriui et nō dedistis mihi māducare. sitiui ꝛc. quia non malum gesserunt sed quia nō bonum fecerunt condemnantur. simile dūes epulo. Ex hoc eñ quisq̄ prudēs et sapiens recognoscat quam spem illi habere pñt qui versātur in malis q̄ñ etiam illis vita negat ꝓpetua q̄ mali nihil fecerunt nisi q̄ nō gesserūt aliquid boni. Duo sunt quibus boni seruire videntur et mali.

Bonus deus cuiocs bene con uersantes deseruiunt. Diabolus aũt malus cuius quisq; q̃ mala opatur famulus est. naz quisq; qui nec malum videtur opari nec bonuz cuius seruus esse videtur ignozo. quõ talis a deo poterit vitam sperare p̃ petuaz quã benefaciendo non meruit. Hec augus. Adhuc scrutamini scripturas et aliõ inuenietis testimoniũ dãnatõnis corũ qui bonuz nõ faciũt. Sz̃m doctoꝛes sancte matris ecclesie idem sonat ve in nouo testamento q̃ maledictõ in veteri qz vt rũq; iehẽne obnoxiũ exp̃unt. Diat. Jere. xlviij. c. Maledict⁹ qui facit opus dei fraudulenter aut negligenter. Glo. Si ergo ille ẽ maledict⁹ q̃ op⁹ bonũ facit. z tñ negligẽter facit multoplus ille maledictus est qui opus bonũ nullomõ facit. Ergo. in glo. ma. Fraudez in dei ope ꝑpetrat q̃ per hoc qõ recte agit ad rẽmuneratõis bona transitoꝛia festinat. Tres ergo sunt acceptiões munez. a coꝛde vt fauoꝛ dominuz. ab oꝛe vt gloꝛia vel laus hũana. a manu vt p̃cium Hoc idem habet. i. q. i. Sunt nõ nulli. Si ergo illi maledicti sunt qui bonũ faciũt sed negligẽter. amplius illis ve et maledictis qui bonuz obmittunt Dominu dũ vera est ꝛc.

De malũ facientibus.

Duo itaq; generalia mala in quib⁹ oĩe ꝓcluditur malũ spãle De quib⁹ ỏt Jere. ij. c. sic. Duo mala fecit ꝑplus meus me dereliquerũt fõtẽ aque vive et foderũt sibi cisternas dissipatas q̃ ꝓnere nõ valẽt aq̃s. ꝑs Dñe apud te ẽ fons vite. f. omibus influẽs esse viuere et intelligere. B tũs tho. ꝑma scõe. q lxxxvij. ar. iiij. ỏt q̃ i oĩi pctõ mortali duo hec mala ꝓmittũt scz auersio ab ĩmutabili bono scz deo glorioso qõ est malũ immẽsũ ideo sequit pena immẽsa scz pena dãni qua bõ eternaliter caret bono eterno scz deo Scõo ꝓmittitur auersio ad ꝓmutabile bonũ et illud sequit pena sensus q̃ nõ est immẽsa intẽsiue loquendo terna sit. hec pena tanto ẽ maioꝛ q̃nto bõ aut plus peccauit aut maioꝛ ẽ delectatõez ĩ pctõ habuit. vñ ỏt apo. xvij. Quãtũ se glorificauit et in deliciis fuit tñ date illi tormẽtũ z luctũ tormẽtũ ĩ corde luctũ in aia

Querit⁹ Utrũ bõ ꝑpt pctũ tpale obligetur ad penã eternã. B tũs tho. sup scõo sen dis. xliij ỏt q̃

sic. et pbat illud q̃dupliciter. Primo sic. q̃ peccat ꝓtra bonũ eternũ. sicut eñ se hz meritũ ad pmiũ ita culpa ad penã. Sz fm iusticiã diuinã merito tpali debeť pmiũ eternũ. ergo fm diuinã iusticiã culpe tpali debeť pena eterna. Scõo sic q̃ peccat ꝓtra bonũ immẽsuz Pena taxať fm dignitatẽ ei⁹ in quẽ peccatur. pz Qui dederit alapã regi morte dign⁹ habetur rõne offense maiestatis. nõ aũt si pcusserit simplicem laycũ. Sz de⁹ ꝓtra quẽ pctm cõmittit est immensus. nã ipe rex regũ et dñs dñancũ. ergo pctm qõ fit ꝓtra deũ est immẽsum. Vltenus immẽsuz pctm requirit immẽsam penã Sed mortale est pctm immẽsuz ergo requirit penã immẽsã q̃ est pena inferni Tertio sic. q̃ peccat p affectũ eternuz Duratio pene dz corrũdere duratõi actus pcti Sed duratio voluntatis in actu pcti est eternalis ergo ꝛc. Minor pbať. Brego. xxix. moza. Voluissent sine fine viuere vt sine fine potuissẽt in iniquitatibus ꝑmanere magis appetunt tales peccare q̃ viuere. Brego. iij. dial. Ad magnã iusticiã iudicantis ꝑtinet vt nunq̃ careat supplicio qui nunq̃ voluit carere pctõ. Aug. xxi. de ci. dei õt Omne eñ homicidiũ vel adulterium qõ in momento tpis cõmittit mometanea pena punit. Sz pensať dispositio pcti ꝛ peccãtis ꝛ mora tpis ergo ꝛc. Quarto sic q̃ pctm manet eternum Sic eterna culpa req̃rit eternam penã Sed culpa mortalis in decedẽte est eterna ergo ꝛc. Qñ aũt post mortem pctm sic eternũ. pbať q̃ nõ dimittit pctm sine cõtritõe sed in inferno nulla est contritio de pctis ꝓpz q̃ nullus cõtritur aut dolet de pctis nisi p grãz dei sibi ꝓcedatur saltez meritorie Sz in infernũ nulla dñdit grã nec gutta misericordie ergo nũq̃ dolebit de pctis. Si ergo peccatũ nõ remittitur manet eternum. ꝛ si manet eternũ merito punitur in eternum. ergo ꝑpter peccatũ mortale tpale merito quis dãnatur eternaliter.

De Cõsencientibus

Ad ro. i. Nõ solũ agẽtes sed etiam agentib⁹ cõsencientes digni sunt morte Consentitur multiplicit Primo ꝓsentit in pctm q̃ nõ impedit committendũ. Vñ Anastasius et Damasi⁹ papa in canõe Qui ꝑt. xxxiij. q. iij. Qui ꝑt obuiare ꝛ ꝑturbare quẽrsus et nõ facit

nihil aliud est qꝫ fauere impie/tatē coꝝ nec caret scrupulo so/cietatis occulte qui manifesto facinori desunt obuiare .s. qui potestatē et facultatez habet. Scḋo cōsensit qui nō phibet si potest a primo in iuriā Vñ Ambro. li.i. de offi. et est canō Nō inferenda. xxiij. q. iij. vbi ḋr Qui nō repellit a socio in/iuriā si pōt tā est in vitio qꝫ ille q facit. Vñ Moyses videns hebreū ab egiptō patientē ipm defendit. vtz exodi. ij. Ideo et tiaz ait Salomō puer. xxiij. Eruе eos q ducunt ad mortē. Tertio psentiūt q nō corrigūt maluz pmissuz. vñ Eleutherius papa .ij. q. vij. Negligere Euz possis pturbare puersos et nō facis nihil aliud est qꝫ fouere. nec caret scrupulo societatis. lxxxvi. dis. Facientis p/cuidubio culpā habet q qđ potest corrigere negligit. lxxxvi. dis. Odio habeant pctā nō homies Itē Innocenti⁹. lxxxiij. dist. Error cui nō resistit app/batur et veritas cū minime defensatur opprimit Quarto cō sentit in pctm precipiēs malū cui tamen obediendū non est. Vñ Isidorus. xi. q. iij. Si is qui preest fecerit aut cuiqꝫ qđ a dño phibitū est facere iussit scti pauli apostoli sentētia ingerenda est dicentis ad gall. i. Si nos aut angelus de celo e/uangelizauerit vobis preter illud qđ euāgelizatū est anathema sit. Si quis phibet vobis qđ a dño preceptū est vel impe/rat fieri qđ dñs phibet fieri execrabilis sit omnibus q diligunt deū. Quinto psentit qui peccandi fauorē pbet. xi. q. iij. Ita corpis in rubrica Simile de illis q volūtarie pmittūt ludos taxillorū. cartarū et cōsimilū in domibus suis. aut etiam coreas aut alia cōuenticula vitiosa. tales in equali sunt pena. Sexto in pctm psentit defendens crimen. de illis ḋr in canōe. Qui psentit. xi. q. iij. Qui psentit peccantib⁹ et defendit aliū delinquentē male/dict⁹ erit apud deū et homies et corripietur correptōe seuerissima. tales sunt hereſiarche Septimo psentit q cōmūicat vl amicabilē se pbet. vñ in canōe Si inimicus. xcij. dis. ḋr Si qs amic⁹ fuerit his quibus ipe nō loqtur vn⁹ ē ille ex illis q extermiare eccliā dei volūt. z si corpe nobiscū esse videant alio ptra nos sñt. Aug ad Lotarium. xxij. q. v. q vicijs nutrimentis pcit z fauet ne ptristet peccāciū volūtatē tā nō ē micoza qꝫ nō vult cultrū cape puer

ne audiat plorantē et nō tumet ne vulneratū doleat extinctū.

Eeue ha

bitāb⁹ i terra Hipo. viij. Decimo quinto ꝓ exponi triplex ve de triplici malo quod cōtraxim⁹ a primis parentibus ex suggestione diaboli scz mortis necitatem. seruitutis vulnerabilitatez ignorātie cecitatē. Ait em̄ serpens Eue Ben. iij. Nequaq̄ moriemini eritis sicut dij scientes bonum et malum Sed mēdax est diabolus ⁊ pater eius nam oēs morimur. necessitati seruimus corpis excecati sum⁹ malicia.

Ue ꝓpter mor

tis necessitatem. ps. lxxxvij. Quis est homo qui viuet ⁊ nō videbit mortez. glo. nullus. ij. regum. iij. Oēs morimur et velud aqua dilabimur in terram. Dentus serpens antiqua dicendo nō moriemini ecce omnes morimur Glo. Ben iij. morti obligati sum⁹. Aug. Quāuis primi parentes multis annis vixerūt illo tm̄ die mori ceperūt quo mortis legē acceperunt Jero. ait vt refert Esebius O vita mundi nō vita sed mors vita fallax onusta tristicijs. imbecillis. vmbratica vita mendax nunc flores et statim arescis. Saluator noster volens gratos esse in hora mortis ōt Vigilare quia nescitis qua hora dñs vester vēturus sit Illud aūt scitote qm̄ si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq⁷ nō sineret perfodi domū suā ideo et vos estote parati quia qua hora non putatis filius hominis venturus est. Btūs tho. i ꝓmiū. glosa ibidē ait. Vult aūt dñs semp nos i solicitudine esse de eius aduentu ꝓpter hoc dicit vigilate. ¶ Queras forte quomō vigilare debeas. rñt Brego. ibidem Vigilat q̄ ad affectum veri lūis oculos apertos tenet. vigilat qui seruat operādo quod credit. Vigilat qui a se corpis et negligētie tenebras expellit. Diceret forte aliqs Ante multos dictum est de aduentu domini ad iudicium Ego non tandiu durabo in hac vita. Augu. ad eschium Non solum aūt illis dixit vigilate quibus tunc audientibus loquebatur. sed etiā illis qui fuerunt post illos annos et ad nosipsos et q̄ erunt post nos vsq⁷ ad nouissimum ei⁹ aduentū quia ad oēs ptinet quodāmoō Tunc em̄ vnicuiq⁷ veniet dies ille cuz vene

rit eius dies vt talis hinc exe/
at qualis iudicād⁹ est illa die.
ac per hoc vigilare debet oīs/
nis christianus ne imparatum
cum inueniat dñs ad ventus.
illum imparatum inueniet illa
dies quem imparatuz inuene/
rit siue vite vltimus dies. hec
Augu. Crisosti. in ome. ōt sup
eadez verba Hic videtur dñs
cōfundere eos q̄ nō tm̄ studiū
faciūt aīe sue q̄ntū faciūt cir/
ca pecunias suas. Superius
aut dñs in eodē. c. Sicut aūt
fuit in dieb⁹ noe. ita erit aduē
tus filij hois Sicut em̄ erant
aīe diluuiū p̄medētes et bibē/
tes et nubētes vsq; ad eū diez
q̄ intrauit in archaz noe et nō
cognouerūt donec venit dilu/
uiū ⁊ tulit oēs Sic erit aduē/
t⁹ filij hois. Crisos. ibidē Hic
aūt oīdit dñs q̄m cū antixp̄s
venerit indecētes voluptates
assumenk apō eos q̄ iuq̄ erūt
et de ꝓpria salute desp̄abūt Et
ideo exm̄ ponit hic cōuenīēs.
Cū em̄ archa fabricaret p̄ia/
cebat quidaz in medio futura
p̄dicēs mala. mali aūt nō cre/
dētes ac si nullū futurū
malū lasciuiebāt Glo. interli.
q̄uis noe p̄diceret. Diceres
forte ante mille annos hec p̄e
dicta sunt de aduētu iudicij fu
turi. nec vsq; hodie venit. Au
di q̄d tu facies i die iudicij tui
nō morieris. et si ad mille an/
nos non veniret iudicij extre/
mū. tuū tm̄ pacieris iudiciuz et
suāz in morte tua. Nec iaz di
cere potes. non morior ego q⁹
nō est hō sup terrā q̄ viuit et q̄
nō videat mortē ymo sensciet
eius amaritudinem Eccē. ij.
Moritur doctus et indoctus
Isa. xxxiij. Ubi est littera tua.
vbi est legis verba ponderans
vbi est doctor gnulorum. q⁹ d.
mortui sunt sicut et alij. Sed
dic mihi. vbi Hector. vbi Ju/
lius vbi Alexāder potētissim⁹
vbi Cresus ditissim⁹. vbi Ab
solon pulcherrim⁹. vbi Galie/
nus medic⁹ et Auicēna ei⁹ so
cius. vbi Salomō prudētissi
mus. vbi Plato ⁊ Porphiri⁹.
vbi Aristoteles pitissim⁹. vbi
doctissim⁹ poetaz Virgilius
Nōne trāsierūt tāq̄ pegrini ⁊
hospites. discēderūt i. pfundi
vt lapides. q̄s scit si detur eis
reqes Baruth. iij. Ubi sūt p̄n
cipes gētiū et q̄ dñant sup be/
stias q̄ sunt sup terrā. q̄ in aui
b⁹ celi ludūt. q̄ argētū thesau
rizant. et aurū in q̄ confidūt ho/
mines et nō ē finis acq̄sitōis eo
rū. q̄ argētū fabricāt et sollici/
ti sunt nec ē inuētio opm illoz.
exterminati em̄ sunt et ad infe
ros descēderūt et alij in locum

eoꝝ surreserūt. Ue ergo ꝓpter mortis necessitatem.

Ue ꝓpter seruitutis vilitatez

Nota duplex ē seruitus scz libertatis et violentie. Seruitus libertatis fuisset in paradiso in statu innocētie. Si eīm hō stetisset filij eius officiosi fuissent eis in exhibitiōe honoris & reuerētie et obsequijs corpalib⁹. vt si vellēt comedere in oblatōe fructuuz et consimilib⁹. Seruitus aūt violētie nō fuisset qz nō fuisset ibi dominū et seruitus Rō qz hui⁹ seruitutis causa pctm̄ est Ūñ Job. viij. Oīs q̄ facit pctm̄ seruus est pcti. Aug. sup iob ibidem dt. O miserabilis seruitus. seruus hois aliquando sui dñi duris ímperijs fatigat⁹ fugiēdo requiescat. Seruus aūt pcti q̄cūq; fugerit secum trahit quod fecit voluptas transit pctm̄ nō transit pterit quod delectat sed remanet q̄ pungit. Sol⁹ de pctō liberare pōt qui venit sine peccato Et hugo sup iob. viij. c. dt Quod aūt peccatores sunt serui diaboli ptz quinq; rōnibus. Primo seruoꝝ est multū laborare Jere. xvi Seruietis dijs alienis qui nō dabunt vobis req̄z die ac nocte. Volūt demones vt serui sui de nocte seruiant voluptati de die aūt cupiditati aut cure huius mūdi Secundo serui nutriunt vilissimo cibo. Unde dr Luce xv. de filio pdigo q̄ cupiebat ventrez saturare de siliq̄s porcorum. sic peccatores cupiunt saturitatem in porcinis et imūdis voluptatibus et nō inueniunt. sed magis ac magis alicūntur exipsis. Tertio seruus quod lucratur suuz nō est ꝑ dñi sui. sic peccator nihil facit sibi vtile ad vitam eternaz qz diabolus dñs su⁹ semp apponit aliquod malum p quod illud opus anubilat. Osee. vi. Comederunt alieni robur ei⁹ i. tpalia et naturalia. Quarto serui nō pñt cōtrahere qz dñs irritate habet. sic peccator cū tum cūq; facit pactum in sacerdote qui est loca dei in ꝓfessione statim vt dñs suus diabolus senserit retrahit eum p aliq̄ malum opus. Quinto seruui nō pñt cōdere testamentuz sicut videmus de multis peccatoribus et diuitib⁹. et maxime clericis quoz aut moriuntur intestati aut cōmittunt dispensationem rerum suarum alijs. Job. xxvij. Dives cū dormierit nihil secum defert qnia dñs rerum non est.

Ue ꝓpter ignorantie cecitatez Sapiente.ij. Excecauit eos malicia eorum. Holkot ibidē dicit Cōmunis cecitas nascitur ex pcō Jdeo dicit Sophonie.i. Ambulabunt vt ceci quia dño pecca uerunt. Unde septez peccata mortalia inferunt septem cecitates. Primo mentez excecat superbia sed nimia sua claritate putans se alios excellere Eccli xliij. Sol suis radijs fulgens excecat oculos Sol est excellentia q̄ homo in se cōsiderat aut corporali aut spirituali re. Scōa cecitas est cupiditas. qui similes sunt talpis qui per fudiūt terrā quousq̄ moriuntur. Figura est in ceco qui sedebat iuxta viaz. Tertia luxuria siue amor malus. ps. Super cecidit ignis et nō viderūt solē. Figura de Samson Jude. xvi. de zodomitis circa domum Loth Gen. xviij. Quarta est iracūdia. et figuratur in Lamech qui putabat se occidere bestiā occidit hoīez Sic iudices et homīes irati putāt se velle corripere pecca tum et ira impediente occidunt hominem aut psonā. Quinta est inuidia. Figura in Heli.i. regū ij. Qui nō poterat videre lucernā dum arderet ꝓpter debilitatez visus. Sic inuidus nō potest videre gloriaz proximi sui. Flota de auaro et inuido ambulantibus audientes vocem q̄ peteret vn⁹ ex ipis tali pacto vt alter duplo haberet quod ille peteret simplum vbi inuidus petuit vt sibi oculus eruerēt et sic alter excecat⁹ est totaliter. Sexta est accidia. Figura Thob. ij. qui dormiendo excecat⁹ est. Septima gula que frequēter spiritualiter z corpaliter occidit. puer. xxiij. Cui suffossio oculoz nōne his q̄ cōmorant in vino z studentcalicibus epotādis. Ue ergo ꝓpter ignorantie cecitatē qua qui excecatur ne suam inueniat salutez petis exigēibus ꝛc. Hugo sup iob. ix. dicit q̄ multis modis boīes excecant Primo quidam excecatur de ortu suo sine pgenie vt sunt nobiles et diuites qui superbiūt de sua nobilitate et alios spernūt Secūdo p abūdantia temporaliū bonoz̄ sicut quādo pulvis spargit inoculum tunc excecatur. sic q̄n diuicie mundi occupant coz boīs talis nō potest videre ea qui sunt p sua salute aut etiam periculo. Tertio excecant quidā bonoribus. ps. Homo cum in honore esset nō

intellexit scz penculū sibi imminere Simile de Hely.i.regum.iij. Quarto quidaz excecant longa ꝓsuetudine peccādi. petōz cm̄ sicut scriptum est cū in ꝓfundū peccati venerint contemnit nec videre vult sibi imminās piculū ꝑsumes falsē de misericordia dei. Quinto q̄dam de sua scientia excecantur in quā nimis ꝓfidūt Jere x. Sultus factus est oīs homo a scientia sua. Idem .iiij. Sultus populus me⁹ me nō cognouit filij insipientes sunt et vecordes. Ad ro.i. Dicentes se sapientes stulti facti sūt. Ambro. in glo. Sapiētes em̄ in naturis rerū stulti facti sūt a deo Sexto quidā excecantur p̄ nimiā ꝓscrutationē ꝓfūdoz puer. xxv. Perscrutator maiestatis oppmet a gloria. Ecci. iij. Altiora te ne quesieris. Jsa xxxviij. Attenuati sunt oculi mei suspicientes in excelsuz ꝛc.

Ve vel ꝗa

bitantibus in terra Apo. viij. Decimo sexto exponitur triplex ve de triplici malo hui⁹ tempis scz ꝓpter bonoz amissionē gratiā remouentem. ꝓpter maloz cōmissionem ad inferos deducētem. ꝓpter tempis perditionez eternaliter remordentem.

Ve ꝓpter bono

rum amissionē gratiā remouētem. Ubi notanduz q̄ triplex est bonū qđ hō malus amittat est bonū nature. est bonū gracie. et est bonum eterne glorie. ¶ Primo hō malus amittit bona nature. Primo amittit fortitudinem copis p̄ eternaz infirmitate quā incurrit. adeo inualidus erit homo dānatus vt nec guttaz aque iuxta se posita leuare posset. vnde ꝓpheta Jsa. xij. Nō remanebit de fragmētis eius testa vt hauriat paruz aqua de fouea ꝛc. Secundo amittit pulchritudinem et dei imaginez. Unde Treno. iiij. Denigrata est facies eoz sup̄ carbones. Jsa. iiij. Facies conbuste vultus eoz. Bosa facies cōbuste igne quē dum viuerez accenderūt. Tercio sanitatem per eternam debilitatem. Dicet ad eos dñs illud. Jerime tricesimo. Quid clamas ad me sup̄ ptritōe tua insanabilis ē dolor tu⁹. Quarto vitam per eternam mortez. semp̄ et eternaliter morientur et tamen ad finez nō ꝙuement Ezech. xviij. Si auerterit se iustus iusticia sua et fecerit in iqtatē morietur scz eterna mor-

te. Quinto perdit diuicias et incurrit eternam egestatez ita vt nec minimuz bonuz habere poterit. Exemplū in euāgelio de diuite epulone luce. xvi. qui clamauit vltra mille annos et clamabit in eternuz p gutta a que frigide nec habebit. q; de siderium peccatoz vt scriptūz est peribit. Sexto pdet omnē suam gloriam. Ps. Ne timueris dū diues factus fuerit homo sez tu paup quia cum interierit nō sumet omia secū nec descendet cum eo gloria eius. ymo vt dicit iero. Qñto in b mundo fuerit gloria maior tāto maior erit in futuro cōfusio Septimo perdet oīez dignitatem. et quanto hic in alcioi fuerit dignitatis loco tanto p fundiorem in penis obtinebit vt dicit iero. Ysa. xiiij. dicebas in corde tuo In celuz ascendaz similis ero altissimo oīs em̄ superbus quantuz pōt honorē dei sibi vsurpat et vult creaturis deo ac si ipse coz fuisset creator. Sed sequit Vtrū cuz ad infernuz detraberis in fundū laci subtus te sternetur tinea et opimentum tuū erunt vermes. Octauo oīez sciencia perdet et erūt oīno ignari. Sicut de quidā malo cancellario parisiensi legit. qui putabat post modicū tpis obit⁹ fut munduz iam defecisse ex toto ꝓpter multitudinem corruentiuz in infernū Eccl. ix. Quod cūq; poterit manus tua cōtā ter opare quia nec scia nec sapientia nec opus nec ratio est apud inferos quo tu pperas. Nono omnez sapienciam vtz Eccs. ix. Legitur in visionib⁹ Birgitte q; dns ad eā ait Salomon et Arest. non sibi sed alijs studuerunt. Decimo oīa naturalia delectabilia huius. mūdi. Ysa. lxij. Ecce serui mei cōmedent vos aūt esurietis Ecce serui mei bibēt vos aūt ꝛc. ¶ Scdo hō malo pdit bona gracie q; in se euacuat et anichilat oīa sua opa bona p ipm facta oīa suffragia sctē matris ecclie oīs intercessiones sctōruz dei. totaz xpi passionē hec oīa pdit pdita gratia q; q̄libet pctōr pdidit pctō psumato et maxie si moriat in pctō. B tās tho fmōe ō trinitate ōt q; gracia necaria est. Primo ad dignitatē stat⁹ Dis em̄ pfectio et dignitas ē a forma aūt a re operante q̄nto ergo forma aut res opans nobilior fuerit tāto res opata nobilior erit Sed grā dei est q̄dā forma opans diuinū esse. q; facit filios dei Sic p oppsitū p culpā hō efficitur

filius diaboli. Joh. viij. Vos ex patre diabolo estis. ergo vt hō maneat filius dei neccaria est sibi gratia dans esse gratui tuz. Si queris ab apposto lo Paulo quomō tu persecutor ecclesie taz magnus factus es Respondet primo corinthioz quindecimo dicēs Gracia dei sum id qō sum. ergo necessaria est ad dignitatez statꝰ. Secō neccaria est ad efficatiā actus. qz hō ex puris naturalib⁹ non pt meren bitudinem opa naturalia vt comedere laborare pōt ex natura. nō aūt meritoria. Juxta illud Joh. xv. Sine me nihil potestis facere Qui dat grām dat sequēcia gracia ergo tā grā q opa meritoria a deo sunt. ideo ait Isa. Omia opa nostra opat⁹ es dne. ergo valet efficatiam opm Tertio valet ad cōualescentiā casus Nam liberū arbitriū p se pōt cadere in pcm̄. non tn p se resurgere Ps. lxxvij. Spūs vadens et nō rediēs. fm glosam vadēs in pcm̄ p se f nō rediens p se. q aūt hō p se nō pōt resurgere a pctō pbatur. vij. similitudinib⁹. Primam ponit Anshel. dicēs Homo p se pōt in foueā seipm iactare Sed p se nō pt inde exire Illud respicit auaros Isa. xxiij. Formido fouea et laqueus sup habitatores terre Auarus p amorem terrenoz hitat in terra. et est in formidine ne diuicias perdat in fouea cupiditatis immēsus laqō diaboli. i. pecunia ligat⁹. Secām ponit Crisost. Sicut nauis fracto gubernaculo illuc vbi tēpestas voluerit ducit. Sic hō pdito diuie auxilio gratie ducit qcunq. s. voluptas eū inclinauerit. Illud tangit luxuriosos. puer. xxiij. Eris quasi dormiens in medio mari pdito gubernaculo. Tertiā etiā ponit Crisosti. dicēs Boues pnt eligere regē sed electū nō pnt facere nō regem Sic hō semel eligēs diabolū in regē amplⁱ ꝓpria virtute nō pt deserere eum. Illud tangit supbos. nā ōr Job. xli. ipe est rex sup oēs filios superbie. Quartā pōit Aug. dicēs Sic qs pt se vulnerare mortalit f nō pt cū vult seipm sanare sic pctōr non pt se sanare nisi p grām dei. Jō ait dauid ps. l. cū peccasset mortalit. Tibi soli peccaui. Quarto necessaria ē grā ad pmanētiā statꝰ z appetitꝰ. qz hō exns in pctō mortali nō ē stabilis f de vno pctō in aliud cadit. Treno. i. Pctm̄ peccauit ihrlm̄ ideo instabilis facta est talis baculum

sue sustẽtatõis. i. grãz dei abiecit Brego. Spctm̃ qõ p pniam nõ delet statiz sua ponderositate aliõ ad se trahit. Quinto necessaria est ad decentiam ornatus. Nam pctm̃ aniaz maculat et ymaginẽ dei corrũpit si reformari dz necaria est grã dei ꝛc. Sexto necessaria ẽ ad victoriaz ꝓflictus. qz semp in hoie inter carnẽ et spm̃ pugna est. Ad ro'uij. Video aliaz legem in membris meis repugnãtez legis mẽtis mee Infelix hõ ego qs me liberauit de corpe mortis huius Et nõ inuenies adiutoriuz dixit Bracia dei sum id qõ sum. ¶ Tertio hõ malus perdit bona glorie. Qne aũt sint bona glorie nõ ẽ meuz dicere vobis. cũ ille qui raptus in tertiuz celũ videns archana dei. Et Jsa prophẽta videns dñm sedentez super soliũ excelsuz dicãt. Oculꝰ nõ vidit nec auris audiuit. nec in cor hois ascendit q̃ pparauit deus diligentibꝰ se. Cũ sctũs Aug. de btũdie sctõz scribere vellet. et btm̃ hiero. ꝓsulere q̃d de ꝟ sentiret. subito lux im mẽsa cellã suã intrauit aia sez sctī hiero. q̃ illa hora in bethlehem uida migrauerat ad dñm et vox de luce ait Aug. anguistine q̃d queriz. putas ne in brevi vaſculo immittere mare totum. Breui includere pugillo terraz orbez. celuz seruare nevsitatos exerceat motꝰ. Que oculꝰ nullꝰ hoiz videre potuit tuꝰ videbit Aurꝰ nulla persõnũ hausit audiet tua q̃. cor hominũ nullatenꝰ intellexit nec etiã cogitauit. estimas te posse intelligere. infinite rei q̃s erit finis. immẽsa q̃ mẽsura meciens. potiꝰ totũ mare in arcusculo. potius a motu suo cõtinuo celũ desisteret q̃ gaudioz et glorie quibus beatoz aie sine fine pocũtur munoz ẽ intelligeres particulã nisi vti ego experiẽtia docereris Jdeo idez Augustinꝰ in libro de moribus infantũ dicit Tanta est pulchritudo insticie. tãta iocũditas lucis eterne et inꝑmutabilis veritas sapientie vt etiam si nõ liceret et ampliꝰ in ea manere quã vnus diei mora. ꝓpter hoc soluz innumerabiles delitie huiꝰ vite et circumfluentia bonorum temporaliũ merito contemnenur. Jdem Augustinus in libello de vanitate seculi Vitam ergo eternaz ex omnibus precordijs vestris amate quã nunquã in secula finiatis. Jlluc festinate vbi semper vuitꝰ et vbi iam mori nũ ꝑ timeatis

Sic em̃ sicut amatis istã mi-
seram fluidamq; vitaz vbi cuz
tãto labore viuitis. et vix cur
rendo satagendo. suspirando
necessarijs corpis satisfacitis.
ꝯtro magis amare debetis vi
tam eternã vbi nullũ laborem
sustinebitis vbi sp summa se-
curitas. summa felicitas. sum
ma libertas. vbi implek id cuã
gdñ Fulgebũt iusti sicut sol in
regno patrꝭ sui Qualis putas
erit splẽdor aiaz qñ solis cla-
ritatẽ habebit lux corpm. Esti
mo oẽs iã vos q̃ verbũ hoc au
ditis vitam beatã desiderare.
Sed audi q̃d Aug. in psona
xpi ait. Ecce venale bẽo reg-
nũ dei eme si vis nec multũ ex
istimas dare. tãtũ valet q̃ntũ
bẽs. si nihil bẽs teipm da z ha
bebis illũ. Dicꝭ forte. Malus
suz nõ me accipit de⁹. noli du-
bitare q; dãdo te ei bon⁹ eris
ve eis q̃ hec bõa eterna amit-
tũt ¶ Expõam⁹ laci⁹ q̃ promiſ
sim⁹ bona. s. eterne glorie q̃lia
sint Btũs tho. in sermõe huꝭ
illud thema Querite pmũ reg
nũ dei ỏt Ibi ẽ claritas delec
tabilis. Apo. xxi. Ciuitas illa
nõ eget sole neq; luna q; clari
tas dei illuminabit eã Ibi vt
dictũ ẽ fulgebũt iusti in corpe
sicut sol. multo clari⁹ in ania.
Ibi est caritas anicabilis. i.
corm. xiij. Caritas nũq̃ ex ci-
dit siue pphecie evacuabunt.
siue lingue cessabũt tãtũ gau-
det aĩa beata de bonis a pprio
facꝭ sicut sinis q; vnũ est gau
diũ eaz in deo Ibi est formosi
tas mirabilis q; oẽs erũt vni-
formes in gñe q; oẽs filij dei. z
reges pformes i mũere q; oẽs
vnũ z eũdẽ acciplũt denariuz
diurnũ. oñs sedebũt ad mẽsã
dñi. Luce. xxij. Ego disponо
vobis sicut disposuit mihi pa
ter ꝛc. Sz erunt diformes in
lũie q; sm Greg. sm in diuersi
tatẽ meritoz assumẽt ad di-
uersos chozos angeloz Nec.
be. tho. Sz de oñb⁹. s. ibi est
securitas imobilis. Isa. xxxij.
Sedebat pplus me⁹ in pulc-
britudie pacꝭ et in reqe opulẽ
ta et in tabernaculis fiduie.
Hic securitas causat ex trib⁹.
Et supabili prãte dñi bu⁹ ci-
uitatꝭ scz dei ps. cxlvij Mag
nus dñs et laudabilis nis et
magnitudis eius nõ est finis.
Scõo ex firmitate muniniõis
Zacharie. ij. Ego ero eis mu-
rus et antemurale. Tertio ex
impũgnabili pcordia ciuiũ scz
sctõz et angeloz. puer. xviij.
Si frater iuuat fratrẽ erit q̃si
ciuitas firma. Idẽ volũt oñs
q; deus sm bñero. ibi corpus in
duet claritatez impassibilitatez

ſubtilitatē. agilitatem. Illud tangit. Sapie.iij. vbi dr: Fulgebūt (ecce claritas) iuſti (ecce immortalitas) tanq̄ ſcintille (ecce ſubtilitas) in arundineto diſcurrent (ecce agilitas) Nec ſtī corporis dotes ibi ania videt deuꝫ. amat deū. fruit deo. ¶ Volumus adhuc gloriā corone. xij. ſtellarū mulieris ſole amicte lunā ſub pedibus habentis eccleſie ſcē aut virginis matris aut etiam anie beate diligenti⁹ inquirere. inuentaꝫ p poſſe ꝓpalare vobis. ¶ Eſt ergo prima ſtella vita ſine corruptōe. Hā p viſionē dei quilibꝫ efficit ꝓceps vite eterne Job. xvij. Hec ē vita eterna vt cognoſcāt te ſolū vrū deū et quē miſiſti ihm̄ xp̄m Videndo xp̄m in bīa mitate plene ſaciatur corp⁹ et ſenſus exterior Apoca. xxi. Abſterget de⁹ oēꝫ lachrymā ab oculis ſerōꝝ. ꝛc. Videndo xp̄i diuinitatez plene ſaciat ania q̄ capax dei eſt ꝛc. ¶ Scōa eſt volūtas ſine perturbatione. Oīne qđ voluerit bō hēbit. qz eū habebit in quo ſunt oīa tanq̄ in fonte dans oīnubus eſſe viuere et intellige re. Queſuit aug. ab ania ſcti hieronimi An etiā anie beatorum quedā velle p̄nt q̄ nō obtinent. Rñdit ania ſcti hiero nimi ſic. Unū nouerꝫ auguſtine q̄ ſctōrū anīe ita in illa eterna gloria in deo ſunt ſolidate. q̄ nulla eis ineſt alia volūtas niſi dei qz nihil aliud p̄nt velle niſi qđ de⁹ vult. iō nūq̄ turbatur voluntas. ¶ Tertia eſt ſcia ſine errore. Hāz ex diuina viſiōe cognoſcūt oīa q̄ ꝓtinent ad ꝓfectionē intellectus. Pſ. Saciabor cū apparuerit gloria tua Cognito creatore q̄ veritas vniuerſalis eſt cognoſcūtur oēs alie veritates particulares. ¶ Quarta eſt memoria ſine oblitione. Hā de⁹ eſt ſpeculū in q̄ relucēt oīa q̄ i celo q̄ in terra q̄ in inferno. ꝛ i oībus ſunt abiſſis. nec aliquid in deo futurū aut p̄terituꝫ ſed oīa p̄ntia. Sācti ergo in celo vidēt deū et ſemp vidēt. ergo nūq̄ oblinſcunt cuiuſcūq̄ rei ſcībilis. ¶ Quinta eſt gloria ſine depreſſiōe. Hāz q̄libet beatus erit venerabilis oīni creature q̄nta excellenter honorat a creatore. Joh. xij. Honorū cabit eū pater me⁹ q̄ in celis ē Aug. Quē honorē maiorē poterit accipere adoptatus q̄z vt ſit vbi eſt vnic⁹ et ver⁹ filius dei ihūs xp̄s. ¶ Sexta eſt abundantia ſine defectōe. Pſ. Gloria et diuicie in domo ei⁹ Apo. vij. Iō eſunt ne. ꝓ ſti.

l

ent ampli⁹ nec̄ cadet sup̄ illos sol nec̄ vll⁹ estus qm̄ agnus qui in medio throni est reget eos et ducet eos ad fontes vite aquar̄ ⁊c. ¶ Septima ē letitia sine merore. Q̄nto em̄ bō maiori bona p̄iungit tanto maius gaudiū bz. Sz bō tūc p̄iungit deo qui est summū et maxim̄ bonū ergo tūc habebit maxim̄ gaudiū. ¶ Octaua est de periculi euasiōe sicut qui in mari periclitant̄ eūz ad portū venerint multū gaudent. Sic filij israhel post trās̄itū maris rubri submersis inimicis suis gaudebāt cantātes psalmum Cantemus dño. ¶ Nona est decarceratu liberatōe. sicut alī quis diu tent⁹ in carcere post⁊ liberat̄ ab eo gaudet .s. vbi passus fuisz frigus famē sitim ⁊c. Carcer iste corp⁹ humanū est ad ro. vij. Infelix ḡs me liberabit ⁊c. ¶ Decia victorie consideratione p̄tra inimicos pugnando. vñ dicent illud p̄s Būdict⁹ de⁹ q̄ nō dedit nos in captōnem dentibus eorum ¶ Undecima inferni expugnatione maxime hij q̄ multas et graues habuerunt tempta⁊tiones. vñ dicēt Nisi dñs adiuuisset me paulo minus habitasz in inferno ania mea. Jtē Lazarus p̄trit⁹ est ⁊ nos liberati. ¶ Duodecima iustitie dei cōgratulatiōe videntes deuz p se pugnare p̄tra diabolū et pctōres. et eos dānare horribiliter gaudebūt. vñ in p̄s Letabitur iustus cū viderit vindictam. manus suas lauabit ⁊c. Ue ergo breui sermone multa cōcludamus ōt. Jsaye. xxv. Gaudiū et letitiaz obtinebūt et fugiet ab eis dolor et gemitus. Que verba exponens. b. tho. in questionibus disputatis de malo de pctō venali arti. ōt Duo tanguntur que sūt de rōne perfecte beatitudinis P̄mū est p̄fecta omīs bonis ibi gaudiuz interius .i. stolam aīe. et letitiam exterius .i. stolam corp̄is obtinebunt electi. Scōm est carētia omīs mali ibi et fugit ab eis dolor de cōmissis. et gemitus de miserijs Igit erit ibi omīs boni copia et nulli⁹ mali p̄sentia. Hec omīa perdunt mali. Ue ergo p̄pter bonoz̄ amissionē.

Ue ppter malorū p̄missione ad inferos deducentē.

Quicunq; peccatū mortale p̄miserit. eo facto descēdit de iherlm in iericho. de visione pacis ad defectum vsus de celo ad infernum. Talis necessarie habet dicere illud p̄s

Circũderũt me dolores mor-
tis et pericula inferni inuene-
runt me. Huius figura habeꝫ
luce x. vbi dr Dñs quidã dñe
bat de iherlm in iericho et in ci
dit in latrones. q̃ etiã spoliaue
runt eum et plagis impositis
abierunt semiuuo illo relicto
In q̃ dicto saluatoris sex ma-
la exprimunt̃ que sequunt̃ eũz
qui malũ aut peccatũ morta-
le facit. Primo exhereditat a
regno dei. Ideo dicit̃ dñs qui-
dam scz adam vel pcr̃ descẽ
dit p culpam a iherusalẽ que
secũdum Augustinũ ptra pela
gium visio pacis interpretat̃.
Nam ante pcm̃ dñs habet pa
cem in cõscientia sed post pcm̃
nõ sed pugnã et remorsum sen
tit cõscientie. Ideo dicit̃ Isa.
xlviij. Nõ est pax impijs. Et
lvij. Impij quasi mare feruẽs
quiescere nõ potest. Secũdo
captiuat sub defectu. Ideo di
citur in iericho. Haz iericho.
interpretat̃ et significat morta
litatẽ et mutabilitatẽ quaz dñs
spiritualiter incidit post pmis
sum malũ. Sicut primus dñs
cũ esset in obediẽs deo. nã etiã
ppria caro facta est sibi inobe
diens. sic peccator cum maluz
cõmiserit iã nõ est promus ad
bonũ. vmo patitur resistentiaz
a culpa commissa et dyabolo.
nec p hoc cogitur liberũ arbi-
triuz eius. Tertia malũ culpe
subiugat dyabolice potestati.
Ideo dr incidit in latrones.
Ambro. ibidẽ. Latrones sunt
angeli noctis et tenebrarum in
quos nõ incidisset nisi celestia
mandati deum̃ eis se feciss̃et
obnoxiũ. nam ipsi clam bonis
insidiantur. nõ dicit q̃ latro-
nes irruerunt in eum. qr homo
sponte se tradit eorum potestati
cum pcm̃ facit. Quarto spole
at gratuitis. Ideo dicitur qui
etiaz spoliauerunt eũ scz habi
tu nuptiali qui caritas est secũ
dum beatũ Gregoriũ. Aug. in
questionib⁹ veteris et noui te-
stamenti ait. Demones homi-
nem ex spoliauerũt indumẽta
gratie et innocentie auferẽdo.
Ben. iij. primi parentes post
pcm̃ cognouerunt se nudos.
Quinto vulnerat in naturali-
bus. Ideo dicitur plagis im-
positis. Ẽ quattuor vulne-
ra sunt secuta in homĩe ppter
pcm̃ scz. ignorantia in intelle
ctu. malicia in affectu. inor di-
natio in cõcupiscentia. infirmi
tas in potentia. Primuz vul-
nus qõ sequit̃ pcm̃ mortale
est ignorãtia in intellectu. ps.
Dñs cũ in honor esset nõ intel
lexit Itẽ Sopho. i. Ambula
bũt vt ceci qr dño peccauerũt

Glo. q: pdiderūt lumē ſ̄ruz ⁊ petis vixerūt. ambulabūt vt cecī le cū pnīe et miſcōie nō in nientes. Scōm vulnus eſt malicia in affectu vel deſide / no. Gen. vi. Videns igit̄ de⁹ q̄ multa malicia hoīm eſſet in terra et cuncta cogitatio cor / dis intenta eſſet ad malū peni tuit eū oīm tpe et dixit Dele / bo hoīem quez creaui penitet em̄ me feciſſe euz Tertiū vul / nus eſt inordinatio in cōcupi / ſcentia. Gall. v. Caro concupi ſcit aduerſus ſpm̄ ⁊ ſpūs ad / uerſus carnē. Cōmūiter poſt / q̄ hō ſemel peccauerit iam p / nior ē ad iteruz peccandū erit audacior rōne primi peccati. Quartū vuln⁹ eſt infirmitas i potentia. naz poſt petm̄ hō ad peccandū eſt pronus et fortis ad reſiſtēdū aut bene opandū infirmus et debilis. Bithee. i. Infirmata eſt bonis q̄ babu / tat in maroth. Glo. in maroth i. in amaritudinibus peccato / rum. Jere. ij. Vide q̄s amaruz Sexto mortificat in operib⁹ meritoriis q̄ omnia moriūtur petrō p̄miſſo vt ptūt añ. Aug. in queſtionib⁹ euangeliū. Se / mutuo relicto q: ex parte qua p̄t intelligere et deuz cogno / ſcere viuus eſt ex parte vero q̄ petis cōtabeſcat mortuus eſt. Uel ſecūdū Theophilū anīa immortalis eſt corp⁹ ꝓ mor / tale. Jta medietas hominis morte ſuccubuit. Et ſubdit A bierunt Beda nō ab infidijs ceſſando ſed infidiarum frau / des occultādo. Ue ergo pro / peccatorum cōmiſſionē.

Ue ꝓpter tpis

pditione eternaliter remordē / tē. Bernh. ſmone ad ſcolares ōt. Nil p̄cioſius tpe. Heu nil hodie vili⁹ inuenit. tranſiūt di es ſalutis et nemo recogitat. nemo pire diē et nūq̄ redire co gitat. ſed ſicut capill⁹ de capi te ſic nec momētū pibit de tpe ſez ad reddēdū rōnē de tpo ⁊c. Apo. x. ōt Joh. q: vidit ange / lū ſtantē ſup mare ⁊ ſup terrā qui leuauit manū ſuā ad celuz et iurauit p viuentez in ſecula ſeculorū q̄ creauit celū ⁊ terrā et ea q̄ in eis ſunt. mare ⁊ ea q̄ in eo ſunt. q: tpus iaz ampli⁹ nō erit Glo. ma. q: bti immor tales ⁊ impaſſibiles efficient. Sed ecōtra de malis ſcriptū eſt Perit tpūs eoz in ſecula. Albertus ſup apo. ibidez ōt. Tempus duobus modis acci pitur Uno mō p̄ut eſt menſu / ra motus primi mobilis ſic nō erit tps poſt diē nouiſſimuz q: ſtabit firmamentuz ſol luna et

cetera sidera Abacuc.iij Sol et luna steterunt in habitacu/lis suis .i. locis vbi creata fue/rãt inprincipio. Alio mõo ôr tps ,put est mora motus rerũ mutabiliũ. et sic erit tps eter/nus q̃ ad malos in inferno. qr trãsibũt ab aquis niuiũ ad ca/lorẽ nimuz. vt ôr Job. xxiij. Alio mõ sic exponit. Tps am/plius nõ erit .s. gracie 7 merẽ/di post mortẽ hois sed recipi/endi p:out in vita sua meruit. Ideo applus .ij. cor:in. vi. ôr Ecce nunc tps acceptabile ec ce nunc dies salutis. Non ôr cras aut post cras. f nsic Glo. ibidẽ in q̃ morbis .i. mortalita tib⁹ salubus medicia infudit. Et dñs in euan. Joh. xij. Am bulate duz lucẽ hẽtis. vt tene/bre vos nõ ꝓprehẽdãt. Eius/dez. ix. Uẽit nox qñ nemo põt opari. Ideo hortat nos Isa. xlv. dicens Querite dñm dum inueniri põt inuocate euz duz ppe est. derelinquat impi⁹ vi/am suã et vir iniquus cogita/tões suas et reuertat ad dñm et miserebit ei⁹. et ad deũ nrm qm̃ mult⁹ est ad ignoscendũ. Querite dñm glo. interli. fide. ope. simplicitate. in veritate dũ locus pñe est in futuro vi/debit sed nõ inuenet. dũ ppe est. Glo. ma. ne vestris vicijs recedat q̃ appropinquat app/pinquãtib⁹ sibi. filio reuertẽti lenis occurrit. Ue ergo eis q̃ illud tps gratie perdunt. Ecce nũc tps acceptabile ait aplus diligẽter ergo custodite tps ne inutiliter trãseat. Primo quia breue est. Job. viij. Breues di es hois st̃ numer⁹ mensiũ ei⁹ apud te. est ꝓstituisti terminos eius 7c Et ne putas te mlt̃os habere dies tpis. Audi q̃d Aresto. ôr. uij. phisi. Nihil habe mus de tpe nisi nũc pñs. prm̃ abijt irreuocabiliter. futuz nõ duz est quis nouit finem suuz. Scõo labile est. velis nolis transit et te ad mortem ducit. Job. ix. Dies mei velociores cursore trãsierũt. Cursor tm̃ a liqñ pausat. tpus aũt tuũ nun q̃ q̃nto magꝭ crescis tãto ma/gis decrescis et ad finẽ appro pinq̃s. Tertio nobile est. nã in breui tpe vitã eternaz poteris appẽdere. O si diabolus aut dãnati vnicã diẽ haberẽt gra/cie q̃ntã facerẽt pniaz. nihil est q̃ tm̃ eos remordet q̃ntũ amis sio tpis Ideo qõ cum̃ potent man⁹ tua ꝓstãter opare qr nec tps 7c. eccl. ij. Quarto irreuo/cabile est tps qõ transit nunq̃ reuertit et tm̃ rõnez nos redde/re oportet qualiter ipm ꝓsumpsi mus. ¶ Tempus obseruatur

ꝓpter qua tuor. Primi quidaꝫ
hñt ſpēale tp̄us qñ meli⁹ va-
leant ſanari de infirmitate. Ra-
tio q; ſi trāſiūt illud tp̄s ſciūt
q̄ vix aut nūq̄ ſanari valeant
Spūaliter. ſic facere debz hō
pctō⁹. q; ſi tardauerit diē pn̄tē
vite ſue et peruenerit vſq; ad
mortez aut diē mortis rariſſime
aut nūq̄ ꝑt ſanari de ſua infir-
mitate. ſ. pctī ſed cadit in mor-
tem. Ecc. xviij. Ante iudiciū
ꝑpara iuſticiaz. añq̄ loqueris
diſce. añ langorē adhibe me-
dicinā. ante iudiciū interroga
teip̄m et in ꝓſpectu ōi in veni
es ꝓpiatōez. Quatuor mo-
dis exponit hoc ꝓbuz. Primo
ſic añ iudiciū. i. anteq̄ officiū
iudicandi alios accipias para
iuſticiā tibi. i. ſuperiori obedien-
do q; q̄ nō nouit eſſe diſcipul⁹
neſcit eſſe magiſter. et q̄ nō no
uit ſubeſſe neſcit preeſſe. Se-
cundo ſic Ante iudiciuz para
iuſticiaz. i. tu qui officialis es
aut platus anteq̄ tu iudices
quenq̄ para iuſticiā teip̄m di-
ſciplinādo. et corā deo inueni-
es ꝓpiatiōnē. iij. q. vij. Judi-
cet ille de errore alterius q̄ nō
facit q̄ i alio dānat. Tertio ſic
Ante iudiciū. i. anteq̄ veniat
iudiciū mortis tue para iuſtici-
am vt ꝑ te reſpondeat in iudi-
cio. Quarto ſic Añ iudiciū ex-
tremum fac iuſticiam tecuz vt
inueniaz miſericordiam in die
iudicij apud deuz. Scō tp̄s
obſeruatur qñ eſt magis pacꝫ
ficuz. Videm⁹ enī cuz aliquis
paup et ſubditus potentē aut
diuitem aliquē offendit querit
tp̄s ſpēale q̄ eum magis diſpo
ſitum ad placandum inueniat
Spiritualit. ſic facere debet
hō pctōr. licet deus ſp ſit para
tus ꝑcere et miſereri. tñ modo
magꝫ ꝓprius eſt q̄ in futuro. q;
nñc tp̄us eſt miſerendi ait ꝓp-
heta. poſtea añ veniet tp̄s pu
niendi. Ideo ait ꝑ⁹. ij. co-
rin. vi. Ecce nūc tp̄s accepta-
bile ecce nunc dies ſalutis nō
ōt cras ꝛc. Tertio obſeruatur
tp̄s qñ meli⁹ eſt lucratiuuz. vt
faciunt mercatores. cū enī eſt
tp̄s obſcurū et frigidū pluuio-
ſuz. lutoſū ſolēt dici nō eſt tp̄s
aliq̄d faciendi. ideo q; tūc ho-
mines nō veniūt ad foꝝ ad
emēdū ſed qñ ē tp̄s clarū et ſe-
renuz tunc ꝛc. Spūaliter. tp̄s
pctī eſt tp̄s obſcurū q; tunc hō
nō cognoſcit ſummū bonū p̄
delectatiōe in malo. tūc enī fri
gib⁹ eſt in dilectiōe dei lutoſus
in pctīs. Cōputtuerūt immēta
inſtercorib⁹ ſuis ait ꝓpheta. i.
pctīs. Tūc nihil pōt opari q̄
meritoriū eſt. Quarto obſerua
tur tp̄s qñ eſt magis fructifica-

tium sicut solet facere agricole Stult⁹ em̃ esset q̃ iã seminare vellet qñ colligẽdũ et metẽdum esset. aut in byeme tpe nunis. Spũaliter debet hõ laborare in vinea dñi qñ tps fructuosũ est scz in pñti vita gracie. et nõ expectare vsq; ad mortem qñ iam fructus sui labores recipere debet. ad Gall. vi. Dũ tps habemus operemur bonũ. tpe em̃ suo metemus nõ deficientes. Eccl. iiij. Fili mi obserua tempus et denica a malo.

Ve ve habitantibus in terra Xpo. vij. Decimo octauo p̃t exponi triplex ve de triplici periculo pñtis vite. s. vite breuitatez. saluandorum difficultatem. electorum paucitatem. Ve ergo ppter vite breuitatez mortis apropinquãtem. Ve ppter saluandorum difficultatez peccatorib⁹ imitantẽ. Ve ppter electorũ paucitatez dãnandos augmentũ.

Ve propter vite breuitate mortis appropinquãtem. Hiero. ait. vt refert eusebius in libello de morte et miraculis sancti hieronimi O vita mundi nõ vita sed mors vita fallax. onusta tristicijs. imbecillis et vmbratica. vita metax. nunc flores et statim aresscis. vita priuans. vita inersa. vita fragilis. vita momenta nea et caduca qui quãto magia crescis. tanto magis decrescis. cum plus ꝓcedis plus ad mortem ꝓperas. O vita plena laqueis. quot in mũdo illaqueas. quot p te iam sustinẽt tormenta infernalia. q̃s beat⁹ qui tuas agnoscit fallacias q̃s beatior qui de tuis non curat blãditijs vanis. q̃s beatissim⁹ qui te bene priuatus est meliorꝫ est negaciatio eius auro et argento primi et purissimi fructus ei⁹ becille. Job. xiij. Homo natus de muliere breui viuens tẽpore replet multis miserijs. Homo infetore peccati concipitur. in dolore et miseria ꝓiliter parturitur. cum labore et angustia viuit. cum timore et tremore moritur. Hec est hõ q̃ viuit et nõ senciet mortẽ oẽs em̃ morimur. et velud aq̃ dilabimur in terram. Bernb. in sermone. Quid in rebus humanis certius morte quid incertius hore mortis in venit. nõ miseretur mors in opiã nec reuereretur diuicias. non sapiẽ. nõ moribus. nõ etati pcit nisi q̃ senib⁹ mors est inianuis. iuuenib⁹ in insidijs. Jdeo Eccl

v. Ne dixeris. ait sapiēs. suf/ ficiens est mihi ēps. Nihil p/ derit in tpe vindicte tota vita hois respectu eternitatis qua si nihil est quāto diucius viuit hō plura penitenda incurrit. Job. xxi. Tenēt tympanuz et cythara. gaudent ad sonituz organi. ducūt in bonis dies suos. et in puncto ad inferna de scendūt. Glo. tps eoz totū re/ spectu eternitatis vir punct⁹ estimatur. Ideo vbicūq; legit in scriptura de vita homis cō muniter rebus cito transeūti/ bus ꝓparur seu assimilat. Pri mo cōparatur herbe. vñ in Ps. Mane sicut herba transeat. mane floreat et transiet. vespe re decidat indurat et arescat. Glo. Bis ōt māe. primū fcat etatē puerilez qñ oritur. scōm iuuenilez qñ floret. vespere. i. senectute decidit et arescit. qz per mortez ꝓsumitur. hec glo. Scōo. cōparatur nubi. Job. vij. Sicut nubes ptransit et cōsumitur. sic qui descēdit ad inferos sicut nubes de inferio/ rib⁹ eleuatur a calore ad supe riora volat et agitat ad tpus et iterū resolut et in terraz de scendet. Ita sunt homines in vita pūti. naz de terra eleuan/ tur ad dignitates. agitantur. fatigantur. tandem de digni/ tate cōcidunt et iteruz in ter/ ram de qua z assumti erant re/ uertuntur matrē oīm ꝛc. Ter/ tio cōparatur hospiti. Seneca de remedijs Sapiens ex hac vita decedit tanq; ex hospicio nō vt ex domo ꝓpria. natura em̄ dedit nobis hanc vitā tan q; diuersoriū in habitare. Ho ta quō ania est in exilio Quar to cōparat rozi. Ozee. vi. Vita nostra quasi nubes matutina et quasi ros mane ptransiens Aresto. ij. metheo. dicit q; per manentia rozis nō est nisi vni us diei. quia statim a sole con/ sumitur. Quinto ꝓperatur cur soꝛi Job. ix. Dies mei velocio res cursoꝛe transierunt et non viderunt bonuz Si ergo tam breuis et misera est quid restat nisi moꝛs certa. Ue ergo ꝓ/ per vite breuitatem.

Ue ꝓpter saluā

doꝛ difficultatē petēnib⁹ imit tantē. Dicto vt refert eusebi⁹ Quid imbecallius huic miseri vite que tot circundamur do/ loꝛuz et passionū agminib⁹ vt nulla hoꝛa pene sit qua viuēs homo quicunq; a dolore im/ munis sit. Si diues vndiq; an gustiat timore ne quod possi/ det amittat. Si pauper num/ quam quiescat vt inueniat.

Si bonus huius mũdi timet piculuz ne nauis mortalis ꝺz corpus in huius mũdi pelago naufragetur mediocriꝝ ꝓtimescit. Idcirco nullus sexus nulla etas vel cõditio doloris trã sit expers quousq; in hac misera manet vita. heu quot nauigãtiũ per hoc mare magnuz et spaciosuz in quo tot sunt genera inimicoꝝ secundũ cuiuslibet virtiũ quãtitatez colluctantia. vbi post multa nauigandi felicitatẽ. post multas victorias tam credentes finẽ accipere peroptatũ aliq; suggestione diabolica in hac hora ad laqueum ꝑditõis peruenerunt. heu quot in hac vita recõmendati vnico peti cõsensu dira mors imminet et ruina. Idcirco fratres duz viatis tunc at̃ Dec hiero. Dñs ait Math. vij. Arcta est via q̃ ducit ad vitam.

Quæritur Vtrũ plures saluant̃ xpianoꝝ q; dãnant̃. Dñm multo plures damnant̃ inter xpianos q; saluant̃ Et hoc ꝓbatur trib⁹ rõnib⁹. quatuor causis. ꝛ quinq; auctoritatibus. Btũs tho⁹. in glo. ꝑti. Math. xxij. et parte. s. q lxxij. ar. in effectu ponit tres rõnes. ¶ Primo rõne culpe qua malũ culpe in hoibus ex hoc cõtingit q; hoies sequũtur bona sensibilia q̃ ipis sunt nota et relinquunt bona rõnie q̃ paucis sunt nota. cuz eñ homo inclinatur ab bonuz tẽporale relinquẽs bonũ eternuz peccat mortaliter Sz vt in plurimum faciunt ergo ꝛc. Scõo rõne stulticie sic immergere sensum rebus terrenis ex quo redditur ineptus ad diuina est petiñ stulticie. Sz hoc in pluribus hoibus inuenitur ergo pluers dãnant̃. vñ Eccl. i. Stultoꝝ infinitus est numerus Illud Raynerus duobus modis exponit Primo infinituz est incognitũ aũ. pbisicoꝝ Sic incognitũ est q̃ sint stulti aut sapientes saluandi aut dãnandi. Scõo sic. infinitum in cõparabilit̃ excedit finituz. qz finiti ad infinitum nulla est ꝓportio ſm aristot. ergo multo plures sunt stulti q; sapientes plures damnandi q; saluandi. Idco ꝺt. aũ. Esdre. ix. Sicut fluct⁹ excedit guttaz sic nũer⁹ dãnandoꝝ excedit nũerũ saluandoꝝ. Legitur in fasciculo tẽpoꝝ de quodaz heremita. q̃ rogauit dñm vt sibi oñdere dignaretur in q̃nto numero anie descenderẽt ad infernũ Et vidit eas ruere tanq; nuẽ dẽsissimã p̃ diẽ. ad purgatoriũ tanq; nuẽ rarissimã. ad celũ tñ tres

Tertio rōne vie. p viam artā difficilē et ran⁹ ad termīm p uenit q̄ viā latā et spaciosam Sz eundi ad infernuz est via multuz lata et spaciosa. in celum vera arta ergo multo plures dānant. Greg. sup ezech. Quāuis caritas sit lata. p angusta tñ et ardua hoies ducit a terra Satis eñ angustū est oia p̄termittere. vnūo slū diligere. pspera nō amare. aduersa nō timere facile tñ ē ppter p̄mū psecutōez his q̄ xp̄m sequūtur ¶ Be. tho. in f. Multi st̄ vocati pauci vero electi ōt q quatuor st̄ cause gñales q̄re multi dānent et pauci saluentur. Primo ppter locuz in q̄ sum⁹ scz in mōo. Aresto. vij. phisi. ōt q loc⁹ est p̄seruatiu⁹ locati. tō q diu res est in loco pp̄rio tādiu seruat in esse Sz extra locū suū cito corrumpit vtz de pisabus extra aquā. de rosis extra truncū de religioso extra ordinē Cū ergo deus sit loc⁹ noster q̄ diu extra ipm sum⁹ malū dānat in nobis 7 corruptiōi p̄xim⁹ sum⁹ Ideo ait dñs ad suos discipulos Joh. xv. Manete in me et ego i vobis Sic palmes non pt ferre fructū a semetipo nisi mānerit vite sic nec vos nisi in me mānseritis Sine eñ me nihil potestis facere Si q̄s i me nō mānserit mittet foras et arescet et colligēt eū et in ignē mittet Quāut de⁹ sit noster locus pp̄rius pt̄z ex nāli desiderio quemlibet ad ipm Sic lapidis est venire ad cētrū. ideo aug. ait Fecisti nos dñe ad te et in q̄etū est cor nostrū donec req̄escat in te Scdo ppter corp⁹ q̄ portam⁹ Dicūt nāles q illa infirmitas cū q̄ hō nascit est incurabilis fm viā nature. vt cec⁹ nat⁹ 7c. Sic hō ab origine p̄trahit infirmitatē. i. malū fomitez siue ꝓcupinaz carnalē Ideo ait aplūs ad ro. vij. Scio q non habitat in me h̄ est in carne mea bonū nā velle mihi adiacet. p ficere autē nō inuenio. Hec infirmitas semp manet in hoie. Sic arbor corruptos hñs radices ꝓmunit malos fert fructus. sic hō 7t. nō tñ p h̄ q̄ inclinat ad malū cogit libertas arbitrij. Tertio ppter societatez vbi eñ aliq̄ a puericia ꝓnutriunt ꝓmuniter se diligūt. Cū ergo aia et corp⁹ simul ꝓnutriūtur et viuant. maxīm est in eis vinculū dilectōis in tñ q etiā nūq̄ vellent ab inuicez separari. Cū sctō eris ait ppb. realis 7 cū puerso puertēs Ideo ppt h̄ p̄ozciū corp⁹ semp inclinat aiaz ad malū. et freq̄nter a mo-

re carnis supata ꝓsentit in ma
luz. sic ꝓtingit eis vt duob⁹ so
cijs q̄rum vn⁹ erat sapiēs et al
ter stult⁹ q̄ p viā pergētes. stul
tus voluit ire p viam planā et
methadū f min⁹ securā Alius
aut p viā laboriosaz f. securaz
Et dñs sapiēs assentiret stulto
capti mittunt in carcerem Et
dñs sapiēs diceret stulto p te in
carcim⁹ ß malū q: noluisti mi
hi ꝓsentire Rñt stultus ꝓpter
te patimur quia mihi ꝓsentire
nō debuisti cū me stultuz scius
sti Cū aūt pūtari essent regi iu
dicata est sna vt ambo mo
rerent q: sapiēs stulto assensit
et q: stult⁹ sapiēti nō credidit.
Sic rex regū dānabit corpus
stultū et aiaz sapiētē. Quarto
ꝓpter obiectuz nā sensus cor
poze⁹ mānifesta hz sua obiecta
in quib⁹ delectat Illa vero in
quib⁹ delectat aia in mōo nō
stt̄ eis obiecta f occulta. ī fide
7 spe tm̄ ꝓphendit ea. ideo se
pi⁹ vincit amoze pūcū illecta
p sēsus corporeos relinquēs ꝓ
pria obiecta. Hiere. ix. Audi
te mulieres verbū dñi assumēt
aures vestre fmonē oris eius.
docere filias vestras lamentū
q: assendit mors p venestras.
i. sensus exteriores q̄ sunz bñ
pñs obiectū. Sz noli o hō fīō
lus seq̄ inclinatōez corpis tui.
corp⁹ in sua est patria. aia ve
ro peregrin⁹. Bernh. ponit et
emplū pulchrū. Si esset filius
alicui⁹ magni regis in exilio. 7
paup quidā sustentaret eū su
is laborib⁹. q̄d putas diceret
cū veniret in patriā de illo qui
eū sustentasset. Nōne diceret
O pater cū pegrin⁹ essez in ter
ra aliena paup quidā me sustē
tauit durissime laborando vt
me nutriret rogo redde ei bāc
grāz vt mecū nunc honoretur
in regno meo Filius regis ē aia
ad imaginez dei facta. pauper
corp⁹ terrenū in terra reḡescēs
ꝛc. ¶ Auctoritatib⁹ ꝓbo diffi
cultatē saluādoꝝ 7 multitudi
nem dānandoꝝ. Hath. vij.
Arta est via q̄ ducit ad vitaz.
7 adeo arta vt non nisi vnius
rei amorem et occupationem
admittat. s. rei solius alia om
nia abicere saltem corde optz
Ait dñs Nisi q̄s renūciauerit
omnib⁹ q̄ possidet non ꝑt me⁹
esse discipulus. Facili⁹ est ca
melum p foramen acus tran
sire q̄ diuitem aut in peccatis
assuetum in regnum celorum.
Hathei. septimo. Nō omnis
qui dicit domine domine intra
bit in regnum celorum sed qui
facit voluntatem patris mei.
Sz pauci sunt tales. Qui ea
que dicūt ore. Implent opere

tales fm hiero. nõ sunt xp̃iani sed antixp̃i q̃ ꝑ fitent se nosse deũ. factis aũt negãt. Hath. xx. Voca operarios. Nõ ỏt operantes nõ ỏt bene docẽtes. sed operarios in vineaz dñi. videat vnusquisq; in cui⁹ vinea operẽ Luce. ix. Si quis vult venire post me abnegat semetip̃m et tollat crucẽ suaz et sequat̃ me. sed pauci tales. Hath. xxiij. Qui pseuerauerit vsq; in finẽ hic saluus erit Non ỏt qui bene incipit aut qui bene viuit. sed q̃ pseuerauerit Sed pauci sunt tales ergo pauci sunt qui saluantur ergo ꝛc.

Ve ꝓpter electo

ruz paucitatẽ dãnandos augmentantẽ. Hath. xxij Multi sũt vocati pauci vero electi. Grego. sup eadez verba dicit Ad fidẽ em plures venũt ad celeste aũt regnũ pauci pduc̃unt. plerisq; dñi vocib⁹ sequũtur moribus fugiũt. De his ỏt hiero. vt refert eusebius. Non sufficit solũ xp̃iani nomẽ xp̃ianus si es imitare xp̃m. frustra xp̃iani bz nomẽ q̃ dyabolũ sequit̃. quimmo xp̃ianus oimo nõ est sed antixp̃s. Juxta illõ Job. Audistis q; antixp̃s venit nũc aũt antixp̃i multi sunt vis regnare cũ xp̃o ꝛc. vide. ꝺ. Ve malis xp̃ianis. Grego. in ome. dñice. xx. sup illud Multi sunt vocati ỏt. Quousq; hic viuimus necesse est vt pmixti vitaz pñtis seculi agam⁹. tũc aũt discernimur cuz ibi pueniemus. Boni eñ soli nusquã sũt nisi in celo. mali nusquã soli nisi in inferno Hec aũt vita que inter celũ et infernũ sita est sicut in medio subsistit ita vtrarumq; pcum ciues cõmuniter recipit quos tñ sancta eccl̃ia z nũc indiscrete suscipit et. post modum in gressione discernit. Si igit̃ boni estis q̃diu in hac vita subsistitis equanimit̃ tolerate malos Abel esse rẽnuit quez malicia cayn nõ exercet. duos filios habuit primus hõ vn⁹ boz electꝰ. alter reprobꝰ fuit Tres noe filios archa cõtinuit ꝛ ex his duo electi vnus reprobus fuit Duos abrahã filios habuit ꝛ vn⁹ electus alter reprobꝰ Duos filios ysaac habuit sed vn⁹ electꝰ alter reprobus Duodecim filios hũit Jacob sed vn⁹ ex his p innocẽtiã est venditus. alij vero p malicias venditores fratris fuerũt Duodecim apli sunt electi sed vnus his ad mortus est q̃ pbaret. vndecim q̃ pbarent Septem sunt dyacon ab appostolis ordinati sed sex in fide rectã

pmanẽtib⁹ vn⁹ ex titit auctor errorꝭ. Inhac ergo eccleſia nec mali ſine bonis eſſe. nec boni ſine malis pñt. Terrere vos iam nõ debet q̃ in eccl'ia multi mali et pauci ſunt boni. quia dñs ait Multi ſũ vocati pauci vero electi Tremẽdũ ẽ fratres kmĩ qõ audiuim⁹ Ec ce iaꝫ nõ oẽs vocati p fidẽ ad celeſtis regni nupcias venim⁹ incarnatiõis eius miſteriuꝫ et credem⁹. et fatemur dñm. verbi ex ꝑſulas ſumim⁹. ſed inſutu ro die iudicij cũ rex intratur⁹ eſt q̃ vocati ſum⁹ nouimus. ſi electi ſum⁹ neſcim⁹. tãto ergo vnuſquiſq; ſe in hũilitate deprimat quanto ſi ſit electus ignorat. Vñ ór in canõe De illis. xxiij. q. iij. q̃ nõ ſolũ illi q̃ manifeſte excõmũicanꝭ ſed etiã illi qui ficto corde inmi ſcẽt ſe ouib⁹ xp̃i et ſepati ſunt per malã vitã ab eccl'ia dei nã vnicũ pctm̃ mortale ꝓmiſſum boiez ipõ facto ex ꝓmũicat et bonis gracie ꝑuat vt ór in canõe Audi denicꝫ. xi. q. iij. Sz pauci ſũ abſq; pctõ mortali ergo ſunt electi. Ue ergo his q̃ ſunt in terra ꝓpter electorum paucitatẽ. Hugo prim⁹ poſtillator ordinis ꝓdicatorꝫ ſup lucã. xvij. vbi dñs ait Hõne decem mundati ſunt et nouẽ vbi ſunt ór. q̃ inter credentes vix decimus ſaluabitur. vbi vnus ſaluatur nouez dãnanꝭ Et nõ ſolũ inter credẽtes ſed etiã inter hos q̃ vitaꝫ ducũt pniales Vñ ór Job. xl. Abſorbebit vehemot mare et non mirabit fiduciã q̃ iordanis fluat in os eius. Quid p mare niſi multitudinẽ nõ credẽciũ vt gẽtiles iudei heretici. Quid p iordanẽ niſi eos q̃ fõte baptiſmatis renati ſunt primos omnes abſorbuit et ſecũdos ſitit ymmo multos deuorat. licet omẽs ſitit. Uel mare laycos. p iordanem religioſos intellige. Uiratis forte q̃ hoc legis aut audis. Audi adhuc et ſcripturã ſcrutare et duri⁹ repies Ita legimus dñm dixiſſe p moyſen numeri. xiij. Ann⁹ p die ꝓputabimur iuxta numerꝫ. xl. dierꝫ q̃b⁹ conſideraſtꝭ terrã. xl. annis recipietis iniq̃tates veſtras ꝛ ſcietis vlciones meã qm̃ ſic locutus ſuꝫ ita faciã oñi multitudine huic peſſime q̃ ſurrexit aduerſuꝫ me. Ubi ór Origenes et ẽ glo. ordi Timeo ꝟ miſteriũ diſcutere q̃ſi p die annuꝫ recipiſtꝭ. Uideo eñ q̃ in ꝟ cõꝑhẽdit pctõꝫ et penaꝫ diſpoſitio. Si eñ cuiq; pctõ annꝰ adpenã p vnius dieꝫ et fm rationem dierꝫ quibus peccatur

totidē annoꝝ numerus in sup
plitijs cōsumitur. Vereor ne
forte nobis q̄ quotidie. pecca
mus nec ipsa forte secula aut
etiā secula seculorum sufficere
possint ad penas lucēdas eo q̄
ppl̄us iste .p. xl. dierum dilicto
xl. annis cruciaꝝ in deserto nec
terrā scām introire permittit
similitudo futuri iudicij videt
oñdi vbi pctorū ratio discutiē
da est vbi ergo aliqua bonorū
operū reconpensatio vel eorū
q̄ in vita sua quisq̄ recipit si
cut de lazaro &c hoc null⁹ ad i
tegrū nouit nisi filius cui pater
oñe iudicium tradidit. Nota
sexcenta milia egressi sunt de
egipto et solū duo intrauerunt
terrā ꝓmissiōis scz Caleph et
Josue. Sunt multi q̄ sibi blā
diuntur de penitentia vt secu
rius peccent. q̄ aut quid pnia
sit nesciunt et quanta ꝓ vnico
pctō. aut vt stulti quoꝝ infini
t⁹ est numer⁹ nō aduertūt Di
citur etiā in canōe Hoc ipsum
xxxiij. q. ij. Et in. §. sequēti Et
in canōe Si q̄. l. dis. q̄ ꝓ vni
co pctō mortaliter hō obligaꝝ
ad pnām. vij. annoꝝ hic in
pñti vita Si aūt ꝓtrit⁹ distu
lerit pniaꝝ in aliud seculū an
nus ꝓ die ꝓputabiꝝ Si dili
genter calculamus vn⁹ ann⁹
continet. 364. dies. Septem
anni. 2. 548. dies Qui ergo ꝓ
tritus de vnico cōmissio mor
tali pctō distulerit satisfactio
nez in aliud seculū. 2. 548. pe
nitebit annos. Si aūt ꝓtrit⁹
nō fuerit ex puro corde. et non
timore pene nō tot annis sed ī
eternū cruciabiꝝ ꝓ vnico mor
tali crimine. Annus ꝓ die cō
putabitur ait dñs. Similitu
do est futuri iudicij dicit Ori
genes. in glo. Quid de illis q̄
multa hūt mortalia pctā et nō
solū non pentent sed de die in
die pctā cumulant dōm sit ig
noro. videant ipsi. benignus ē
dñs ait hiero. ymo benignior
q̄z creditur. et vnicuiq̄ pcit ad
se redeunti vt condecet. nōne
benignissimus q̄ tot et tantas
tollerat iniurias peccatorū⁹
dans eis ꝓpriū spaciū vt emen
denꝫ. Sed hoc noneris sicut
benignus est in tollerando ita
iust⁹ est in puniēdo Jdē ibidē
Sed forte q̄s itez dicet q̄ vir
qui toto tpe q̄ vixit malefecit
in mortis articulo accepta pnia
a deo veniā obtinebit Deu q̄z
vana suspicio et falsa medita
tio vir de centū milibus hoim
quoꝝ mala semp vita fuit. me
retur habere a deo vnus indul
gentiā. Certe ꝓcludā qui dum
sanus est et iuuenis deū ofen
dere nō formidat. in morte nō

merebit diuinas habere indulgentias hoc teneo hoc verū puto. hoc multiplici experientia didici q ei nō bon⁹ est finis cui semp mala vita fuit preciosa. Ait pph. In ꝓspectu dñi mors sctōꝝ. Mors aūt pctōꝝ pessima. q nulli dubiū q̄n tales in corpe ⁊ aīa eternaliter moriuntur. nec finē vnq̄ mortis obtinebunt Desiderabunt mortē ait scriptura ⁊ fugiet ab eis q̄ desiderauꝝ pctōꝝ pibit. Et ne miraris sctm̄ hiero. tas ardua loqui. q̄ ait pphe. Isa. lxv sue penultimo Puer centum annoꝝ morietur. s. eterna morte Qui semp puerilit vixit nec aliqū pcis viriliter restitit ⁊c. Dubitant forte aliqui de hoc q dicim⁹ aīas tot milia annoꝝ purgari. similiter de paucitate saluandoꝝ. Pro cuius probatione Nota duo exempla. Legit de q̄das sctō hemune q̄ cū multis annis iacuisset in graui infirmitate. apparuit ei angel⁹ dñi dicens Optio tibi data a deo. aut adhuc duos annos sustine hāc infirmitatē. aut duob⁹ diebus stabis inpurgatorio. Qui elegit. duos dies manere in purgatorio et sic defunct⁹ ab angelo in purgatorū duct⁹ est Cuꝝ aūt modicuꝝ tpis ibi fuisset putabat se vltra centū annos ibi fuisse. ⁊ a deo oblitū. Tūc angelus apparuit ei querens quomō se haberet Qui respondit. Quis es tu. Cui ille Angelus dei inquit sum q̄ te huc duxit. At ille. non es angelus dei q̄ ipsi nō menciunt. tu aūt dicebas me tantū p duos dies hic mansurū et ecce plus q̄ centū annis hic absq̄ ꝓsola tōe steti. Cui angelus ait Certe tibi dico q nondū ad integrā horam hic fuisti. Tūc ille. Obsecro te reduc me ad corp⁹. ⁊ q̄diu deo placuerit infirmitatem sustinebo tantū vt hinc eream Et sic ab angelo reduct⁹ ē. Et q̄uis nō tanto tempore stabit mundus tū tps in manu dei est et illud in purgatorio extendere pt. ¶ Legitur in Cronicis q anno dñi. ccv. tpe Alexandri pape tertij visio horrenda facta est episcopo Lingonensi a quodā iam defuncto q̄ apparuit episcopo et ait. Scias q illo die quo defunct⁹ est Bernhardus defūcti sunt in diuersis mūdi partibus. xxx. milia hoīm ex quibus oīnibus dum districte iudicarent. sol⁹ Bernhardus et ego ingressi sumus celum. tres alij in purgatoriuꝝ alij omnes perpetuis infernis flammis deputati sunt.

Ue ve habitantibus in terra Apo. viij. Decimo nono ꝓt exponi triplex ve de trib⁹ no/uissimis scz morte. iudicio futuro ⁊ eterno supplicio. Ergo ve ꝓpter mortis exitiuz quo nihil miserabilius. Ue propter futurū iudiciuz quo nihil horribilius. Ue propter eternum supliciū q̄ nihil intollerabili⁹.

Ue ꝓpter mor/ tis exitium quo nihil miserabilius Eccī. xli. O mors q̄ amara est memoria tua homi inuisto et pacem habenti in substātijs suis cuius vie directe sunt in oñub⁹ et adhuc valenti capere cibū. Sz velis nolis morieris hac cōuentione intrasti ait Seneca vt exires. Eccī. v. Filimine tardes ꝙuerti ad dñm nec differas de die in diē. scito qm̄ mors non tardabit. Aug. i libello de vanita. seculi circa principiū ꝺt/Cōsiderate sepulchra eorū qui ante pauca tpa vobiscuz erāt. q̄d sunt et quid fuerunt. vel q̄d eis diuicie q̄d cupiditas seculi pfuit. Ecce nihil ex eis nisi cineres soli remāserūt. q̄ si loqui vera possent h̄ vobis dicerēt Ue q̄d infelices tm̄ ꝓ vanitate seculi discurritis vt q̄d vos vitijs et criminib⁹ repletis. ꝓsiderate ossa nostra et sic vobis horreat cupiditas et miseria viā. quod vos estis nos fuimus q̄d nos sum⁹ vos erimus Hic cōsiderantes expauescite. diē mortis ante oculus semp ponite ad emendationē q̄tum potestis festinare. nolite negligere q̄ vos pius dominus peccātes sustinet quanto diuciius expeccat vt emēdetis tanto grauius indicabit si neglexeritis. Si forte putas finis mundi tardius veniat vel suum vnusquisq; consideret finem. ecce dum libenter et locū dilectū more tur hō in mūdo/ multaq; in longa tempa disponit. repente tapitur in morte. hec angus. Ducunt in bonis dies suos ait Job. xxi. et in pūcto ad inferna descendūt Sz cōsiderare cōuenit dicit Aug. de vita christiana tādiu vnūquēq; dei pacientiā sustentare quamdiu pecca torum suorum terminum nondum cōpleuerit quo cōsumato cum illico peruenit. nec illi vllam veniam iaz reseruari patet ex hac scriptura Aut dominus ad abrahā Clamor sodomoz et gomorreoruz cōpletus est et peccata eorū vehemētur completa sūt

De amore eis vero ꝺt qui per multos annos delet sunt post supadictas ciuitates. Non ꝺū ꝓpleta sīt pcā amoꝛeoꝝ vsq; ad huc. Ideo ꝺꝛ Eccī. v. Fili mi ne dixeris sufficiēs est mihi tps. vita eīm nihil ꝓderit in tpe vindicte et obductiōis. ne dixeris peccaui et quid mihi accidit triste, altissimus eīm paciēs est de ꝓpiciatōe pctoꝝ tuoꝝ noli esse sine neq; adicias petīm sup pctm et dicas miserico: dia dei magna est multiplicitū pctoꝝ meoꝝ miserebit. misceꝛia eīm et ira cito ab illo ꝓmāt. Sap. vij. Unus est introitus oībus ad vitā et simlis exit⁹. s. ꝙ ad mortē coꝛpalez nō aūt ꝙ ad futurā vitā sic eīm dissimilis est vita pnīs ita et futura erit. Beatus tho. .iiij. sen. dis. xli. ar. iij. Et ꝑde tha. ibidē dicūt ꝙ anīa statim post. q̄ seperata coꝛpe aut vadit ad gloriā aut ad penaz. Q̄ ad gloriā ꝓbat. be. Ḥrego. .iij. dialogoꝝ dicens Anīe iustoꝝ mox vt bui⁹ carnis claustra exeunt in celestib⁹ sedib⁹ recipiunt. Et ꝓbat illud auctoritate dīi dicētis Math. xiiij. Ubicunq; fuerit coꝛpus illuc cōgregabunt aquile. qꝛ vbi redemptoꝛ noster est coꝛpe illuc sine dubio cōgregabunt anie iustoꝝ. Ideo aplus dixit Cupio dissolui ⁊ esse cū xpo. Ubi Ḥrego. dicit Quisquis in celo xp̄m esse nō dubitat nec aīaz pauli esse in celo negat. Si ad penā h̄ est dupliciter. aut tpalez aut eternaz. Pena tpalis ē pena purgatoꝛij de qua dicit Math. v. Non exibis donec solues vltimum quadrantem Iero. Nō egredieris de carcere donec mīma peccata persoluas. Crisos. Non soluz de graui⁹ pctis sed etiā de verbo ocioso qō ꝑ signari ꝙ quadrantez exigētur a te supplicia. Apo. xviij. Quantū se glorificauit et in delicijs fuit tīm date illi tormentū. Aplus. i. cōrin. iij. Si quis aūt edificat sup̄a fundamentū hoc auruz et argentuz. lapides p̄cioſos. lignum. fenuz stipulam vnuſcuiuſq; opus manifestum erit dies eīm dīi declarabit quia īigne releuabitur. Et vnuſcuiuſq; opus quale sit ignis probabit si ei⁹ opus permanserit qō sup edificat mercedē accipiet. Si cuius opus arserit detrimētum paciet. Ipe aūt salu⁹ erit sic tī qnasi ꝙ ignem Ambro. īglo. oꝝ. ꝙ hoc aplus oīdit illuz saluz futurū sed penas ignis passuz. vt ꝙ ignez purgatus fiat cum perueni⁹ in eternū ꝙāt.

Mat. v.

Grego. i. libro dialogo. Quis hoc de igne tribulatois possit intelligi tñ si quis de igne future purgatois accipiat penasandū sollicite est q illū p ignē dixit posse saluari non qui sup ꝫ fundamentū ferrū vel es vel plumbū edificat. i. pctā maiora et grauiora atq ideo insolubilia. Sed qui edificat lignuz stipulaz pctā minima ac leuia que ignis facile consumit. Si ad penam eternam hoc duplici ter. aut cum pctō actuali. talis vadit ad infernū. Luce. xvi Mortuꝰ est diues et sepultus est in inferno. Job. xxi. dicit ō malis. Ducūt in bonis dies suos. et in puncto ad inferna descendunt. ꝑs. Mors pctōz pessima. Si absq peccato actuali sed cum originali tñ. tales vadunt ad limbuz pueroz nō baptisatum qui nō habent penaz sensus sed tantuz damni q tamē Crisostimus maximam dicit penam. De ergo ꝑter mortis exicium.

De ꝑter futuꝝ

iudiciū quo nihil horribilius. Job apo. xiiij. audiunt angelū volantem p medium celi clamantem. Timete deum et date illi honorez qz venit hora iudicij eius. Grego. in ome. sexa gesi me ōt Ecce transiūt omia que agitis. et ad extremū iudiciū sine vlla momēti interpositiōe quottidie volētes nolētes q ꝑperatis. Cur ergo amat qō relinquit. cur illud negligit quo puenit. Dicis forte. Dudum de fine mundi dictum est et futuro iudicio. nec vsq modo venit. Augꝰ. in libro de vanita. seculi circa principium. Quanto diutius expectat vt emendetis tanto grauiꝰ iudicabit Si forte putas q finis mundi tardius veniat vel suū vnusquisq ꝑsideret finē Beatus qui semp illā horā. s. mortis sue habuerit ante oculos et festinauerit in ea paratꝰ inuenuri. Q si vultis scire charissimi cū magno metu magnisq doloribꝰ a nuna separatur a corpore veniunt angeli assumere eam perducant illam ante tribunal iudicis et tūc illa memorans opa sua mala et puersa. q die noctuq gressit extremi scit. et querit iam fugere. indutias petere dicēs. Da mihi nisi vnius horę spaciū. Tūc qua si loquentia opa sua dicēt Tu nos egisti opa tua sumus. non te deseremus. tecum ꝑgemus ad iudiciuz. Dec augus. Qui ergo in hoc suo et ꝑticulari iudicio bene stabit nō habet ue-

cesse timere iudiciuz generale. Qui vicerit ait Job. apoc. ij. nõ ledetur a morte scõa q̃ vicerit dyabolũ in morte prima scz corpis tm̃. nõ ledet a morte scõa qui est corpis 7 anime qñ sepantur ambo a deo. Ue ergo .s. in terra habitãtib⁹ nõ celo ꝓpter futurũ iudiciũ.

Domin⁹ noster ihesus christus loquens de tẽpore futuri iuditi dicit Luce. xxi. Erunt signa in sole luna 7 stellis 7 in terris pressura gentiuz pre confusione somit⁹ 7c. ¶ De trib⁹ dñs largiente hic dicemus de his scz que precedunt futurum iudiciuz. de his q̃ fient in futuro iudicio. et de his q̃ fient post iudiciũ ¶ Circa primuz dicit domin⁹ vbi s. Erunt signa in sole luna et stellis. Jobel pphe. ij. c. loquens de his que precedunt futurum iudiciuz dicit Canite turba in syon. vlulate in monte sancto eius conturbent oẽs habitatores terre qz venit dies dñi qz ppe est dies tenebrarũ et caliginis. dies nubis et turbinis. añ faciem eius ignis vorans. et post eũ exurens flãma. a facie ei⁹ cruciabunt populi omnes vultus redigentur in ollã. Sequitur. iij. c. Dabo pdigia in celo et in terra. sanguinez et ignẽ. 7 vaporẽ fumi. Sol quertet in tenebras. et luna in sanguinem anteq̃ veniat dies dñi magn⁹ et horribilis. Juxta litralẽ sensuz dicũt doctores q̃ sol obscurabit̃ preter suũ naturalẽ cursuz forte ideo ne videat aut abhorrere se oñdit multitudinez peccatorũz in terris. Sicut in passiõe xp̃i legitur factuz. Luna quertet in sanguinẽ ideo forte qz ppe est dies aduent⁹ ei⁹ q̃ vindicare venit sanguinẽ suuz in pctõribus. qz quocies hõ peccat mortaliter toties xp̃o suã renouat passionẽ. i. tm̃ malũ facit xp̃ian⁹ qui sponte mortaliter peccat ac si xp̃m denuo crucifigeret. vñ. Aplus ad hebr. ait Rursum crucifigẽtes ĩ se filiũ dei. Erũt signa in stellis. Apo. vi. Stelle cadẽt de celo. Tãta tũc erit cõmotio elementorum q̃ vere apparebit ac si stelle caderẽt. Hec hec impossibilia videtur fieri cũ iã hec oñia signa pene facta sint. Haz legit̃ q̃ tẽpore Adriani pape ꝑmi circa annũ dñi 784. et Cõstantini imperatoris quinti Sol obscuratus nõ apparuit. xvij. dieb⁹ Signuz crucis apparuit in vestib⁹ hoim et sanguis de celo ĩ terrã fluxit. Itẽ anno dñi. 824. tpe

xvij dieb

Stepani q̃rti et Caroli magni impatoris solis et lune eclipsis fuit vltra solitū nature. et .vij. diebus apparuit macula nigra in sole. Item anno dñi. .1104. tpe Paschalis pape et. Heinrici impatoris quinti duo soles apparuerūt in celo. Itē anno dñi. 1434. tpe. Felicis pape quinti tres soles visi sūt in celo. Erunt signa in sole aut dñs Et luna. Hā legit cronicā q̃ āno dñi. 1024. tpe. Sergij pape quarti et Octonis tertij imperatoris. luna in sanguinē versaē. Itez anno dñi. 1104. tēpe Anastasij quarti crucis figura in luna publice visa est. Erūt signa in sole et luna Et stellis Haz legit q̃ anno dñi. 684. tēpore Benedicti scōi. stella magna apparuit in oriēte. Itē anno dñi. 724. tēpore Steffani pape scōi stelle vise sunt cadere de celo ꝓpter nimiaz frigus. et territi sunt hoies putātes finē mūdi adesse. Itē anno dñi. 1024. tpe Sergij pape quarti facula ardens et fulgor ad instar turris de celo cecidit Itez anno dñi. 1104. tpe Paschalis pape scōi Stella q̃ die fulgurauit. Erūt signa in sole et luna et stellis aut dñs Hec oīa signa iā p̃terita sūt quare dubiū nō est q̃ nō longe est dies dñi. ¶ Scdo spūaliter verba dñi sic debēt exponi. Erūt signa in sole et luna z stellis. per solē xp̃s intelligitur per lunā virgo maria. per stellas scti dei intelligūt. Q̃ aūt xp̃s sol sit dr Malachie vltimo. Orietur vobis timentib⁹ nomen meuz sol iusticie. Sol iste vt dr Joh. 1. illuminat omnem hoiez venētez in hūc mūduz. vbi Dyonisi⁹ ait Illuminari volentia. si q̃ nō illuminatur defectus nō est exparte solis sed hoīs ꝛc. In isto sole tma iā p̃cesserūt signa. sicut in sole naturali et quartū ventuz est. Primo sol legit stetisse in celo q̃n. Josue pugnauit cōtra inimicos israhel Sic xp̃s sol iusticie stetit situs in cruce sic sol in celo ideo vt plene de hostib⁹ hūani gn̄is triumpharet. s. spiritibus malignis Un de Jouc decimo. in figura legitur Stetit sol donec vlciscerētur se gens de inimicis suis. Scdo ideo stetit vt patrē placaret. Unde in figura ait pphēta psalmo septuagesimo sexto Audiuit de⁹ et eos si non moyses electus ei⁹ stetisset cōfractionem ꝓspectu ei⁹. Sed forte dicis. quō stetit si ꝓfract⁹ fuit xp̃s stetit i diuinitate. ꝓfract⁹ in hūanitate

Duo soles

Tres soles

Tertio stetit vt die duplicaret vt ꝺr Josue. x. de sole naturali Sic xps stetit fixus in cruce vt die duplicare. scz vt die gracie diei glorie ꝓiungeret. Secundo legit q sol naturalis retrocessit. Isa. xxxviij. Reuersus est sol decem lineis. Et legitur de Ezechia. iiij. reguz. ix. sic xps decez lineis retrocessit in sua incarnatõe. Nouẽ linee sunt nouem chori angelorꝫ qs transiuit minoratus paulo minus ab angelis vt ait ꝓpheta dñs scz angelorꝫ. Decia linea est hũanũ genus. vsq; ad decimã lineã se hũliãdo filius dei descendit aut retrocessit. Retrocessio solis fuit ezechie signũ triplicis boni scz adiutoriũ ꝓtra inimicos. educãdi filios z vite prolõgatio Sic xps ideo retrocessit aut descẽdit vt nos ab inimicis liberaret. vt nos spũaliter fecũdaret. vt vitã nõ soluz tpalez ꝓlongaret. sed vt eternam et beatã nobis daret. ¶ Tertiuz signum solis est ꝓcussio. Apo. viij. Percussa est tertia ps solis vt vidit iohẽs Spũaliter. tria fuerũt in xpo siue tres substantie. scz diuinitas. ania rõnalis. et caro. deitas nõ fuit ꝓcussa nec ania sed tertia ps scz caro q̃ morte ꝓcussa ẽ. vñ Isa. xviij. Propter sceleꝰ ꝓpli mei ꝓcussi eũ ¶ Quartũ signũ solis ẽ obscuratio. qꝺ in sole naturali freq̃nter fctm̃ legim⁹ et possibile est adhuc fieri. Spũaliter xps sol iusticie vt ꝺt Albert⁹ sup apo. vt tempore antixpi nõ lucebit mira culis ymo ecõtrario antixps z sui multa faciẽt licet ficte miracula. Ideo ait dñs ihũs de illa caliginosa ꝓsecutõe matheꝰ xxiiij. Surgẽt pseudoꝓphete et dabũt signa magna et ꝓdigia ita vt in errorem ducank si fieri põt etiam electi. glo. si dei ꝓdestinatio impediri possit. Brego. super Ezech. ome. ix. ꝺt Per hꝺ q ꝺr si fieri põt exprimit q electi in corde tẽptabũtur mouenk. si nõ cadũt. Sic plures mouenk iam ficta aut apparenk sctitate Picadoꝝ q̃ tñ nulla miracula faciũt. multoꝓl⁹ tũc mouebũt. qñ miracula videbũt licet miracula non sint tñ apparebũt seductiõe z illusiõe inimici ꝛc. Tũc martires glorioſissimi erũt et ꝓcellent martires q̃ facti sunt tempore tyrãnoꝝ. Ideo dicit dñs matb. xx. Erũt primi nouissimi et nouissimi ꝑmi. quia martires tempore antixpi qñ nulla videbunt a xpo miracula et ecõtra illos maledictos plura licet ficta oñdere et tñ firmi in

mat: 24.

side p̄ maneant maiores erunt glorie in regno dei ꝛc. ¶ Erūt signa in sole .i. xp̄o ante diem iudicij et in ipo die iudicij. q̄ iam est mitissim⁹ tūc erit seuerissimus. iam misericordissim⁹ tunc iustissimus iam p̄mus ad suscipiendū oīes pctōres q̄ de suis dolēt pctis ac emendā p̄ponūt. tunc nullū q̄ p̄ns tps neglexerit suscipiet. etiā si sanguineas funderet lachrymas. Jaz dicit Unio ego nolo mortez pctōris tūc dicet discedite a me maledicti. iā pater. tūc iudex. Signū magnū et in audi tū erit cū ille cuius p̄p̄rium est misereri et p̄cere. nullā ostendet pctōribus misericordiam ¶ Erunt signa in luna .i. virgine Maria q̄ luna assimilatur. Primo ideo q̄ luna potestatē habet sup mare. p mare p̄ns intelligit mūdus vt dicit hiero. Sicut enī luna sup mare ita maria sup totū mundū habet p̄tātez. Unde p̄pb. in p̄s. Tu dominaris p̄tātī maris motū aūt fluctuū eius tu mitigas. p tpe futuri iudicij nullaz oīndet p̄tātem se habere sup pctōres ymo si sanguineas fūderet lachrymas p vnico pctōre nullā ei veniam impetraret. Scōo ideo p̄patur lune. rōne hūilitatis. nam luna terre est p̄xima. Sic ist⁹ tpibus p suā gratiaz virgo maria. sed tpe futuri iudicij remotior erit oībus sctis a pctōrib⁹. Tertio. luna nocte et die splendet. Sic virgo maria his q̄ in tenebris sunt pctōrum lucet p suā gratiā. et his q̄ iusti sunt ꝛ in lumīe gratie eos p̄seruando. sed in tpe extremi iudicij nulli pctōri lucebit. per minimam scintillam gratie. ¶ Erūt ergo tria signa in luna naturali q̄ etiā spūaliter apparebūt in ꝑgine maria. Primo in luna erit motus cessatio. stabit enī luna in occidente in loco vbi creata est ineternum nec mouebit ampli⁹. Sic ꝑgo maria in extremo iudicio cessabit ab oīmi motu pctōrib⁹ salubri Jam enī mouet faciliter .ideo de ea scriptum est Eccī. xxiij. Currū celi circuiui sola scz eius ruinā expando. in fluctib⁹ maris ambulaui pctōres in mōdo p̄solando aut sublimiū colla p̄pria virtute calcando. i. demoniū impet⁹ reprimendo. Sequitur videte q̄ nō solū mihi laboramini sed oīnib⁹ querentib⁹ veritatez. ab hoc motu salubri tūc in fine cessabit. Scōm signū est luminis ocultatio in luna naturali in futuro iudicio. De virgine maria scriptuz est eccī. xxiij. Penetrabo omnes

inferiores pties terre. et inspiciam oīes dormiētes. et illuminabo oīes sperantes in dño. Sed tūc in nouissimo die iudicij abscōdet oīe lumen gracie suc. et nulli peccatori vtiaz lucebit. Terciū signū est splēdoris in sanguinez mutatio. Ūñ apocali. vi. dr Jo. Luna tota facta ē sicut sanguis. Sic spiritualiter splēdor virginis marie quo iaz multos lenificat in sanguinē mutabitur. Haz tūc durissima erit omibus malis. et sanguinis filij sui p hoīūb⁹ fusi vindictā iustissime postulabit dicēs Ūindica de eis fili sanguinē tuū quē fudisti p eis sup terrā ¶ Erūt signa in stellis. i. sanctis apostolis pfessores iudicis erūt et sctis martirib⁹. pfessoribus. virginib⁹. et oīibus electis. Sicut eīm stelle cadentes de celo nō lucebūt hoīibus sed terrēt. ita sancti dei nullū auxliū. nullam intercessionez pcōribus ostendent sed solum terrorem. qui tamen iam pni sunt ad intercedendū ¶ Tertio potest verbū dñi illud sic exponi. Añq̄ veniat dies iudicij p⁹ius erunt signa in sole et luna et stellis. Per solez papa et stat⁹ spiritualis intelligitur. quanto sol dignior est luna. tanto status spiritualiuz secularibus. Sol iste cōuertit in tenebras qū. s. status spiritualis immersus fuerit rebus terrenis pecuniarū magis q̄z anie lucris Crisost. Quid dubitas de fine diei cum tenebre nō solū valles. i. simplices laycos. sed etiam montes altissimos. i. spirituales occupant. duodecima hora diei ē fratres ¶ Luna imperatorez et status in ecclesia significat militarez. Dec luna anteq̄z veniat dies dñi cōuertetur in sanguinez. p sanguinez multitudinē pcōrū intelligere potes exīt ē iam in nobilibus. Jsa. i. Manus vestre sanguine plene sunt. Uel p sanguiē oppressionē pauperū intellige. q̄ maxime iā viget i nobilib⁹. q̄ suos subditos tardando excoriāt. oīes q̄si rei st sanguinis et homicide. Jdeo dr de pe. dis. i. Oīūs iniq̄tas t oppressio iudicū sanguinis est. i. digni sunt iudicio homicidoz. Ecci. xxxiij. Panis egē tū est vita eoz q̄ fraudat eos vir sanguinum est. Per stellas statū laycalē intelligere potes de stellis dr Johānes apocal. vi. Et ecciderunt aut cadēt de celo. et multi t innumerabiles layci cadēt de celo. i. celesti vita in terram terrenis p⁹omissionibus antichristi adherentes.

¶ Erũt ergo signa in sole ⁊ luna et stellis antiqꝫ veniat dies dñi horribilis. Dicit enĩ dñs Luce. xxi. Surget gens ꝓtra gentez et regnuz aduersus regnũ. et terremotꝰ magni erũt p loca. et pestilẽtie et fames terroresqꝫ de celo. et signa magna erũt. Brego. in ome. sup cadez verba ôt. Dñs ac redemptor noster paratos nos inuenire desiderãs senescẽtez mõm q̃ mala sequantur denunciat. vt nos ab eiꝰ amore ꝓpescat. ap ꝓpinq̃ntẽ eiꝰ terminũ q̃nte p secutiones ꝓueniãt innotescat. vt si dñm in tranq̃litate metuere nolumꝰ saltẽ vicinũ eiꝰ iudiciũ ꝓcussionibꝰ attriti timeamus. Et signis ꝑdictis supꝰ alia tã facta cernimus. alia in ꝓximo futura formidamꝰ. naz gentẽ sup gentẽ exurgere eazqꝫ pressuraz plus iam nostris tpibus cernimꝰ qꝫ in codicibꝰ legimꝰ Quot teremotꝰ vbes innumeras subruant et alijs mũdi tpibus scitis. pestilenti as sine cessatõe patimur. priꝰ etiã qꝫ italia gẽtili gladio ferẽda traderet igneas in celo acies videmꝰ. et ipm q̃ postea fusus est sanguis vidimꝰ chorus scantẽ. Sz cũ multa tã ꝓnunciata cõpleta sint dubiũ nõ est q̃ seq̃ntur etiã pauca q̃ restãt. Placet adhuc ex cronicis aliq̃ audire que facta sunt a deo mirabilia et eius aduentꝰ signa. ¶ Naz legit anno dñi. 434. tpe Sixti pape tercij Cõstantinopolim maximꝰ terremotꝰ factꝰ est durans p q̃tuor menses cõtinuos. Item anno dñi 474. tpe Felicis pape tercij facta est fames magna ⁊ increbilis p totaz affricam. Item anno dñi. 564. tpe Johis pape tertij acies ignee vise sunt i celo vt refert Brego. in ome. Et de vestibus hoim sanguis fluxit. et domus quedam tota sanguĩe aspersa aparuit. Itẽ ãno dñi. 594. tpe scti Brego. pape sanguinee haste ⁊ lux clara tota nocte apparuerũt. post sarraceni tertiã ptez xpianoꝝ horribilit inuaserũt. Itẽ anno dñi. 664. tpe Deodati pape ignis cecidit de celo. et iris magna apparuit ita vt hoies putarent cõsumationez seculi adesse. Eodem tpe multa alia signa ingẽtia facta sunt ita vt hoies finẽ mũdi adesse oio estimarent. Itez anno dñi. 754. tpe Steffani pape scõi terremotus mirabilis fuit et ciuitates quidam montane diuisus montibꝰ vna cũ illis transmigrarunt ad loca campestria vltra sex miliaria et non fracte.

In mesopotania terra disrup-
ta est ad duo miliaria et cinis
de celo cecidit et pl ra alia mi
rabilia. Jtez anno dñi. 784.
tpe Constantini impatoris
quinti et Adriani pape primi
sanguis de celo in terraz flux-
it et plura alia ꝛc. Jtem anno
dñi. 804. tpe Leonis pape.
quarti signum rubeum donice
crucis appauit ꝛ multe baste
in aere. sequit magna strages
xpianoꝝ Jtē anno dñi. 834.
tēpoꝛe Valentini pape primi
et Ludouici primi filij Caroli
magni tempestas maria fuit i
gallia et terrgnotus et multe
ville et domus igne celesti cre
mant. homines et ũmēta ictu
fulminis nēcantur. et cū gran-
dine lapides immensi ponde-
ris cadunt. et fragmen glacici
descendit. cuius longitudo pe
dum. xvi. latitudo. 6. pedū. al
titudo duoꝝ pedū. sequit pesti
lentia magna. Jtez anno dñi.
874. tpe Sergij pape scōi. ꝛ
Lotharij impatoris filij ludo-
uici. tanta fames fuit in ger-
mania vt quasi parētes filios
suos comedere potuissent Jtē
anno dñi. 874. tpe Adriani
pape scōi. et Ludouici impa-
toris scōi. sanguis pluit de ce-
lo in italia tribus diebus. et lo
custe galliaz vastant. sequitur
fames valida vt quasi tertia
pars hoīm periret. In saxonia
codē tpe tota villa absoꝛbetur
a terra. Jtē anno dñi. 1084.
tēpoꝛe Victoꝛis pape tertij et
Heinrici impatoris quarti ter
remotꝰ magnꝰ fuit in anglia.
et vi ventoꝝ. 600. domus ca
dūt. fons sanguinis. xv. diebꝰ
fluxit. Jtez anno dñi. 1354.
tpe Jnnocencij pape sexti et
Caroli quarti impatoris terre
motꝰ maximi fuerūt in diuer-
sis locis. Basilea q̄si tota ceci
dit cū multis castris in circui-
tu. tūc boues cū bestijs mora-
bantur. tūc bella. pestis. et fa-
mes fuerūt. ¶ Jtez quō gens
ꝓtra gentē. et regnū aduersus
regnū surrexerūt hodie expri-
mere vix quis sufficit sicut ho
die adhuc videmꝰ. Hec oīa
p̄dixit dñs noster ihesus chri-
stus luce. xxi. Et cū iāvt vt ait
Brego. plura facta sint q̄ dñs
p̄edixit signa. nō dubiuz quin
modica que adhuc restant se-
quent Quare vicinū esse diez
iudicij expectamus.

Erit ī terris pres

sura gentū pre confusione so-
nitus maris et fluctuuz. Hu-
go primꝰ postillatoꝛ super lu
ca. xxi. ca. ōt q̄ quatuoꝛ p̄ces-
sure p̄cedent diem iudicum

Prima erit tyrannoꝝ ſcutentū ꝓtra xp̄ianos tpe martirū in primitiua eccl̄ia. Scōa hereticoꝝ q̄ grauius q̄ prima in uaſit dei eccl̄iaz. Tertia malorū xp̄ianoꝝ vitia virtutes ſingētes ſicut hodie eſt. Quarta ē antixp̄i futura que maxima erit iter oēs has q̄tuor preſſuras vi. ōr Daniel pph. eiuſdem. vij. vbi ſic ait Videbam in viſione mea in nocte et ecce q̄tuor venti pugnabāt in mari magno. et q̄tuor beſtie grandes aſcendebāt de mari diuerſe inter ſe. prima q̄ſi leena ſecunda q̄ſi vrſa tertia q̄ſi pardꝰ. q̄rta terribilis atq; mirabilis fortis nimis dentes ferreos habebat. Prima beſtia fuit ſimilis leene. et ſcabat ferocitatem tyrannoꝝ tpe martirum q̄ preſſura tā magna et vehemēs fuit vt tpe diocleciani et maximiani vt legit in cronicis infra. xxx. dies. xxvij. milia alij hñt. xxvij. milia hoim interficerentur p fide. De hac perſecutiōe loquitur Joh. apoc. xij. Draco ſerpēs miſit ex ore ſuo poſt mulierē aquā tanq̄ flumen vt eam faceret trahi a flumine et aperuit terra os ſuū et abſorbuit flumē et iratꝰ eſt draco et abijt facere preliū cū reliquis de ſemine eius q̄ cuſtodiūt mādata dei et hñt teſtimoniū ihū xpi. Albertꝰ ibidē. Serpēs ē dyabolus. miſit aquā tribulatōis poſt mulierē. i. eccl̄iā. De his aḋs tribulatōnum loquit̄ ſpuſſcts. canti. viij. Aque multe nō potuerūt extinguere caritatē eiꝰ. ¶ Scōa beſtia fuit ſimilis vrſe vbi fcatur preſſura populi q̄ facta eſt a doloſitate hereticoꝝ. Et ſunt heretici oēs errantes ꝓtinaciter in his q̄ ſunt de neccitate ſalutis. tales grauiꝰ impugnabāt eccl̄iā dei q̄ ꝑma preſſura. Sic legit tpe Arrij epi alexandrini de q̄ ōr biero et canon. Secunde. xxiij. q. iij. vbi ōr. Secunde ſunt putride carnes et ſcabioſa ouis a caulis repellēda ē ne tota domꝰ maſſa et corpꝰ ardeat ꝛc. Arrꝰ i alexādria vna ſcintilla fuit ſed q̄m nō ſtatim oppreſſa eſt totū eiꝰ orbē flamma populata eſt. ꝑniū eſt hereticoꝝ ſimilare ſimplicitatē et ſctitatē. ſ. q̄ nō ſunt in obediētia eccl̄ie. etiā ſi multa paterētur obprobria multa oparent bona nihil tñ eis ꝑdeſt duz in vno offendunt omniū rei ſunt. ¶ Hereſis naſcitur ex tribus. Primo ex ſupbia. nā quidā vt ſe oñderēt doctos conati ſunt euangeliuz et ſcripturas falſis expōib⁹ declarare. Tales nec

ecclie. nec doctorib⁹ scīs cre-
dūt. de se presumētes. ꝓtra ta-
les ōr aplūs .i. thi. vi. Si qs
aliter docet et nō acq̄escit sa-
nis sermonib⁹ dñi nr̄i ihū xp̄i ⁊
ei q̄ sm pietatē ē doctrine sup
bus. Vñ Leo papa .xxiij. q.
iij. qd aūt iniqui⁹ ē q̄s impia sa
pere et sapiētioribus doctiori
busq̄ nō credere ⁊c. ad semet-
ipos recurrūt et iō mgri erroꝝ
exīstūt qz veritatī discipli nō
fuerūt Dūt ergo simplices de
plana scriptura ꝓtētari et ec-
clesie expōe. Scōo oriť ex a-
uaricia Sic. n. pulvis excecat
oculos cordis ita auaritia mē
tis. qđā heretici oīa habēt cō-
ta etiā vxores ci filios qs pau
pes vidēt ad eoꝝ errorē ꝑ mo
nera alliciūt sicut waldenses.
tales eccliaz et sacramēta blas
hemāt. sacerdotib⁹ detrabūt.
decimas a lege veteri ⁊ xp̄o ob
seruatas negāt. De his ait ap
postol⁹ .i. thi. iiij. In nouissimis
tp̄ib⁹ discedūt qđā a fide attē
dētes spiritib⁹ erroꝝ. ⁊ doctri-
nis demoniorꝝ et ypocrisi. De
bis ōr in ca. ad abolēdū. extra
de hereticis. Quicūq̄ aliter de
sacramētis docuerit q̄s sacrosan
cta romana ecclia hereticꝰ est
⁊ ppetuo anathemate innoda
tus. Tertio oritur ex luxuria.
Hā qđā faciūt puēticula. vxo
res ppias et filios pstituūt vt
⁊ ipi liberius alijs vtant. Multe
rib⁹. Hij etiā officiū pdicatio
nis sibi vsurpāt et occulte pdi
cāt. luxuriā ꝓmēdāt. ꝓtinētes
vituperant qs oēs scīa eccliа
catholica excōmunicat. vtz ex-
tra de hereticis cuz ex inuinco.
vbi ōr. Deꝰ lux vera omnez illu
minat hoīem odit tpa tenebra
rum. Jdeo ait aplūs: Qđ dixi
vobis in tenebris dicite in luce
Talia debet hō catholicꝰ vita
re nec eoruz sermones audire.
¶ Tertia bestia fuit simil⁹ par
do varios hūs colores. et sig
nificat varietatē pcōz malo-
ruz scz xp̄ianoꝝ mōm impug-
nantia periculosi⁹ q̄s olim tpe ty
rānoꝝ et hereticoꝝ. Aplūs. ij.
ad ti. vi. ait Hoc aūt scīto te
q̄ i nouissimis dieb⁹ instabūt
tpa periculosa ⁊ rūt hoies seip
sos amātes. cupidi elati. superbi
blasphemi. parētib⁹ inobedi-
entes. ingrati. celesti. sine affecti
one. sine pace. criminatores. i
ꝓtinētes. immites. sine benig-
nitate. pditores. proterui. tumi
di. voluptatū amatores magis
q̄s dei. Hlo. ōr. Hec mala qz
hoies seipos ⁊ nō deū diligūt
ex hoc tanq̄s ex vna radice oīa
surgūt. Cupidi pecunie. Elati
ad dominū. Superbi de ho-
noribus sibi impensis subditis.

Blaphemi in deū per hereses
Nō obedientes parentib⁹ carna
lib⁹ et spūalib⁹. Ingrati de bo
nis q⁹ corrigentib⁹ mala p bo
nis reddūt. Sceleſti in grauī
bus ꝓpetrandis ſuas et alio⁹
animas interficientes. Sine af
fectōe ad aliquē nō cōpacien
do infirmis. Sine pace inqe
rentes alios. Criminatores cri
men ſuū alīs imponētes De
tractores famā ſctō⁹ macula
re conātes. Inp̄tinētes gule
et libidini nō reſiſtētes. Immi
tes crudeles in exercēdo lites
Sine benignitate. i. largitate
neſcientes alīs ſubuenire. P̄re
ditores ſerectoꝝ alterius duꝝ
iudicāt inimicis pio⁹ū q occul
tantia nouerūt. P̄roterui pca
ces habitu et verbis pudoreꝫ
nō ſeruātes. Tumidi inflato
corde. Ceci nō intelligentes q̄
loquūtur. Voluptatū quarū
libꝫ amatores magis q̄ dei .i.
carnales leticias ſpūalib⁹ p
ponētes. hos denota. hec glo.
Et q̄ peius eſt hec et ſimilia
pcta. nō pcta ſed virtutes iſti
tpib⁹ hoīes fingūt. Cū em̄ cle
mētiſſim⁹ de⁹ p ſctiſſimuꝫ pa
trez noſtrū Dominicū et ſcm̄
Franciſcū ac eoꝝ frēs totū pe
ne mūdū illuminaret ac vicia
emēdaret ad viā ſaluī reduce
ret. vidēs dyabol⁹ mōm a ſuo
ouelli dominio. p ſilio p̄habito
cū ſuis ita decreuit vt omnia
vitia virtutes nomīaret. et ho
minib⁹ mōi vtīpa ſub ſpecie
virtutū palliarēt ſciam modū
tradidit q̄re tā q̄ſi in toto ter
dñatur orbe Dicūt ergo hoīes
ſupbiā nō forte ſupbia ſed mū
diciā. Auaricia ꝺr prudentia.
Luxuria caritas. Ira zelus iu
ſtitie. Inuidia nō fruēs vitijs
Accidia cura corpis. Gula cō
fortatio corpis. Loq̄citas af
fabilitas. Diſſolutio ſpiritua
lis leticia. Ornatus ſuperflu⁹
decentia ſtatus ſine mūdicia.
Superfluitas honeſtas. P̄ro
digalitas liberalitas ꝺr. P̄er
tinatia p̄ſtātia Doloſitas pru
dentia. ypocriſis ſanctitas.
Curioſus circumpectus. P̄re
ſumptio ſpes Sz ſicut falſis
denarijs non emitur quicq̄ ſic
nec filijs virtutibus celum ⁊c.
¶ Quarta beſtia terribilis at
q̄ mirabilis et fortiſ dēres fer
reos bīs feat p̄ſecutionē anti
xp̄i futuram quā expectamus
Hanc p̄ſecutōnem p̄dixit xp̄s
Math. xxiiij. dicēs. Erit tūc
tribulatio magna q̄lis nūq̄ fu
it ab inicio mōi vſq̄ mō nec fi
et Blo. interli. h̄ ꝓprie tpe anti
xp̄i erit Et niſi ab breuiati fu
iſſent dies illi non fieret ſalua
ois caro. Brego. Si diuina p̄

ordinatio nō obstaret quaz in
possibile ē falli. Illud tpūs vi
dit Joh. apo. l. vbi ōt Vidi in
medio. vij. candelabroz aure
orū similē filio hois. caput ei⁹
et capilli erāt cādida sicut nix
7 oculi eius tanq̄ flāma ignis
Et pedes ei⁹ similes aurical
co sicut in camino ardēti Glo.
interli p pedes ſcanť vltima
xpi mēbra. p caminū ardentez
tribulatōis vehemētia. Idem
Joh. apoca. xij. vidit q draco
ruffus trahebat tertiā ptē stel
larū de celo in terram. Draco
antixps est. Stelle fideles ec
clesie tertiaz eñ ptē fideliū tra
bet in terrā. donis et pecuñs
allicies ad terrena. De hac eti
am psecutiōe loquit Brego.
xxxij. moralium tractans illud
Job. xl. Stringet Vehemot
caudā q̄si cedrū ōt Videndū
valde est cū vehemot caudaz
suā vt cedrū subleuat. in q̄ tūc
atrociozē nūc se erexerit sur
gat. Que eñ penarum genera
nouim⁹ q̄ nō iā vires martirū
exercuisse gaudem⁹ alios eñ
improuiso ictu immersus gla
dius strauit alios crucis pati
bulo affixit. q̄ et mors puoca
ta repellit. et repulsa reuocat.
alios hirsutis serra dentib⁹ atri
uit. alios armatos ferro insul
tans vngula sparsit alios bel
uina rabies morsib⁹ detrūcan
do cōminuit. alios ab intimis
viscerū pcutez pressa vis ver
beruz rupit. alios effossa terra
viuos absorbuit. alios dimer
sos in mare p̄cipiciū fregit. ali
os insepiectos a q̄ repleta ab
sorbuit. alios edax flāma vsq̄
ad cineres depasta cōsumpsit
Cū ergo vehemot in fine mōi
caudā suā amplius dilatat q̄d
illis tormētis atroci⁹ exurgit,
nisi qō in euangelio dñs dicit
math. xxiiij. Surgent pseudo
pphete et dabunt signa mag
na et pdigia vt in errorē mit
tantur si fieri pōt etiam electi
Nunc etiā fideles nostri mira
agūt cū puersa paciūtur. tunc
eñ vehemot huius satellites
antixpi etiā cū praua ingerūt
mira acturi sunt. De tpe enaz
illo loquit Daniel. xij. c. dicēs
Veniet tpūs quale nō fuit ab
eo ex quo gentes esse ceperūt.
et in tpe illo saluabitur pplūs
tuus omis qui inuent⁹ fuerit
scriptus in libro vite. De hoc
libro ait Joh. apoca. xxi. Nec
intrabit in ea aliquid coinq̄na
tuz aut abhominationē facies
et mendacium. nisi qui scripti
sunt in libro vite agni. Liber
vite agni est conformitas vite
sm doctrinā dñi nostri ihū xpi
Ideo ait dñs Mathei. xxiij.

Vigilate q̄ nescitis qua hora dñs ventur⁹ sit. hoc aūt scito te qm̄ si sciret pater familias qua hora fur veniret vigilaret vtiq;. ⁊ nō sineret perfodi domū suā. Ideo et vos estote parati q̄ qua hora nō putatis filius hominis veniet ¶ Dicis forte Dudū de aduentu p̄dicatū est nec vsq; mō venit incertus est ⁊c. Augustin⁹ ad Ezechiū Tūc em̄ vnicuiq; veniet dies dñi cuius venerit ei⁹ dies vt tales hinc exeat q̄lis iudicādus est in illa die. illū impatū inuenier dies dñi quē impatū inuenier sue vite vltimus dies hec auguſ. Crisost. sup matheum. xxiiij. sup illud Sicut erat in dieb⁹ noe ita erit aduent⁹ filij hominis dicit. Ex hoc exemplo dñs ondit qm̄ cū antixp̄s venerit indecētes voluptates assument apd eos q̄ iniqui erūt. et de ppria desperabūt salute Ideo exm̄ puentes ponit dñs de archa q̄ cū fabricaret placebat in medio futura mala p̄dicens. mali aūt nō credētes. ac si nullū fuisset futuꝝ malū. lasciebāt. Glo. inter. q̄uis noe p̄diceret. tm̄ nō credebāt. Sic tā verbū p̄dicatoꝝ q̄ q̄si cotidianū tā viluit in cordib⁹ audiētiū. nec credunt. et si credūt nō tm̄ ope ostendunt. Dicit tm̄ idem Crisos. sup mathe. xxiiij. In duodecima hora dici sum⁹ vbiq; enim tenebras vides. et adhuc dubitas diē tā transisse p̄i⁹ em̄ in vallib⁹. i. secularib⁹ p̄phanis die decimante fuit obscuritas. nūc aūt qm̄ sacerdotes q̄ mōtes dicunt appbēdat imq;tas tenebrosa dubitas q̄ finis mōi ⁊c. Tamē sine ppinqu⁹ sit sine remot⁹ tūc veniet mōi finis. cū venerit dies mortis tue. ¶ Et cum de antixp̄o nascituro subgrta bestia p̄ns est sermo. Apl̄i snīa in mediuꝝ pducat. Aut em̄. ij. ad thessa. ij. c. Rogamus vos fratres p̄ aduentuꝝ dñi nr̄i ihū xp̄i quis vos seducat vllo mō q̄si instet dies dñi qm̄ nisi venerit discessio primū et reuelat⁹ fuerit hō peti filius p̄ditōis q̄ aduersatur et extollit supra om̄e qđ dr de⁹. aut qđ colitur ita vt in tēplo dei sedeat ondēs se tāq; sit de⁹ quē dñs ihūs interficiet spū oris sui. et destruet illustratōe aduent⁹ sui eū cui⁹ est aduent⁹ fm̄ operationē satbane in om̄i virtute et signis et p̄digīs mendacib⁹. in om̄i seductōe iniquitatis his qui pereunt eo q̄ caritatē veritatis nō receperunt vt salui fierent. Dic aplus. Dñs Antho. pte. iij. n. xij. ita dr de antixp̄o Iste.

antixps ventur? est fin scrip turas in fine mūdi. Qui vt ōt Vincenti? in speculo histo ria rum circa finē nascit in babilo ne ne tribu Dan ex viro et mu liere. sed cōcepto et aīato vt ōt magister ī scola s. bis. dñet dyabolus in vterū matris ad implendū euz oīm malicia vt vas suū. Et q̄uis angelus bo nus nō subtrahat et ad custo diā sicut alijs hoīb?. vt ōt. be. Tho. pte. i. tū postq̄ incipiet malicia vti nullū effectū custo die in eū exercebit eo obstina to Iste antixps vt p̄dixit Be thodi? martir apparebit ī Cor rosan q̄ ē ciuitas viana iudee. nutriet in Nazaret. regnare i cipiet in Capbarnauz. Demū vt dicit vbi ś veniet in iheru salem et ibi faciet se circumci di. vt oīdat se cōformez patri bus iudeoruz ꝛ dicit se messyā in lege eis promissum tunc iudei credunt in euz et suscipient ac venerabuntur. Et hoc est qō xps dicit Ego veni in noīe pa tris mei et non recepistis me. ali? venit in nomine suo scz an tixps querēs gloriam ppriam et illuz accipietis. scz vt xpm.

Alia expositio sup illō Dañ. vij. Quatuor bestie asc endebant de mari. Litraliter. Quatuor bestie sunt quatuor regna succedentia. ¶ Prima bestia similis leene habentis a las aquile est regnū assyriorū. Et dicit leena ppter violentiā et libidinez illius gentis. Duc ale due sunt gentes. Assirij et Caldei. Aquile ppter diutur nitatem regni. Nam incepit a Neroth. aut Saltem a Nino. ꝛ duratur vsq̄ ad. Balthasar q̄ regnauit in Babilonia et inter fectus est. Dañ. v. Ale auulse Nabuchodonosor est qui cuz immentis habitabat et cor da tuz ratio reddita. ¶ Scōa be stia fuit vsa hūs tres ordines dencium qui dicebatur Sur ge comede carnes plurimas. Monarcha est. aut regnum. Persaruz aut Medoruz. Si mulatur vrso ppter pacientiaz laboris et vict? petatez. Hoc regnum cepit in Dario et Ci ro nepote ei? postq̄ occiderūt Balthasar capta Babilone ꝛ duraut vsq̄ ad Darium Ul sam huius nominis quartū vi ctum ab Alexandro p succes sionem. xiij. regum medorū et persarū. Tres ordines dentū sunt tria genera principuz sibi astantiuz scz Medoruz Per sarū et Caldeoz. Q aut ōr co mede carnes plurimas refer tur ad Assuerum. qui consilio

aman dispōit occidi oēs iude-
os sed. reuocatū fuit. vtz in hi
storia hester. ¶ Tertia bestia
ōr similia pardo habenti alas
auis et q̄tuor capita. est regnū
et monarcha grecor tpe Alex
andri magni. varij colores va
rietatē fm regnor aut doctri-
narū Hā tpe Alexandri plu-
res claruerunt phi et maxime
Aristotiles. Alas ōr habuisse
ppter velocitatez dominij ni-
hil cū velocī fuit victoria a-
lexandri. vt nō videat bellas-
se sed volasse. Haz in. xij. an-
nis subiugauit sibi regna oriē
tis. et cuz moreret allate sunt
eplē de regnis occidētis. ptās
ei data est qz nō a se sed a deo
habuit tm̄ dominiū in punitō
nez malorz. Quatuor capita
facerūt q̄tuor reges sibi succe
dentes in oriente. Seleucus
in babilonia et syria in occasu.
Philippus in gretia versus me
rediē. In egipto Ptolomeus.
In occasu Antigonus in asia t
ponto q̄ oēs paulatim defece-
runt. ¶ Quarta bestia dissimi
lis erat ceteris bestijs tū dicūt
similē apro iuxta illō Exterми
nauit eā aper de silua. Hec be
stia terribilis hēbat dētes fer-
reos comedens et cūcta pmi-
nuēs. et reliq̄ pedib⁹ p̄calcās
est monarcha romanor q̄ oīa
sibi subecit ferro armor. Habe
bat aūt hec bestia cornua decē
q̄ respicit finē mūdi Hoc regnū
in cepit sub Julio cesare. et
pfectū ē sub Octauiano augu
sto sub q̄ nat⁹ ē xp̄s Et iā du
rat ab anno dñi. M. y o i. Jn fi
nē diuidet in decez ptes. nouē
em̄ regna recedēt a xp̄iano im
pio et maior etiā ps illorz ab
obedientia ecclie. vt regnū Ju
deor. regnū Turcorz. regnū
Sarracenorū. regnū Tarta-
rorū regnū Armniorū. regnuz
Georgianor. regnū Grecorū
q̄ nolūt habere impatorē sup-
iorē. regnū Bohemorū q̄ iā vl
tra. 9 o. annos elapsos a since
ritate fidei recesserunt nec ad
vnitatē ecclie fūt reducti vsq̄
mō. regnū Francorz q̄uis fi-
delissim̄. nō tū recognoscit im
patorē romanorū supiorē. De
cima ps aut decimū regnū est
romanū impiū Interusta decē
cornua vidit daniel cornu puū
et tria auulsa sunt de cornib⁹
a facie eius. Hoc cornu puum
est antixp̄s de tribu Dan ig-
nobilis natus de ancilla. tria
cornua euulsa ab eo sunt tres
reges vtz in scolastica historia
.i. Affrice Egipti. t Ethiopie
quos interficiet. Alij septē col
la subiciēt victori. Oculi hoīm
sunt alta scientia et malicia.

Os ingentia loquēs est. qz di cēt se deum et messyam in lege pmissuz. et in templo a iudeis edificato ponet solum suuz vt deus. Aspiciebam donec thoz ni positi sunt et libi apti sunt: .s. conscientie singulox pate bunt. et vidi qm̄ interfecta es set bestia. et tradita igni.

Iste Antichri

stus pugnabit ꝓtra fideles q̄t tuor modis. ꝓlatiōe falsarū doctrinax. oblatione plurimū diuiciox. illatiōe multiplicium pressurarū patratiōe rerū ꝑdi gioso:uz. Tunc vt ait domin⁹ Math. xxiij. erit tribulatio q̄ lis nō fuit ab initio. ¶ Primo em̄ pugnabit ꝓtra fideles fal sa doctrina. Dicet em̄ se messyaz in lege pmissum et ad se spectare nouā ꝑdere legē. Illō ꝑdixit Dañ. vij. c. loquens de antixpo ór. Putat q̄ possit mu tare tpa et leges. Legē mosay cax non reprobabit. oportet q̄ in ea hñtur de messya vt illud Prophetā suscitabit deus de fratrib⁹ tuis ipm tanq̄ me au dite Deutro. xxviij. ór. p se dic ta et nūc in se ꝑpleta. vñ mul ta occulta alijs vl futura dya bolo reuelāte nūciabit vt ostē dat se magnū ꝓphetā. Ebristū aūt quē adorāt xpiani dicet p se et suos ꝑdicatores fuisse de ceptorez. Et ideo ꝓpter celera sua aut supbiā fuisse crucifixuz et a deo derelictū. Que aūt in veteri testamēto habēt de pas siōe ei⁹ falsē exponet sicut mo do iudei exponunt Et vt dicit Brego. lxix. et habet de ꝑse. dis. iij. Peruenit ꝛc. q̄ faciet celebrare diem sabbati vt pla ceat iudeis. et diem dominicā in veneratiōe sue resurrectio nis nō xpi dicet em̄ se moritu rum et tertia die resurrecturuz Vñ ór ibidē q̄ festūnātes diez sabbati et dominicā sunt ꝑdi catores antixpi. Locus residē tie ei⁹ ór biero solima. Sed ꝑ dicatores suos mittet ꝓ orbez sicut xps. Et hoc ē qđ ait do minus Mathe. xxiiij. Multi pseudo pphete surgent et mul tos seducēt. nā scripturas sub tiliter et fallaciter exponēt cū magna eloquentia et versutia verboruz. Predicatores vero ecclie tacebūt vl timore passi onis vl amore terrenoz. vl ig norātia scripture sacre q̄ nesci ent repbare falsas illoz et ex tortas expositōes. Tūc imple bit signū ppinq̄ iudicij datū a xpo math. xxiiij. Stelle cadēt de celo. et doctores ab intellec tu scripture et ecclie dei. nō tā ex toto cessabūt ꝑdicatores et

maxime. Enoch et Helyas q̄ mittent̄ de paradiso vbi translati sūt De illo dr Ben. v. De scdo. iiij. regū. ij. Illi duo testes erūt et pphetabūt. i. pdicabūt dieb⁹. 1260. i. trib⁹ annis cū dimidio. tanto etiā tpe durabit p̄dicatō antixpi. amicti sacco ad inducendū pniam. Opinio quorūdā. vt Johannis ēnica et Theophili q̄ Johānes euāgelista etiā veniet p̄dicatur⁹ ꝓtra antixp̄m. Et sic pugnabit falsa doctria ¶ Secūdo pugnabit donoꝝ largitōne. vñ Dañ. viij. dr q̄ in copia rerū oīm occidet plurimos. Et Dañ. ij. dr q̄ diuidet terrā gratuito et thesauri copiosi sibi manifestabūt. Vñ btūs Vincenti⁹ magn⁹ p̄dicator in suis sermonib⁹ dr q̄ p̄dicatores sui discurrēt p orbē et faciēt pplm congregare et q̄si zelātes salutez eoꝝ dicēt Ut clare sciatis q̄ nō querim⁹ vestra bona vt fecerūt p̄dicatores xp̄i. seductores mūdi. q̄ vt scitis nō vocabāt ad aliud nisi vt acciperent bona vestra petētes decimas et oblationes et elemosinas. auaritiediti. Ihō hoc querimus a vobis sed vt mādat nobis magister noster ver⁹ xp̄s salutē querim⁹ vestrā. et ex caritate volum⁹ vobis subueni re q̄ indigetis Veniāt ergo indigētes ad talē locū et eis copiose p̄uidebitur. Et hec sola via sufficiens esset ad puertendū innumerabiles hoīes. q̄ auari et cupidi sunt. Sunt em̄ iam parati p̄o vnico floreno aut grosso negare xp̄m falsē iurando aut decipiēdo. Quid faciēt cū eis pondus et in copia dabit aurū et argētū vñ Brego. penultima mora. Et habet̄ in canōe Qui seducit. de pe. dis. ij. tractās illud Job. xl. Sub ipo leuiathan erāt solis radij et sternet sibi aurū q̄si lutū Dicit q̄ sub ipo erūt radij solis. i. doctos et sapiētes subiecit sibi. et aurū. i. sctitate fulgentes q̄si lutum vitijs substernet ad querendū terrena. In apoca. xij. c. dr q̄ bestie descendenti de mari habēti septē capita et decez cornua similis pardo. et pedes similes vrso. os habēs leonis dedit ptātē magnā dra co. q̄ faciet pusillos z magnos habere caracterem in dextera manu aut in fronte. et q̄ nemo possit emere aut vēdere nisi q̄ habuerit caracterem. Bestia ista est antichrist⁹. de mari. i. de mundo exiens. Septez capita sunt septem vitia capitalia quibus plenus erit. Decez cornua est transgressio decem

preceptoꝝ. Leopardo similis ꝺr in varietate colorꝫ ꝓpter maximã ei⁹ vpocrisim fcita ꝫ tẽ eñ simulat. Urso ꝓpter dolositatẽ. Leoni ꝓpter crudelitatẽ assimlaf. Caracter ẽ cultus ei⁹ manifest⁹ aut simulat⁹ alias nõ poterint negociari sed tanꝯ excõmunicati bñtur Hec ũdei q̃ eu⁹ messiã sperãt alia q̃ bona tpalia desiderant ab eo et libertatẽ a seruitute et gloriã mũdi ¶ Tertio pugnabit toꝝmẽtoꝝ illatiõe Ait dñs mathei. xxiij. Erit tũc tribulatio q̃lis nõ fuit ab initio mũdi vsq̃ tũc. Dañ. etiã. xij. ꝺr Veniet tpũs q̃le non fuit ab eo q̃ gentes esse ceperunt vsq̃ ad tpũs illud. Job. etiã in apoc. xiij. ꝺr Datũ est ei bellũ facere cũ sctis. et vincere illos. et data est ei ptãs in oñez populũ. tribũ. et linguã ꝛc. ptãs tm in coꝝp⁹ dabitur ei. Occidet eñ Enoch et Helyã in ihrlm. et p tres dies cũ dimidio in terrorez alijs faciet coꝝpa eoꝝ iacere insepulta vt ꝺr apocalu. xi. Tũt fideles nõ habebũt aduersariũ exteri⁹ nec predicationũ nec miraculoꝝ nec ꝓfortantũ sacramẽtoꝝtm interius spe premij ꝓfortabunt Exercebit eñ antichristus omnia genera torꝝmẽtoꝝ in christianos ad flectendũ eos etiã mãdata. Hãc ꝑsuaz insinuauit patriarcha Jacob cum ait Ben. xlix. aut penultimo dicens. Fiat dan coluber in via cerastes in semita mordens equi vngulas vt cadat aſcẽſoꝝ ei⁹ retro. salutare tuũ expectabo. Ozee. Flagellatur antixps de dan ancilla inseruitute generãti. q̃ oñes sequaces eius sunt serui dyaboli Et in numero signatoꝝ. 144000. ex oñi tribu ysrahel nõ ponit trib⁹ dan q̃ eius seqces sunt reprobi. Dan coluber in via. i. incedentes p viam mandatoꝝ dei veneno interficiet. Cerastes in semitis. Cerastes est serpẽs cornut⁹. incedentib⁹, in semitis cõsiliatoꝝ erit eis cerastes mordens vngulas equi vt cadat aſcenſoꝝ eius retro. Equus mundus. aſcenſor munduz amans. mordet ergo antichrist⁹ vngulas equi. i. finem bois vt cadat retro vbi non videt. q̃ tales nõ cõsiderant suam ꝺditionem in quaz eos cerastes ille deiecit. Sancti autẽ fortiter resistent ideo ait Salutare tuum expectabo domie ¶ Quarto pugnabit contra fideles per falsa miracula. ⁊ illud est periculosissimuz. Ideo ait dominus Mathei vicesimo quarto capitu.

Et dabũt pseudo phete. i. predicatores antixpi pdigia magna. ita vt si fieri põt in errorẽ iudicant etiã electi. Apo. xiij. ór q̃ data est ei ptãs signa facere et pdigia ita vt ignẽ faciat descendere de celo in terraz in ꝓspecu hoim vt seducat gẽtes Eliget em̃ aliqs q̃s mittet ad pdicandũ sup q̃s faciet descendere ignez ope dyaboli quasi spm̃ sctm̃ acciperẽt. q̃ et ipi ope diaboli pdigia facient Et dñdens ad practicã btũs. Vincenti⁹ ór. postq̃ sui predicatores pnunciauerũt doctrinam antixpi vt veri filij dei dicent Ut nõ dubitetis de veritate nostra ecce miraculis confirmabim⁹ Accedant infirmi aliqui in quos. s. diabolus immittit infirmitates quoz sciunt curationem et eos publice sanabũt Et si quos sanare nõ potuerit dicẽs. ex defectu fidei eoz pcedere vel quia sanitate male vterent. Similiter accedent ad tumulos et faciẽt aperiri et ostendent se aliquos suscitare de notis populo. nõ q̃ vere suscitẽt q̃z ꝑ diabolus nõ põt. sed diabolus sumet corpus aerum et apparebit et loquet in spẽ illi⁹ noti. et dicet se esse vere illuz et merito messie suscitatũ. Et xpm quẽ collunt xpiani dicẽt seductorẽ dãnatũ et antixpm dicunt verũz deũz Hec temptatio erit maxima. Brego. in mora. Videbit martir p veritate se torqueri sine operatiõe alicui⁹ miraculi et econtra torquerẽ suũ ad ostẽtationẽ sue falsitatis miracula facere. certe magna erit talis tẽptatio vt ór xps Hath. xxiiij. Nisi abreuiati fuissẽt dies nõ fieret salua oĩa caro Nõ em̃ durabit nisi p tres annos cũ dimidio q̃nto tpe pdicauit xps vt ór. Apo. xij. z xiij. capitulis et Dañ. xij. Postq̃ aũt in tanta z ascendet supbiã vt post simulatõnez sue mortis et resurrectõis dicat se publice in celũ ascẽsuz sup montẽ oliueti stãs fulminabit a xpo vt ór magister in scolastica hystoria. De eius morte habet Dañ. viij. et. xi. Et. ij. ad thessaloni. ij. Et apo. xvij. Isa. xi. Spiritu labioz suoz interficiet impium. Ante mortẽ antixpi resurgent Enoch et Helyas tertia die post occasionez eoz. et publice vocati ascendẽt in celũ. Postq̃ aũt mortuus fuerit antixps q̃nto tpe duratur⁹ sit mũd⁹ incertũ est videt tñ ad mi⁹. xl. dies q̃ dabunt hoib⁹ vt pemtẽt. ex eo q̃ ór Dañ. xij. Beat⁹ q̃ expectat ad dies mille tre

centoꝝ triginta quinq̃. Istis sic stantibus vt ait Aplūs .i. thessa. v. Cuꝫ dixerit pax et securitas repentinus eis supernenit interitus.

Anteq̃ dñs visibiliter ad iudiciuꝫ apparebit. precedet et eū tuba nouissima de qua ait aplūs .i. ad thessa. iiij. quia dñs in voce archangeli et tuba dei dñdet de celo Et .i. ad corint. xv. Canet eñ tuba et mortui resurgēt. Sonus aūt tube aut virtus tales ē. Surgite mortui venite ad iudicium. Iero. super math. Qñ diem illuꝫ considero. toto corde cōtremisco. Siue comedo siue bibo aliud quod cunq̃ facio semper sonat hec vox in auribus meis. surgite mortui venite ad iudicium. Cum hec vox insonuerit tunc oēs resurgemus ait aplūs .i. corint. xv. sed non oēs immutabimur. corpus scꝫ glorioſuꝫ assumendo. Nota de voce. ¶ Erit in terris pressura gentiuꝫ precōfusione sonitus maris et fluctuum. arescentibus hominib⁹ pretimore et expectatione que supuenient vniuerso orbi. Be Tho. in conti. glo. ait Mare tripliciter fremet. Et litt⁹ maris agitabitur tempestate ita vt sit populo terre pressura .i. cōmunis miseria ita vt tabescant timore et expectatione malorum irruentium mundo. Iero ōt se inuenisse in annalibus hebreoꝝ .xv. signa precedētia futurū iudiciū. Utrū aūt illi dies quibus fient continui sint aut interpolati non exprimitur.

¶ Prima die reget se mare. xl. cubitis sup altitudinē montiū stans in loco suo q̃si murus.

¶ Scōa die tm̃ descendet vt ab hoīb⁹ vix in tueri possit.

¶ Tertia die Belue marine appent super littus dantes rugitum vsq̃ ad celum.

¶ Quarta die Ardebunt maria et oēs aque vehemēter.

¶ Quinta die Herbe et arbores dabunt sudorē sanguineū.

¶ Sexta die Ruent edificia.

¶ Septima die Petre adinuicem collidentur.

¶ Octaua die Fiet generalis terremotus.

¶ Nona die Equabit̄ terra.

¶ Decima die exibunt homines de cauernis velut amentes et mures.

¶ Undecima Surgent ossa mortuorum et stabunt sup sepulchra.

¶ Duodecima Cadent stelle de celo.

¶ Tredecima Horiuntur homines viuentes vt cuz mortuis resurgent.

¶ Decimaquarta Ardebunt celum et terra scz superficies aeris et terre.

¶ Decimaquinta Fiet nouuz celum et nona terra et resurgent omnes.

Hec signa ponit magister in scolatica historia. Et domin⁹ Hugo primus postulator sup lucam. xxi.

Sequitur Nam

virtutes celorum mouebunt. Hugo sup lucã. Horrebũt qz sicut aliquis manens insuper alio montis videns ciuitatez aliqñ pire incẽdio incendio aut terre hiatu perire naturaliter horret licet sciat incendiuz ad se nõ posse pscẽdere. Ita etiã videtes electi sub se reprobos cruciari naturali quodaz horore monebuntur. Crisost. Si rex terren⁹ pcessurus ptra aliquẽ expeditionẽ. mãdat in populo dignitates oĩs mouent. exercit⁹ exercitat. tota ciuitas aut prouincia sua fermet. Quãto magis rege celesti exurgente indicare vuos et mortuos angelice virtutes cõmouẽtur. terribiles ministri terribilẽ dominũ precedent. Cherubin et seraphin preparant ad sedem vnus et rõnalis thronus. nec põt esse res mortua q̃ baiulat vitaz. ante ipm p candelabro fulgura viua pcedẽt. et pre tubis horrenda tonitrua. vere vox magna cui oĩa obediũt elementa. petras scindit. infe ros aperit. vincula mortis disrumpit. Idẽ Tunc nec resistẽ di virt⁹. nec fugiendi facultas nec penitentie loc⁹. nec satisfaciendi tpus. ex anguſtia oĩm rerum nihil manet nisi luctus Ũñ Beda Quid virgula loci deserti paritur cuz cedrus paradisi pducitur. quid peccatoz quando angeli et iusti tremebunt. Crisost. Virtutes celoz mouebuntur q̃ius sibi conscĩ nõ sunt videntes tamen tantã transmutationẽ fieri. tam infiniras multitudines condẽnari nõ intrepide stabunt illic. Antecẽ dñs ad iudiciuz venerit pcedet turba Hota dãnati assument corpa grossa corrosa et grauia sup incendia et reptãtia. iusti aũt rapientur in nubibus obuiaz xpo in aere. Tunc vt dicit Job. in apoca. i. plangent sup se omnes tribus terre qui .s. hic terrena dilexerunt. Et congregabunt vt ỏt pphete Iohel vltimo in valle Iosaphat et locis circũia centubis

demones et homines tñ vbi cum fuerint demones coram iudice erũt. De die aũt illa vt dicit mathe. xxiij nemo scit et hora neq; angeli celoꝝ nisi pater solus. Sicut eñ erat in diebus noe ita erit aduentus filij hominis Sicut eñ erãt in diebus ante diluuium comedentes et bibentes. nubẽtes et nuptui tradentes vsq; ad eũ diẽ quo intrauit noe in archam et nõ cognouerũt donec venit diluuiũ et tulit oñes. sic erit aduentus filij hoñis Tunc duo erunt in agro vnus assumetur et alius relinquitur. Due molentes ad molam vna assumetur ⁊ vna relinquetur. Duo in lecto vnus assumitur et vnus relinquit. Crisost. ibidez Hec ideo dicit dñs vt ostẽdat q̃ de omni genere aliqui saluantur. Elicit etiã ex predictis verbis q̃ triplex status hoim ad iudicium venit. Primo status p̃latoꝝ et clericoꝝ qui ponuntur custodes et operij in agro dñi vnus assumet ad gloriam. alius relinquetur ad penam vt ptz de abel et cayn exeuntibus in agro. Eñ. uij. Secundo status laycoꝝ aut actuoꝝ qui ponunt ad molaz ad laborandum scz vnus assumetur ⁊ alius relinquetur. qui eñ habet diuicias tanq; nõ habens assumetur. alius q̃ spem et delectationẽ habet in dui cũs relinquetur vt patet de iacob ⁊ esau. Eñ. xxvij. Tertio stat⁹ p̃templatiuoꝝ et religiosoꝝ qui tanq; in lecto quiescũt a cura exteriori. vn⁹ assumet ad bẽitudinẽ sicut sci dei et virgines sapiẽtes. ali⁹ relinquet ad penã sicut fatue virgines. s. nõ habẽtes testimoniuz pscientie. Cũ ergo sic aggregati fuerint in valle Josaphat.

Tunc videbunt

filiuz hominis venientẽ in nube cũ potestate magna et maiestate. Hic nunc dõm est de his que fiũt in iudicio De hoc aduentu loquit Job. vt vidit apoca. i. Ecce veniet cuz nubibus et videbit eũ oĩs oculus ⁊ qui eũ pupugerunt. et plangent se sup eũ oñes tribus terre. Albertus ibidem Dicit loquitur Job. de scõo aduentu x̃pi vt q̃ amore primi aduent⁹ nolunt pctã dimittere. saltẽ dimittant timore scõi Venit cũ nubibus. Actuuz. i. Dixerunt angeli ad applos Sic veniet quẽ admodũ vidistis eũ euntem in celũ. sed nubes suscepit eum ab oculis eoruz vt dicit ibidez ergo cum nubibus veniet

Sequit Et videbit eu omis ocaulus. Grego. in ome. xv. In extremo iudicij die cū apertis celis ministrantibus angelis. ꝫsedentib⁹ aplis. in sede ma/ iestatis sue christ⁹ apparuerit omnes hunc electi pariter ⁊ re/ probi videbūt. Justi vt de mu/ nere retributionis gandeant. Iniusti vt de vltiõe supplicij imperpetuum gemant.

Queritur An equali/ ter omnes videbunt christū. Dom secun/ dum Albertum q nõ quia iusti solum videbunt diuinitatez et humanitatẽ christi ad suã glo/ riam. Vñ. Isa. xxvij. Regez in decore videbunt. Mali aũt soluz hũanitatẽ in ineffabili in/ dignatiõe eis in penam. et nõ diuinitatẽ Quia ór Isa. xxvi. Tollat impius ne videat glo/ riam dei. Sequit Et qui eum pupugerũt. s. iudei ⁊ mali xpia/ ni qui eum suis pctis offende/ runt. Sequit Tunc plangent se sup eũ omes trib⁹ terre. Al/ bertus qui plus dilexerit terre/ na q̃s celestia. et ocupabant in eis tales plangent q nõ tan/ tum dolebunt de tormento in/ ferni q̃tũ dolebũt de amissio/ ne consorcij electorũ. vt etiam ór Criso st. sup illud matb. iij. Exadet et in ignem mittetur. Apoca. vi. Tunc reges terre et principes et tribuni et diui/ tes et fortes et omis seruus et liber abscondet se in speluncis et in petis monciuz. et dicunt montib⁹ et petris Cadite sup nos abscondite nos a facie se/ dentis sup thronũ. ⁊ ab ira ag/ ni. qm̃ veniet dies magn⁹ ire ipsoruz. Suffragia sanctoꝝ ⁊ angeloꝝ postulabunt vt eorũ precibus mereant euadere pe/ nas. et misericordiaz cõsequi. De hoc aduentu loquit Isa. xxx. Ecce dñs veniet de lon/ ginquo. ardẽs furor ei⁹ et gra/ uis ad portandum. Et Dañ. vij. ór In visione aspiciebam noctis et ecce in nubibus celi quasi filius hoñis veniebat ⁊ vsq ad antiquũ dierũ puenit et in ꝫspectu ei⁹ obtulerũt eu et dedit ptãtẽ honorẽ et regnũ et omes populi trib⁹ et lingue ipsi seruiẽt. ptãs ei⁹ ptãs eter/ na q̃ nõ auferet. et regnũ eius qõ nõ corrumpet. Legitur de ptãte vnius angeli. xij. regnũ xix. Et Isa. xxxvij. q tpe regi Ezechie cũ Sennacherib pu/ gnaret aduersꝰ ihrlm q nocte vna exiuit angelus ⁊ pcussit in/ castrꝫ assyrioꝝ. i 85 000. Si ergo tanta ẽ ptãs vni⁹ angeli q̃nta erit ptãs cuz dñs veniet in nubibus cũ ptãte magna et

maiestate et oñes angeli eius cũ eo: Luz sic viderunt deũ ve nientẽ tunc impugnabũt homi nes pctõres vt ẽt. b. Tho. in sermone de dñica scõa aduẽt? summa. media. infima. Sũ ma deus omnipotens qui du rissimaz sententiaz dabit ptra impios Job. v. Ptãtez dedit ei iudicium facere quia filí? ho minis. Scõo impugnabunt eos angeli qui scz eos pñcient in eterna suplicia. Bath. xiij. Exibunt angeli et seperabant malos de medio iustoz̃ et mit tent eos in caminuz ignis vbi erit fletus et stridor dentium. Tertio impugnabunt eos san cti qui sniaz iudicis approba bũt dicẽtes Justus es dñe et rectũ iudiciũ tuũ. Sapie. iij. Judicabunt sancti nationes. Media vt sidera ? elementa. qz negabũt lumina. mittẽt ful mina. imprimunt incẽdia. Lu men negabũt in pctõz̃ horro rẽ. Jobelis. iij. Sol quetet in tenebras et luna in sanguinẽ. Mittent fulmina in pctõz terro rem. Jobelis. ij. Ante faciez ei? ignis vorãs et post eũ exu rens flamma. a facie eius cru ciabunt̃ populi et oñes vult? redigent̃ in ollã. ignis iste non aget in sctõs qz est instrumẽtũ diuine iusticie. Vel fm Augu. xx. de ciuitate dei corpora san ctoz̃ rapient̃ ad supiora p tes aeris quo flamma nõ ascẽ det. Quadruplex ignis añ fa cien eius pcedet. Infernalis in reproboz̃ punitionẽ. Purga toz̃ius in venialiũ delectio nez Terrestris sensualia et ve getabilia consumendo. Natu ralis elemẽta purificãdo. In feriora negabunt peccatoz̃b? refugium ppter diuinã presen tiam. Apoca. vi. Dicant mon tib? cadite sup nos et absconditte nos a facie sedentis super thronũ. Subtrahent auxiliuz ppter diuinaz potentiã. Deu tro. xxx. Ego occidã et ego vi uere faciam. pcuciã et ego sa nabo. et nõ est q̃ de manu mea possit eruere. Surgẽt in ptra ctum ppter diuinaz obedien tiam. Sapie. v. Armabit creaturaz in vltionẽ inimicoz̃ suo ruz. Sapie. xvi. Creatura cñi tibi factori deseruiens exean descit in tormentuz aduersus iniustos. Tunc intus erit cõsci entia exurẽs. foris mũdus ar dens. supi? iudex irat?. subt? infernus preparat?. a dextris demoia accusantia. a sinistris peccata presentia et omnibus apparentia. Nihil erit nisi do lor et gemitus inexpressibilis et omnis boni desperatio.

Timendum est futurum iudiciū ꝓpter tria q̄ ibi fiēt. Primū est pcōz multiplex accusatio. a multis em̄. teste. scriptura. accusabit pcōz. Primo accusabit eū ꝓpria cōscia que tūc publice accusabit licet nūc occulte. Dañ. vij. Judiciū sedit ⁊ libri apti sunt. s. ꝓscie In bis libris ꝓtinent ſnie mortis et vite. Apo. xx. Judicati sunt mortui ex his q̄ scriptura erāt in libris ſm opa coz Apl's ad ro. ij. Testimoniū reddēte illis ꝓscia eoz. Scōo accusabunt pcōrē dyaboli primo sic fur furē instigat postea euz ꝑdit. vñ apo. xij. ōr Proiect⁹ est dyabolus accusatōz fratruz nostroz Aug. Dicit ille aduersari⁹. Et quissime iudex iudica istuz esse meū ob culpā q̄ noluit esse tu⁹ p graciā tu⁹ est p naturaz me⁹ p culpaz tibi inobediens mihi aūt obedies. ergo meū iudica. Tertio accusabūt pcōrez angeli scī. Credibile est q̄ ille q̄ tradidit eis aīas custodiendas reqret ab eis de hmōi custodia rationez. Et cū illi non mētient. dicere veritatē babēt q̄ illi noluerūt eis obedire. Jere. li. Curauim⁹ babilonē ⁊ nō est sanata. q. d. fecimus qō in nobis est. Quarto accusabūt eū oñes creature. naz offenso creatore pugnabit ꝓtra in sensatos creatura. Sapie. v. Armabit creaturā in vltionē inimicoz. Job. xx. Reuelabūt celi iniq̄tatē impij. et terra ꝓsurget aduersus eū. Quinto accusabūt miseri q̄b⁹ violētiā fecit hō. Tunc vt ait ꝓpheta faciet dñs iudiciuz in opis et vindictaz pauperuz. Sexto accusabunt subditi suos negligentes prelatos. Bernh. sup cantica Accusabūt dure quoz vixerūt stipēdijs. nec diluere pctā quib⁹ facti sunt duces ceci. Septimo accusabūt euz ꝓpria peccata. Jere. ij. Arguet te malicia tua et auersio tua increpabit te. Prouerb. v. Iniquita ⁊tes sue capiunt unpiū et funibus pctōrū suoruz vnusquisq; ꝓstringet. Bernh. Tūc opa nostra simul loquentia dicent ad pctōrē. Tu nos egisti opa tua sum⁹. nō te de serim⁹. tecuz ad iudiciū pgem⁹. Octauo accusabūt pctōrez instrumēta passiōis ihū xp̄i. Piero. Crux xp̄i ꝓtra te pugnabit. xp̄s sua vulnera allegabit cicatrices ⁊ claui accusabunt te. Vide dctm. Aug. sup. xlij. fo. Ue viuentibus ꝛc. ¶ Scōm ratiōis reddition. Dicit em̄ xp̄us Redde ratōez villicatiōis tue. Qua-

mor debes dño ex pte tui et q̃ tuor ex pte sui. Ex pte tui debes deo ratõez reddere de quatuor. Prio ex pte pmissi. pmisi mꝰ em̃ in baptismo abrenũciatõez sathane 7 oñub⁹ pompis eius vt pz de pse. desc. iij. Flos ante oia. Scõo ex pte obmissi multa obmisimus q̃ facere debuim⁹. Si em̃ ille maledict⁹ est q̃ facit opꝰ dei negligenter. vt õr. Jere. xlviij. multopl⁹ ille q̃ mihi facit eũ facere possit. Matb. xxv. illi ad q̃s dñs dicet Jte maledicti 7c. non sunt dãnati qr malũ fecerũt sed qr bonuz nõ fecerũt. Tertio ex pte pmissi. qr multa fecim⁹ q̃ facere nõ debuim⁹ vt hic de oñibus malis oꝝ⁹ memẽto redditurũ ratõnem. Quarto ex pte pmissi. reddes etiaz rõez de oibus malis in q̃ psensisti nec correxisti. nõ em̃ solũ q̃ factũ sed et q̃ faciẽdꝰ psenciũ dignũ sũt morte ait aplus ad Ro. .i. Qua tuor debes ex pte dei Prio ex pmisso. multa bona tibi pmisit deꝰ. Aniaz tuã Si em̃ rex filiã suã q̃ disposuisset fieri reginã in regno suo alicui pmisisset et ille male eã custodisset ymo met maculasz o q̃ntum ille regem sibi offenderet. Sic rex celoꝝ pmisit tibi aiaz quaz sanguine ppio ymaginat ac desponsauit. Redde ergo ratõez q̃ũ eã custodisti. Dedit tibi bona anie. liberũ arbitriũ. discretionẽ. sapiẽtiã. graciã. Jtẽ de corpe redde ratõez Si castrũ corpis tui bene custodisti ab inimicꝰ ihũ xpi Si nimis delicate nutriuisti. Jtez de primo vt pater de filijs .i. regũ. iij. vbi pater ppter negligentiaz filioꝝ interemptꝰ est. Prelatus de subdito. Ezech. xxxiij. Fili hois speculatorem dedi te domꝰ israhel. Sapie. vi. Judiciũ durissimũ in his q̃ psunt fiet Jtẽ de bonis exteriorib⁹ vt diuicijs. honorib⁹. vita sanitate. et hmõi. Hec omnia cõmisit tibi deꝰ. Scõo ex pte dimissi. multa peccata tamen dimisit deꝰ et frequenter. Matb. xviij. Serue neq̃ã omne debitũ dimisi tibi 7c Tertio ex pte pmissi. pmisit em̃ nobis vitã eternaz dicẽs. Luce. xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus 7c. Quarto ex pte ppessi q̃nta pro nobis passꝰ est reddere rõnez optet de bis oib⁹. nec exibim⁹ donec soluam⁹ nouissimũ quadrantẽ. i. minia petã satisfactione delem⁹. ¶ Tertiũ est horribilis sentẽtie expectatõ. Hec sntia formidabilis ẽ ppter tria Prio ppter incertitudinẽ nemo

eñ nouit an p se aut ꝓtra se feratur. vñ Eccēs. ix. Sunt iusti atq; sapiētes et opa eorū in manu dei. et tñ nescit hō vtrū amore an odio dign⁹ sit. sed oīa in futurū seruant in certa. Itē ibidē. viij. Vidi impios sepultos q̄ etiaz cū adhuc viuerent in loco sctō erāt. et laudabant in ciuitate q̄si iustorū opa. Et q̄ nō ꝑfertur cito ꝓtra malos sñia absq; timore vllo ꝑpetrāt filij hoīm mala ¶ Nota in vitaspatrum de abbate Aggaton qui ꝑtres dies iacebat fixis oculis et apertis cū fratres dicerent abba vbi es Respondit in iuditio dei sto. Et dixerunt fratres nunquid et tu times pater. Qui ait tota q̄ potui virtute dei mandata custodiui Sed homo suz nescio an opa mea accepta sunt deo. q̄ aliter sunt dei iudicia. aliter hoīm ideo timeo. Grego. Sepe iusticia nostra ad exāmē diuine iusticie deducta iniusticia est Et plerumq; sordet in ꝑspectu iudicis quod in intentiōe fulget operātis. Vñ Sapiēs Est via q̄ videtur homī iusta. nouissima aūt eius ducunt ad mortē aut ad īternū. Ideo ille setūs agaton timuit. Similiter legit in Vitaspatrū ꝙ q̄dā senex ait Tria timeo Unū q̄n aīa mea egressura est de corpe. Aliud q̄n occursura est ipsi deo Tertiuz q̄n finalē sententiaz in die nouissimo expectauerit auditura. vñ ait dñs Math. vij. Multi dicent in illa die Dñe dñe nonne in nōie tuo ꝑphetauim⁹ et demonia eiecim⁹. et virtutes multas fecimus et tūc ꝑfitebor illis quia nūq̄ noui vos discedite a me maledicti. O si tales repellētur q̄s securus erit. Isa. lxvij. Quasi pannus mēstruate oēs iusticie vestre Vñ Job. xi. Nō iustificabit homo ꝑparat⁹ deo Si voluerit hō ꝓtēdere cū deo nō poterit rñdere vnū ꝑ mille. verebar oīa opa mea sciens q̄ non parcis delinquēti. Aplūs i. corin. iij. Nihil mihi ꝑscius suz. sed i hoc nō iustificat⁹ suz q̄ aūt iudicat me dñs est. Idē ad Romanos. xiij. Omnes stabim⁹ ante tribunal christi. Timenda est ergo finalis sñia ꝑpter incertitudinē. Scōo timenda est illa sententia ꝑpter austeritatē aut strennuitatez. Math. xx. Cū venerit filius hois in maiestate sua et angeli eius cuz eo tunc sedebit super sedem maiestatis sue. et cōgregabunt ante eū oēs gentes et segabit eos abinuicem sicut pastor segregat oues ab hedis

Et statuet quidē oues ad dex tris.hedos aūt a sinistris Tūc dicet rex his q̄ a dextris eius sunt. Venite benedicti patris mei possidere paratum vobis regnū a p̄stitutione mūdi Esu rui et dedistis mihi manducare ꝛc. Vis aūt qui a sinistris sunt dicet. Discedite a me maledicti in ignem eternū q̄ paratus est d̄yabolo et angelis ei⁹. Iste est gladius ex vtraq̄ p̄te acutus egrediens de ore sedēt⁹ in throno. apo. i. c. xix. Certe tūc vt ait Isa. xi. c. Percutiet terram virga oris sui et sp̄ū labior⁹ suor⁹ interficiet impium. Aug. sup Job. Qui ceciderunt ad vocē vnā x̄pi moriturī quid faciēt ad vocē iudicaturi. hic vt homo loquit⁹ tūc rugiet vt leo. Amos est leo rugiēs quis non timet. Isaie. v. Rugitus eius vt leonis Jere xxv. Dñs de excelso rugiet et de habitaculo suo dabit vocez suaz. Et pueniet sonitus vsq̄ ad extrema terre. quia iudiciū dño cū gentibus. Job. xxxvij. Sup hoc expauit cor meuz et emotuz est de loco suo. audiet auditionē in terrore vocis ei⁹ et sonum de ore eius p̄cedentē Tonabit deus in voce sua mirabiliter qui facit magna et inscrutabilia. Anselm⁹ in suis meditationibus ōt. Quid dormis ania tepida et enomi digna. qui non expergiscitur qui nō tremit ad tantuz tonitruū. nō dormit sed mortu⁹ est Ite maledicti ꝛc.

Tunc virtutes celorum mouebunt Quia vt ōt Crisost. sup eadē verba q̄uis sibi nullius mali conscij viden tes tamē transmutationē tantam fieri ei. tam infinitas multitudines condemnari non intrepide astabunt Hiero super matheum. Quociens diē illuz considero toto corde cōtremisco ꝛc. O fratres mei diē hanc ante oculos ponite et quantū potestis ad emēdationē festinate Vox turturis audita est in terra nostra. Ait enī ip̄e qui p̄pter nos paup factus ē penitentiaz agite appropinquabit regnum celorum. qui aūt aurē suā obturat ad clamorē pauperis huius clamabit ipse et nō exaudiet. Qui tam nō vult audire vocem turturis. audiet in futuro durā sniam iudicis. Qui dicūt durus est sermo penitentie durior erit eis sententia plata audire cuz ōr Discedite a me ꝛc. Tūc damnati videntes electos in tanta gloria dicent illud Sapie. v. capitu.

Videntes turbabimur timore horribili. & mirabimur in subitatione insperate salutis. et gementes pre angustia spiritu dicentes mira se penitentiam agentes et pre angustia spiritus gementes. Hij sunt quos aliquando habuimus in derisum et in similitudinem improperij nos insensati. vitam illorum estimabamus insaniam. et finem illorum sine honore. Ecce quomodo cōputati sunt inter filios dei et inter sanctos sors illorum est. ergo erravimus a via veritatis et iusticie et lumē nō luxit nobis. et sol intelligentie nō est ortus nobis. lassati sumus in via iniquitatis et perditionis. et ambulavimus vias difficiles. viā autē dñi ignorauimus. Quid nobis profuit superbia. aut divitiarum iactantia q̄d contulit nobis. transierunt omnia tanq̄ vmbra. et tanq̄ nuncius precurrens. et tanq̄ navis q̄ pertransit fluctuantem aquā cui⁹ cuius pertransierit nō est vestigiū. O tarda pfessio et serotina penitētia querant ad vesperā aut pphetā et famem patientur. Etiā. Legit in vita patrum Q̄ cum quidā senex a spū fornicatōis grauiter tentaret rogauit dñm vt eū visibiliter cerneret quod factū est. Tūc ait illi senex. Quid tibi p̄ sit q̄ sic me temptas q̄ aggrauas culpā et penā tuā. Cui demon Scio q̄ vere dicis quātos plures decepero tāto durius sententiā iudicis sustinebo. Ille ait dic finalis sentētie super omnia formido. et graviter expecto. tū vt illius sententie fulminationē aliqualiter retardo homines ad peccandum allicio. Si tū timet spūs quantū timere habet caro ꝛc. ¶ Tertio timēda est finalis sentētia propter immutabilitatē Luce. xxi. ait dñs Celum et terra transibunt verba aūt mea nō transibunt. Possibilius esse celum et terrā in nihilū redigi q̄ verba xp̄i nō impleri. Si angeli pro hominibus loquerent nō exaudirent Deu q̄ dura snia q̄ asperum verbū. Orauit pphetā dauid vt liberaretur a verbo aspero. Bernh. quod est verbum asperum nunquid illud Anima que peccauerit morietur. Non Nunq̄d illud Si auersus fuerit iustus a iusticia sua et fecerit peccatum in christo morietur omnes iusticie eius obliuioni tradent. Nō Nūq̄d illō Tollatur impius ne videat gloriam dei. Non Sed illud Ite maledicti in ignē eternū q̄ parat⁹ est dyabolo et angelis eius. ¶ In

quo verbo sex malo exprimuntur. Primū est a deo separato et privacio omniū electoꝝ que duratio: est fm Crisosti. igne infernali. hec pena sequitur pptera uersionē hoīis ab incommutabili bono. Scōm est eterna maledictio. qz noluit peccatoz benedictionez et elongabit ab eo. induit maledictionez sicut festimentū. Tertiū est eterna ꝯclusio. ita incarcerant vt nūq̄ exeant. Quartū est ignis actio in aiam tanq̄ instrumētū diuine iustitie. Quintū est eternalis desperatio. ideo dicitur eternū quia ignis eoz̄ nō extinguet ait Isaias penultimo capitulo. Sextum societatis abhominatio cum dicitur qui paratus est dyabolo et angelis eius Hec aspectio demonum non est minima pena ymmo inestimabilis magna. Dicit enī Cirillus ꝙ quilibet vi uentiuz potius intraret viuus in maximū ignem quā vt ictu oculi dyabolū intueretur. Desiderabunt absq̄ dubio vt nō separarentur a deo. Quia omnia bona appetunt. z deus est summum bonum. Sed dicet eis dominus ihesus cōtra hoc Jte a me. s. eternaliter seperamini. Dicent forte in suo desiderio O Domine da nobis benedictionez Et respondet eis non Sed Jte maledicti. Dicēs forte Da nobis locū libertatis. Et dicetur nō sed includendi in eternū. Dicēt forte iteruz damnati O domīe da nobis tamē locū amenū. Et dicetur eis nō sed in ignem. Dicēt forte O domīe assigna nobis tamē tempꝰ aliquod determinatū quādiu. Et dicet eis Jn ignē eternum. Dicent forte adhuc O domine da nobis bonā societatem. Et respondet eis. Qui paratꝰ est dyabolo et angelis eius hec sit societas vestra. Hanc sententiam iudicis cū dicit Jte maledicti in ignez eternū apostoli et eoz̄ sequaces volūtarij pauperes qui se debunt vt iudices tibi decent Justus es dñe et rectū iudiciū tuuz. Boni christiani qui stabunt in acre cū coꝛpoꝛibꝰ glorificatis étiā cū dixerit. Venite bñdicti patris mei possidete regnuz ꝛc. Et ad reprobos Jte maledicti in ignez eternuz etiā approbabunt iudicis sententiā dicētes. Justus es dñe et rectuz iudicium tuū. Damnati qui tunc sup terram regnant aut qualiter cunq̄ ambulent videtes manifestaz dei iusticiā. etiā coacti dicent Justꝰ es dñe et rectuz iudicium tuū.

Tunc terra scindet et descendet cū demonib⁹ viui in corpe et aīa in infernuz. Et claudet tūc os infernalis puteī in eternū ia tentes cōpressi. vt alleca in tonna. in infernalibus miserijs nunq̄ inde exituri. Christus cū sctis et electis suis ascendet in celuz vbi eternaliter gaudebunt. vbi nullū malum adest. vbi nullū bonum deest. Et sic patent que fiūt in iudicio. Nūc dom est de his que sunt post nouissimum iudiciuz. Et faciam sex questiones.

Queritur An certum sit futuz iudiciū et sacra scriptura Dom q̄ sic. Enoch septim⁹ ab Adā vt dr in epla inde pphetauit dicens. Ecce veniet dñs cum sctis suis in nubib⁹ facere iudiciū ptra oīs et arguere oēs impios de oīb⁹ opib⁹ impietatis coz et de oīb⁹ duris q̄ locuti sunt ptra deū. Isa. lxj. Dñs ad iudiciū veniet cū senibus ppli sui et principib⁹ eius. Vos eīm depasti estis vineaz meaz et rapina paupis in domo vestra. Isa. xlij. Ecce dies dñi veniet crudelitatis et indignatiōis plenus et ire furoris ad ponēdū terrā in solitudinē. et pcōres ei⁹ pterēdos de ea. q̄m stelle celi nō expandēt lumē. z obtenebrat⁹ est sol in ortu suo. et luna nō splēdebit in lumīe suo. et visitabo super orbes mala. et ptra impios iniq̄tatē coz. et requiescere faciā supbiā infideliū. et arrogantiā fortiū hūiliabor. Ibidē Vlulate q⁹ ppe est dies dñi. Isa. vltio Quia ecce dñs in igne veniet. q⁹ī igne dñs dīudicabit. et ī gladio suo ad oīem carnē Jere. ij. Adhuc modicū et iudicio ptēdā vobiscū Jere xxvi. Dñs de excelso rugiet et de habitaculo sctō suo dabit vocē suaz. z pueni t sonit⁹ vsq̄ ad extrema terre quia iudiciū dño cū gētib⁹ Ezech. vij. Dec ōt dñs finis venit. venit finis venit ptritio tua q̄ habitas in terra nūc. de ppinquo effundā irā meā sup te et pplebo furore meū in te. z iudicabo te sm vias tuas. et imponā tibi oīa scelera tua. Dan. vij. Judiciū sedit z libri aperti sunt. Ibidem In visiōe aspiciebā noctī z ecce in nubib⁹ celi q̄si filius hoīs veniebat zacharie. xiij. Veni et dñs de⁹ me⁹ et oēs sancti ei⁹ cū eo. in die illa nō erit lux sed gelu et frigus. Jobelis. ij. Cōturbent oēs habitatores terre q⁹ venit dies dñi. ppe est dies tenebraz z caligīis. Sequit ij. Sol cōuertet in tenebras.

et luna in sanguinē anteq̄ ve/niet dies dñi magnus et horri/bilis. Sequitur Cōgrebabo omēs gētes et deducaz eos in valle iosephat. et disceptabo tecū eis. Joh.xxxi. Quid faciaz cum surrexerit ad iudicandū deus. et cū quesierit quid re/spondebo illi. Ideo ait .xiiij. Quis mihi hoc tribuat vt i in/ferno ꝓtegas me ⁊ absondas me donec ꝓtranseat furor tu⁹. Ps̄ Cognoscetur dñs iudicia faciens. in operibus manuum suaruz conp̄rehensus est pecōr Sapie. v. Judiciū durissimū in his qui p̄sunt fiet exigno ꝓcedit ⁊c. Luce. xxi. Tunc vi/debūt filiū hominis venientē in nube cū potestate magna ⁊c.

Querit secundo

Quare necessariū est fieri iu/diciū generale. Rñt. b. tho. in sermone de dominica scōa ad uent⁹. et assignat quinq̄ cōes Prima ratio ē dignitas regā/lis. q̄ omnis creatura debet co gnoscere dñm ihūm vt deū. et sibi fidelitatez exhibere. Sed illud mō nō fit. ideo in iudicio manifestus veniet ab omnibus visibilis. Scōa rō ꝓpter iu/stam vindictā q̄ iustum est vt iudex qui iniuste iudicet iuste iudicet. Sed q̄ mōs iniuste iudicauit xp̄z hoiez. ergo iuste iudicabitur a xp̄o hoie. Job. v. Dedit ei ptātē iudiciū face re. quia filius hois est. Tertia rō. pcā occulta iuste iudicant occulte ⁊ publica puplice. Sz pcā hoim occulta iam occul/te iudicata sunt. ergo necesse est vt manifesta manifeste iudi cent. illud aūt erit in finali iu/dicio ergo ⁊c. Ad rō. iiij. Om/nes stabim⁹ ante tribunal xp̄i Quarta rō. omne quod est de/famatū p culpam optet refor/mari p iusticiā. Sz multa ma la sunt facta. et bona dimissa ⁊ nōduz sunt reformata in mōo ergo reformabunt in iudicio. Vñ Eccles. xij. sive vltio. Cūc ta q̄ fient adducet de⁹ in iudi ciū et p omni errato sive bonuz sive maluz sit. Quinta rō Ju/stuz est vt publica sint merita ⁊ publica supplicia. Ꝟ aūt fieri nō pōt nisi in publico iudicio Aplus Nolite aū tpūs iudi/care quousq̄ veniet dñs ⁊ illu minabit absondita tenebraz.

Querit Qualis sit di/spositio post iu diciū. Ad hoc declarandū ōt. Joh. apo. x. Angel⁹ quez vidi stantē supra mare et supra ter raz leuauit manū suā ad celuz. ⁊ iurauit p viuentē in secula se culoz. q̄ creauit celū et ea q̄ in

eo sunt. et terram et ea q̃ in ea sunt. et mare ⁊. ea q̃ in eo sunt. qz tps non erit amplius. Al/bertus sup apoca. ibidez dicit Tpũs duobus modis accipi/tur Uno modo put est mensu/ra motus primi mobilis sic nõ erit tps. qz stabit firmamentũ sol luna ⁊ cetere stelle et plane/te Abacuc. iij. sine vltio Sol et luna steterũt in habitaculo suo sez vbi creata sunt in prin/cipio Alio mõ capit tpus put ẽ mora motꝰ reruz motabiliũ. et sic tps erit ineternũ quo ad malos in inferno. qz transibũt ab aqs niuiũ ad calorẽ nimiũ Job. xxiij. Alio mõ sic expo/nitur Tps amplꝰ nõ erit sez gracie aut merẽdi post mortẽ et iudiciũ nouissimũ Jdeo ait aplus .ij. cor. in. vi. Ecce nunc tpus acceptabile ecce nũc di/es salutis. Jsa. lv. Querite dñz dũ inueniri potest. inuocate euz dũ ppe est ⁊c. Et sic post nouissimũ diem seperabitur calor a claritate ignis Et grossicies ab elementis descendet simul ad infernũ malis in penam.

Queritur Utrũ post diez iudicij mali in inferno et boni in celo se mutuo videant Rñt magi/ster. iij sen. dis. l. sine vltia di/cens. sicut sancti tradũt. et boni malos. et mali bonos vidẽt vsq; ad iudiciũ. post iudicium vero boni videbũt malos. sed nõ mali bonos Brego. etiã ait Jnfideles in ymo positi ante diez iudicij fideles sup se in re/quie attendunt quoꝝ gaudia post cõtemplari non possunt.

Queritur An sancti cũ sint mi/sericordes et benigni cõpatiã/tur damnatis. Rñt magister. c. sequenti q; non. quia adeo sancti dei iustitie addicti sunt vt nulla cõpassione ad repro/bos transire valeant Nulla p eis fiat tũc inter sanctos inter/cessio. quia iustoꝝ aniẽ et si in nature sue bonitate miscõam bñt iã tũc auctoritio sui iusticie ꝓiuncte tãta rectitudine ꝓstri gent vt nulla ad reprobos ꝓpa/ssione moueant. Itẽ ỏt magi/ster. c. seqñti. Apud animi iu/stoꝝ non obfuscat bitudinem aspecta pena reproboꝝ. qz vbi iaz ꝓpassio miscõie nõ erit mi/nuere beatoꝝ leticiã nõ vale/bit. Et licet iustis sua gaudia sufficiant. ad maiorẽ tamẽ glo/riaz vidẽt penas maloꝝ quas euaserũt. quia qui de claritatẽ vidẽt nihil in creatura agitur quod videre non possunt.

Queritꝰ An dolebunt de pctis et of

fensa dei. Rñt doctor Sctūs ꝓtra gentiles li. iiij. c. xciij. ꝙ damnati sta tim efficiuntur immutabiles scōm volūtatez. qz pctō mortali debetur pena ꝑpetua Si ergo possent malaz voluntatem mutare in melius iniquuz esset vt ꝑpetuo puniꝛrentur Scōo Uoluntatem a pctō mutari nō cōtingit nisi p gratiaz dei. Sed gratia excludit totaliter a damnatoꝝ animabus. ergo nō possunt volūtatem mutare in melius. Tertio boni immutabiliter aut immobiliter adherent fini quē in hac vita sibi ꝓstituerunt scz deum ergo anime malorū immobiliter fini quē sibi elegerūt Sicut ergo bonorū. Uoluntas in celo nō potest fieri mala. ita nec malorum voluntas in inferno potest fieri bona.

Queritur An omnes dānati habeant vnaz et equalem penā. Dōm ꝙ postꝫ dñs sniam dederit cōtra malos dicens Ite maledicti in ignez eternū. scindetur terra. tbartareuz chaos eius vt dicit Sibilla ministrabit subtus terrā in centro. Notandum ergo ꝙ duplex est penа damnatoꝝ scz damni ⁊ sensus vt dicit beatus Tho. pri ma scōe. q. lxxxvij. ar. iij. Rōe auersiōis ab incōmutabili bono. s. deo glorioso corrñdet pena damni q̄ equalis est in omnibus damnatis. omnes em̄ eternaliter carebunt dei visione. Isa. xxv. Tollatur impius ne videat gloriā dei. Alio mō consideratur culpa ratiōe cōuersionis ad tempale bonū et sic ei corrñdet pena sens⁹ que tanto maior erit quanto quis maiorē habuit in scelere delectationem et pluries peccauit. Unde apoca. xviij. Quantuz se glorificauit ⁊ in delicijs fuit tm̄ date illi tormētū et luctuz. Hec ergo pena nō est equalis

Ue propter eter

num supplicium. quo nihil intolerabilius. Pro huius partis declaratiōe dicitur math. vij. Omnis arbor que nō facit fructum bonū excidetur et in ignē mittetur. Holkot super libros sapientie. iiij. c. dicit Hō arbori assimulatur. Arbor viuit per calorē celestem et humorē terrestrē Sic homo viuit vita gracie ꝑ caritatē et hūilitatez. De caritate ait dñs Joh. xv. Manete in me ⁊ ego in vobis ⁊c. De hūilitate nota. q̄to arbor ꝑfundius radices figit tanto diutius crescat Secūdo assimulatur arbori in crescēdo

Quia q̄uis inferior pars arboris terre adhereat tñ potior et pulchrior supereminet versus celuz. Sic bō licet necessario habeat aliqualiter in tendere tempalibus. potiꝰ tñ pars voluntatis nostre debet tendere ad celum et celestia. Uñ Isa. xxxvij. Mittet radicem deorsuz et faciet fructum sursuz ait de genere humano Tertio assimilatur arbori in fructū ferendo Arbores primo germinant scōo florent. tertio fructꝰ ponunt. Ita scōm Crisost. ome. xxxij. Germen sunt bone cogitationes. flores bone voluntates. fructꝰ bona opa. Matb. vij. Arbor bona bonos fructꝰ facit. Quarto assimulatur arbori in cadendo. arbor diu stat tandē cadit Uis scire quo cadat vide vbi amplius sunt rami ad hanc partez cadit. Sic bō moriens ad illaz ptez cadit ad quā plures habuit affectiones dū vixit. si in terraz cadit in terrā. si in celū cadit in celū Eccles. xi. Si ceciderit lignuz siue ad austrū siue ad aquilonem in quocunq; loco ceciderit ibi erit. Glo. Si ceciderit bō siue ad austruz .i. in calore caritatis ad gloriam ibi erit et nūq; poterit demereri. Si ad quilonez .i. in frigore infidelitatis et peti mortalis ad penā infernalē ibi erit ꝛ nūq; poterit mereri gratiā. Sic arbor significat hoiem. De hac arbore ait dñs vbi s̄ quem non facit fructū bonū excidet et in ignē mittet. Hic dānatorꝫ due ptes primunt pene ppetue scz excidi a pspcio dei ꝛ mitti in ignē eternū. Crisost. ibidē pona mus ante oculos quanti doloris est excludi et pūci a regno celoꝝ. vt mihi videt illud grauius est q̄ gehenna Due sunt pene excidi et in ignem mitti. Noui q̄ plurimi solaz ptime sciunt iebēnā. ego vero illi⁹ amissionē glorie amari⁹ q̄ iebē ne dico supplicuz Res est gehēna et horribile supplicū. tñ si mille aliquis ponat iebēnas nihil tale dicturꝰ est quale ab illi⁹. luce ppelli. nō enim. nō esse cū xp̄o. et odio haberi a xp̄o Hec pena dāni corrūdet auersione ab incōmutabili bono. Uñ btūs. Tho. pma scōe. q. lxxxvij. ar. iij. ōt Q̄ in oi peccato mortali duo pmittunt scz auersio ab incōmutabili bono et hanc sequit pena dāni eo q̄ talis auersio sit malū infinitū. Aliud est auersio ad tpale bonū et hāc sequit pena sensibilis que tanto erit maior quāto maior fuit delectatio in pctō.

Pene inferni sūt eterne immense. Diuerse. Infructuose.

Pro pter
Culpe incorrigibilitatē
Offense infinitatem
Uolūtatis inmutabilitatē
Retributōis equalitatē

¶ Eterne

¶ De primo ōt btūs tho. sup. iij. sen. dis. xlviij. cui⁹ culpa manet eterna nec̄e est vt ei⁹ pena sit eterna. Sed culpa dāna tōis est eterna ergo ? pena. Q̄ aūt sit eterna ꝓbatur sic. Illa culpa manet eterna q̄ nunq̄ remittitur Sed culpa damnatōis nunq̄ remittitur ergo manet eterna Q̄ aūt nunq̄ remittitur ꝓz. q; culpa nō remittitur sine cō tritiōe. Sed in inferno nunq̄ dolebunt aut cōteruntur ergo nunq̄ remissionē obtinebunt. Q̄ aūt nō dolebunt de culpa ꝓz quia nullus dolet de culpa absq̄ gracia. Sed ad infernū nulla descēdit gratia. ideo nūq̄ dolebūt. et sic merito pena eorū manet eterna eo q̄ culpa manet eterna ergo ?c. ¶ De Scōo dicit. be. Tho. vbi s. q̄ magnitudo culpe attēditur ex magnitudine persone offense. Quanto maior fuerit ꝑsona q̄ offenditur tanto culpa maior erit. Sed ꝑsona que offendit p culpā est infinita ergo culpa est immēsa. Simile Si quis cedit regem in faciē morte dignus habet. nō aūt si aliquem de simplicib⁹ peccauit morti obnoxius habetur. Dicit ergo b. Tho. in summa ꝓtra gen. li. iij c. xl. Justus est vt quis p̄mietur bono contra quod agit. Sed pctōr agit ꝓtra deū immēsum ergo iuste eo p̄mietur. ¶ De Tertio dicitur vbi s. Apud diuinum iudicium voluntas p facto reputatur. Sed voluntas eorū qui sunt in inferno semp est mala. ergo semp puniri debet vt factū. patz. Uoluntas nō p̄t mutari de malo in bonū sine gratia dei Sed damnati sunt oīno excluſi a gratia dei ergo de peccatis dolere nō p̄nt Scōo sicut se habet volūtas beatorum ad malum ita volūtas damnatorum ad bonū Sed voluntas beatorum nunq̄ p̄ōt fieri mala. quia immobiliter inherent bono. ergo nec damnatorū bona. Hec. iij. ꝓtra gen. c. xciij. Tertio dolere de pctis contingit dupliciter dicit. bea. Tho. super quarto dis. l. ar. i. Uno modo rōe diuine offense et sic damnati nunquaz dolebunt nec p̄nt dolere ꝓpter gratie carentiam. Alio modo rōe

pene. ꝛ sic dolebũt de pctis bỹ q̃ in inferno sunt ¶ De Quarto ôt. be. Tho. vbi. ꝫ. Sicut se habet p̃mium ad bonos ita pena ad malos. Sed bonis p merito tpali debet p̃miũ eternum ergo malis p culpa tpali debet pena eterna Jõo matb. xxv. ôr Jbunt bỹ in vitã eternã. mali vero in ignẽ eternũ. ergo sunt eterne.

Secunda Pene

Inferni sunt immẽse ppt̃ q̃tuor

Altitudinem
Scí Profanitatẽ
licet Longitudinẽ
Latitudinẽ

ex bonoꝝ celestiũ amissiõe q̃ ex abissali malorꝝ ĩmersiõe est ĩ pẽaꝫ sẽsꝰ ꝛ dãni duratõe in malorꝝ oĩm ꝓprebẽsiõe

¶ Primo sunt immense ppter altitudinẽ. i. amissionẽ celestiũ bonoꝝ et maxime visiõis diuine in quo consistit vita eterna put ôr Job. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum verũ deũ et quẽ misisti ihesum christum. ¶ Primo ex visione dei habebunt sancti summam sciam oĩm. Grego. Quid est q̃ nesciunt sancti qui sciẽtẽ oĩa sciunt. Cũ em̃ in deo sint ydee oĩm creaturaꝝ ipsum videntes oĩa in eo vident qne volunt de creaturis. Econtra damnati priuati tali visione nullius rei bñt pfectã cognitionẽ et q̃uis in hac vita aliquã habuerunt de deo et sanctis cognitõez tñ nullam bñt ex hoc delectatõez sed magis tormentuꝫ qꝛ abusi sunt eis. Et mũꝰ puer baptizatus defunctꝰ maiorẽ habebit in celo sciaꝫ q̃ omnes pbi in inferno. ¶ Scõo sancti ex visiõe dei p̃secunt maximũ gaudiuꝫ. pñ. xv. Saciabor cũ apparuerit gloria tua scz gaudio Econtra dãnati ex priuatione buꝰ visionis bñt maximã tristiciã. Et sic bti ex oĩ pte. supra. infra. intꝰ. fortis. circũdãti sunt ca pleni sunt gaudio. Jta vñ dãnati ex oĩ pte circũdati sunt dolore Ex psideratõe supiorũ pmioꝝ que amiserunt. Et psideratione inferioꝝ que iumisdileterunt. Et psideratione interioꝝ remordentiũ pctõrum. Et psideratõe exterioꝝ ignẽ vrentiuꝫ. Ex psideratõe circũstantiuꝫ demoniorꝝ et sociorũ maxime cum quibus peccauerũt in hac vita. ¶ Tertio bti ex dei visiõe psecuntur pfectã amicitiã ad deũ et sanctos socios. Jta se pfecte diligunt q̃ gloriaꝫ maiorez sctorũ magis eis volũt q̃ sibi qꝛ magis vident.

deū vt puniente Apo. Blasphemauerūt boies deū vruente in secula seculoꝝ. Nulla etiā dilectio est in eis erga ꝓpīquos quos vidēt secū cruciari. Vellent etiā oēs amicos ꝙcūq; sectos secū esse in inferno ymo et seipsos odiunt Apo. ix. Desiderabunt boies mori. i. deficere ab esse qđ ē optīū ⁊ fugiet mors ab eis ¶ Quarto ex visiōe dei assecuīt magnaz dignitatē scz regiā ⁊ sacerdotalē. vñ cantāt ad deuz vt ītur apoca. j. Redemisti nos dñe in sanguine tuo et fecisti nos deo nostro reges et sacerdotes. reges ad dñandum toti mūdo. sacerdotes ad offerendū cōtinue sacrificium secularū affectionū. Econtra damnati ex ꝓuatiōe bn̄ꝫ visionis incurrunt ignominiā et seruitutē. Jere. xxj. Seruient dijs alienis die ac nocte ⁊c.

¶ Quinto ex dei visione bn̄t sancti summā pacē. Isa. xxxij. Sedebit populus meꝰ in pulchritudine pacis ⁊ requie opulenda. Dionisiꝰ ait Omnia pacem appetunt. Aug. xxij. q. j. Holi. Et si dulcis est pax ꝓ tpali salute boīm quanto dulcior diuina ꝓ eterna salute. Nec hic pōt esse pax pfecta sed solus in patria. Econtra in inferno apud damnatos est remocio oīnis pacis. et ꝓtinuū bellū Sapie. v. Armabit creaturā i vltionē inimicoꝝ suoꝝ. Idē. ꝓpugnabit cū eo orbis terrarū ꝓtra insensatos malicia. Et sector oīs creature descendet ad infernū. Sicut intra se bn̄t cōtinuū bellū malaꝝ affectionū et stimuli remordētis. ita extern⁹ bellabūt creature ꝓtra eos diuersis penis affligēdo ipos et varijs mōis. ¶ Sexto sancti dei et visiōe babebūt maximā claritatē. Job. j. Erat lux vera q̄ illūinat omnē boīez venientē in hūc mūduz. s. lumine gratie. Et exeūtē de mūdo lumine glorie qō lumē glorie recundās ab ania glorificata in corp⁹ suū resuscitatū facit ipz clarissimū vt sol ⁊ pulcerrimū Extra dāmati ꝙuati hac visione remanēt obscuri ⁊ tenebrosi i corpe ⁊ ania ꝙdicent in tenebras exteriores videbūt vtiqz xp̄i humanitatē sed nullā inde habebūt ꝓsolatōez. ¶ Septimo recipiūt sancti dei visiōe summā firmitatē i bono. qz ꝓtinue vidēt summū bonū ideo nunqz etiā ad momentū diuertent se ab eo vt nō actu amarent tpm Nec pñt flecti ad culpā. qz sine macula sunt añ thronū dei apoca. xiij. Econtra damnati sunt ita auersi adeo vt nūquā

diligere valeāt sicut demones Dionisius ōt q̄ hūt iudiciū rationis quersum estimantes se a deo iniuste cruciari.

Secundo Pene infernales sunt immense ppter pfunditatez que est ex abissali malorū immersione. maxime ppter locum. ¶ Primo locꝰ in quo sunt dānati est pfundus. ideo ōr infernus quasi inferius Est em̄ profundissimꝰ a deo maxime elongatus et sctīs dei qr est in centro terre. Sūt em̄ quatuor inferni Limbus patrū iuxta quē quantū ad sitū est purgatoriū postea limbꝰ puloꝝ qui cum originali decedunt. Sub his oīb⁹ est locꝰ dānatoꝝ fm.b. Tho. sup q̄rto sen. vñ dives e pulo leuabat oculos z vidit lazarum in sinu abrahe ꝛc. luce. xvi. ¶ Legit in vita spatrū q̄ cū beatꝰ Zacharius p heremuz ambulabat inuenit caluariuz hoīis. quē virga sua tangēs interrogauit quis in vita pīi fuisset. Cui respōdit q̄ fuisset sacerdos gentilium in eo loco. adūcēs q̄ q̄ntū distaret celū a terra tātū haberet de igne sup caput suū cū alijs pagānis et tātundē ab infra sub eo esset ignis in q̄ cruciarent mali xp̄iani qui xp̄m negarēt sua mala vita. ¶ Secōdo locꝰ ille est tenebrosus. et q̄uis ibi sit ignis nō tū lucet. Vñ Sapiē xvij. Ignis ḳdē nulla vis poterit illis lumē prebere. nec siderū limpide flamme illuminare poterāt illā noctē horrendam. Apo. ix. De fumo putei obscurat⁹ est aer et sol. De tenebris inferni dicet post de diuersitate pene. Tertio locus ille igneus est Math. xiij. Sicerit in p̄sumatōe seculi exibūt angeli z separabūt malos de medio iustoꝝ. et mittēt eos in caminū ignis Ideo ōr a xp̄o gehenna q̄si generans ignē. Vñ math. xviij. Deli⁹ ē tibi vnuz oculū habentē et in trare vitā q̄ duos et intrare in gehennā. ¶ Quarto est locus horridus Job. x. Dimitte me vt plangā paululū dolorē meū antēq̄ vadam et nō reuertar ad terram tenebrosaz ꝛc. Nō est ibi ordo vt vnā penā post aliā paterēt scōm Grego. sed oēs in simul penas inferni paciunt ¶ Quīto est locus aridus. vñ Luce. xvi. Dives epulo vnaz tantuz guttaz aqua rogauit et adhuc rogat nec meternum habebit. ¶ Sexto est locꝰ fetid⁹. Job in scriptura dicit lacus. Psal. q̄dragesimo nono. Eduxit me de lacu miserie et de luto fecis

Est em̃ q̃si latrina mundi vbi oẽs sordes ꝓfluunt. Dicit em̃ Basilius q̃ dñs in fine mũdi purgabit oĩa elemẽta et oĩez immũdiciã coꝝ et virtutẽ lesiuaz ꝓijciet in infernũ vt in cloacaz ad penã dãnatoꝝ. Apo. xiij. Fumus tormentoꝝ ascendit ꝛc. ¶ Septimo est locus venenosus. Isa. xiij. Subter te sternet tinea. ⁊ opimẽtũ tuũ erunt vermes. Glo. ma. Pene eterne sunt tinea ⁊ vermes q̃s ꝓpria gignit ꝓscia. et materia supplicioꝝ ⁊ ignis. Sicut q̃ dã humor. est in cadaueribus vermes nascunt ex putrefactione. sic ex ipa materia pctoꝝ ũ que semp manet nascunt eterna supplicia. hec glosa. ¶ Octauo est locꝰ tumultuosus. vñ Tartarus dr a strepitu et cõtentiõe rixosa. Isa. xij. Tumultuabit puer ꝓtra senẽ. ignobilis ꝓtra nobilẽ. Dic potꝰ Anthomꝰ exm̃ de vsurario et duobus filijs ti. xi. c. v. quoꝝ vnꝰ patrẽ secutꝰ est. ¶ Nono est locus obliuiosus. ideo a gentilibus Lethes dr qđ interpretatur obliuio Nam deꝰ videt obliuisci coꝝ. eo q̃ non liberat eos. etiã sctĩ nõ intercedũt. et cõsanguinei parũ aut nihil de eis curãt. Faciũt sicut pincerna pharaonis cuz in dignitate restitueret oblitus est ioseph. Obliuiscit damnatꝰ oĩm q̃ eũ cõsolari pñt. et q̃nis vanoruz gaudioꝝ recordatur tũ magis inde cruciat. qz causa sunt dãnatiõis ei. Eccles. ix. Quod ⁊ cũq̃ potent manus tua ꝓstanter opare ꝛc. ¶ Decimo est locus piculosus. ideo dr Barathrum q̃si latitudo arta. qz lacꝰ est locus ad ingrediendũ. arctꝰ ad exiendum. Bath. v. Non exies donec soluas nouissimũ quadrantẽ. Et qz ibi nõ est locus satisfactiõis vñ non habet qđ reddat nunq̃ egredietur Et si aliq̃ exeũt vt boñub⁹ appareãt in hac vita. tñ semp infernuz secũ hñt. Isa. v. Dilatauit infernus os suuz et aperuit absq̃ vllo termiõ Est em̃ sicut muscipula lata in ingressu. in egressu arta. ymo de iferno nullus est egressus.

Tertio ꝓpene inferni sũt immẽse ꝓpter lõgitudinez q̃ est in penarũ sensꝰ et dãni eternali duratõe Haz pena tã damni q̃s sensus durat ineternũ. qđ ꝓbo auctoritatẽ. rõe. et similitudie. Auctoritate dñi. Bath. xxv. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ. Pena dãni expmit cũ dr discedite. Pena sensꝰ ibi i ignẽ eternuz. Rõe sic Tãdiu dz durare

pena q̄diu dura t culpa. Sed culpa in inferno durat ineterñ ergo et pena. Q culpa manet eterna patet ex hoc qđ dom̄in⁹ ait Qui peccauerit in spiritu⁹ sanctū neq; hic neq; in futuro seculo remittetur. Similitudine sic. Peccatū nō dimittitur saltem actuale sine cōtritione. Sed in inferno non dolent ymo blasphemāt deū. ergo nec remittitur eis. et sic ineternum punientur. Unde Job. xx. Luet que fecit ania nec tñ consumetur Simile de montibus sicilie Ethna et alijs ardentibus qui tñ non cōsumentur. Simile de Salamondra qui viuit in ignē ꝛc.

Quarto Pene inferni sunt immense ꝓpter latitudinē que est in malorum omniū inclusione. Be. Aug⁹. xi. de ci. dicit q Tullⁱ⁹ ponit octo genera penaru⁹ ex lege ciuili que etiaz sunt abundantissime a pud eos qui sunt in inferno. scz damnū. vincula seruit⁹. verbera. talio. ignominia. exilium et mors. ¶ Prima pena legalis est damnū cū quis damnificat in bonis exterioribus. Sic in inferno est pena damni eo q̄ damnati amiserunt summū bonū scz deū et per ꝓñs bona miscōie gracie. et glorie non soluz in re sed etiā in spe. Unde Isa. lij. Nō remanebit de fragmentis eius testa vt hauriatur paruz aque de fouea: scz de miscōia diuina aut poterit ignicul⁹ de incēdio. scz caritatis. Et hec est maxia pena. Nam vt ait Crisost. super math. Si quis mille ponat gehennas nihil tale dixerim quale est separari a christo. odio haberi a deo et sanctis eius. ¶ Scōa pena legalis est pena vinculoruz cum scz quis incarceraf aut ꝓditur. Hec etiam pena est in inferno. ideo ait dñs maht. xxij. Ligatis manibus et pedibus mittite eu⁹ in tenebras exteriores. Eccls. xi. Quodcunq; poterit man⁹ tua cōstanter opare ꝛc. qz nec op⁹ nec ratio nec scientia nec sapiētia est apud inferos quo tu pperas. Ideo etiaz ait dom̄in⁹ math. xiij. Colligite primuz zizania et ligate ea in fasciculos ad cōburendū. Et cū anima cōsiderat se detineri et quasi alligari a re infima cum ipsa sit nobilissima magna tristicia absorbetur. naturaliter eñ ignobile nō habet virtutē in nobilib⁹ sed econtra. Sed vt instrumentum diuine iusticie ignis agit in animaz damnati non cōsumendo sed affli-

gendo per modum detentiõis ¶ Tertia est pena seruitutem Jere. xvi. Seruietis dijs alienis die ac nocte que nõ dabũt vobis requiez in pñti vita die cupiditatibus. nocte impuditie seruierunt. Jta in futuro exteri⁹ flamma. interius vẽs puniet conscientia. ¶ Quarta legalis pena est pena verberũ vt cuz quis verberatur virgis aut fustib⁹. Hec pena in inferno est. Vnde puer. xx. Parata sunt derisoribus iudicia. et mallei percucientes stultoruz corporibus Hoc non intelligitur de malleis corporalib⁹ q̃uis etiam pñt ibidem esse sed spiritualib⁹ scz de diuersitate penaz quibus malleantur impij. Vel etia pñt intelligi verba ista durissima doñi in fine Jte maledicti in ignẽ eternu. Glo. interli. puer. xx. Mallei sunt iudicia damnatiõis et quasi ferrũ candens in incude ichẽne sine fine verberabit dãnatos. hec glo. ¶ Quinta est pena talionis vt oculũ p oculo. dentem pro dente. Hec pena etam est in inferno. vnde Apoca. xviij. Quantũ se glorificauit 7 in delicijs fuit tm̃ da te illi tormẽtũ et luctuz. Beatus tho. vt qui multum peccauit multum puniatur et in quibus membris in eisdem etiam puniatur. ¶ Sexta est pena ignominie. scz cum quis scõm legem efficitur infamis vt homicide. fures. raptores. adulteri. falsi testes 2c. vtz. iij. q. v. Constituimus. Hec pena i inferno est. vnde Jsa. xiij. Facies cõbuste vultus eorũ. Glo. Facies cõbuste igne quem dũ viuerent succenderunt. vnde tales nõ pñt dicere Signatũ est sup nos lumẽ vultꝰ tui domine ymmo difformissimũ corpus assumẽt et corrosum a vermib⁹. ¶ Septima pena legalis est pena exilij cũ quis relegatur in exilium. aut prohibet alicui ciuitas aut patria. Hec pena in inferno est. vñ Math. xxij. Proijcite euz in tenebras exteriores Grego. Interiores tenebre sunt cecitas mentis. Exteriores eterna damnatio et vene desperatio. ¶ Octaua pena legalis est pena mortis. Hec etiam pena est in inferno. Haz in inferno est mors eterna eo q̃ separant a christo Qui ait. Ego sum vita. Hec est mors secũda. Apoca. xxij. Semper moriuntur 7 tamen ad finem nunq̃ perueniunt.

De penis inferni.

Tertio pene iferni sunt diuerse.

Est eñ in inferno
- Ignis inextinguibilis
- Uermis immortalis
- Fletus contristabilis
- Tenebre palpabiles
- Stridor inestimabilis
- Fetor intollerabilis
- Aspectus demonum horribilis
- Confusio ineuitabilis
- Ira dei implacabilis
- Tortorum malicia insaciabilis
- Desperatio insupabilis
- Mors eternalis aut immortalis

¶ Primo in inferno est ignis inextinguibilis. Et pbat auctoritate et rõe et similitudine. Auctoritate dñi in euangelio math. xxv. Discedite a me maledicti in ignem eternum. Isa. vl. Ignis eor nõ extinguetur Job. xx. Luet q̃ fecit anĩa nec tñ psumetur. Rõe sic. Ignis etern⁹ nunq̃ extinguetur. Sz ignis infernalis est eternus ergo nunq̃ extinguetur. Minor ptz ex auctoritate allegata. Similitudine. Ignis infernalis non est minoris efficacie in ꝓburendo q̃ ignis noster. Sz ignis noster tãdiu ardet q̃diu materiam inuenit aptam ergo etiam ignis inferni. Materia ergo ignis infernalis est pcñm mortale. Sz pcñm mortale in inferno nunq̃ consumetur aut remittitur ergo ignis agens in pcñm semp ardebit. Et pcñm nõ remittit i inferno ptz qr nõ dolent de dei offensa. Et aũt nõ dolẽt ptz qr carent gratia Et sic pcñm eor sp manebit. z p pñs ignis agẽs in pcñm. Qr inter culpã et penaz debet esse ꝓportio equalitaꝫ Iste ignis vt instrumentũ diuine iustitie alligabit et tenebit animã fm doctores. secũdo impediet ab extentione ppie voluntatis tertio animaz sibi subiicit que nota est deo frui. quarto anie cõtrariatur et vindicat ex parte diuine iustitie que cõtra deum factorez suum operata est. Cum ergo anima que est nobilissima creatura videt seligari cruciari a re vili valde ex hoc turbabit. ¶ Scõo est ibi vermis immortalis. Sapie. iiij. Uenient in cogitatiõe pcõr suoruz timidi. et traducent illos ex aduerso iniquitates illorũ. Dic est ille vermis. s. remorsus cõscientie scõm Aug. de quo dicit Isa. vltimo Uermis eorũ nõ morietur. Judith xvi. de damnatis sic ait dñs

omnipotēs Vindicabit in eis in die iudicij visitabit illos. dabit em̄ ignes et vermes in carnes eoꝝ vt vrant et sensciant vsq; in sempiternū. B tho. super q̄rto sen. dis. li. q. ij. ar. iij. ꝺt q vermis ille nō erit corpalis. Rō. q: post diē iudicij non remonebit aliqō corp⁹ mixtū seu elementatū nisi tm̄ hom̄is pper eternitatē pene. Sz vermis ille ē spūalis et oritꝝ ex putrefactōe pcti mortalis. sicut corpalis ex putrefactōe corporis. Itē nota Si aliqui pmitteret magnum vt regia dignitas ppter labores fiendos. et ille nō curaret. sed curaret apetit⁹ suos malos. cū primare tur tanto bono et incarceretur ad locū teterrimū et plenū vermiū o q̄nta illi ꝓfusio apud se. ¶ Tertio ē ibi flet⁹ ꝓristabilis. Apo. j. Plangent se super eum om̄es trib⁹ terre q̄ sez hic terrena dilexerūt et post incentro terre includunt nunq; exiturī. De ꝟ fletu ait dōs matb. xxij. Jbi. s. in tenebris exteriorib⁹ erit flet⁹. B ūs tho. sup quarto sen. dis. li. ait Duo sūt in fletu sez lachrimax. resolutio et capitꝭ turbatio. Resolutio lachrimarum vt hic nulla erit post diē iudicij. q: cessante motu celi nulla erit generatio aut alteratio. nisi de riuis ignis ex oculis fluentib⁹ intelligatur. vt ꝓz in vitaspatruz de sctō Bacharia. qui ait Fratres plorate hic. alibi lachrimie corpa cremabūt. Aliud est capitis turbatio et oculorū. et hic flet⁹ erit in inferno ineternum ratione fumi et penaruz. ¶ Quarto ibi est tenebra palpabilis. Legit Exodi. x. de tenebris a deo immissis egiptijs obduratꝭ q vir nō est motus de loco suo nec cognouit fratrem suum ppter tenebras horribiles et palpabiles. Vñ de eis ōr Sapic. xvij. q ignis nulla vis poterat eis lumē p bere. siderū flāme poterant nocteꝝ illā horrendaz illuminare Ille autez tenebre infernales multo horribiliores ꝛ dēsiores sunt Vñ dōs vocat eas exteriores dicēs de illo q̄ nō babuit vestē nuptialē. Ligatꝭ manibus ꝛ pedib⁹ mittite eū in tenebras exteriores matb. xxij. Magister q̄rto. sen. ꝺt q dicūtur exteriores. Primo q: ibi ē carentia diuine visionis. q extra deū. est ait Aug. in summa cecitate est Scdo p tenebras exteriores intelligit odiū ꝓtra dei bonitatē. Tertio intelligit quedā oblinio. q: tūc tantꝭ cruciatibus torquent vt nunq; de

deo cogitare valeant aut raro quod nulli hac vita contingit. B. tho. sup q̄rto sen. dis. li. ōt. Sunt ibi lux et tenebre prout angēt miseriaz dānatoz. q̄uis infernus ex se sit locꝰ tenebro/ sus in medio terre vbi nō po/ test esse nisi ignis turbidus et fumosꝰ vt ptz. in apo. ix. tm̄ ex diuina dispositiōe est ibi aliqd luminis ꝓut sufficat ad viden/ duz illa q̄ aniaz et corpꝰ cruci/ ant. Vñ Grego. in moralibus Illa vltrix flāma vitioz ꝓcre/ mationē quidē habet sed lumē nō habet ille ignis ad ꝓsola/ tionē vt luceat sed tm̄ vt ma/ gis torq̄at. se q̄ces em̄ suos in tormētꝫ secū reprobi videt q̄z amore hic deliquerūt. Dicunt quidā q̄ tanꝫ fulgor frequen ter crumpūt exeunde flāma de ore oculis et naribus et in ipo fulgore reprobos videre illos q̄ eis dānatōis causa fuerūt et cū quibꝰ pecauerūt. ¶ Quin/ to est dētuz stridor inestimabi lis. Math. xxij. Illic erit fletꝰ et stridor dentiū Vbi Horan duz q̄ fletꝰ in inferno est soluz spiritualis. stridor aūt dentiū est corpalis. Rō. qz stridor ille nullā importat resolutionē si/ cut effusio lachrimaz vt dicit Petrꝰ de tba. sup q̄rto sen. dis. xlij. Grego sup illō math. xxv. Inutiles seruū ejicite in tene/ bras exteriores vt scz illic den tes strideant q̄ hic de edacita te gaudebāt. illic oculi fleant q̄ hic p illicitas ꝓcupiscentias versabant. q̄tenus singula mē bra supplitio subeant q̄ hic sin gulis vitiis quibus subiecta fuerūt. Et subdit. Flā fletꝰ de ardore. stridor excitari solz de frigore Vbi duplex ostenditur gehēna scz nimiꝫ frigoris et in tolerabilis feroz. Vñ Job. xxiij. Ibunt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū. Qui quidē tran sitꝰ nō ōt interpellationez. qz nullꝰ ē ibi ordo simul em̄ oēs penas pacientur. Hec grego. ¶ Sexto est ibi fetor intolera bilis. Basilꝰ ōt q̄ oia clemen ta purgabunt et sentina et fe/ tor oim descendet ad infernuz in penā dānatoz. et nō solū fe tor clemētoz sed etiaz corpm putridoruz. Vñ. Isa. xxxiij. De cadauerib⁹ eoz ascēdet f/ fetor. Cadauer q̄uis ꝓprie di catur corpꝰ fine aīa tm̄ aliqñ ōr corpꝰ cū aīa cuz videlicet putridū est et fetidū q̄lia sunt corpa dānatoz. Apo. xiij. de dānatꝫ ōr q̄ cruciabunt igne f sulphure in ꝓspectu angelorum sctoz. in ꝓspectu agni. et fumꝰ tormētoz ascēdet in scla seculoz. nec habebūt requiē die ac

nocte. ¶ Septimo est ibi aspectus demonū horribilis ⁊ tormētatio crudelis ipor. De et aspectu horribili ait Cirillus in libello demiraculis scti hieronimi q nihil penosius aut horribili excogitari possit. pocius quilibet flāmis ardētib⁹ arsurum se exponeret. q̄ ictu oculi eor aspectib⁹ poniri. Et in vitis fratrū p̄dicator legit q ꝺ daz frater vidēs dyabolū clamans cecidit ad terrā q̄si mortuus. Cū aūt fratres occurrerent in terra iacentē inuenerūt q̄si mortuū. quo ad infirmariā deportato postq̄ cōualuit fratrib⁹ interrogantib⁹ quid vidisset rndit. dyabolū ego vidi et adiecit. tante est difformitatis vt poca⁹ fornacē accensum intrarē q̄ ictu oculi eū viderez Scōo ē ibi ipsor tormētatio crudelis. Aū legit Job in p̄sona cuiuslibet dānati dicens. xvi. c. Collegit in me furorē suum et pmines mihi infremuit ꝑra me dētib⁹ suis hostis meus. terribilib⁹ oculis me intuitus est apperuerūt sup me ora sua exprobātes percusserūt maxillaz meaz. saciati sunt penis meis. ego ille quondā opulentus repente pcrit⁹ sum. Jere. vi. Crudelis est et nō miserek scz dyabolus. vbi Hiero. ait. Crudelis est dyabolus iustis. crudelior suis crudelissimus sibīp̄i. Q aūt dyabol⁹ sit crudelis sanctis pez in scto Job. quez post amissionem filior et oīm bonor etiā vlcere pessimo percussit. Itē scm Anthonium deū feruentissime orantē vsq ad mortē verberauerūt. Q sit crudelior suis ptz Jere. xvi. Die ac nocte non dabit eis requiē. Jere. li. Absorbuit me q̄si draco repleuit ventrez suū. Simile legit in visionib⁹ Tūdali et Willegardis. Q sit crudelissim⁹ sibīp̄i patet. qz cuz augeak pena sua ex malis q̄ inducit homīo tñ malicia tanta est et crudelitas sua q potius eligit sibi penā augeri q̄ a temptatōe cessare. Tertio timendi sunt demones ꝓpter fortitudinem. Job. xl. Nō est ptās sup terrā q̄ possit apparari. Tanta est in eis ptās vt oīus materia elementalis sit subdita eis ad nutuz nisi a diuina virtute et bonis angelis impediret. Cū possent ignē mittere de aere tempestates. pluuiā et cetera ꝑ angelos malos ūmisit plagas in egiptuz. Ipse dyabolus diuina pmissione misit ignē de celo in greges Job Cōmouit ventū ad subuertendū domū vbi pueri eius necati

sunt ⁊ oppressi. Ipe graui vl-
cere percussit Job. Eccl. xxxix.
Sunt spūs q̄ ad vindictā cre-
ati sunt, ⁊ in furore suo ꝓfirma-
uerūt tormēta sua. et in tpe cō
sumatōis effundēt virtutes et
furores eius. Quarto timendi
sunt qz veloces sunt. Tre. tūj.
Velociores sunt persecutores
nostri aq̄lis celi. Vñ ait Gre-
go. in dyalogo q̄ quidā sacer-
dos bonus ex ira ait seruo suo
Veni dyabole discalcia me.
statim diabolus affuit calcia-
menta soluere cepit. q̄ fortea
remotis puta inferno subito ve
nit Quinto est eoz studiositas
sagacitas. diuersitas nocēdi.
q̄re timendi sunt. Aop. xij. ōz
habere. vj. capita ⁊. x. cornua
q̄ fcant varios modos nocēdi
boibus. xvi. q. ij. Ut sis ⁊c. ōz
q̄ dyabol⁹ ōz mille modis no
cendi. Vñ sctūs pater Jorda
nus generalis m̄gr ordis p̄di
catoz reqsiuit a demone q̄ bo
minē quēdā possedit. q̄ nomīe
vocaret. Rñt demō nulle arti
fex vocor ⁊c. Sexto timēdus
ē ꝓpter malignā falsitatē. Job
xvi. Suscitat falsi loq̄s aduer
sus faciē meā ꝓtradicēs mihi.
gaudet de pens iustoz et dāna
toz irridens eos ⁊c. ¶ Octa-
uo ibi ē ꝓfusio ineuitabilis. qz
nudabunt et manifestabuntur
omnes turpitudies et scelera
maloz nō solū i futuro iudicio
sed etiā in inferno. Vñ Ezech.
xij. Reuelabo pudenda tua in
ꝓspectu oīm nationū et mani
festabo gentibus ignominiā tu
am. O quanta pena erit et cō
fusio eū oñes actus q̄ etiā oc-
cultissime operati sunt videbunt
Est aliquib⁹ magna pena cuz
ꝓfessori notificare dēt. et non
nulli poti⁹ ad infernū descen-
dent q̄ ea reuelēt. ¶ Nota
hic duo exempla duoz patruz
quoz vn⁹ voluit publice pec-
care minus curans cōfessionē
boīm q̄ dei. Alius voluit ha-
bere locū vbi nullus eū peccā-
tem vidit. Et cū induceret ad
locuz secretuz ait meretrix. hic
nemo nos videt nisi salus de⁹
Tunc senex. Deū ego pl⁹ ve
reor q̄ boīem. si nō habes lo-
cuz vbi latere possum⁹ pecca-
re nolo. ¶ Nono i inferno est
ira dei implacabilis maxime
ideo. qz nō dolebūt dānati de
offēsa dei. sed ecōtra plasphe-
māt viuentē in secula seculoz
ait Job. in apo. Nunc in pnti
tpe vocat de⁹ multiplicater bo
mines ad salutez. Vñ apo. iij.
Ego sto ad ostiū ⁊ pulso. Hūc
expectat vt non statim punit
vñ Isa. xxx. Propterea expec
cat nos de⁹ vt misereat nostri

Nunc miserek Isa.lv. Queri te dominū dū inueniri pōt ꝛc. Nunc est tps misericordie et gratie.ij.corin.vi. Ecce nunc tps acceptabile ecce nūc dies salutis. In alia aūt vita est tps iusticie. tunc eiñ reddet vnicui ꝯ scōm opera sua. vt tenet fides catholica. ergo quoꝝ opa damnationē meruerunt nunc̄ miscōiā ꝓsequent placato deo ¶ Decimo est ibi rorum malicia insaciabilis. Aug. de vanitatibus seculi. Ubi qui torquet nunc̄ fatigabitur. qui torquetur nunc̄ morietur. Nota aū in notabili septimo de aspectu demonū. ¶ Undecimo ē desperatio insuperabilis Uidebunt eiñ magnā iraz dei nec aliquam virginis gloriose aut sanctoꝝ intercessionē ergo desperantes maledicent deū in eternum. Isa.xxx. Hō remanebit de fragmentis eius testa vt hauriatur parū aque de fouea diuine miscōie. aut portek ignis culus de cendio scz diuine caritatis. Ideo desperabunt ꝛc. ¶ Duodecima est ibi mors eternalis. Apo.xx. Qui nō inuentus est in libro vite scriptus missus est in stagnū ignis Hec est mors secūda. Prima mors est cū seperatur anima a corpe. Scōa cū corp⁹ et anima a deo. Brego. Erit tunc miseris mors sine morte. finis sine fine defectus sine defectu. Hā mors semp viuit finis semp incipit. et defect⁹ deficere nescit De pe.dis.i. canōe Potest ꝛc. Nunquā debet carere suppliatio qui nunquaz volunt carere peccato. Et sic semp morientur positi in agone et anxietate mortis et tñ ad finem nunquaz venient vt scilicet morerentur ex toto.

Impressum per me wilhelmū schaffener de roperschwirler. xv. die Marcij. Anno domini Milesuno quungentesuno octauo.

¶ Ea aūt que ꝟ in opusculo cōtinentur. cuiuslibet christi fidelium peccata et statuū vitia detestantia. verum quoq; eundi calem omni statui pandentia. que nedū digna scitu ymo delectabilia sunt auditu. Registrum sequens declarabit facile.

Registrum.

Abmelech spurius mortuo patre iter fecit septuaginta fratres suos legitimos fo.xviij. fa.ij.
Ablatio regni christianor per turcos fo.vij fa.ij.
Accusatio multiplex peccatoris in iudicio fo.lxxxi. fa.ij.
Accessus mulieruz ad sanctū sanctor pbibet fo.xvij.fa.ij.
Adulterū qd fo.xix. fa.j.
Adulte efficit piur fo.xix.fa.ij
Adulter vl adultera qs coruz grauius peccat fo.xx. fa.j.
Aliud est diuicias amare z nō bre. Et aliud bre. et nō amare. et aliud nec amare nec bre. z amare et bre. fo.x. fa.ij.
Amare pecūiaz nihil iniqu tripliciter exponit fo.ix.fa.ij.
Angustiam cordis indicat auaritia fo.xij. fa.j.
Angeli et sancti affirmabunt sniaz iudicis fo.lxxxi. fa.l.
Angelū bebit custodē antixps in pncipio vite fo.lxxvi. fa.j.
Angelus bonus baptisare nō potest fo.liij. fa.ij.
Angeli primi peccatū et eius agrauatio ppter multas causas fo.vi. fa.ij.
Angelus vnus occidit .i 8 9. milia bellator fo.vij. fa.ij.
Anīa ad gloriā vel ad penam eat post mortē fo.lxvij. fa.j.
Animam deformem facit peccatum fo.xlvij. fa.j.
Antixps p bestiā hīs dentes ferreos figurat fo.lxxij. fa.ij.
Antichristi partus describitur fo.lxxvi fa.j.
Antixps pugnabit .iiij. mōis pxa fidelis fo.lxxvij. fa.j.
Antixps cū sua falsa doctria decipiet fideles fo.lxxvij.fa.j
Auar ppter bonū tpale pdit bonū eternū fo.ix. fa.ij.
Auaritie peccatū an sit maximuz fo.ix. fa.ij.
Auaritia est ydoloz um seruitus fo.x. fa.j.
Auaritia seruū facit fo.xi.fa ij
Auar nunq implet pecūia. z huius tres cāe fo.x. fa.j.
Auar peccat pxa deū proximū et se ipm fo.x. .fa.j.
Auaricia cecitatez mentis inducit fo xi. fa.ij.
Auar tenaciter retinet qō eū pturbat fo.xij .fa.j.
Auaricia est causa bereseos fo.lxxiij. fa.ij.
Auaritie descriptio tā generalis qz spēalis fo.ix. fa.j.
Auaritiaz esse pctm mortale et veniale oñdit fo.ix. fa.ij.
Auar dolz amittere fo xij fa ij
Auaris impenitentia erit et bās assignat fo.xij. fa.ij.
Auan horribilē mortē bñt pter ppt tres cās fo.xij. fa.ij.

Auaricia duplex ē fo.ix. fa.j.
Eatis securitas erit que causa ex trib⁹ fo.lix.fa.j.
Bona glie q̄ sūt q̄ nēo ex pmere valet fo. lix.fa.j.
Bona glie describit fo.eodē
Buse q̄tuor sunt q̄re plures dānant fo.lxvi.fa.ij.
Certū ē fieri extremū iudi. ex scriptu fo.lxxxiij.fa.ij.
Cinitas malorum describitur fo.xxxvij. fa.ij.
Cinitas req̄rit quatuor stat⁹ hominum fo.xxxix. fa.j.
Clerici supbi sūt in superfluo ornatu vestiū ⁊ quomō se de hoc excusant fo.iij. fa.ij.
Clerici supbiūt in amplitudine eccleiarū fo.v. fa.j.
Clerici supbiunt in audiendo cōfessionem fo.eodem
Cogitatōis tolleratio est gradus luxurie fo.xv. fa.ij.
Cōmittēs adulteriū dign⁹ est morte tpali ⁊ et. fo.xix. fa.j.
Cōsciaz puriorē alijs dz hr̄e. sacerdos fo.xxxiij. fa.j.
Conq̄ritur xp̄s apud angelos iniuriā iudeoz fo.xxvij. fa.ij.
Cōtra naturā peccare fit quadruplicater fo.xix. fa.j.
Consentitur ad peccatū multipliciter fo.lij. fa.ij.
Corpa q̄lia recipiūt boni ⁊ mali in resurrectōe fo.lxxx. fa.j.
Cbrist⁹ tpe iudicij seueriss̄im⁹ erit dānatis fo.lxxij. fa.j.
Crist⁹ se hūiliando diuitibus exm̄ pbuit fo.xxiij. fa.ij.
Xp̄iāoz distinctō.fo xxvij.fa.j
Cbristian⁹ credēs et malefacies centuplū puniat fo.eodē
Cristianū se dicens et non se⁹ quens cbristuz sub sanna tor ⁊ derisor est xp̄i fo.xxix. fa.j.
Crucis signū apparuit tpe ꝓsta tini in vestib⁹ boiz fo.lxx.fa.j.
Cui⁹ seru⁹ sit q̄ nec bonū nec malū opatur fo.xxix. fa.j.
Curiositas in aspectū imagi⁹ nem turpiū et in auditu cantationuz turpiū occasiones p̄bet ad luxuriam fo.xvij. fa.j.
Custodire dān⁹ tps ne inutilit cōsumat ppt̄ mul. fo.lxxij.fa.ij.

Damnatōis certitudo ē incertia fo.xij.fa.j.
Damnati an doleāt de peccatis fo.lxxxvi. fa.j.
Damnati an oēs equalē habeant penam fo.eodez
Damnati homines ppter societatē quā hūt cū carne ⁊ exemplum huius fo.lxvij. fa.ij.
Dauid q̄re se elongauit et i solitudie māsit fo.xxxvij. fa.i.
Demon apparens in spē bo⁹ minis vel sacerdotis non pōt baptisare propter quinq; rationes fo.liij. fa.j.
Demonuz aspectus horribilis in damnatis fo.xcij. fa.j.

Registrum.

Dētiū ſtridor ī iſer. fo.xcī ſa.ij
Deuota oratio eſt remedium luxurie fo.xxij. ſa.j.
Deus punit ad vlterium gra uiter fo.xx. ſa.ij.
Dē ſola virtute ſua pctā di mittit ꝓncipalit fo.lij. ſa.j
Deus eſt noſter ꝓpr̄ius locus qō ꝓbatur fo.lxiij. ſa.ij.
Deſperās habet falſaz opinio nez in quatuor fo.li. ſa.j.
Dyabolus hominem luxurio ſum inhabitat fo.xvij. ſa.ij.
Dyabolus temptat hominem in fine et quare fo.xlij. ſa.j.
Dyaboli ſpecies fo.xlvij:ſa.j
Dyabolus ſemel victus rece dit et redit fo.l. ſa.j.
Dyabol⁹ crudelis ē ſctis. dā natis et ſibi fo.xcij. ſa.j.
Diligendo peccuniam homi nes peccant fo.xxij. ſa.ij.
Diſcipuli antixp̄i ſuſcitabunt mortuos ⁊ quō fo.lxxix. ſa.ij.
Diſpoſitio qualis erit poſt iu dicium fo.lxxxv. ſa.j.
Diſpoſitō īferni fo lxxxvij ſa ij
Diuerſe pene iferni fo.xc.ſa.ij
Diuites peccant in male acq rendo. vtendo tenendo. et ni miū diligēdo foxiij. ſa.ij.
Diuicie trabunt ad pecca tum .fo.xxiij. ſa.j.
Diuicie abutuntur dupli citer fo. eodem
Diuites ī oī voluptate exiſtūt vitā abreuiādo fo.xlviij.ſa.ij.
Duo aduēt⁹ xp̄i fo.xxvj.ſa.ij
Duos aduentus chriſti igno rant iudei fo.xxvij. ſa.ij.
Due cāe mr̄ionū.fo.xxix.foij.
Duo ſunt attēdenda circa or natus mulierū fo.xxx. ſa.j.
Duplex ignorantia ſacer dotum fo.xxxiij. ſa.ij.
Duo mala in peccato cōmit tuntur fo.lv. ſa.j.
Duplex pena ſcilicet tempa lis et eterna fo.lxix. ſa.j.

Bꝛietas eſt fomes oīm vicioꝝ fo.xi. ſa.j.

Efficax ꝓticeps crūis ꝓticeps pene fo.xxxiij. ſa.j.
Elemoſinā ſatiſfacere putant ꝓpctis fo.xxxvij. ſa.ij.
Enoch et helias mittunt̄ tpe antixp̄i fo.lxxviij. ſa.ij.
Enoch ⁊ Helias tertia die vo cati poſt occiſiones aſcendent in celum fo.lxxix. ſa.ij
Enſis dyaboli eſt luxuria fo.xiij. ſa.ij.
Erūt ſinga in ſole luna et ſtel lis de ſtatu eccl̄ie et alīs ō la tis ſeculanb⁹ et layco:ū ſtatu exponitur fo.lxxi. ſa..ij
Expoſitio de quatuor beſtiis fo.lxvi. ſa.ij.
Ex quibus conſtituitur ſacer dos malus fo.eodē ſa.ij.
Excellere debet ſacerdos alu os in ſcia fo.xxxiij. ſa.ij.

Exempla de malis filijs fo..xxxvj. fa.j.
Ames magna tempore ludouici imperatoris se candi fo.lxxiij. fa.j.
Fatue virgines que sunt fo.xxxj. fa.ij.
Fetor intollerabilis in inferno fo.xcj. fa.ij.
Filij israhel fornicantes cum filijs mo ab perierũt vna die vigita tria milia hominum fo.xviij. fa.ij.
Filꝰ pcreatꝰ ex adulterio malus efficitur fo.xviij. fa.ij.
Fletus contristabilis in damnatis fo.xci. fa.j.
Fornicatõez simplicẽ pctm̃ eẽ ꝓbat fo.xiij.fa.j.et.xvij.fa.ij
Eus sup gentẽ exurget tpe iudicij fo.lxxi.fa.ij
Gracia necessaria est ꝓpter multa fo.lx. fa.j.
Gracia dei amittitur per luxuriam fo.xviij. fa.j.
Gradus septẽ q̃bꝰ dñditur in fornicatõez fo.xv. fa.ij.
Grauius peccatum esse adulteriuz q̃z furtũ ostendit quinq; rationibus fo.xix. fa.j.
Erencoriuz ꝓprium est simulare simplicitatez et sanctitatez fo.lxxij. fa.ij.
Heresis nascitur ex tribus fo.codẽ fa.ij.
Hoies q̃tuor modis peccant in diuicijs fo.xxij. fa.ij.
Hõ pmꝰ quõ sciaz dei ꝓapiuit ꝛ quõ amsit fo.ij. fa.j.
Hoies circa peccũas solent q̃ druplicit peccare fo.xi. fa.j.
Hõ ꝓpter pctm̃ tpale obligat ad penã eternã fo.lv. fa.j.
Homo malus triplex bonum amittit fo.lviij. fa.ij.
Homo per se non surgere põt a peccato fo.lx. fa.ij.
Homo malus perdit bona glorie fo.lx. fa.j.
Homo assimilatur arbori fo.lxxxvi. fa.j.
Epte filius meretricis fo.xix. fa.ij.
Ignis inextinguibilis in inferno fo.xc. fa.j.
Ignẽ facet descẽdere ãtixpo sup discipulos suos ac si miterz ꝛ spm̃ sctm̃ fo.lxxix. fa.ij.
Ignis q̃druplex p̃cedet faciez iudicantis fo.lxxxi. fa.j.
Ignis infernalis non lucet fo.lxxxvij. fa.ij.
Ignorantia que excusat et q̃ non fo.l. fa.ij.
Ignorãtia multiplex fo.l.fa.ij
Initium omnis peccati est superbia fo.ij. fa.j.
Inferni quatuor sunt fo.lxxxvij. fa.ij.
In inferno nulla est contritio fo.lv. fa.ij.
Inquibꝰ sacerdos curaz hãs

Registrum.

debet excellere fo.xxxiij.fa.ij.
Jte maledicti ꝛc. sex mala in his verbis exprimuntur fo.lxxxiij. fa.ij.
Judi ppter pctz ab hoiabiles scti sūt toto mōo fo.xxvi.fa.ij
Judicium extremum putauerunt homines ppter multa miracula que facta sunt nostris temporibus fo.lxxij. fa.ij.
Judicium futurū timendum est ppter tria fo.eodem
Alberina Senēsis videns penas inferni vidit legitimos ppter inordinatos modos grauiter torqueri fo.xxx. fa.j.
Aycor pctm in quatuor cōsistit fo.v. fa.ij.
Layci gloriantur in diuitijs fo.v. fa.ij.
Layci gloriantur de nobilitate fo.eodem
Legit nō de alio pctō deū dixisse penitet me fecisse hoiez nisi de pctō luxurie fo.xiiij. fa.ij.
Lucaferi pctm ꝛ ꝗle fo.iij.faj.
Luxurie peccatum quomodo deus punit fo.xvij. fa.ij.
Luxuria quid fo.xiij. fa.j.
Luxuria mater est auaritie fo.xv. fa.j.
Magnitudo pctī attendit ex trib⁹ fo.ix.fa.ij.
Magnitudo adulterij attēdit ex trib⁹ fo.xx. fa.j.
Male acqrendo peccāt hoīes arca pecunias fo.xiiij. fa.ij.
Male vtendo male retinendo peccant ibidem
Mala plura sacerdotum enumerat fo.xxxij. fa.j.
Mali nō dolēt de pctis et offensis p⁹ iudiciū fo.lxxxvi.fa j
Mala septem prouenunt ex luxuria fo.xvij. fa.ij.
Menciunt minores Franciscanz suis oribus purgatoriū oī anno expoliare fo.lxxij.fa.ij
Minores seraphicū Franciscanz sedē dimissaz a lucifero dicunt possidere fo.iiij. fa.ij.
Miracula falsa exercet antichristus fo.lxxx. fa.ij.
Miracula multa apparuerunt in celo tpe hennici ꝛ aliorum fo.uij. fa.ij.
Miracula plura enumerat q̄ fctā sunt nostris tpibus et putauerunt homines adesse diez iudicij fo.lxxij. fa.ij.
Milites quondaz cuaginatis gladijs steterūt audiendo cuā geliū et quare fo.xxxix fa.j.
Miseria hominis et breuitas vite fo.lxiij. fa.j.
Mittens p se celebrare malū sacdotē effi. gnic fo.xxxiij.fa ij.
Modica cura est gnibus de salute pueroz fo.xxx. fa.ij.
Monachus vl sacerdos auarus plus fugiendus est ꝙ ser

pens venenosus fo.xxxv.fa.i.
Mors ē q̄druplex fo.xliij.fa.ij
Mortalis peccati malum multiplex fo.xlvi. fa.ij.
Mulier mala peior morte fo.xxx. fa.j.
Mulieres quomodo decipiāt viros fo.eodem fa.ij.
Mundi gloria tollitur per luxuriam fo.xvij. fa.j.
Multis mōis excecant boies p pctm fo.lvij. fa.j.
Nobilitas luciferi declaratur fo.ij. fa.ij.
Nobiles de malis abstractis pauperib⁹ satisfacere p elemosinā putāt fo.xxxvij.fa.ij
Nobilitas non est reprobanda et quare sed iniquitas in eis fo.xxxvij. fa.ij.
Nobilium status detestatur fo.xxxvij. fa.j.
Nomen christiani non habet qui sequitur dyabolū in malis fo.xxvij. fa.j.
Nō baptisat⁹ se baptisare nō pt duplici rōe fo.lij. fa.j.
Non equaliter videbunt christū iudicantes boni ⁊ mali fo.lxxx. fa.ij.
Nouem mala ꝓcedunt ex auaritia fo'xi. fa.j.
Nullū bonū nec etiā aliq̄d malū faciēs nō saluat fo.lvij.fa.ij.
Nullum spacium temꝑis erit in iudicio fo.lxix. fa.ij.
Obiectio iudeorum quis iustus ille qui vendit⁹ est fo.xxvi. fa.ij.
Occasiones luxurie sunt Decem fo.xv. fa.ij.
Occiositas est occasio luxurie fo.xvij. fa.j.
Occidet enoch et helyam antichristus fo.lxxvij. fa.j.
Octo genera penarum ex lege ciuili fo.xxxij. fa.j.
Omnia peccata modo dicunt virtutes fo.xxxij. fa.ij.
Opera bona in peccatis facta an valeant fo.xlvi. fa.j.
Ore peccant etiaꝫ senes impudica loquentes fo.xlv. fa.ij.
Oprobrium vite est auaritia fo.xij. fa.ij.
Peccatuꝫ oꝛiginale q̄re oꝛ iniq̄tates fo.li.fa.ij.
Pctm actuale tria mala faciet in boie fo.lvij. fo.ij.
Pctm actuale vulnerat mētez principaliter fo'lvij. fo.ij.
Peccatum prolongatur ex luxuria fo.xvij. fa.ij.
Pctm ꝓtra naturā supat bestialez ꝓditōez clamat diuinā vltionez ꝓuocat vniuersalē plagaz ⁊ alia plura fo.xxj. fa.j.
Peccās ꝓtra naturā debz fm leges decapitari fo.xxi. fa.ij.
Pctōres sunt serui dyaboli p batur quicꝫ rōib⁹ fo.lvij.fa.ij.
Pene inferni sunt immēse ꝓ

ter quatuor fo.codē fa.ij.
Pene inferni ſunt eterne propter quatuor fo.lxxxvij. fa.j.
Pene inferni ſunt diuerſe .fo xc.fa.ij.
Pena damni erit equalis in damnatis. Sed ſenſus pena inequalis fo.xlvij. fa.j.
Pene inferni ſunt immenſe et quare fo.lxxxviij. fa.ij.
Perſecutio tyrannorum fo.lxxij. fa.ij.
Perſecutio antixpi durabit p iij.ānos cū dimi.fo.lxxix.fa.ij
Peſecutio iudeox nō habebit finem fo.xxvi. fa.j.
Perdit hō malus bonū nāc multipliciter fo:lix. fa.ij.
Periculoſum eſt pnīaz ptra habere in finē vite fo.xxviij.fa.ij.
Peſtilentie fo.lxxij. fa.ij.
Poſt iudiciū extremū quō ſancti vidēt malos fo.lxxxv.fa.ij
Poteſtas dyaboli magna fo.lxviij. fa.ij.
Prim⁹ reprob⁹ in mō y auarus fuit cayn fo.xij. fa.j.
Prohibet deus ieremiaz orare p ciuitate fo.xxxviij. fa.ij.
Proximū ledit luxurioſus fo.xviij. fa.ij.
Propter pctm̄ ptra nāz fuit peſtilētia in italia fo.xxi.fa.ij.
Puer minim⁹ baptiſat⁹ maiorem ſciaz habebit in patria q̄z oēs phī i inferno fo.xxij.fa.j.
Puerorum ſtatum deducit fo.xxxvi. fa.j.
Quatuor ad p̄ſcriptiones req̄runt fo.xiij.fa.j
Quatuor mala pueniunt ex adulterio fo.xx. fa.j.
Quatuor ſunt que retrahūt a pctō ptra nāz fo.xxij. fa.j.
Quatuor ſunt cauſe ydolatrie fo.xxv. fo.j.
Quatuor preſſure precedent diē iudicij fo.lxxij. fa.j.
Quatuor vulnera cepit hō ex pctō primo fo.lxij. fa.j.
Quare deus permittit homines temptari fo.xlvi. fa.ij.
Quare dyabol⁹ tēptat boīez. et qūo tēptat fo.iij. fa.j.
Queſtiones duodecim de baptiſmo fo.lij. fa.ij.
Qui pecuniam.veſtimenta.et frumenta et alia ad corruptiōnem fuat teſtis eſt ſue damnationis fo.xxiij. fa.ij.
Qui ſunt qui peccant in proximuz fo.xlviij .fo.j.
Quid ſit heretic⁹ fo.xxix.fa.ij
Quid teneth hō deo fo.xlvij.fa.j
Quintuplici lege prohibetur adulteriuz fo.xx. fa.j.
Quomodo omne peccatum cōmittitur fo.xlix. fa.ij.
Quomodo pena equalis erit in dānatis fo.lxxvi. fa.j.
Ationez dēmus reddere in ex.iudi.de mul

tio fo.lxxxi. fa.ij.
Rationes quinq; beati thome quare sit necesse fieri iudicium extremuz fo.lxxxv. fa.j.
Radix omnis mali cupiditas fo.xiij. fa.ij.
Religiosoꝝ superbia ꝓsistit in quatuoꝝ fo.iiij. fa.j.
Remedia superbie sex fo.xiij. fa.j.
Repꝛobatõis eterne signũ est diligi a mõo fo.xxxvij. fa.j.
Repbos enũerat fo.lxvi.fa.ij
Rusticoꝝ mala quatuoꝝ fo.xxxix. fa.ij.
Acerdos iusticia debet excellere alios fo.xxxiij. fa.ij.
Sacerdotes in ciuitatib ꝓmẽdunt in multꝭ fo.xxxix. fa.j.
Sancta ꝓuersatio dꝛ esse sacerdotũ fo.xxxiij. fa.j.
Sancti nõ ꝓpaciunt dãnatꝭ post iudiciũ fo.lxxxv. fa.ij.
Sancti quid ꝓsequunt ex visione dei fo.lxxxvij. fa.ij.
Sapiẽtes voluerũt esse ꝓmipntes sic dij fo.vij. fa.j.
Separari a deo et eiꝰ electis duꝛioꝛ est pena quaz iguis infernalis fo.lxxxiij fa.ij.
Seruitus erit in damnatis fo.lxxxix. fa.ij.
Senuitꝰ duplex fo.lvij.fa.ij.
Senuitꝰ violẽtie nõ fuisset si bõ stetisset fo.lvij. fa.ij.
Sñe iudicꝭ expectãtio terribilꝭ erit ꝓpter tria fo.lxxxij. fa.j
Sex tupliciter peccat femina in adulterio fo.xx. fa.ij.
Sex requiruntur ad religiosum fo.xxxv. fa.ij.
Sex sunt species in spiritum sanctum fo.li. fa.j.
Sex mala cueniũt bonũ q̃ pcm̃ facit fo.lxij. fa.j.
Signa pꝛecedencia diem iudicij fo.lxx. fa.j.
Signa xv p̃cedẽt iudiciũ per xv dies distincta fo.lxxix.fa.j
Sol obscuratꝰ fuit ad xvij dies tpe pstãtini fo.lxx. fa.j.
Sol quare retro cessit fo.lxxij. fa.j.
Sozoastes natꝰ in mõm riſit et plura de eo fo.xlij. fa.ij.
Species luxurie sunt sex fo.xvij. fa.ij.
Statum laycoꝝ enumerat fo.xxj. fa.i.
Status eoꝝ ad iudicium peruenientium fo.lxxx. fa.i.
Statum beatoꝝ describitur fo.lx. fa.i.
Stelle ꝓperantur appostolis et sanctis fo.lxxi. fa.i.
Supbiam esse maximũ peccatum pbatur auctoꝝ.et rationibus fo.ij. fa.i.
Superbia est vltimũ in redeuntibus ad deum et primuz in recedentibus fo.ij. fa.i.

Registrum

Superbia origo oīm criminū ruīna virtutū fo.ij. fa.j.
Supbie tres vie fo.ij. fa.ij.
Superbia in actu duplex fo.iij. fa.ij.
Superbia spiritualis quadruplex fo.iij. fo.ij.
Superbia corperalis infinita fo.iij. fa.ij.
Superbia predicatorꝝ consistit in q̄tuor fo.iij. fa.j.
Superbia clericorum in qua tuor consistit fo.iij. fa.ij.
Superbie gradus sunt duo decim fo.v. fa.ij.
Superbia quibꝰ nocuit exempla scripture fo.vi fa.ij.
Superbia est causa heresis fo.lxxiij. fa.ij.
Superbia est occasio luxurie fo.xvi. fa.ij.
Antū malū facit bō q̄ peccat mortaliter ac si christum denuo crucifigeret fo.lxx. fa.j.
Tempus dupliciter accipitur fo.lxij.fa.ij.et fo.lxxxv. fa.ij.
Tpe iudicij virtutes celorum mouebunt fo.lxxxix. fa.ij.
Tpe iudicij nō locꝰ penitendi aut resistēdi erit fo.lxxiij.fa.ij
Tps amplius nō erit quomō exponitur fo.xxxv. fa.ij.
Tpe Luoonici sanguis pluit de celo tribꝰ diebꝰ et perijt q̄si tertia ps hoīm fo.lxxij.fa.j.
Tempalis subā per luxuriaꝫ minuitur fo..xvij. fa.j.
Tenebre inferni quare dīr exteriores fo.xci fa.j.
Terremotꝰ duravit p.iij. mēses tpe Sixti fo.lxxi. fa.ij.
Testimonio triplici affirmat auarū dānari fo.xij. fa.j.
Timendi quare sunt demones fo.xcij. fa.j.
Tirānꝰ homicida fo.xxij.fa.ij
Tres ardentes ignes in mundo fo.xxxvi. fa.j.
Tribulatio erit magnum tpe antichristi fo.lxxvij. fa.j.
Tribus modis omne peccatū cōpletur fo.xliij. fa.ij.
Tria destruxerunt romam fo.xxxix. fa.j.
Tria signa precident in sole tpe iudicij fo.lxxi. fa.ij.
Tria signa lune tempore iudicij fo.lxxij. fa.ij.
Tria mala sequuntur auarum fo.xij. fa.ij.
Tuba precedet iudicium extremum fo.lxxix. fa.ij.
Et triplex significat triplex malū fo.ij. fa.j.
Ue supbis fo.ij.fa.j.
Ue ppter vite brevitatē mortis ppropinq̄ntē fo.lxiij. fa.j.
Ue ppter saluandorum difficultatem fo.lxiij. fa.j.
Ue ppter electorum paucitatem fo.lxvi. fa.ij

Ue ꝓpter mortis exicium q̄ nihil miserabili⁹ fo.lxviij. fa.ij.
Ue ꝓpter futuꝝ iudiciū q̄ nihil horribilius fo.lxix. fa.ij.
Ue ꝓpter eternū supliciū q̄ nihil intollerabili⁹ fo.lxxvi. fa.j
Ue tirannis pauperes oppri mentes fo.xxij. fa.ij.
Ue h⁹ mōi sapientib⁹ simplices decipientes fo.xxiij. fa.j.
Ue diuitib⁹ seculi hic ꝙsolatōnes suas bñtes fo.xxiij. fa.ij.
Ue gentilib⁹ fo.xxv. fa ij.
Ue iudeis fo.xxvi. fa.j.
Ue malis christianis fo.xxvij. fa.j.
Ue legittimis fo.xxix. fa.ij.
Ue viduis fo.xxxi. fa.ji
Ue fatuis virginibus fo.xxxi. fa.j.
Ue laicis precepta non obseruantes fo.xxxij. fa.j.
Ue clericis fo.xxxiij. fa.j.
Ue malis religiosis fo.xxxiiij. fa.ij.
Ue iuuenib⁹ fo.xxxv. fa.ij.
Ue adultis fo.xxxvi. fa.j.
Ue senibus fo.codē fa.ij.
Ue nobilib⁹ fo.xxxvij. fa.j.
Ue ciuitatensibus fo.xxxviij. fa.j.
Ue rusticis fo.xxxix. fa.ij.
Ue ꝓpter peccatum in deum fo.xlvij. fa.bj.
Ue ꝓpter peccatum in proximum fo.xlviij. fa.j.
Ue ꝓpter peccatum in seipsum fo.xlviij. fa.bj.
Ue ꝓpter peccatum in patrem fo.xlix. fa.ij.
Ue ꝓpter peccatum in filium fo.l. fa.j.
Ue ꝓpter peccatuꝫ in spiritū sanctum fo.codē fa.ij.
Ue ꝓpter peccatum originale fo.li. fa.ij.
Ue ꝓpter peccatum actuale fo.liij. fa.ij.
Ue ꝓpter omissionem precepti fo.liij. fa.j
Ue bonum obmittentibus fo.liij. fa.ij.
Ue malū facientib⁹ fo.lv.fa.j.
Ue ꝓsentientib⁹ fo.codē. fa.ij
Ue superioꝝib⁹ fo.xl. fa.j.
Ue medijs fo.xl. fa.j.
Ue inferioꝝib⁹ fo.xl. fa.j.
Ue rectoꝝib⁹ fo.xl. fa.ij.
Ue mercatoꝝib⁹ fo.xli. fa.j.
Ue mechanicis fo.xlij. fa.j.
Ue nascentib⁹ fo.xlij. fa.j.
Ue viuentib⁹ fo.codē fa.ij.
Ue morientib⁹ fo.xliij. fa.ij.
Ue ꝓpter peccatum cordis fo.xliij. fa.ij.
Ue ꝓpter peccatum oris fo.xlv. fa.j.
Ue ꝓpter peccatum operis fo.xlvi. fa.j.
Ue in nouo testamēto vꝫ tm̄ si cut maledict⁹ fo.lv. fa.j.
Ue ꝓpter mortis necessi-

Registrum.

tatem fo.lvi. fa.ij.
Ue propter seruitutis vilitatem fo.lvij. fa.ij.
Ue propter ignorantie cecitatem fo.lviij. fa.j.
Ue ꝓpter bonoꝝ amissionem grāz remouentē fo.lix. fa.ij.
Ue propter malorum cōmissionē ad inferos deducentem fo.lxi. fa.ij.
Ue propter temporis perditionem eternaliter remordentē fo.lxij. fa.ij.
Uerbenum pena in inferno fo.xc. fa.j.
Uidua in delicijs viuens periclitat fo.xxxi. fa.j.
Unū pctm̄ facit hoīez eternaliter dānari fo.xlv. fa.j.
Uinū immoderate sumptum cāt luxuriam fo.xvij. fa.j.
Uir cum muliere non faciet colloquia fo.xiij. fa.ij.
Uiri reperti in adulterio in fames fiunt fo.xx. fa.ij.
Uirgo maria tempore iuditij ostendet se nullam habere peccata fo.lxx. fa.ij.
Uirgo maria assimilatur lune et quare fo.lxx. fa.ij.
Uirgines carne et non mente fo.xxxi. fa.ij.
Uirgo verecunda esse debet fo.xxxi. fa.ij.
Uita hominis multis cōperatur fo.lxiij. fa.ij.
Uitam beatam describit per duodecim stellas fo.lxi fa.j.
Uix decim⁹ saluabitur inter credentes fo.lxv. fa.j.

Telos